

Rapport 2016:1



ntu

Nationella trygghetsundersökningen

Nationella trygghetsundersökningen 2015

Om utsatthet, otrygghet och förtroende

brå

Nationella trygghetsundersökningen 2015

Om utsatthet, otrygghet och förtroende

Rapport 2016:1

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

URN:NBN:SE:BRA-632

ISBN 978-91-87335-59-4

ISSN: 1100-6676

© Brottsförebyggande rådet 2016

Författare: Thomas Hvitfeldt, Sara Westerberg, Åsa Irlander Strid
Anna Frenzel och Sahar Ashir

Omslagsillustration: Helena Halvarsson

Formgivning: Ordförrådet AB

Tryck: Lenanders Grafiska AB

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Enheten för kommunikation
Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 584 00, e-post info@bra.se

Denna rapport kan laddas ner från Brå:s webbplats www.bra.se

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, fax 08-411 90 75, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna rapport kan beställas hos bokhandeln eller hos

Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm.

Telefon 08-598 191 90, e-post kundservice@wolterskluwer.se

Förord

Brottslighet är ett ämne som ständigt engagerar, och allt högre krav ställs på samhällets förmåga att motverka de konsekvenser som brottsligheten medför i form av brottsoffer, otrygga människor och ett ifrågasättande av de rättsvårdande myndigheternas förmåga. Därmed ökar behoven av att kunna följa och analysera brottsligheten och otryggheten. I detta sammanhang är Nationella trygghetsundersökningen (NTU) en viktig faktakälla.

Enligt instruktionen från regeringen ska Brå årligen genomföra NTU och utifrån den ges i denna rapport en övergripande redogörelse av allmänhetens utsatthet för brott och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet. Rapporten är överlag beskrivande. Djupgående analyser eller förklaringar till resultat presenteras i stället i olika fördjupningsstudier. Det underliggande datamaterialet i NTU är tillgängligt för etikprövad forskning.

Rapportens författare är Thomas Hvitfeldt, Sara Westerberg, Åsa Irlander Strid, Anna Frenzel och Sahar Ashir samtliga utredare vid Brå.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla de som deltagit genom att svara på frågorna i NTU – och som gör studier och rapporter av detta slag möjliga.

Stockholm i januari 2016

Erik Wennerström
Generaldirektör

Anna Sellin
Enhetschef

Innehåll

Sammanfattning	6
Utsatthet för brott	6
Oro och otrygghet	9
Förtroende för rättsväsendet	10
Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet	11
DEL 1 • Om undersökningen	13
1 Inledning	14
Syfte och frågeställningar	14
2 Metod	16
Upplägg och genomförande	16
Frågeinnehåll	17
Bortfall	20
Tillförlitlighet och jämförbarhet	21
Resultatredovisning	24
DEL 2 • Resultat	29
3 Utsatthet för brott	31
Sammanfattning	32
Inledning	33
Brott mot enskild person	34
<i>Misshandel</i>	39
<i>Hot</i>	43
<i>Sexualbrott</i>	46
<i>Personrån</i>	50
<i>Bedrägerier</i>	53
<i>Trakasserier</i>	54
Egendomsbrott mot hushåll	58
<i>Bostadsinbrott</i>	61
<i>Fordonsrelaterade brott</i>	61
<i>Cykelstöld</i>	63

4 Oro och otrygghet	85
Sammanfattning	86
Inledning	87
<i>Otrygghet</i>	87
<i>Oro för brott</i>	90
<i>Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar</i>	101
<i>Otrygghetens konsekvenser</i>	103
5 Förtroende för rättsväsendet	123
Sammanfattning	124
Inledning	124
<i>Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna</i>	125
<i>Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta</i>	129
6 Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet	141
Sammanfattning	142
Inledning	142
<i>Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan</i>	143
<i>Erfarenhet av åklagare</i>	147
<i>Erfarenhet av domstol</i>	148
<i>Erfarenhet av målsägandebiträde</i>	149
<i>Erfarenhet av rättegång</i>	149
Referenser	159
Bilaga 1. Statistisk säkerhet	160
Bilaga 2. Regressionsanalyser	162

Sammanfattning

I den här rapporten redovisas de övergripande resultaten från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2015. Cirka 12 400 personer har svarat på frågorna, vilket innebär att svarsfrekvensen i undersökningen är 63 procent. De allra flesta deltog genom telefonintervjuer, men ett mindre antal deltog genom post- eller webbenkät. Nedan sammanfattas rapportens resultat, uppdelat på frågeområdena *utsatthet för brott, otrygghet, förtroende för rättsväsendet* samt *brottsutsattas kontakter med rättsväsendet*.

Utsatthet för brott

Den undersökta utsattheten för brott gäller kalenderåret före frågetillfället. Det innebär att den utsatthet som rapporteras i NTU 2015 behandlar utsatthet under 2014. Utsattheten för brott mot enskild person redovisas i andel utsatta personer, till skillnad från utsattheten för egendomsbrott mot hushåll, som redovisas i andel utsatta hushåll.

Brott mot enskild person

- Av dem som svarat på frågorna i NTU 2015 uppger 11,3 procent att de under 2014 utsattes för någon eller några av de brottstyper som i rapporten kallas för brott mot enskild person: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri eller trakasserier. Det är en minskning jämfört med föregående år (2013 var andelen 12,7 %) och en återgång till ungefär samma nivå som uppmättes åren innan.
- De vanligaste brottstyperna är hot och trakasserier och minst vanligt är utsatthet för sexualbrott, personrån och allvarlig misshandel.
- Av de brott mot enskild person som rapporteras i NTU 2015 uppges ungefär en fjärdedel (26 %), vara anmälda till polisen. Högst är anmälningsbenägenheten för allvarlig misshandel (64 %) och lägst för sexualbrott (8 %). Anmälningsbenägenheten ökade från 24 procent 2005 till 33 procent 2010 och låg på ungefär samma nivå till årets undersökning, då andelen brott mot person som uppgavs vara anmälda till polisen minskade och återgick till samma nivå som när undersökningen inleddes.
- De flesta som blivit utsatta för brott mot enskild person uppger att de utsattes en gång under 2014, men 12 procent av dem (motsvarande 1,4 % i befolkningen i åldrarna 16–79 år) uppger att de blivit utsatta fyra gånger eller fler. Den gruppen utsattes för ungefär hälften (53 %) av alla händelser av brott mot enskild person.

Misshandel

- Andelen i befolkningen som uppger att de blivit utsatta för misshandel minskade från 2,3 procent 2013 till 2,1 procent 2014. Över tid skyntas en svagt nedåtgående trend för misshandelsbrott, och sedan undersökningen inleddes 2005 har andelen utsatta minskat med 0,6 procentenheter. Det bör dock påpekas att minskningen i huvudsak skett bland unga män.
- Utsatthet för misshandel är vanligare bland män än bland kvinnor och vanligast i åldersgruppen 20–24 år.
- Vanligast är att brottsplatsen är en allmän plats och att gärningspersonen är okänd för den utsatte.

Hot

- Andelen som blivit utsatta för hot 2014 uppgick till 4,1 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år (4,5 %). Med undantag för de första två åren (2005 och 2006) har andelen som utsatts för hot legat på en stabil nivå under hela mätperioden.
- Utsatthet för hot är vanligare bland kvinnor än bland män och vanligast i åldersgruppen 20–24 år.
- Vanligast är att brottsplatsen är en allmän plats och att gärningspersonen är okänd för den utsatta personen.

Sexualbrott

- År 2014 låg andelen personer som uppger att de blivit utsatta för sexualbrott på 1,0 procent. Det är en minskning jämfört med 2013, då 1,3 procent uppger att de hade blivit utsatta. Under perioden 2005–2011 låg sexualbrotten på en relativt stabil nivå, men de senaste två årens resultat visar på en högre nivå. Nedgången i den allra senaste mätningen gör dock att utvecklingen är svårtolkad.
- Utsatthet för sexualbrott är betydligt vanligare bland kvinnor än bland män och vanligast i åldersgrupperna 16–19 och 20–24 år.
- Den vanligaste brottsplatsen är en allmän plats, och det vanligaste är att gärningspersonen är okänd för den utsatte.

Personrån

- Utsattheten för personrån har varit relativt oförändrad de senaste åren. I NTU 2015 uppger 0,7 procent att de blivit utsatta för personrån under 2014.
- Utsatthet för personrån är vanligare bland män än bland kvinnor och vanligast i åldersgrupperna 16–19 och 20–24 år.

Bedrägerier

- Andelen personer som blivit utsatta för bedrägeri har ökat successivt från 2,5 procent 2006 till 3,1 procent 2014.
- Utsatthet för bedrägeri 2014 är i princip lika vanlig bland män som bland kvinnor. Störst andel utsatta finns i åldersgruppen 45–54 år.

Trakasserier

- Andelen personer som utsattes för trakasserier uppgår år 2014 till 4,0 procent. Det är en minskning jämfört med 2013, då 5,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Mellan 2005 och 2010 minskade andelen utsatta successivt från 5,2 till 3,5 procent. Därefter ökade andelen mellan 2011 och 2013 till samma nivå som när undersökningen inleddes (5,0 %).
- Utsatthet för trakasserier är vanligare bland kvinnor än bland män och vanligast i de yngsta åldersgrupperna i undersökningen (allra vanligast i åldersgrupperna 16–19 och 20–24 år).
- Det vanligaste är att gärningspersonen är okänd för den utsatta personen.

Egendomsbrott mot hushåll

- Av svaren framgår att 9,1 procent av hushållen utsattes för bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld eller bostadsinbrott (kallat egendomsbrott mot hushåll) under 2014. Utsattheten för dessa brott har minskat sedan 2006 (då andelen var 12,6 %). Det vanligaste egendomsbrottet är cykelstöld, minst vanligt förekommande är bostadsinbrott och bilstöld.
- Av de egendomsbrott mot hushåll som rapporteras i NTU uppges ungefär hälften (51 %) vara anmälda till polisen. Högst är anmälningsbenägenheten för bostadsinbrott (87 %) och lägst för cykelstöld (40 %).
- I likhet med bostadsinbrott är bilstölder en brottstyp som polisanmäls i hög grad. Andelen anmälda händelser gällande egendomsbrott mot hushåll har varit relativt stabil sedan 2006.
- En övervägande majoritet av dem som blivit utsatta för egendomsbrott mot hushåll uppger att de utsattes en gång under 2013. Endast 2 procent av de utsatta hushållen har uppgett att de varit utsatta fyra gånger eller fler.

Bostadsinbrott

- År 2014 utsattes 0,8 procent av hushållen för bostadsinbrott. Det är en minskning jämfört med 2013, då 1,2 procent av hushållen utsattes. Sedan undersökningen inleddes 2006 har andelen hushåll som blivit utsatta för bostadsinbrott legat relativt stabilt kring 1 procent.

Bilstöld

- År 2014 blev 0,2 procent av hushållen utsatta för bilstöld. Det är en minskning jämfört med 2013, då 0,4 procent av hushållen blev utsatta. Sedan undersökningen inleddes 2006 har det skett en successiv minskning av andelen utsatta hushåll med 0,7 procentenheter.

Stöld ur eller från fordon

- Andelen hushåll som utsattes för stöld ur eller från fordon uppgår till 2,6 procent 2014. Det är en minskning jämfört med 2013, då 2,8 procent av hushållen blev utsatta. Under 2006–2010 minskade andelen hushåll som utsattes för stöld ur eller från fordon kraftigt (från 5,0 till 2,8 %). Därefter har utsattheten legat på en stabil nivå.

Cykelstöld

- År 2014 blev 6,1 procent av hushållen utsatta för cykelstöld. Det är en liten minskning jämfört med 2013, då 6,2 procent av hushållen utsattes. Mellan 2006 och 2011 låg andelen utsatta hushåll relativt stabilt. År 2012 sjönk andelen något, och i de senaste undersökningarna har utsattheten legat stabilt på en något lägre nivå.

Oro och otrygghet

Det är komplicerat att mäta otrygghet och oro för brott. NTU fångar in några centrala aspekter. Resultaten varierar beroende på vilken typ av oro eller otrygghet som efterfrågas; exempelvis är det fler som oroar sig för att närstående ska drabbas av brott än att de själva ska utsättas.

Otrygghet ute sen kväll

- Andelen personer som känner sig otrygga när de går ut ensamma sent på kvällen i det egna bostadsområdet har minskat från 21 procent 2006 till 15 procent 2015.
- Det är betydligt vanligare att kvinnor känner sig otrygga än att män gör det. Andelen otrygga är särskilt hög bland de yngsta och äldsta kvinnorna i undersökningen.

Oro för brottsligheten i samhället

- Andelen personer som oroar sig i stor utsträckning för brottsligheten i samhället har minskat från 29 procent 2006 till 22 procent 2015.
- Det är vanligare att kvinnor oroar sig i stor utsträckning för brottsligheten i samhället än att män gör det. Andelen oroliga är lägst i de yngsta åldersgrupperna och högst i de äldsta.

Oro för att närstående ska drabbas av brott

- Andelen personer som ganska eller mycket ofta oroar sig för att närstående ska drabbas av brott har minskat från 32 procent 2006 till 25 procent 2015.
- Det är vanligare att kvinnor oroar sig för att närstående ska drabbas av brott än att män gör det. Både för män och kvinnor är andelen som ganska eller mycket ofta känner sådan oro störst i åldern 45–54 år.

Oro för att utsättas för brott

- År 2015 uppger 19 procent att de oroar sig för bostadsinbrott. Med undantag för årets och 2011 års undersökningar har andelen legat mycket stabilt.
- Det är något vanligare att kvinnor oroar sig för bostadsinbrott än att män gör det. Andelen oroliga för bostadsinbrott är störst i åldersgruppen 45–55 år.
- Andelen personer som oroar sig för att bli utsatta för överfall eller misshandel har minskat från 15 procent 2006 till 11 procent 2015.
- Det är betydligt vanligare att kvinnor oroar sig för att bli utsatta för överfall eller misshandel än att män gör det. Andelen oroliga kvinnor varierar dock mycket mellan olika åldersgrupper. Störst är andelen bland kvinnor i åldern 20–24 år.

- Andelen personer som oroar sig för att bli utsatta för stöld av eller skadegörelse på fordon har minskat från 22 procent 2006 till 13 procent 2015.
- Andelen oroliga för stöld av eller skadegörelse på fordon är i princip lika hög för kvinnor som för män och ungefär lika hög i alla åldersgrupper förutom den yngsta (16–19 år), där andelen oroliga är avsevärt lägre.

Förtroende för rättsväsendet

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter, och i NTU ställs frågor om inställningen till rättsväsendet överlag och mer specifikt till fyra av dessa myndigheter – polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården.

Förtroende för rättsväsendet och de olika myndigheterna

- Resultaten visar att förtroendet för rättsväsendet är relativt stort i befolkningen 16–79 år; 64 procent uppger att de har ett stort förtroende för rättsväsendet som helhet. Det är ungefär lika vanligt att ha stort förtroende för polisen.
- Andelen som har stort förtroende för rättsväsendet som helhet har ökat från 54 procent 2006 till 64 procent 2015.
- Även när det gäller polisen har andelen med stort förtroende ökat, från 55 procent 2006 till 65 procent 2015.
- En ökning noteras också för åklagarna, där andelen personer med stort förtroende har ökat från 42 procent 2006 till 51 procent 2015.
- Andelen personer som har stort förtroende för domstolarna har ökat från 43 procent 2006 till 53 procent 2015.
- Den största ökningen noteras för kriminalvården, där andelen personer med stort förtroende har ökat från 29 procent 2006 till 43 procent 2015.
- Det är något vanligare att kvinnor har stort förtroende för rättsväsendet än att män har det.
- Störst andel personer med stort förtroende för rättsväsendet återfinns bland de yngsta i undersökningen (16–19 år), och minst andel med stort förtroende återfinns bland de äldsta.

Förtroende för att misstänkta personer hanteras rättvist

- Andelen personer med stort förtroende för att rättsväsendet som helhet hanterar misstänkta rättvist har ökat, från 45 procent 2006 till 53 procent 2015. En ungefär lika stor andel (56 %) har stort förtroende för att polisen hanterar misstänkta på ett rättvist sätt. Förtroendet för polisen i denna fråga har över lag varit stabilt sedan frågan började ställas 2008.
- Förtroendet för att polisen hanterar misstänkta på ett bra sätt är i princip lika stort bland kvinnor som bland män, medan män har en något större andel med högt förtroende för att misstänkta hanteras rättvist av rättsväsendet.

- Störst andel personer i undersökningen med stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist återfinns i åldersgruppen 35–44 år, och minst andel med stort förtroende återfinns bland de äldsta (75–79 år).

Förtroende för att utsatta personer behandlas väl

- Andelen personer med stort förtroende för att rättsväsendet som helhet behandlar utsatta väl har ökat från 30 procent 2006 till 43 procent 2015.
- Förtroendet för att polisen behandlar utsatta väl har legat stabilt sedan frågan infördes 2008, och uppgick under 2015 till 56 procent.
- Det är i princip lika vanligt bland kvinnor och bland män att ha stort förtroende för att utsatta personer behandlas väl av både polisen och rättsväsendet.
- Störst andel personer med stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta väl återfinns bland de yngsta i undersökningen och minst andel med stort förtroende återfinns bland de äldsta.

Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet

När en person som blivit utsatt för ett brott väljer att anmäla händelsen till polisen innebär detta att den brottsutsatte får kontakt med och erfarenhet av en eller flera av rättsväsendets myndigheter. Erfarenheterna begränsas vanligen till den kontakt man får med polisen i samband med polisanmälan, men kan också bestå av kontakter med åklagare, målsägandebiträde och domstol i de fall då brottet tas upp i en rättegång.

Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan

- Knappt var femte person i åldersgruppen 16–79 år (18 %) uppger att hon eller han varit i kontakt med polisen till följd av att de någon gång under de senaste tre åren ha utsatts för brott. Nästan sex av tio av dem (58 %) uppger att de överlag har positiva erfarenheter av polisen, och 13 procent uppger att de har negativa erfarenheter. Andelarna har varit mer eller mindre konstanta sedan 2007.
- Över tid uppger kvinnor oftare än män att de har positiva erfarenheter av polisen, även om skillnaderna i årets undersökning är relativt små (60 respektive 57 %).
- I de fall där händelsen innehöll hot eller våld var erfarenheten av polisen mer negativ än i övriga fall.
- När det gäller mer specifika aspekter av kontakten med polisen är betyget ojämnt. Betydligt fler är nöjda med polisens tillgänglighet och bemötande än med den information som de fått om ärendet och med polisens effektivitet vad gäller förmågan att utreda brottet.

Erfarenheter av rättegång

- Cirka 1,8 procent av befolkningen uppger att de varit i kontakt med åklagare med anledning av att de någon gång under de senaste tre åren har blivit utsatta för brott. Drygt hälften av dem (51 %) uppger att de har positiva erfarenheter av den kontakten.

- 1,3 procent av befolkningen i åldern 16–79 år uppger att de medverkat som målsägande i rättegång under de senaste tre åren. Nästan två tredjedelar (65 %) av dem är mycket eller ganska nöjda med bemötandet som de fick i domstolen.
- Drygt hälften (53 %) av dem som medverkat i rättegång har haft ett så kallat målsägandebiträde. Av dessa beskriver 69 procent sina erfarenheter av målsägandebiträdet som positiva.
- Drygt två tredjedelar (67 %) av dem som varit målsägande uppger att de tyckte att det var mycket eller ganska lätt att förstå vad som hände under rättegången, och ungefär lika många (68 %) tyckte att de fått tillräcklig information inför rättegången.

Del 1

Om undersökningen

1 Inledning

Medborgarnas utsatthet för brott, känsla av otrygghet och erfarenheter av rättsväsendet är sedan lång tid tillbaka naturliga fokus för kriminalpolitiken. Att minska människors utsatthet för brott och deras otrygghet är två viktiga kriminalpolitiska mål. Därför är det betydelsefullt med detaljerad kunskap om vilka grupper som är mest utsatta för olika typer av brott, vilka som i störst utsträckning påverkas negativt av oro för brott och vilka som hyser lägst förtroende för rättsväsendet. En sådan kunskap ger bättre möjligheter för samhället och rättsväsendet att satsa på åtgärder på de områden där de behövs mest. En viktig kunskapskälla är den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) som genomförs årligen sedan 2006. I denna rapport presenteras resultat från NTU:s nionde datainsamling, som gjordes från januari till mitten av maj 2015.

Syfte och frågeställningar

Syfte

Syftet med denna årsbok för NTU är att på en övergripande nivå presentera resultaten för de fyra frågeområdena *utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet* samt *brottsutsattas erfarenheter av rättsväsendet*. Mer djupgående analyser och förklaringar av resultaten görs huvudsakligen i fristående fördjupningsstudier.

Syftet är också att i möjligaste mån redogöra för resultaten för olika grupper i befolkningen i åldern 16–79 år, och på så sätt belysa eventuella skillnader mellan till exempel män och kvinnor eller mellan olika typer av familje- och boendeförhållanden. I rapporten redovisas även tidsserier för flera olika indikatorer och resultat från tidigare undersökningar (NTU 2006–2014).

Frågeställningar

De huvudsakliga frågeställningarna i rapporten är följande:

- Hur stor del av befolkningen utsattes under 2014 för misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri, trakasserier, bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon eller cykelstöld? Hur många brott har befolkningen utsatts för, och hur ser fördelningen ut mellan olika typer av brott? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen? Vilka är omständigheterna kring brotten?

- Hur utbredd är otryggheten i befolkningen? Hur vanligt är det att människor oroar sig för olika typer av brott? Får otryggheten konsekvenser för beteendet och i så fall vilka? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen, och finns det skillnader när det gäller deras erfarenheter av brott och inställning till rättsväsendet?
- Hur stort är förtroendet för rättsväsendet som helhet, för de enskilda myndigheterna och deras sätt att utföra olika uppgifter? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen?
- Vilka erfarenheter har brottsutsatta som haft kontakter med rättsväsendet? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen?

2 Metod

I detta kapitel beskrivs metoden för NTU, främst för datainsamlingen 2015. En mer omfattande och detaljerad redovisning av undersökningens metod ges i den fristående tekniska rapporten för Nationella trygghetsundersökningen 2015 (Brå 2016).

Upplägg och genomförande

Upplägget av undersökningen har i huvudsak utgått från att resultaten ska kunna redovisas på nationell nivå, men i vissa avseenden även regionalt. Det krävs ett stort urval för att kunna redovisa omständigheter kring mindre vanliga brottstyper i förhållande till olika grupper i befolkningen. Statistiska åtgärder har vidtagits för att öka precisionen i skattningarna och för att korrigera för bortfallet.

Urval

NTU bygger på ett nationellt slumpmässigt urval av personer i åldrarna 16–79 år.¹ Till NTU 2015 drogs 20 000 personer ur Statistiska centralbyråns register över totalbefolkningen.²

Tabell 2.1 Urval och bortfall i NTU 2015³

	Antal	Procent
Bruttourval	20 000	
– övertäckning (avlidna/utlandsflytt)	251	
Nettourval	19 749	100
Svarande	12 417	62,9
därav via		
svensk intervju	10 625	53,8
engelsk intervju	75	0,4
postenkäter	1 432	7,3
webbenkäter	285	1,4
Bortfall	7 332	37,1
därav		
förhindrad att medverka	544	2,8
ej anträffad	3 917	19,8
avböjt att medverka	2 871	14,5

¹ Urvalet består av personer som är födda mellan 1936 och 1999. De som är födda 1999 fyllde 16 år undersökningsåret 2015. Därmed ingår även personer som vid undersökningstillfället var 15 år gamla.

² Det innebär att NTU 2015 är den nionde fullskaliga insamlingen (av tio hittills). I 2006 års undersökning bestod urvalet av 10 000 personer.

³ För motsvarande uppgifter från NTU 2006–2014 se respektive tekniska rapporter.

Det är vanligare att unga väljer att inte delta i den här typen av undersökningar. Eftersom de äldsta åldersgrupperna i undersökningen är antalsmässigt relativt få i befolkningen riskerar de yngsta och de äldsta i undersökningen därför att bli alltför få för att kunna studeras separat med acceptabel precision i skattningarna. För att motverka detta har dessa åldersgrupper översamplats⁴ i urvalet. Även för de fem befolkningsmässigt minsta länen har antalet urvalspersoner utökats för att ge möjlighet till regionala analyser.⁵

I analyserna av materialet används ett viktningsförfarande som tar hänsyn till överrepresentationer och underrepresentationer i urvalet och även korrigerar för bortfallet, så att resultaten ska bli så representativa som möjligt för befolkningen (16–79 år). Urvalsundersökningar av det här slaget antas generellt sett representera den vuxna befolkningen i stort, dock ej de allra mest marginaliserade grupperna, såsom hemlösa, missbrukare och grovt kriminella (Brå 2000).

Genomförande och datainsamling

Datainsamlingen genomfördes av Statistiska centralbyrån, i huvudsak genom telefonintervjuer.⁶ Den genomsnittliga intervjutiden var cirka 13 minuter. Till de personer i urvalet som inte gick att nå och till dem som inte ville svara på frågorna per telefon skickades en förkortad postenkät samt instruktioner för att, om man så önskade, kunna besvara enkäten via internet.⁷

Materialet till undersökningen samlades in från januari till mitten av maj 2015.⁸ Ett informationsbrev skickades till urvalspersonerna några veckor innan SCB:s intervjuare tog kontakt per telefon. Innan intervjun påbörjades säkerställdes att den utvalda personen hade tagit del av informationen och samtyckte till att delta i undersökningen.

Intervjudata har kompletterats med vissa registeruppgifter, exempelvis intervjupersonernas ålder, bostadsort och utbildning (se avsnittet om redovisningsgrupper). Denna bakgrundsinformation används sedan som redovisningsunderlag.

Frågeinnehåll

De fyra frågeområden som behandlas i denna rapport är *utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet* samt *brotsutsattas erfarenheter av kontakter med rättsväsendet*.⁹

⁴ Översampling innebär att man låter en grupp vara överrepresenterad i urvalet.

⁵ De län för vilka urvals förstärkningar gjorts är Blekinge, Gotland, Jämtland, Kalmar och Kronoberg.

⁶ För de intervjupersoner som så önskar kan intervjun göras på engelska.

⁷ Postenkäten och webbenkäten innehöll samtliga frågor ur grundformuläret; däremot ingick inte uppföljningsfrågorna om respektive brott. Förutom på svenska fanns enkäten även tillgänglig på engelska, persiska, arabiska och bosniska/kroatiska/serbiska.

⁸ Datainsamlingen i 2006 års undersökning genomfördes under augusti–oktober 2006, sedan 2007 har datainsamlingarna gjorts i början av året.

⁹ De frågor som ligger till grund för redovisningen framgår av intervjuformuläret, som finns tillgängligt på Brås webbplats (www.bra.se) som bilaga till den tekniska rapporten.

Utsatthet för brott

Frågeområdet om utsatthet för brott inleds med ett antal så kallade screeningfrågor, som tar reda på om den tillfrågade varit utsatt för olika typer av brott – och i så fall hur många – under närmast föregående kalenderår (i det här fallet 2014).¹⁰ Till personer som uppger att de blivit utsatta för brott ställs ett antal uppföljningsfrågor om brottet eller brotten.

Screeningfrågor

Screeningfrågorna avser tio brottstyper. För att frågorna ska vara så begripliga som möjligt är de formulerade så att de beskriver handlingen som efterfrågas. Exempelvis undersöks utsatthet för misshandel genom frågan *Slog, sparkade eller utsatte någon dig för någon annan typ av fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont under förra året (2014)?* i stället för att fråga *Utsatte någon dig för misshandel under förra året (2014)?*

Följande brottstyper efterfrågas i NTU och redovisas i rapporten:

Brott mot person

- misshandel
- hot
- sexualbrott
- personrån
- trakasserier
- bedrägeri.

Brott mot egendom

- stöld av bil
- stöld ur eller från motordrivet fordon
- stöld av cykel
- bostadsinbrott.

Utöver de listade brottskategorierna innehåller undersökningen också en fråga om huruvida de tillfrågade under den aktuella perioden har varit utsatta för något eller några andra brott. Av naturliga skäl ingår inte brott mot exempelvis allmänheten i stort, staten eller företag.

Valet av brottstyper är delvis styrt av vilka brottskategorier som används i den registerbaserade statistiken över anmälda brott och som det är möjligt att formulera tydliga frågor om. Valet har också påverkats av vilka brottstyper som bedömts som angelägna av olika skäl, exempelvis för att de är särskilt vanliga eller allvarliga eller i stor utsträckning är en källa till oro. För några typer av egendomsbrott (cykelstöld, stöld ur eller från fordon, bilstöld och bostadsinbrott) tillfrågas undersökningspersonerna både om de själva eller om någon i deras hushåll har blivit utsatt. Detta eftersom egendomen ofta är eller uppfattas vara gemensam för de boende i hushållet. För brott direkt riktade mot en person, exempelvis misshandel och hot, undersöks däremot endast om den tillfrågade själv har blivit utsatt.

I och med valet av brottskategorier är det möjligt att studera ett brett spektrum av utsatthet. I den registerbaserade statistiken över anmälda

¹⁰ Den här typen av undersökningar efterfrågar ofta utsatthet under *de senaste tolv månaderna* (räknat från undersökningstillfället), men i NTU efterfrågas utsatthet under föregående kalenderår. Detta dels för att data bättre ska kunna analyseras ihop med andra data (som ofta är baserade på kalenderår), dels för att man kan anta att risken för teleskopering (det vill säga att intervjupersonen placerar händelser längre fram eller tillbaka i tiden än det inträffat) minskar om intervjupersonen har en tydligare avgränsad tidsperiod att förhålla sig till.

brott motsvarar de valda brottskategorierna 44 procent av samtliga anmälda brottsbalksbrott. Som tidigare framgått har en utgångspunkt för formuleringen av de flesta screeningfrågorna varit att sträva efter jämförbarhet med någon eller några av de juridiska brottskategorier som används i den registerbaserade statistiken över anmälda brott. Tidigare erfarenheter visar dock att ambitionen att mer i detalj fånga in exakt samma typ av händelser som i den registerbaserade statistiken är realistisk. När frågorna formulerats har därför strävan i första hand varit att fånga brottsbalksbrott så pass väl att utvecklingen över tid i NTU går att jämföra med utvecklingen över tid i den registerbaserade statistiken över anmälda brott, snarare än att få exakta mått på brottsnivåer som är jämförbara med den registerbaserade statistiken för ett givet år.

Uppföljningsfrågor om brott

De personer som uppger att de själva eller deras hushåll blivit utsatta för någon eller några av de tio efterfrågade brottstyperna har också fått följdfrågor om brottet. Följdfrågorna skiljer sig något åt mellan de olika brottstyperna, men handlar exempelvis om var och när brottet ägde rum, om det anmäldes till polisen, vilka skador som uppkom till följd av brottet, vilken relation brottsoffret har till gärningspersonen och vilket behov av stöd brottsoffret har haft. Frågorna berör således både omständigheterna kring brottet och brottsoffrets erfarenheter.

För att inte belasta intervjupersonerna med alltför långa intervjuer ställdes följdfrågor för maximalt tre av de brottsbalksbrottstyper som personen uppgett. Tidigare erfarenheter från NTU visar att de flesta uppger ett eller några enskilda brott och att merparten därför får redogöra för samtliga brott som de blivit utsatta för.¹¹ Om en person har blivit utsatt för mer än tre brott används en prioriteringslista¹² som avgör vilka brott den svarande ska beskriva i uppföljningsformuläret. I huvudsak innebär detta att ovanliga och mer allvarliga brottstyper går före vanliga och mindre allvarliga.

Otrygghet

Som framgått tidigare innehåller NTU även frågor om otrygghet och oro för brott. Frågorna belyser oro för att själv utsättas för brott, oro för att närstående ska utsättas, oro över brottsligheten i stort samt en mer allmän känsla av otrygghet. När det gäller frågan om otrygghet är det tänkbart att andra faktorer, som inte är kopplade till brott, vägs in i svaren. I undersökningen efterfrågas också om den upplevda otryggheten får konsekvenser för det egna beteendet och livskvaliteten.

Förtroende för rättsväsendet

I undersökningen ingår frågor om förtroendet såväl för rättsväsendet i stort som för enskilda myndigheter (polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården). Vidare ingår även frågor om förtroendet för att misstänkta personer hanteras rättvist och för att personer som utsatts för brott behandlas väl av polisen och av rättsväsendet generellt.

¹¹ Se till exempel avsnitten om upprepad utsatthet för brott i kapitel 3 i denna rapport.

¹² Se bilaga i NTU 2015 – Teknisk rapport (Brå 2016).

Brotsutsattas kontakter med rättsväsendet

För att bättre fånga in de senare delarna i rättskedjan, såsom åklagare och domstol, tillfrågas de svarande om de under *de senaste tre åren* drabbats av något eller några brott som anmälts till polisen. Om så är fallet får den svarande också ett antal frågor om sina erfarenheter av kontakterna med rättsväsendets myndigheter. Frågorna avser erfarenheten av kontakten med polisen och (i de fall där en anmälan har lett till rättegång) om erfarenheten av målsägandebiträde och åklagare, om bemötandet i domstol och om förståelsen av rättegången.

Bortfall

Frågeundersökningar dras alltid med ett visst bortfall, eftersom en del av de personer som valts för att ingå i undersökningen inte vill eller kan delta (externt bortfall). Vissa av dem som deltar besvarar inte heller alla frågor (internt bortfall).

Externt bortfall

Det totala bortfallet för datainsamlingen år 2015 uppgår till 37,1 procent av urvalet (se tabell 2.1 ovan). Det ger en svarsfrekvens på 62,9 procent, vilket är 1,9 procentenheter högre än i NTU 2014. Svarsfrekvensen har dock sjunkit sedan mätningarna inleddes 2006, då närmare 78 procent av de utvalda deltog i undersökningen. I den tekniska rapporten (Brå 2016) redovisas en genomgång av bortfallens beskaffenhet vid de tio datainsamlingsomgångar som hittills genomförts. Slutsatsen är att det ökande bortfallet främst kommer av att andelen ”ej anträffade” vid telefonintervjuerna ökat jämfört med de första åren. Vad detta i sin tur beror på är inte helt klarlagt, men det tycks till viss del vara relaterat till ålder, då det framför allt är bland personer som är yngre än 50 år som bortfallet har ökat.

En analys av bortfallet visar att de svarande skiljer sig från dem som inte svarat vad gäller vissa av de bakgrundsdata som finns tillgängliga. Exempelvis har kvinnor och personer födda i Norden svarat i större utsträckning än män och utomnordiskt födda. Det är dessutom sannolikt så att de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, som hemlösa, missbrukare och grovt kriminella, inte är representerade i materialet, vilket är särskilt olyckligt då de tenderar att vara mer drabbade av brott än andra (Brå 2000, Brå 2002, Nilsson 2002). Det finns med andra ord anledning att reflektera över hur det externa bortfallet påverkar undersökningens resultat både när det gäller att *skatta nivåer* och *följa utvecklingen över tid*.

Det faktum att det finns grupper som inte är tillräckligt representerade i materialet bidrar till osäkerhet vid *skattningar av nivåer*, sannolikt på så sätt att man underskattar utsattheten för brott och oron för brott och överskattar förtroendet för rättsväsendet. Skattningarna görs emellertid med hjälp av ett viktningssystem där man viktar upp svaren från till exempel män och utomnordiskt födda, vilket gör att resultaten ändå betraktas som representativa för den vuxna befolkningen i stort, dock ej de allra mest marginaliserade grupperna, som hemlösa, missbrukare och

grovt kriminella. Här bör ändå poängteras att det finns andra felkällor i den här typen av undersökningar som påverkar skattningen av nivåerna (se rubriken ”Tillförlitlighet och jämförbarhet”), vilket gör att undersökningen lämpar sig bättre för att studera utvecklingen över tid och jämföra olika grupper i befolkningen än att skatta exakta nivåer av brottsutsatthet i befolkningen.

Ett konstant mätfel, till exempel externt bortfall, medför generellt mindre problem för möjligheterna att *följa utvecklingen över tid* av det som undersökningen mäter än för möjligheten att skatta exakta nivåer. Problemen uppstår när bortfallet ökar, eftersom det inte går att vara säker på i vilken grad bortfallet är relaterat till det man avser att mäta. Det kan vara brottsutsatta personer och personer som känner sig otrygga som i allt högre utsträckning väljer att inte delta, vilket skulle innebära att underskattningen av utsattheten och oron skulle öka för varje år. Det finns dock inget som tyder på att det ökande bortfallet skulle vara relaterat till just brottsutsatthet, annat än genom ålder, en faktor vars effekt ändå hålls konstant genom viktningssystemet. Skulle det trots allt finnas ett okänt samband mellan det ökande bortfallet och utsatthet för brott är effekten sannolikt relativt liten.¹³

Under insamlingen vidtas olika åtgärder för att hålla det externa bortfallet nere, exempelvis genom att skicka ett informationsbrev till alla i urvalet innan de blir uppringda och genom att ge de tillfrågade möjlighet att styra över tidpunkten för intervjun. Slutligen skickas en förkortad enkät hem till de personer som inte gått att nå för en telefonintervju. De som får enkäten hemskickad erbjuds också att besvara den via internet. Drygt 7 procent av de utvalda personerna deltog genom att fylla i enkäten och skicka tillbaka den via post, och drygt 1 procent valde att besvara den via internet. Andelen som deltar via den förkortade enkäten har ökat något genom årens lopp, detta som en direkt följd av den allt större andelen ”ej anträffade” i telefonintervjufasen.

Internt bortfall

Med något enstaka undantag hanteras det interna bortfallet som slumpmässigt bortfall i rapporten. Till det interna bortfallet i undersökningen räknas i de flesta fall även svarsalternativen *vet ej/vill ej svara* (dock inte i frågeavsnittet om förtroende för rättsväsendet, se kapitel 5). I enkäten tillkommer fall där inget svarsalternativ fyllts i. Det interna bortfallet är mycket litet i det totala materialet. Det beror på att större delen av materialet baseras på intervjusvar, vilket generellt sett ger en lägre andel internt bortfall än enkätsvar. En mer utförlig redogörelse för det interna bortfallet finns i den tekniska rapporten (Brå 2016).

Tillförlitlighet och jämförbarhet

Det finns anledning att ta upp några generella begränsningar med undersökningen. Urvalet är inte representativt för alla åldersgrupper i befolkningen, ungdomar under 16 år eller de allra äldsta, över 79 år,

¹³ Se bilaga 8 i den tekniska rapporten för NTU 2015 (Brå 2016).

inkluderas inte i urvalet. Detsamma gäller för personer som vistas på institution (exempelvis inom sjuk- eller kriminalvård). Det är inte heller troligt att de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, som hemlösa, missbrukare och grovt kriminella, är tillräckligt representerade.¹⁴

Den här typen av undersökningar anses generellt spegla förhållandena i den vuxna befolkningen i stort (även om 16- och 17-åringar också kan kategoriseras som barn eller ungdomar).

Tillförlitlighet

I urvalsundersökningar är mätfel ofta den felkälla som har störst betydelse. I vilken utsträckning resultaten i undersökningen ger en korrekt bild av verkligheten beror främst på mätfelens omfattning. Problemen orsakas huvudsakligen av frågeformulärets utformning, omständigheter vid intervjutillfället, intervjuaren eller den svarande och kan leda till såväl över- som underskattningar i resultaten.

I denna undersökning bedöms det huvudsakliga problemet vara de tillfrågades vilja och möjlighet att lämna sanna svar. Det kan vara svårt att minnas exakt när en händelse ägde rum, och därigenom kan brott som inte borde vara med i undersökningen ändå rapporteras. En annan anledning kan vara att den tillfrågade väljer att tillrätalägga svaret, antingen för att uppge ett socialt önskvärt svar, exempelvis att ett brott är polisanmält trots att så inte är fallet, eller för att intervjun inte äger rum i enskildhet och den svarande därför inte vill tala öppet om sina erfarenheter.

Felen kan också bero på okunnighet. De tillfrågade kan ha varit utsatta för händelser som enligt brottsbalken inte definieras som brott (vilket exempelvis kan gälla i vissa fall av upplevda hot eller trakasserier), men som uppfattats som brott av den utsatte. Man kan också ha varit utsatt för en brottslig handling utan att själv definiera händelsen som ett brott.

En annan typ av problem är relaterade till uppföljningsformulären, som innehåller följdfrågor om de brott som intervjupersonen utsatts för. Uppföljningsfrågor ställs om maximalt tre brott per person, vilket gör att brott som är vanliga vid upprepad utsatthet blir underrepresenterade i resultaten.¹⁵ Mer om felkällor och vilka åtgärder som vidtagits mot dem står att läsa i den tekniska rapporten (Brå 2016).

Tolkningsutrymme

De drygt 12 000 personer som besvarat frågorna i NTU 2015 representerar i stort Sveriges befolkning i åldrarna 16–79 år, dock ej de allra mest marginaliserade grupperna, såsom hemlösa, missbrukare och grovt kriminella. Resultaten för erfarenheter av brott, trygghet och inställning till rättsväsendet speglar förhållandet i befolkningen mycket väl. För de flesta frågeområdena kan även en hel del resultat om skillnader mellan

¹⁴ Dessa marginaliserade grupper tenderar att vara mer drabbade av brott än andra (Brå 2000, Brå 2002, Nilsson 2002).

¹⁵ Till exempel är misshandelsbrott mot kvinnor i hemmiljö av en närstående gärningsperson ofta upprepade och sker därmed sannolikt i större utsträckning än vad NTU kan visa (se exempelvis Brå 2002, 2014).

olika grupper i befolkningen studeras med säkerhet. Osäkerheten mellan olika grupper gäller framför allt de mer ovanliga brottstyperna, där antalet utsatta som intervjuats är lågt. Grundprincipen är att ju större antal svarande ett resultat grundar sig på, och ju större skillnaderna är mellan olika grupper, desto mer statistiskt robusta är resultaten i denna rapport.

Skillnader som lyfts fram i texten är inte nödvändigtvis statistiskt säkerställda. I bilaga 1 finns därför en lathund för beräkningen av osäkerhetsintervall till rapportens skattningar. Osäkerhetsintervallet är ett relativt grovt osäkerhetsmått som baseras på principen för konfidensintervall.¹⁶

Jämförbarhet med tidigare NTU (2006–2014)

Den första undersökningen, NTU 2006, skiljer sig något från de därpå följande, men bedöms ändå vara jämförbar med de senare undersökningarna. Skillnaderna mellan den första insamlingen och de övriga består huvudsakligen av olika urvalsstorlekar¹⁷ och olika tidpunkter för datainsamling.¹⁸ Det sistnämnda innebär att de två första undersökningarnas referensperioder till viss del överlappar varandra för vissa frågeområden (se avsnittet Referensperioder nedan). På grund av att urvalet var mindre i NTU 2006 är dessa skattningar behäftade med en större osäkerhet än de som gjorts utifrån NTU 2007–2015. Till detta kommer att skillnader i resultaten mellan enstaka år, trots att de är signifikanta, ändå kan vara av mycket liten betydelse om det rör sig om så kallade ”naturliga variationer”, det vill säga att det som mäts vanligtvis varierar på detta sätt från år till år. Ju fler år som läggs till tidsserien, desto tydligare framgår vilka skillnader som är mer relevanta.

Jämförbarhet med andra källor

Jämförelser med andra källor görs generellt inte i denna rapport. Jämförelser görs dock inom ramen för fördjupningsstudier. I den tekniska rapporten (Brå 2016) finns en sammanställning av källor, inklusive den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott, som på något sätt belyser NTU:s frågeområden. Nedan följer en kort beskrivning av den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott och hur NTU:s mätning av utsatthet för brott förhåller sig till den.

Den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott

Den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott beskriver brottsligheten endast i begränsad utsträckning eftersom långt ifrån alla brott anmäls till polisen. Hur väl de anmälda brotten speglar den faktiska brottsligheten (det vill säga alla brott som begås, oavsett om de polisanmäls eller inte) varierar kraftigt mellan olika typer av brott, eftersom anmälningsbenägenheten skiljer sig mellan olika brottstyper.

¹⁶ Ett konfidensintervall är ett intervall av värden som har skapats utifrån ett urval där man med viss sannolikhet kan säga att det sanna värdet finns i (till exempel) 95 fall av 100. För att läsa mer om konfidensintervall hänvisas till *NTU 2015 – Teknisk rapport* (Brå 2016).

¹⁷ 10 000 personer år 2006, och 20 000 personer per år under åren därefter.

¹⁸ Årets andra hälft år 2006, respektive årets första hälft under åren därefter.

Statistiken påverkas också av de rutiner som finns för att registrera och räkna antalet brott, liksom av lagstiftningen. Det är också viktigt att ha i åtanke att i NTU mäts inte de brott som begås mot juridiska personer, till exempel stat, företag och föreningar.

Ovan nämnda faktorer, tillsammans med de felkällor som tidigare redovisats för NTU, medför att det är ytterst komplicerat att göra jämförelser mellan NTU och den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott.¹⁹

Resultatredovisning

I kapitel 3–6 presenteras undersökningens huvudresultat, uppdelade på frågeområdena *utsatthet för brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet* samt *brotsutsattas kontakter med rättsväsendet*. Notera att svarsfördelningen redovisas i procent i huvudparten av tabellerna. Avrundning av procenttal innebär i vissa fall att svarsandelarna inte summerar till exakt 100 procent. När värde 0 förekommer i en tabell innebär det att procenttalet har avrundats till 0, det vill säga att svarsalternativet har angetts av minst en svarande men av mindre än 0,5 procent i respektive redovisningsenhet.

Redovisningsgrupper

I faktarutan nedan redogörs för den bakgrundsinformation och de redovisningsgrupper som används i undersökningen (medan antalet individer i undersökningen samt motsvarande andelar i befolkningen för dessa redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A).

Generellt gäller att dessa redovisningsgrupper används i beskrivande och inte i förklarande syfte. Man bör ha i åtanke att redovisningsgrupperna i vissa fall samvarierar, vilket förklaras närmare i avsnittet om särskilda statistiska analyser och i bilaga 2.

Dessa och övriga förhållanden som används för att studera olika grupper framgår av tabellredovisningarna. Andra begrepp och mått som förekommer beskrivs i det sammanhang där de används. Några enheter beskrivs också nedan.

Särskilda statistiska analyser

Resultaten i rapporten redovisas i huvudsak i tabeller och figurer baserade på enkla bivariata analyser. Resultat från de multivariata logistiska regressionsanalyser (i rapporten kallade *särskilda statistiska analyser*) som gjorts av hur de olika bakgrundsfaktorerna påverkar undersökningens huvudindikatorer för utsatthet för brott, otrygghet och förtroende för rättsväsendet redovisas i den löpande texten. Resultat och tolkning av de logistiska regressionsanalyserna beskrivs mer utförligt i bilaga 2. Syftet med att använda regressionsanalyser är i detta fall att frigöra de olika bakgrundsfaktorernas effekt från varandra. Ett exempel på detta är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet

¹⁹ Se vidare i den tekniska rapporten (Brå 2016) och resonemang i *Brotsutvecklingen i Sverige 2008–2011* (Brå 2012a).

Redovisningsgrupper i NTU 2015

Kön	Ålder	Familjetyp	Typ av boendeort ¹
Män	4 kategorier	Sammanboende	Storstadsregion
Kvinnor	16–24 år	– med barn	– Stockholm
	25–44 år	– utan barn	– Göteborg
Högsta utbildning	45–64 år	Ensamstående	– Malmö
Förgymnasial	65–79 år	– med barn	Större städer
Gymnasial	8 kategorier	– utan barn	Mindre städer/landsbygd
Eftergymnasial	16–19 år		
	20–24 år	Bostadstyp	
Svensk/utländsk bakgrund	25–34 år	Småhus	
Svenskfödda med	35–44 år	Flerfamiljshus	
– en eller båda föräldrarna inrikesfödd(a)	45–54 år		
– båda föräldrarna utrikesfödda	55–64 år		
Utrikesfödda	65–74 år		
	75–79 år		

¹ Utifrån H-regioner (se tabell 2A).

för brott i de vanliga redovisningarna. Men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder går det med en bivariat analys inte att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsatthet för brott. Med hjälp av en regressionsanalys kan man däremot se om effekten av utbildning kvarstår när effekten av ålder rensats bort. I regressionsanalyserna har data för de tre senaste årens undersökningar använts för att göra resultaten mer robusta. Referensperioden för utsatthet för brott är då 2012–2014 och för otrygghet och förtroende för rättsväsendet 2013–2015.

Några redovisningsenheter

I resultatredovisningen för utsatthet för brott bör man vara uppmärksam på att redovisningsenheterna, och därmed redovisningssättet, skiljer sig åt för de olika typerna av brott.

- *Enskilda personer som utsatts för brott*
För att undersöka hur många personer i befolkningen i åldrarna 16–79 år som utsatts för brott mot enskild person (misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägerier samt trakasserier) efterfrågas endast den egna utsattheten. Resultaten för dessa brottstyper redovisas således utifrån andelen *personer i befolkningen* i de aktuella åldersgrupperna som utsatts under ett givet kalenderår.
- *Hushåll som utsatts för egendomsbrott*
När det gäller brotten mot egendom (bostadsinbrott, stöld av bil, stöld ur eller från fordon samt stöld av cykel) är det hela hushållets utsatthet som efterfrågas. Resultaten för dessa brottstyper redovisas utifrån andelen *hushåll i befolkningen* som utsatts under ett givet kalenderår.
- *Antalet brott (händelser)*
För varje brottstyp frågas hur många gånger händelsen inträffade under föregående kalenderår. Svaren ligger till grund för skattningar av antalet brottsändelser i befolkningen i åldrarna 16–79 år. För att dessa skattningar ska bli mer stabila räknas höga antal ner till 52 tillfällen, vilket i genomsnitt motsvarar ett tillfälle per vecka. För en

mer utförlig diskussion om hur skattningen av antal brott påverkas av extremvärden hänvisas till den tekniska rapporten (Brå 2016).

Referensperioder

Undersökningens frågeområden studerar förhållanden under olika tidsperioder. Detta framgår löpande i resultatredovisningen, men en sammanfattande beskrivning ges nedan.

- *Utsatthet för brott*
När det gäller utsatthet för brott är referensperioden *föregående kalenderår* (i NTU 2015 redovisas alltså utsattheten 2014).
- *Otrygghet*
I kapitlet om otrygghet varierar referensperioden beroende på frågetyp:
 - Frågor om oro för olika typer av brott avser *de senaste tolv månaderna* (från intervjutillfället). I redovisningen anges undersökningsåret (2015).
 - Frågor gällande om man bevittnat misshandel eller om någon anhörig har blivit utsatt för brott avser *föregående kalenderår* (2014).
 - De mer övergripande frågorna avser den uppfattning man har vid *intervjutillfället* (2015).
- *Förtroende för rättsväsendet*
I kapitlet om allmänhetens förtroende för rättsväsendet efterfrågas intervjupersonens uppfattning vid *intervjutillfället* (2015).
- *Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet*
I kapitlet om brottsutsattas erfarenheter av kontakter med rättsväsendet redovisas erfarenheter under *de senaste tre åren* (från intervjutillfället). I tabellerna anges undersökningsåret (2015).

Tabellförteckning

Kapitel 2 • Metod

Tabell 2.1	Urval och bortfall i NTU 2015.	16
Tabell 2A	Antal individer som medverkat i NTU 2015 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.	28

Tabell 2A Antal individer som medverkat i NTU 2015 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.¹

Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningsmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)
SAMTLIGA, 16–79 år	12 417	7 506 019
Kön		
Män	5 998	3 790 283
Kvinnor	6 419	3 715 736
Ålder		
16–19 år	1 045	509 932
20–24 år	1 303	607 081
25–34 år	2 078	1 205 672
35–44 år	1 546	1 263 839
45–54 år	1 749	1 294 772
55–64 år	1 649	1 129 606
65–74 år	1 856	1 136 975
75–79 år	1 191	358 143
Män		
16–19 år	498	255 317
20–24 år	661	323 163
25–34 år	1 000	593 047
35–44 år	740	638 876
45–54 år	851	662 881
55–64 år	767	557 919
65–74 år	923	589 525
75–79 år	558	169 555
Kvinnor		
16–19 år	547	254 615
20–24 år	642	283 918
25–34 år	1 078	612 625
35–44 år	806	624 962
45–54 år	898	631 891
55–64 år	882	571 687
65–74 år	933	547 450
75–79 år	633	188 588

Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningsmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)
SAMTLIGA, 16–79 år	12 417	7 506 019
Svensk/utländsk bakgrund		
Svenskfödda med		
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	10 315	5 833 286
– båda föräldrarna utrikesfödda	495	277 641
Utrikesfödda	1 607	1 395 092
Utbildning (högsta)		
Förgymnasial	2 726	1 488 273
Gymnasial	5 107	3 100 754
Eftergymnasial	4 357	2 802 845
Familjetyp		
Sammanboende		
– utan barn	4 904	2 815 181
– med barn	2 475	1 783 457
Ensamstående		
– utan barn	4 479	2 502 352
– med barn	519	381 030
Bostadstyp		
Småhus	6 958	4 105 489
Flerfamiljshus	5 349	3 340 832
Boendeort²		
Storstadsregion	4 247	2 869 967
Större stad	4 519	2 705 561
Mindre stad/landsbygd	3 651	1 930 491

¹ För totalbefolkningen samt för kön och ålder anges det faktiska antalet individer i populationen vid tillfället för urvalsdragningen. För övriga redovisningsgrupper anges skattningar utifrån uppgifter som inhämtats från register vid andra tillfällen under undersökningsåret alternativt föregående kalenderår och i vissa fall utifrån hur de tillfrågade har besvarat de bakgrundsfrågor som avses.

² Indelningen i boendeort baseras på H-regioner. H-regioner (H=Homogena med avseende på befolkningsunderlaget) är en gruppering av kommuner efter lokalt och regionalt befolkningsunderlag, längs skalan storstad-glesbygd. Indelningarna som används i denna rapport är storstäder (Stockholm/Södertälje A-region, Göteborgs A-region och Malmö/Lund/Trelleborgs A-region), större städer (Kommuner med mer än 90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum) samt en sammanslagning av kategorierna mellanbygden, tätbygden och glesbygden, som i denna rapport kallas mindre städer/landsbygd.

Del 2

Resultat



3 Utsatthet för brott



Sammanfattning	32
Inledning	33
Brott mot enskild person	34
Misshandel	39
Hot	43
Sexualbrott	46
Personrån	50
Bedrägerier	53
Trakasserier	54
Egendomsbrott mot hushåll	58
Bostadsinbrott	61
Fordonsrelaterade brott	61
Cykelstöld	63
Figurförteckning	64
Tabellförteckning	66

3 Utsatthet för brott

Sammanfattning

Under 2014 utsattes 11,3 procent av befolkningen i åldern 16–79 år för någon eller några av de brottstyper som i den här undersökningen kallas för brott mot enskild person: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri eller trakasserier. Det är en minskning jämfört med föregående år (2013 var andelen 12,7 %), men en återgång till ungefär samma nivå som uppmättes åren innan.

Undersökningen visar att 9,1 procent av hushållen utsattes för bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld eller bostadsinbrott (kallat egendomsbrott mot hushåll) under 2014. Utsattheten för dessa brott har minskat i princip successivt sedan 2006 (då andelen var 12,6 %).

Det är vanligast att bli utsatt för brott som kan anses vara mindre allvariga, som trakasserier och cykelstöld (4,0 respektive 6,1 %), medan det är mindre vanligt att bli utsatt för grövre brott, som personrån, allvarlig misshandel och sexualbrott (omkring 1 %).

De brott mot enskild person som haft tydligast utveckling sedan undersökningen inleddes är misshandel och bedrägerier. Andelen utsatta för misshandel har minskat under perioden 2005–2014, från 2,7 till 2,1 procent. För bedrägeri har det däremot skett en ökning från 2,4 till 3,1 procent under perioden 2007–2014. När det gäller egendomsbrott mot hushåll är det främst bilstöld och stöld ur och från fordon som uppvisar en trend; andelen utsatta har minskat påtagligt under perioden 2006–2014 (0,9–0,2 % respektive 5,0–2,6 %).

Mer än hälften av brotten i undersökningen uppges inte vara anmälda till polisen. Sexualbrott, trakasserier och hot anmäls i minst utsträckning medan bostadsinbrott anmäls i störst utsträckning.

Hur många gånger man utsätts för brott under ett år är mycket ojämnt fördelat i befolkningen. Medan majoriteten av dem som blivit utsatta för brott uppger att det skedde vid ett enstaka tillfälle, rapporterar en liten del av befolkningen hög upprepad utsatthet. När det gäller utsatthet för brott mot enskild person var det drygt 1 procent av befolkningen som utsattes för över hälften av händelserna under 2014.

Utsattheten är ojämnt fördelad sett till andel utsatta personer i olika grupper i befolkningen. Den mest utsatta gruppen är unga kvinnor (16–24 år) där utsatthet för brott mot enskild person är nästan dubbelt så hög som hos den övriga befolkningen. Unga män är däremot den grupp som har högst utsatthet för misshandel (4,8 %) och att utsatthet för trakasserier är vanligast bland ensamstående med barn (9,4 %).

När män utsätts för brott som hot och misshandel är gärningspersonen oftast en okänd person och brottet sker ofta på allmän plats. När kvinnor utsätts för samma typ av brott är gärningspersonen oftare en bekant eller en närstående, och brottsplatsen är oftare hemmet eller arbetsplatsen. Att den utsatta och/eller gärningspersonen varit påverkade av alkohol eller droger vid hot eller misshandel är betydligt vanligare i fall där män varit utsatta än då kvinnor varit det.

Inledning

I den här publikationen redovisas utsattheten för brott under 2014, samt hur den har utvecklats sedan 2005.

De olika avsnitten belyser utsatthet för sammanlagt tio brottstyper. Det gäller dels sådana brott som drabbar enskilda personer (*misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägerier och trakasserier*¹), dels sådana brott som rör hela hushåll (*bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon och cykelstöld*). Dessa tio brottstyper utgör tillsammans bara en mindre del av samtliga straffbelagda gärningar.²

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) belyser i huvudsak utsatthet för brott i Sverige, men det förekommer att de tillfrågade har utsatts för brott utomlands, och även denna utsatthet ingår i de redovisade resultaten. Med undantag för personrån är dock andelen brott som ägt rum utomlands relativt låg för de flesta brottstyper.³

En stor del av huvudresultaten presenteras med hjälp av diagram. En utförlig redovisning av resultat och bakgrundsfaktorer återfinns som tabeller i slutet av kapitlet.⁴ Genomgången av de enskilda brottstyperna föregås av en sammanställning av utsattheten inom de övergripande kategorierna *brott mot enskild person* respektive *egendomsbrott mot hushåll*. Efter sammanställningen kommer ett avsnitt om anmälningsbenägenheten för de olika brottskategorierna. Utöver detta presenteras också resultat för några omständigheter kring brotten.⁵ För respektive brottskategori finns även ett avsnitt som handlar om upprepad utsatthet för brott.

Jämförelser med andra källor görs generellt sett inte i denna publikation. Jämförelser görs dock inom ramen för fördjupningsstudier. I den tekniska rapporten från föregående år (Brå 2015) finns en sammanställning av källor, inklusive den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott, som på något sätt belyser NTU:s frågeområden.

Den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott som, också produceras och publiceras av Brå, beskriver brottsligheten endast i begränsad utsträckning eftersom långt ifrån alla brott anmäls till polisen. Hur väl de anmälda brotten speglar den faktiska brottsligheten (det vill säga alla brott som begås, oavsett om de polisanmäls eller inte) varierar kraftigt mellan olika typer av brott, eftersom anmälningsbenägenheten

¹ Trakasserier är inte ett brott enligt brottsbalken. Termen *trakasserier* används här för en hel serie mer eller mindre allvarliga händelser som kan bestå av till exempel ofredande eller hemfridsbrott.

² Vid många brott är brottsoffren inte privatpersoner utan exempelvis privata företag, offentlig verksamhet, allmänheten eller staten. Exempel på sådana brott är snatterier, skadegörelse och narkotikabrott.

³ Av de personrån som rapporteras i NTU uppges 19 procent ha ägt rum utomlands. Motsvarande andel för övriga brottstyper varierar mellan 2 och 5 procent.

⁴ Vilka befolkningsgrupper som redovisas i tabellerna varierar för olika brottstyper. För brott mot egendom redovisas skillnader enbart utifrån hushållsrelaterade bakgrundsfaktorer som familje- och boendeförhållanden. Detta med anledning av att de tillfrågade har svarat på frågor om hela hushållets utsatthet när det gäller dessa brottstyper, medan individbaserade bakgrundsuppgifter endast finns tillgängliga specifikt för den intervjuade personen.

⁵ Uppföljningsfrågor ställs inte för samtliga brott som rapporteras i NTU. Det innebär att redovisningar av omständigheterna kring brotten baseras på det urval av brott för vilka sådan information finns (se vidare NTU 2014 – Teknisk rapport, Brå 2015).

växlar för olika brottstyper. Statistiken påverkas också av de rutiner som finns för att registrera och räkna antalet brott, liksom av lagstiftningen. Det är också viktigt att ha i åtanke att i NTU mäts inte de brott som begås mot juridiska personer, som till exempel stat, företag och föreningar.

Brott mot enskild person

Inom kategorin *brott mot enskild person* ingår brottstyperna *misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägerier* och *trakasserier*. Sammantaget uppgår 11,3 procent av befolkningen (16–79 år) att de blivit utsatta för något eller några av dessa brott under 2014. Det är en minskning jämfört med föregående år (2013 var andelen 12,7 %), men en återgång till ungefär samma nivå som uppmättes åren innan. Vid beräkningen av antalet brott rör det sig om drygt två miljoner brotts handlingar. Även det är en minskning jämfört med 2013, men är en återgång till den relativt stabila nivå som rått under de tidigare åtta år som mätningarna har genomförts (se tabell 3A).

Andelen utsatta för olika typer av brott mot enskild person framgår av tabell 3.1 och av figur 3.1.

Tabell 3.1. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.

	Andel utsatta personer i procent										Antal utsatta personer i befolkningen	Antal händelser i befolkningen	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14			
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILD PERSON ^a	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3	850 000	2 074 000	26
Misshandel	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1	154 000	378 000	30
<i>därav allvarlig^b</i>	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	43 000	80 000	64
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1	306 000	709 000	23
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0	76 000	282 000	8
Personrån ^c	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	52 000	80 000	53
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1	230 000	321 000	40
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,0	303 000	- ^d	21 ^e

a Netto redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

b Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

c Andel och antal utsatta personer samt beräknat antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU.

Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU har 19 procent av personrånen begåtts utomlands.)

d Trakasserier utgår per definition av en serie händelser, därför anges inte antalet händelser i tabellen.

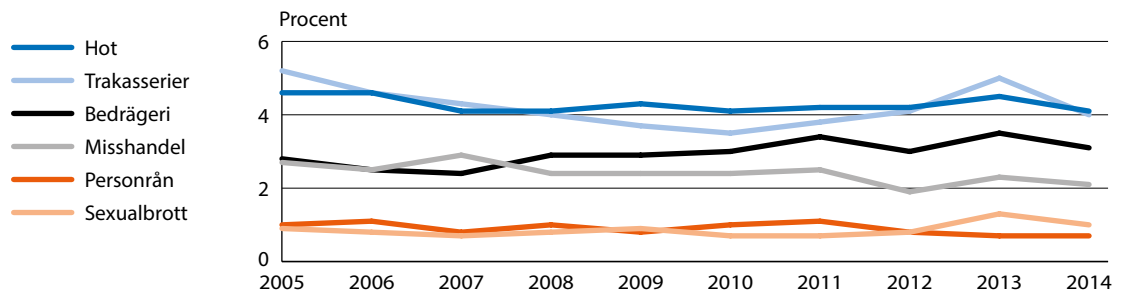
e Anmälningsbenägenheten mäts i andel utsatta personer som polisanmält sin utsatthet för trakasserier.

Hot är den brottstyp mot enskild person som uppges i störst utsträckning (4,1 %). Det är en minskning jämfört med 2013, då 4,5 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Hotbrotten har, med undantag för de två första åren, legat på en stabil nivå under hela mätperioden.

Andelen som blivit utsatta för *trakasserier* uppgick till 4,0 procent under 2014. Det är en minskning jämfört med 2013, då 5,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Mellan 2005 och 2010 minskade andelen utsatta successivt från 5,2 till 3,5 procent, därefter ökade andelen mellan 2011 och 2013 till samma nivå som när undersökningen inleddes (5,0 %).

Utsattheten för *bedrägeri* ligger på 3,1 procent 2014 och har minskat sedan föregående år, då andelen var 3,5 procent. Bedrägeribrotten visar dock en relativt tydlig uppåtgående trend under mätperioden.

Figur 3.1 Andel av befolkningen som utsatts för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014 (tabell 3A).



Andelen som svarat att de blivit utsatta för *misshandel* har minskat från 2,3 procent 2013 till 2,1 procent 2014. Under mätperioden är trenden för misshandelsbrott svagt nedåtgående. Sedan 2005, då undersökningen inleddes, har andelen utsatta minskat med 0,6 procentenheter. År 2014 uppgav 1,0 procent att de blivit utsatta för sexualbrott. Det är en minskning jämfört med 2013, då 1,3 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Under perioden 2005–2011 låg sexualbrotten på en relativt stabil nivå, men de senaste två årens resultat visar på en högre nivå. Nedgången i den allra senaste mätningen gör dock trenden svårtolkad. Här bör även noteras att frågan om sexualbrott omfattar ett brett spektrum av händelser, där såväl lindrigare som allvarigare brott ingår. *Personrån* är den brottstyp som lägst andel blivit utsatta för, 0,7 procent 2014. Andelen utsatta var lika stor 2013, och personrån visar en relativt stabil trend under mätperioden. Dock kan en svagt nedåtgående trend skönjas de senaste tre åren.

Antalet händelser i befolkningen (16–79 år) beräknas utifrån uppgifter om hur många gånger de svarande uppgav att de har blivit utsatta för respektive brottstyp under föregående år (se tabell 3.1).⁶ Antalet beräknade händelser av en viss brottstyp samvarierar i regel med andelen personer som har blivit utsatta i befolkningen. En stor andel utsatta innebär

⁶ Antalet beräknade händelser i NTU kan variera kraftigt över tid, vilket är anledningen till att utvecklingen av utsatthet för brott huvudsakligen redovisas i andel utsatta personer. Variationen i antal händelser kan bero på att enskilda personer med mycket hög upprepad utsatthet ett givet år får stor inverkan på beräkningarna. För att minska extremvärdenas inverkan på beräkningarna räknas därför antalet händelser ner till maximalt 52 per person och brottstyp (det vill säga utsatthet för en händelse per brottstyp i genomsnitt per vecka).

alltså ofta ett högt antal händelser; exakt hur högt beror på hur vanligt det är med upprepad utsatthet inom brottstypen. Exempelvis är *andelen* utsatta för misshandel tre gånger så hög under 2014 som motsvarande siffror för personrån (2,1 respektive 0,7 %), men *antalet* misshandelsbrott (378 000) är nära fem gånger så många som antalet personrån (80 000). Detta beror följaktligen på att upprepad utsatthet under ett och samma år är betydligt vanligare vid misshandel än vid personrån.

Andelen utsatta för brott mot enskild person är 2014 något högre bland kvinnor än bland män (12,2 jämfört med 10,5 %, se tabell 3B). Skillnaden var ungefär lika stor 2013, men tidigare år har kvinnor och män utsatts i nästan samma utsträckning för brott mot enskild person. När enskilda brottstyper studeras var för sig framträder flera skillnader i utsatthet mellan män och kvinnor. Detta belyses närmare i avsnitten om de olika typerna av brott mot enskild person.

Anmälningsbenägenhet

I NTU ställs frågan om den brottsutsatta personen har anmält händelsen till polisen. De flesta brotten mot enskild person uppges inte ha anmälts till polisen, och för vissa brottstyper är det så kallade mörkertalet mycket stort (se tabell 3.1 i början av avsnittet ”Brott mot enskild person”). Den totala anmälningsbenägenheten ökade från 24 procent 2005 till 33 procent 2010 och låg på ungefär samma nivå till och med år 2013 då 31 procent av alla brott mot person uppgavs vara anmälda till polisen (se tabell 3A). I årets undersökning har dock andelen brott som uppges vara polisanmälda minskat något och uppgår till 26 procent.

Under mätperioden har andelen personrån som uppges vara polisanmälda ökat något (se tabell 3.1 och figur 3.2). År 2005 uppgavs 45 procent av händelserna vara polisanmälda, och i årets undersökning uppgår de till 53 procent. Den övergripande bilden är att även andelen av bedrägerierna som uppges ha polisanmälts har ökat något under mätperioden, även om de 2005 uppgick till en lika stor andel som i årets undersökning (40 %). För misshandel ökade andelen brott som uppgavs vara polisanmälda mellan 2007 och 2012. I de två senaste undersökningarna har det dock skett en minskning, och 2014 uppges 30 procent av misshandelshändelserna vara polisanmälda. Vad gäller såväl hot som trakasserier uppges 23 respektive 21 procent av händelserna vara polisanmälda i den senaste undersökningen, och under hela mätperioden har anmälningsfrekvensen legat stabilt på den nivån. År 2014 uppges 8 procent av sexualbrotten vara polisanmälda. Under hela mätperioden har andelen legat på en mycket låg nivå, möjligen kan en minskning skönjas de senaste tre åren.⁷

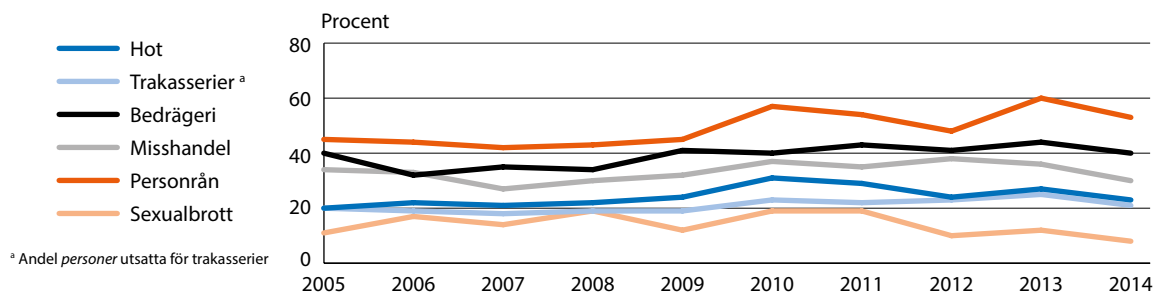
De utsatta personer som uppger att de inte har anmält brottet till polisen får frågan om varför de valt att inte göra det. De vanligaste orsakerna som uppges är att man upplever att polisen inte kan göra något (22 %) eller att man bedömer att brottet var en småsak eller en bagatell

Frågan om sexualbrott omfattar ett brett spektrum av händelser, där såväl lindrigare som allvarligare brott ingår. Som en följd av frågans känsliga art är det inte säkert att NTU fångar in alla typer av sexualbrott som omfattas av statistiken över polisanmälda brott, därför är bilden av anmälningsbenägenheten troligen inte komplett.

⁷ Notera att resultatet för anmälningsbenägenhet vad gäller sexualbrott bygger på beräkningar baserade på väldigt få rapporterade händelser och att variationer över tid ska tolkas med försiktighet.

(17 %). Ett annat vanligt svar är att man anser att man själv redde ut händelsen (13 %) eller att utsattheten är en del i ens arbete (10 %). Att relativt många gör bedömningen att polisen inte kan göra något ska dock inte tolkas som att de har ett lågt förtroende för polisen.⁸ Fördjupade studier av NTU-data visar nämligen att de som svarar att polisen inte kan göra något, samtidigt svarar att de har ett stort förtroende för polisen i samma utsträckning som andra grupper. Studierna visar vidare att det är vanligare att en person som blivit utsatt för brott väljer att anmäla händelsen till polisen om brottet är allvarligt, om det finns möjlighet att få ersättning från försäkringsbolag eller om det är yrkesrelaterat (Brå 2008, 2009). Dessa studier visar också att anmälningsbenägenheten är lägre om gärningspersonen eller den utsatta personen är ung.

Figur 3.2 Andel polisanmälda brott mot enskild person 2005–2014, enligt NTU (tabell 3A).



Om man skulle beräkna antalet polisanmälda brott utifrån svaren i NTU skulle antalet i de flesta fall påtagligt överstiga det faktiska antalet polisanmälda brott enligt den registerbaserade statistiken.⁹ Dock är det ytterst komplicerat att göra direkta jämförelser mellan dessa två källor (Brå 2012).

Upprepad utsatthet

Vid utsatthet för brott är det vanligast att det rör sig om en enskild händelse under ett år. En liten del av befolkningen utsätts dock för brott flera gånger under ett och samma år. Det är därför också av intresse att undersöka hur stor andel av den rapporterade brottsligheten som utgör så kallad upprepad utsatthet (se figur 3.3).

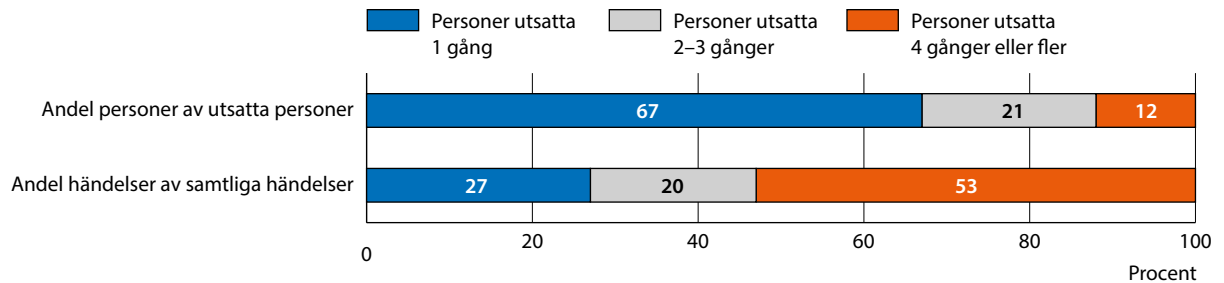
I befolkningen har 7,5 procent utsatts en enstaka gång under 2014. Andelen utsatta för 2–3 brottsändelser uppgår till 2,4 procent, och 1,4 procent har utsatts för fyra eller fler händelser (se tabell 3G). I figur 3.3 framgår det att de som utsatts för endast ett brott (67 % av de utsatta) sammantaget har blivit utsatta för en dryg fjärdedel (27 %) av alla händelser. De som utsatts för två eller tre brott (21 %) har tillsammans blivit utsatta för en femtedel (20 %), medan den grupp som utsatts för fyra eller fler brott (12 %) sammantaget har blivit utsatta för mer än

⁸ I dessa beräkningar ingår av frågetekniska skäl dock inte trakasserier.

⁹ En bidragande orsak till denna skillnad är troligen att man uppger att brottet är anmält fast man vet att så inte är fallet därför att det upplevs som socialt önskvärt, se vidare NTU 2014 – Teknisk rapport (Brå 2015).

hälften av brottsändelserna (53 %). Ett annat sätt att uttrycka detta är att en mycket liten del av den totala befolkningen i åldern 16–79 år (1,4 %) blivit utsatta för drygt hälften av alla brott mot enskild person under 2014 (53 %).

Figur 3.3 Upprepad utsatthet för brott mot enskild person 2014. Andel utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser.¹⁰

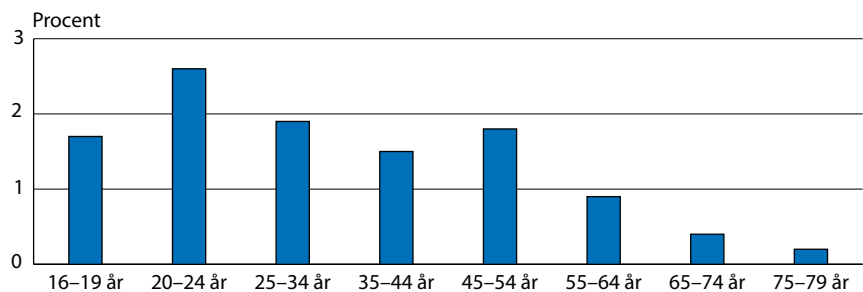


NTU visar således att drygt hälften av alla brott mot enskild person kommer av upprepad utsatthet för brott mot en relativt liten del av befolkningen. Under mätperioden har det skett en svag ökning av andelen som utsatts för fyra brott eller fler, och med det koncentreras en allt större del av den totala mängden brott till en mindre del av befolkningen. År 2005 stod de som utsatts för fyra brottsändelser eller fler för 43 procent av samtliga händelser, och i årets undersökning uppgår den andelen till 53 procent.

Kunskap om vilka grupper som är särskilt utsatta för upprepade brott är användbar exempelvis som underlag för riktade åtgärder inom rättsväsendet. Därför är det angeläget att studera dem som utsatts fyra gånger eller fler, i synnerhet om någon enskild grupp skulle vara särskilt utsatt. Resultaten visar att utifrån de bakgrundsvariabler som finns att tillgå skiljer sig inte gruppen upprepat utsatta från de grupper där en stor andel personer är utsatta generellt.

NTU visar att det är vanligast att personer i åldersgruppen 20–24 år blivit utsatta för brott mot enskild person fyra gånger eller fler (se figur 3.4) och minst vanligt bland de äldsta.

Figur 3.4 Utsatthet för brott mot enskild person 4 gånger eller fler 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3G).



¹⁰ Trakasserier ingår inte i figuren eftersom de per definition utgörs av en serie händelser.

Att ha blivit utsatt för brott mot enskild person vid minst fyra tillfällen är också vanligare bland kvinnor (1,8 %) än bland män (1,0 %). Andra grupper med något förhöjd utsatthet är inrikesfödda personer med båda föräldrarna utrikesfödda (1,8 %), ensamstående med barn (4,0 %) samt boende i flerfamiljshus (2,0 %, se tabell 3G).

Yrkesrelaterad utsatthet

Det är relativt vanligt att brotten mot enskild person är yrkesrelaterade, det vill säga att man blivit utsatt med anledning av sitt yrke. Frågan ställs till dem som blivit utsatta för hot, misshandel, personrån och trakasserier. NTU visar att 29 procent av händelserna är yrkesrelaterade¹¹ 2014, men andelen händelser som är yrkesrelaterade varierar mellan brottstyperna. Högst andel återfinns bland dem som blivit utsatta för hot (39 %) och misshandel (27 %). Därefter följer de som blivit utsatta för trakasserier (20 %), medan inga uppgiftslämnare anger att de utsatts för personrån som varit yrkesrelaterat.¹²

Det innebär att cirka 1,9 procent av befolkningen i åldern 20–64 år (105 000 personer) har blivit utsatta för hot med anledning av sitt yrke. Motsvarande andel för misshandel är 0,6 procent (cirka 34 000 personer) och för trakasserier 1,1 procent (cirka 62 000 personer). Enligt NTU 2015 är det något vanligare att kvinnor utsätts för misshandel i samband med sin yrkesutövning jämfört med män (33 respektive 26 %).

Misshandel

För att fånga omfattningen av utsatthet för misshandel ställs följande fråga i NTU:

Slog, sparkade eller utsatte någon dig med avsikt för något annat fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont, under förra året (2014)?

År 2014 har 2,1 procent av befolkningen (16–79 år) blivit utsatta för misshandel, vilket motsvarar cirka 154 000 personer. Det är en minskning jämfört med 2013, då 2,3 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Under mätperioden är trenden för misshandelsbrott svagt nedåtgående. Sedan 2005, då undersökningen inleddes, har andelen utsatta minskat med 0,6 procentenheter. Antalet händelser av misshandel kan utifrån undersökningen beräknas till 378 000 under 2014 (se tabell 3.1).

Cirka 0,6 procent (eller 43 000 personer) av befolkningen uppger att misshandeln varit så pass allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Det är en nivå som varit relativt stabil allt sedan mätningarna inleddes 2005. Antalet händelser av misshandel som på detta sätt betraktas som allvarliga kan utifrån undersökningen beräknas till cirka 80 000 (se tabell 3.1).

¹¹ Detta gäller enbart för personer i yrkesverksam ålder (20–64 år). Studeras hela befolkningen (16–79 år) är andelen yrkesrelaterade händelser 25 procent.

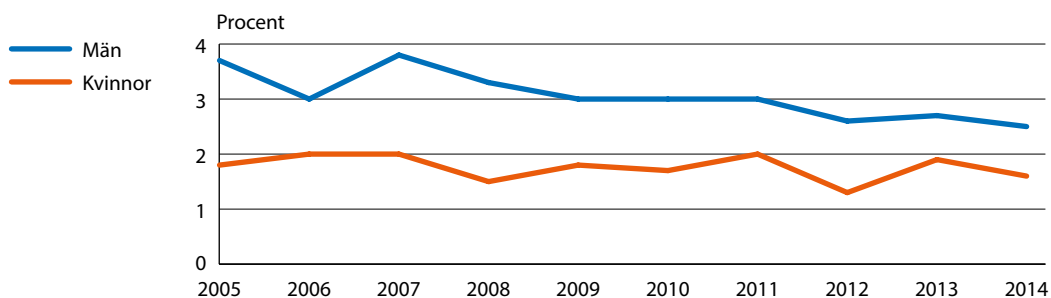
¹² Även tidigare år har få personrånshändelser uppgetts ha skett på grund av uppgiftslämnarens yrke. De senaste tre åren har de varierat mellan 8 och 15 procent av samtliga personrånshändelser.

De flesta som blivit utsatta för misshandel (70 %) uppger att det handlar om en enstaka händelse. Knappt var fjärde (25 %) har utsatts för två till nio brott, och en liten andel (5 %) uppger att de utsatts för tio eller fler misshandelsbrott under 2014.

Kön och ålder

Vid samtliga mättillfällen har en större andel män än kvinnor uppgett att de blivit utsatta för misshandelsbrott; vid årets mätning är det 2,5 procent av männen och 1,6 procent av kvinnorna. Då utsattheten för misshandel har minskat bland männen sedan 2007 och samtidigt legat relativt oförändrad bland kvinnorna, har skillnaden mellan könen vad gäller utsatthet minskat successivt (se figur 3.5). Även vid *allvarlig misshandel* är män mer utsatta än kvinnor, dock är andelen utsatta så låg att några tydliga trender inte går att se (se tabell 3B).

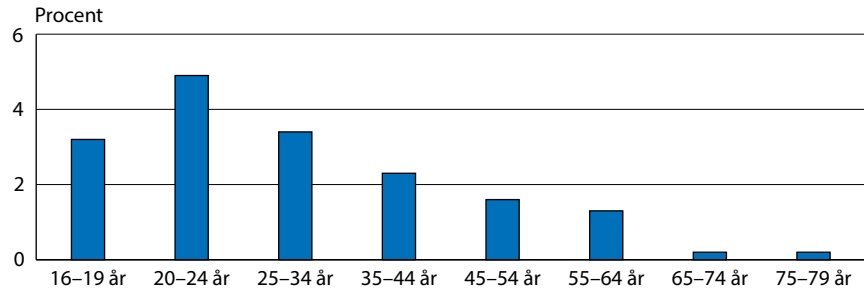
Figur 3.5 Utsatta för misshandel 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).



Det är lika vanligt att vara upprepat utsatt för misshandel bland män och kvinnor (0,6 % för både kvinnor och män sett till hela befolkningen). Det kommer sig av att trots att utsatthet för misshandel i sig är mindre vanligt bland kvinnor, är upprepad misshandel vanligare bland de kvinnor som blivit utsatta jämfört med de utsatta männen. I detta sammanhang är det dock viktigt att understryka att kvinnors utsatthet för misshandel sannolikt underskattas i högre grad än männens, eftersom kvinnor oftare utsätts av närstående, vilket är en omständighet som enligt tidigare studier bidrar till underrapportering (Brå 2014).

Skillnaderna mellan åldersgrupperna är mycket stora, vilket visas i figur 3.6. I likhet med resultaten från föregående år är det i åldersgruppen 20–24 år som högst andel har blivit utsatta för misshandel. Därefter är andelen lägre ju äldre åldersgrupp som studeras. Bland personer i åldersgruppen 20–24 år har 4,9 procent blivit misshandlade, vilket kan jämföras med dem i åldersgruppen 25–34 där andelen uppgår till 3,4 procent. Lägst är andelen utsatta i de äldsta åldersgrupperna, 65–74 år och 75–79 år (0,2 %). Om åldersgrupperna uppdelas på kön framgår det att den grupp som i särskilt stor utsträckning uppger att de har blivit utsatta för misshandel är unga män, 16–24 år, där 4,8 procent utsatts för misshandel under 2014, vilket är en kraftig minskning jämfört med 2013 (se tabell 3B).

Figur 3.6 Utsatta för misshandel 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).



Olika grupper utsatthet för misshandel

Personer med högskoleutbildning uppger i lägre utsträckning att de har blivit utsatta för misshandel (1,4 %, se tabell 3B) jämfört med de med högst förgymnasial eller gymnasial utbildning (2,6 respektive 2,3 %).

Ensamstående med eller utan barn utsätts för misshandel i större utsträckning (3,3 respektive 3,6 %) än sammanboende med eller utan barn (1,3 respektive 0,9 %). Boende i flerfamiljshus utsätts för misshandel i större utsträckning än boende i småhus (2,9 jämfört med 1,3 %).

Personer som är födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar uppger i högre utsträckning att de har blivit utsatta för misshandel (3,9 %) än utrikesfödda personer eller personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder (2,1 respektive 2,0 %). Boende på landsbygden utsätts i något lägre utsträckning (1,8 %) än boende i storstadsregioner och i andra större städer (2,1 respektive 2,2 %). Om man studerar utsatthet för allvarig misshandel är mönstren likartade.

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten (se bilaga 2). De särskilda statistiska analyserna visar bland annat att för kvinnorna kvarstår skillnaden i utsatthet mellan de med eftergymnasial utbildning och de med enbart förgymnasial utbildning när man rensar bort de andra bakgrundsfaktorernas effekt såsom ålder. Även skillnaden i utsatthet mellan personer som lever i olika typer av familjekonstellationer kvarstår när man tar bort effekten av de andra bakgrundsfaktorerna.¹³

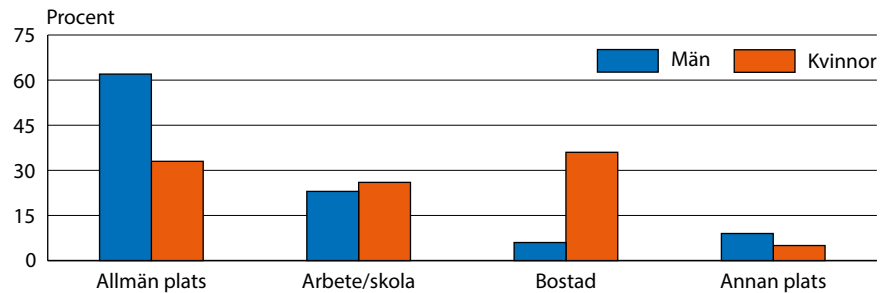
Omständigheter kring misshandel

Allmän plats är den typ av brottsplats som är vanligast vid misshandel (se tabell 3C). Därefter följer arbetet/skolan. Minst vanligt är att ett misshandelsbrott har ägt rum i den utsattas, gärningspersonens eller någon annans bostad, respektive på någon annan plats. Skillnaderna är dock stora mellan könen, vilket framgår av figur 3.7.

¹³ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för misshandel 2012–2014.

Utsatta kvinnor uppger i betydligt högre grad än utsatta män att de har blivit utsatta för misshandel i en bostad (36 jämfört med 6 %). När män utsätts för misshandel är brottsplatsen en allmän plats i mer än hälften av fallen (62 %), medan motsvarande andel för kvinnor är en tredjedel (33 %). Arbetsplatsen eller skolan är en ungefär lika vanlig brottsplats för män och kvinnor (23 respektive 26 %).

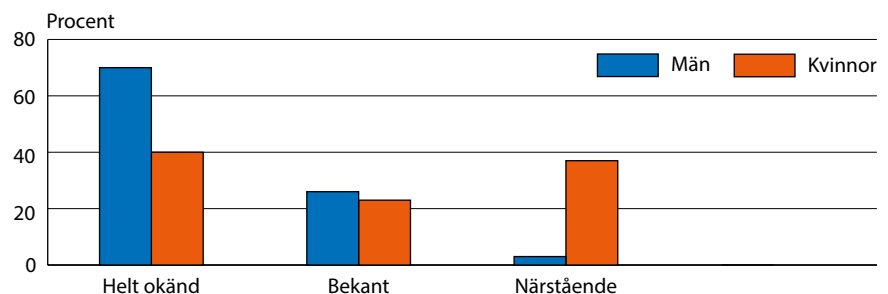
Figur 3.7 Typ av brottsplats för misshandel 2014. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).



Vid knappt sex av tio av misshandelsbrotten (58 %) uppger de som har blivit utsatta att gärningspersonen varit helt okänd. I en fjärdedel av fallen (25 %) uppges gärningspersonen ha varit en bekant, och i 16 procent av fallen en närstående (se tabell 3D). Fördelningen ser dock olika ut för kvinnor och män (se figur 3.8). För kvinnor är det ungefär lika vanligt att gärningspersonen är okänd (40 %) som att det är en närstående (37 %) och något mindre vanligt att det rör sig om en bekant (23 %). Bland männen är skillnaderna påtagligt större; vanligast är att gärningspersonen är helt okänd (70 %). I drygt en fjärdedel av händelserna rör det sig om en bekant gärningsperson (26 %), och endast 3 procent av gärningspersonerna är en närstående.

Resultaten över tid indikerar att män i regel utsätts för misshandel av någon okänd på allmän plats, medan misshandel mot kvinnor oftare sker i det privata eller i arbetslivet, se tabellerna 3C och 3D. Skillnaderna är sannolikt ännu större då det finns anledning att misstänka att våld i det privata underrapporteras (Brå 2014).

Figur 3.8 Relation till gärningspersonen vid misshandel 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3D).



Förekomst av *alkohol och droger* är vanligt vid misshandel. I sex misshandelsfall av tio (60 %) har de utsatta personerna intrycket att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger, och i mer än vart tredje fall (34 %) uppger de utsatta att de själva varit påverkade av alkohol vid tillfället.¹⁴ Det är en stor skillnad mellan män och kvinnor i frågan om gärningspersonen uppges ha varit alkohol- eller drogpåverkad. I 70 procent av fallen där en man blivit misshandlad uppges att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger. Motsvarande andel för misshandel mot kvinnor är 45 procent. Även i frågan om de utsatta själva varit påverkade av alkohol vid misshandelstillfället är det stora skillnader mellan män och kvinnor (44 jämfört med 17 %). Denna skillnad hänger delvis samman med att misshandel mot män oftare sker i samband med nöjeslivet, medan misshandel mot kvinnor oftare sker på arbetsplatsen eller i hemmet.

Hot

För att belysa omfattningen av utsatthet för hot ställs följande fråga i NTU:

*Blev du under förra året (2014) hotad på ett sådant sätt, att du blev rädd?*¹⁵

År 2014 har 4,1 procent av befolkningen (16–79 år) blivit utsatta för hot, vilket motsvarar cirka 306 000 personer. Det är en minskning jämfört med 2013, då 4,5 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Hotbrotten har, med undantag för de två första åren, legat på en stabil nivå under hela mätperioden (se tabell 3.1).

De flesta av de utsatta uppger att det endast rört sig om en händelse under 2014. Det finns ett fåtal personer med mycket hög grad av upprepade utsatthet. Exempelvis har 4 procent av de hotade utsatts för tio hot eller fler. Därför blir det beräknade antalet händelser mer än dubbelt så stort som antalet utsatta personer (709 000 händelser, se tabell 3.1).

Kön och ålder

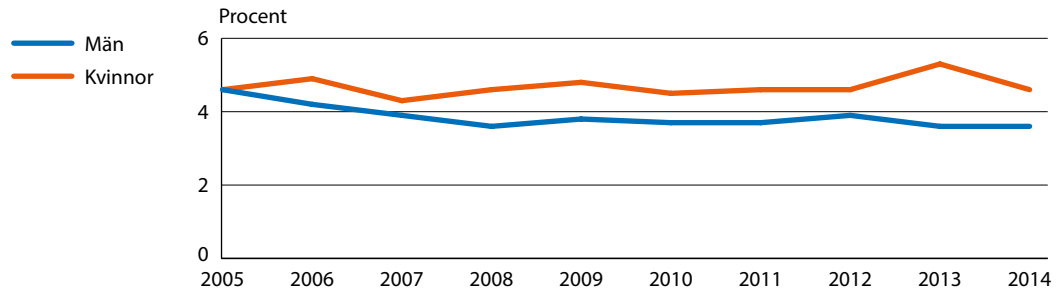
Kvinnor har oftare än män blivit utsatta för hot (4,6 jämfört med 3,6 %), en skillnad som noterats sedan 2006 (se figur 3.9).

Bortsett från de allra yngsta (16–19 år) finns ett starkt samband mellan utsatthet för hot och ålder, där utsattheten i stort sett är lägre ju äldre åldersgrupp som studeras (se figur 3.10). Personer i åldersgruppen 20–24 år har utsatts drygt åtta gånger så ofta som personer i åldersgruppen 75–79 år (7,6 jämfört med 0,9 %). Även när hänsyn tas till kön är fördelningen mellan åldersgrupperna likartad (se tabell 3B).

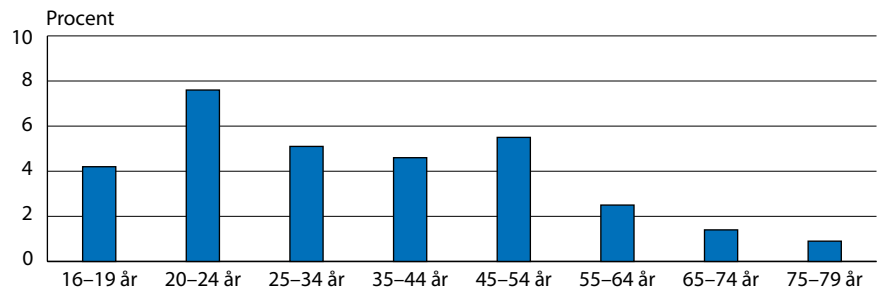
¹⁴ I NTU efterfrågas gärningspersonens påverkan av alkohol eller droger, men för den utsatta personen efterfrågas enbart påverkan av alkohol. Skillnaden beror på att det bedöms som olämpligt att i denna undersökning fråga om brottsoffren varit påverkade av droger, bland annat eftersom det kan vara belagt med straffansvar och därför kan göra respondenterna mindre villiga att svara på frågor. Ytterligare ett skäl till att frågorna är olika utformade är att det kan vara svårt för brottsoffren att bedöma vad gärningspersonen varit påverkad av, alkohol eller annan drog.

¹⁵ Hot i samband med personrån, misshandel eller sexualbrott inkluderas inte här, utan redovisas endast som någon av dessa brottstyper.

Figur 3.9 Utsatta för hot 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).



Figur 3.10 Utsatta för hot 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).



Olika gruppers utsatthet för hot

Det finns även skillnader mellan olika grupper i befolkningen när det gäller utsatthet för hot (se tabell 3B). Ensamstående med eller utan barn uppger oftare att de har blivit utsatta jämfört med sammanboende med eller utan barn (5,8 respektive 5,2 % jämfört med 3,9 respektive 3,0 %). Det är också vanligare för boende i flerfamiljshus (5,3 %) än för boende i småhus (3,0 %) att ha blivit utsatta för hot. Boende i storstadsregioner och i andra större städer utsätts i större utsträckning (4,6 respektive 4,3 %) än personer som bor i mindre städer eller på landsbygden (3,1 %). Andelen utsatta för hot är också högre bland personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (5,8 %) än bland personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder eller personer som själva är utrikesfödda (4,0 respektive 4,3 %). Utsattheten för hot är dessutom något större bland personer med enbart förgymnasial eller eftergymnasial utbildning (4,2 %) än bland personer med gymnasial utbildning (4,0 %).

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten (se bilaga 2). De särskilda statistiska analyserna visar att när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, som ålder och kön, försvinner skillnaden i utsatthet för hot

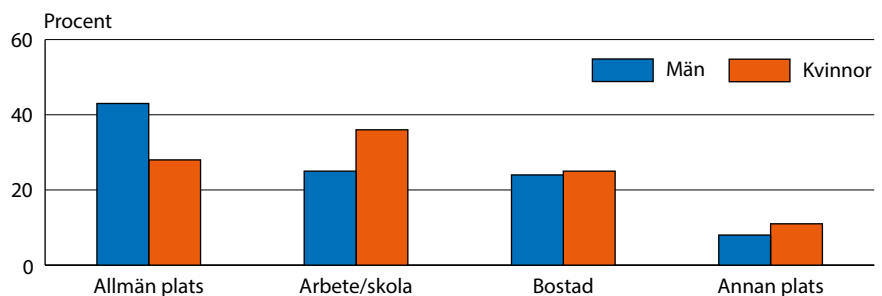
mellan grupper med olika utbildning. Däremot kvarstår skillnaden mellan olika familjetyper.¹⁶

Omständigheter kring hot

Den vanligaste *typen av brottsplats* vid hot är allmän plats (35 %, se tabell 3C). Nästan lika många hot uppges ha ägt rum på arbetsplatsen eller i skolan (31 %), eller i en bostad (25 %).

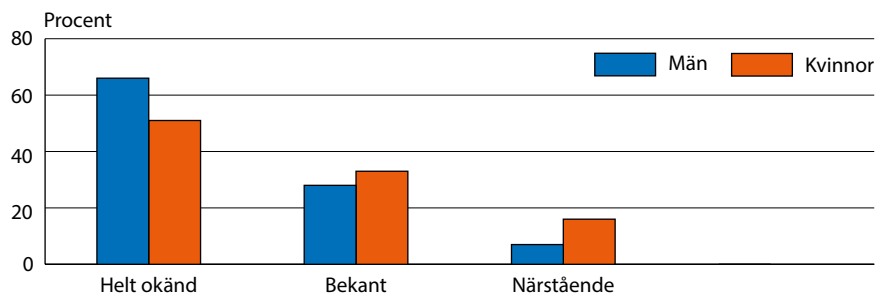
Hot på allmän plats drabbar män (43 %) i större utsträckning än kvinnor (28 %). Däremot är det vanligare för kvinnor (36 %) än för män (25 %) att bli hotade på arbetet eller i skolan. I årets undersökning är det i stort sett ingen skillnad mellan män och kvinnor vad gäller andelen hot som skett i bostad (24 respektive 25 %). Dock har det tidigare år varit en påtagligt större andel av hothändelserna mot kvinnor som skett i bostad (se figur 3.11).

Figur 3.11 Typ av brottsplats för hot 2014. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).



Vid drygt hälften av hottillfällena är gärningspersonen helt okänd för den utsatta personen (se figur 3.12 och tabell 3D). Kvinnor uppger i större utsträckning än män att de har blivit utsatta för hot av en närstående (16 jämfört med 7 %). Det är däremot ungefär lika vanligt att kvinnor och män uppger att gärningspersonen varit bekant (33 jämfört med 28 %), medan män utsätts för hot från en helt okänd person oftare

Figur 3.12 Relation till gärningspersonen vid hot 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön. (Tabell 3D)



¹⁶ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för hot åren 2012–2014.

än kvinnor (66 jämfört med 51 %). Tabell 3D visar att dessa olika typer av relation till gärningspersonen förhållit sig relativt konstant till varandra över tid. Bland både män och kvinnor har det ända sedan undersökningen inleddes varit vanligast att gärningspersonen är helt okänd. Likaså har det vid samtliga undersökningstillfällen varit minst vanligt att gärningspersonen är närstående.

Vad beträffar förekomsten av *alkohol eller droger* i samband med hot, bedömer de utsatta i drygt hälften av fallen (51 %) att gärningspersonen varit påverkad av någotdera. I 13 procent av händelserna säger sig den utsatta personen själv ha varit påverkad av alkohol.¹⁷ Liksom vid misshandel är det vid hot stor skillnad mellan män och kvinnor när det gäller förekomst av alkohol och droger. Män uppger oftare än kvinnor att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger (60 jämfört med 44 % av händelserna), eller att de själva varit påverkade av alkohol vid tillfället (21 jämfört med 8 % av händelserna).

Sexualbrott

För att fånga omfattningen av utsatthet för sexualbrott ställs följande fråga i NTU:

Ofredade, tvingade eller angrep någon dig sexuellt under förra året (2014)? Det gäller både allvarliga och mindre allvarliga händelser, till exempel hemma, på jobbet, i skolan eller på någon allmän plats.

År 2014 uppger 1,0 procent av befolkningen (16–79 år) att de blivit utsatta för sexualbrott, vilket motsvarar cirka 76 000 personer. Det är en minskning jämfört med 2013, då 1,3 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Under perioden 2005–2011 låg sexualbrotten på en relativt stabil nivå, men de senaste två årens resultat visar på en högre nivå (se tabell 3.1). Nedgången i den allra senaste mätningen gör dock att utvecklingen är svårtolkad.

Sexualbrott är en brottstyp där det är relativt vanligt med upprepad utsatthet. Knappt hälften (42 %) av personerna som blivit utsatta för sexualbrott har blivit det mer än en gång. De flesta (36 %) har blivit utsatta två till nio gånger och en mindre andel (6 %) har blivit utsatta tio gånger eller fler. Antalet händelser uppgår uppskattningsvis till ungefär 282 000, vilket är avsevärt färre än föregående år men mer i nivå med tidigare års resultat.¹⁸

Det är viktigt att notera att sexualbrott innefattar ett brett spektrum av brott – allt från lindrigare händelser, som blottning, till mycket allvarliga händelser, som våldtäkt. Det är sannolikt att dessa olika typer

¹⁷ I NTU efterfrågas gärningspersonens påverkan av alkohol eller droger, men för den utsatta personen efterfrågas enbart påverkan av alkohol.

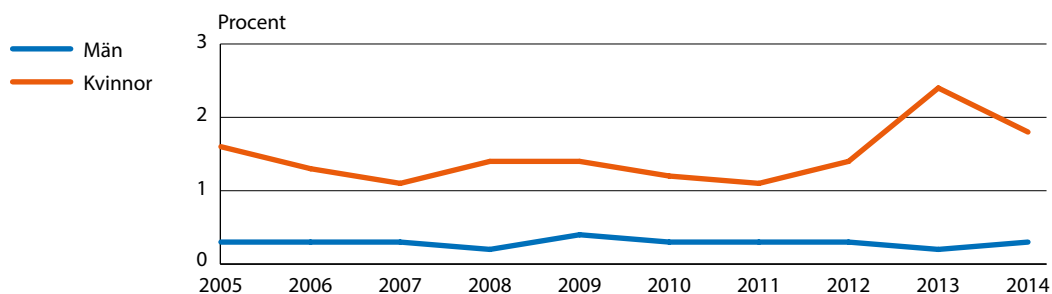
¹⁸ Antalet beräknade händelser i NTU kan variera kraftigt över tid, vilket är anledningen till att utvecklingen av utsatthet för brott huvudsakligen redovisas i andel utsatta personer. Variationen i antal händelser beror på att enskilda personer med mycket hög upprepad utsatthet kan få stor inverkan på beräkningarna. Det gäller i synnerhet relativt ovanliga brottstyper som sexualbrott, vilket kan illustreras av att 47 procent av sexualbrotts-händelserna i årets undersökning härrör från endast 4 procent av dem som utsatts för sexualbrott.

av sexualbrott skiljer sig åt när det gäller brottsplats och relation till gärningspersonen. Vidare är det till följd av frågans känsliga art heller inte sannolikt att NTU fullt ut fångar in de händelser som man avser mäta i undersökningen (se vidare avsnittet *Våldtäkt och andra allvarliga sexualbrott*).

Kön och ålder

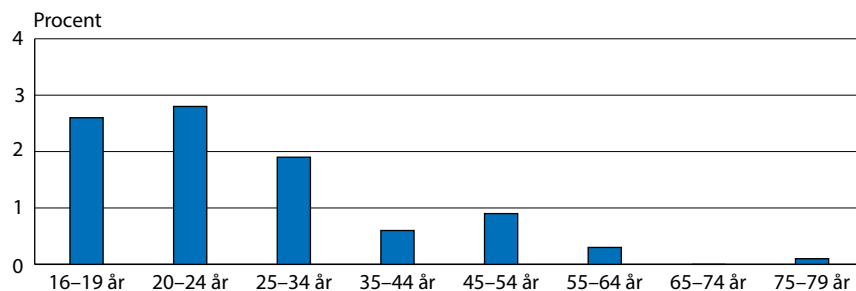
Betydligt fler kvinnor än män har blivit utsatta för sexualbrott; 1,8 procent av kvinnorna och 0,3 procent av männen uppger att de blivit utsatta för sexualbrott under 2014 (se figur 3.13). För män har andelen utsatta legat på ungefär samma nivå hela perioden. För kvinnor låg sexualbrotten under perioden 2005–2011 på en relativt stabil nivå, men de senaste två årens resultat visar på en högre nivå. Nedgången i den allra senaste mätningen gör dock att utvecklingen är svårtolkad.

Figur 3.13 Utsatta för sexualbrott 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).



Utsatthet för sexualbrott är vanligast i de två yngsta åldersgrupperna (16–19 respektive 20–24 år), där andelen utsatta är 2,6 respektive 2,8 procent (se figur 3.14). För kvinnor skiljer sig utsattheten relativt kraftigt mellan åldersgrupperna (0,1–5,0 %), och då utsattheten ökat i de två yngsta åldersgrupperna har skillnaderna ökat (se tabell 3B). Män uppger att de har blivit utsatta för sexualbrott i nästan samma (relativt låga) utsträckning (0,1–0,5 %), oavsett åldersgrupp. Mest utsatta är kvinnor mellan 16 och 24 år bland vilka 5,0 procent uppger att de har blivit utsatta för sexualbrott under 2014.

Figur 3.14 Utsatta för sexualbrott 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).



Olika gruppers utsatthet för sexualbrott

Precis som för merparten av de andra brotten mot enskild person tycks utsatthet för sexualbrott vara vanligare i vissa grupper av befolkningen (se tabell 3B). Ensamstående personer med eller utan barn är utsatta i större utsträckning än sammanboende med eller utan barn (2,0 respektive 1,8 % jämfört med 0,3 respektive 0,6 %). Personer med högst förgymnasial utbildning är också mer utsatta än personer med gymnasial eller eftergymnasial utbildning (1,3 %, jämfört med 0,9 respektive 1,0 %). Boende i flerfamiljshus utsätts i större utsträckning än boende i småhus (1,5 jämfört med 0,6 %). Att utsättas för sexualbrott är vanligare bland personer som bor i storstadsregioner (1,2 %) jämfört med de som bor i mindre städer eller på landsbygden (0,8 %). Andelen utsatta för sexualbrott är högre bland personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (1,4 %) än bland personer som själva är utrikesfödda och bland personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder (0,9 respektive 1,0 %).

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten (se bilaga 2). De särskilda statistiska analyserna visar att när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, som ålder och kön, försvinner skillnaden i utsatthet för sexualbrott mellan grupper med olika utbildning. Däremot kvarstår skillnaden mellan olika familjetyper.¹⁹

Omständigheter kring sexualbrott

Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas varken brottsplats eller relation till gärningsperson för sexualbrott uppdelat på män och kvinnor.

Drygt hälften av sexualbrotten (53 %) har inträffat på allmän plats, och ungefär vart femte (18 %) har inträffat på arbetsplatsen eller i skolan. Ungefär lika många har inträffat i bostaden och eller på en annan plats (15 respektive 14 %, se figur 3.15). Fördelningen av brottsplatser för sexualbrott har varierat en del genom åren och det finns ingen tydlig trend över tid (se tabell 3C).

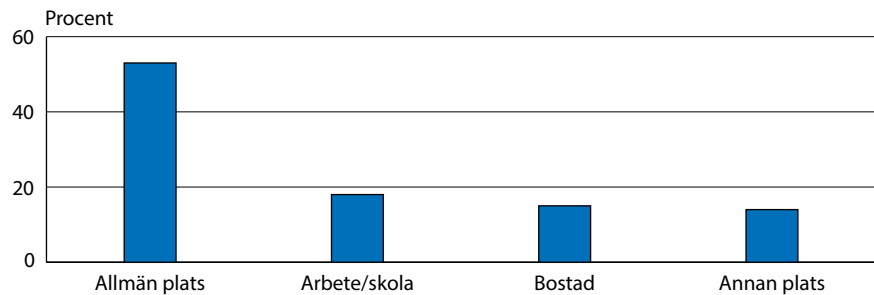
I 63 procent av fallen har *gärningspersonen* varit helt okänd för den som utsattes, i 25 procent av fallen en bekant och i 11 procent av fallen en närstående (se figur 3.16). Fördelningen när det gäller relation till gärningspersonen vid sexualbrott har varierat något under årens lopp sedan undersökningen inleddes, och det går inte att urskilja någon tydlig trend i resultaten.

Man bör vara medveten om att det, precis som för hot- och misshandelsbrott, finns anledning att tro att händelser där personer har blivit utsatta för sexualbrott av en närstående, ofta i hemmet, är underrep-

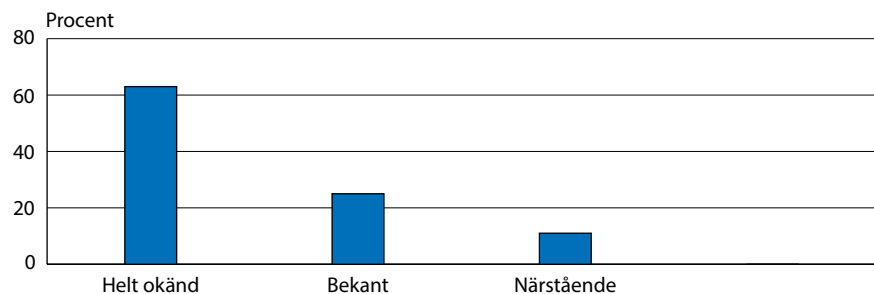
¹⁹ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för sexualbrott 2012–2014.

senterade i undersökningen. Den typen av utsatthet kan upplevas som särskilt känslig och är därmed svår att fånga upp i en frågeundersökning.²⁰

Figur 3.15 Typ av brottsplats för sexualbrott 2014. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3C).



Figur 3.16 Relation till gärningspersonen vid sexualbrott 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3D).



Våldtäkt och andra allvarliga sexualbrott

Som tidigare nämnts inbegriper begreppet sexualbrott i NTU ett brett spektrum av brott. Eftersom dessa händelser kan vara svåra att prata om i en intervjusituation är det inte möjligt att få reda på exakt vilken typ av sexualbrott det rör sig om. För att ändå försöka ge en bättre bild av de händelser som NTU fångar upp får de personer som uppger att de har blivit utsatta för sexualbrott svara på tre frågor om brottets allvarlighetsgrad. Den första frågan rör huruvida händelsen bestod i att någon, genom att *hota, hålla fast* eller *göra illa* på något sätt, *tvungade* eller *försökte* tvinga den utsatta till en sexuell handling. Den andra frågan rör huruvida händelsen bestod i *sexuellt utnyttjande i en situation där den utsatta inte kunde försvara sig*, till exempel på grund av att hen sov eller var alkohol- eller drogpåverkad. Dessa frågor beskriver händelser som i brottsbalken skulle kunna motsvara försök till eller fullbordat sexuellt tvång eller våldtäkt. Vidare får de utsatta också en fråga om huruvida *de själva skulle beskriva händelsen som en våldtäkt*.

Det kan dock vara svårt för en person att tolka huruvida en händelse juridiskt sett ska bedömas som sexuellt tvång eller våldtäkt. Det inne-

²⁰ För vidare resonemang om detta, se Brott i nära relationer – En nationell kartläggning (Brå 2014).

bär att de händelser av sexuellt tvång som rapporteras i NTU kan vara våldtäktshändelser i juridisk mening, eller vice versa. För att studera utveckling och omfattning av allvarliga sexualbrott bedömer därför Brå att det är lämpligare att använda resultaten för de tre ovan nämnda frågorna om sexualbrott sammanslaget.²¹

Sammantaget visar svaren på dessa tre frågor att 34 procent av sexualbrotten i NTU 2014 varit så pass allvarliga att de skulle kunna klassas som försök till eller fullbordat sexuellt tvång eller våldtäkt, vilket skulle motsvara 96 000 händelser av den här allvarlighetsgraden. Det är en tydlig minskning jämfört med föregående år, då antalet händelser uppgick till 201 000, men även högre än tidigare års undersökningar (53 000–78 000 händelser). Det går dock inte att utläsa någon tydlig trend.

Om man istället beräknar andelen utsatta personer i befolkningen 2014 är det 0,4 procent som uppger att de utsatts för en sådan grövre form av sexualbrott. Under i stort sett hela mätperioden har den andelen följt samma utveckling som sexualbrott totalt.

Det kan dock vara värt att påpeka att inte heller det måttet ska ses som en exakt nivåangivelse, utan snarare som en indikator på att omfattningen vad gäller grövre sexualbrott är betydligt större än vad som går att utläsa av den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott.

Vidare bör man ha i åtanke att oavsett vilka av ovanstående frågor som används för att beräkna antalet grövre sexualbrottshändelser bygger beräkningarna på svar från mycket få respondenter. Dessutom är utsattheten för sexualbrott ojämnt fördelad, vilket medför att nära hälften (47 %) av samtliga sexualbrottshändelser i årets undersökning härrör från en mycket liten andel (4 %) av dem som utsatts för sexualbrott. Svaren från denna särskilt utsatta grupp kan därför få mycket stor inverkan vid beräkningar av omfattningen av allvarliga sexualbrott. Sammantaget kan dessa omständigheter förstärka variationen från år till år.

Personrån

I NTU ställs följande fråga för att undersöka hur många i befolkningen (16–79 år) som utsatts för personrån under 2014:

Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året (2014)?

År 2014 har 0,7 procent av befolkningen (16–79 år) blivit utsatta för personrån, vilket motsvarar cirka 52 000 personer. Andelen utsatta var lika stor 2013. Personrån visar en relativt stabil trend under mätperioden, dock kan en svagt nedåtgående trend skönjas de senaste tre åren (se tabell 3.1).

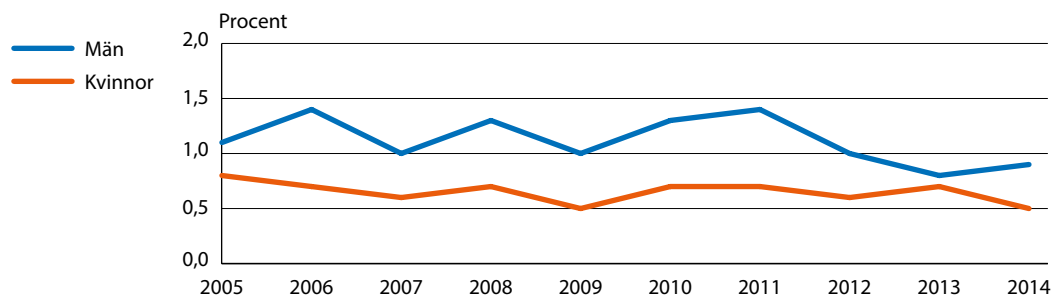
²¹ Tidigare år har den direkta frågan om huruvida händelsen var en våldtäkt redovisats separat. Då har andelen sådana händelser varierat mellan 11 och 25 procent. I årets undersökning uppgår andelen till 11 procent. Om svaren på frågan huruvida händelsen var en våldtäkt hade särredovisats som tidigare år skulle antalet ha uppgått till 32 000 händelser under 2014, vilket är en avsevärt lägre nivå jämfört med föregående år (70 000 händelser). Det ska dock noteras att 2012 uppgick antalet händelser till 36 000 och var mer i linje med årets resultat.

Personrån är den brottstyp som lägst andel uppger sig ha blivit utsatta för. Förhållandet mellan antalet utsatta personer och det antalet händelser styrs av hur vanligt det är med upprepad utsatthet. Upprepad utsatthet för personrån är relativt ovanligt. De flesta (88 %) av dem som uppger utsatthet för personrån under 2014 utsattes för ett sådant brott en gång under året.

Kön och ålder

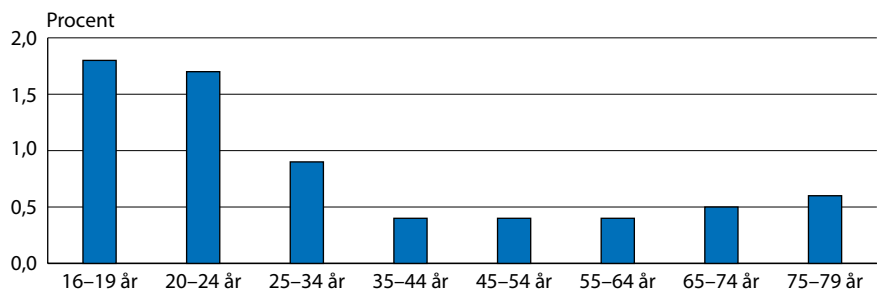
Män är oftare än kvinnor utsatta för personrån (se figur 3.17). Sammantaget har 0,9 procent av männen utsatts under 2014, medan motsvarande andel hos kvinnorna är 0,5 procent. Skillnaden mellan män och kvinnor var relativt oförändrad mellan 2005 och 2011, men till följd av en minskning vad gäller utsattheten bland män har skillnaderna minskat de senaste tre åren.

Figur 3.17 Utsatta för personrån 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).



Personrån betraktas ofta som ett brott som främst unga utsätts för och begår, och resultaten i NTU bekräftar den bilden (se figur 3.18). Sedan 2005 har personer i de lägre åldersgrupperna uppgett utsatthet för personrån i störst utsträckning. År 2014 är utsattheten ungefär lika stor i åldersgruppen 16–19 år som i åldersgruppen 20–24 år (1,8 respektive 1,7 %). De utsatta uppger i nära två tredjedelar av fallen (58 %) att de antingen vet eller bedömer att gärningspersonen varit 24 år eller yngre.²²

Figur 3.18 Utsatta för personrån 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).



²² Även i de fall där de rånade inte trott att gärningspersonen varit en ungdom (24 år eller yngre) har de bedömt att gärningspersonen varit relativt ung. I 87 procent av händelserna gör den utsatta personen bedömningen att gärningspersonen varit under 35 år.

Av tabell 3B framgår att det bland männen är 16–24-åringar som är mest utsatta (2,3 %). Även bland kvinnor är den yngsta åldersgruppen mest utsatt (1,1 %).

Olika grupper utsatthet för personrån

I resultaten framgår skillnader i utsatthet för personrån vad gäller både utbildningsnivå och familje- och boendeförhållanden (se tabell 3B). Det är mycket liten skillnad vad gäller utsatthet för personrån bland inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder, bland inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar och bland utrikesfödda personer (0,7–0,9 %).

I likhet med tidigare år utsätts personer med högst förgymnasial utbildning (1,0 %) i större utsträckning än personer med högst gymnasial utbildning (0,8 %) och personer med eftergymnasial utbildning (0,4 %).

Utsattheten är också större bland boende i flerfamiljshus (1,0 %) än bland boende i småhus (0,5 %). Boende i storstadsregioner uppger högre nivåer av utsatthet (0,9 %) än boende i andra större städer eller i mindre städer och på landsbygden (0,6 respektive 0,5 %). Enligt den senaste mätningen är utsattheten för personrån större bland ensamstående, såväl med barn (1,2 %) som utan barn (1,3 %), än bland sammanboende, såväl med barn (0,2 %) som utan barn (0,5 %).

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten (se bilaga 2). De särskilda statistiska analyserna visar att när man rensar bort de andra bakgrundsfaktorernas effekt, som kön och ålder, kvarstår skillnaden i utsatthet för personrån på ett sådant sätt att de med eftergymnasial utbildning är mindre utsatta än dem med enbart förgymnasial utbildning.²³

Omständigheter kring personrån

Personrånens allvarlighetsgrad kan bedömas utifrån olika aspekter, till exempel huruvida våld förekommer i samband med rånet. I 22 procent av fallen under 2014 uppger de utsatta att de blivit slagna, sparkade eller utsatta för annat fysiskt våld i samband med rånet. Ett annat mått på allvarlighetsgrad är huruvida det förekom kniv, skjutvapen eller något annat tillhygge vid rånet. I drygt en fjärdedel (27 %) av fallen uppger de utsatta att det förekommit vapen eller andra tillhyggen. Det handlar dock om relativt få händelser, varför andelen kan variera kraftigt mellan olika år.

När det gäller brottsplats uppger de flesta personrån ha ägt rum på allmän plats (81 %). Beträffande relationen till gärningspersonen uppger de allra flesta personrån ha utförts av en helt okänd person (94 %).

²³ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för personrån 2012–2014.

Bedrägerier

Bedrägeri är en brottstyp som drabbar inte bara privatpersoner, utan också exempelvis företag och myndigheter. I NTU är det dock endast bedrägeri mot privatpersoner som berörs. För att utreda omfattningen av den typen av bedrägerier ställs följande fråga:

Blev du som privatperson på ett brottsligt sätt lurad på pengar eller andra värdesaker under förra året (2014)?

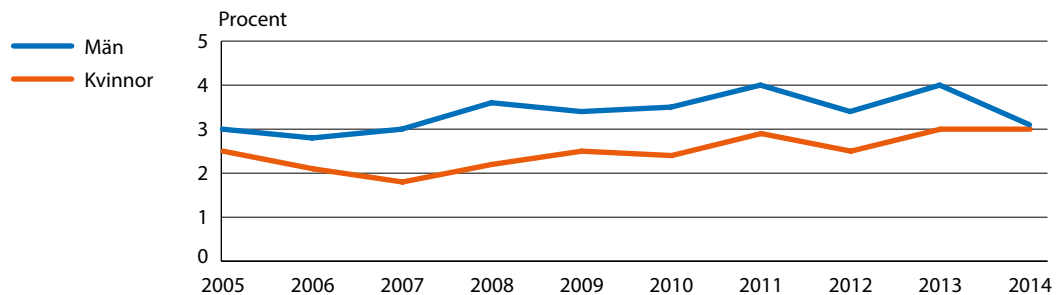
År 2014 har 3,1 procent av befolkningen (16–79 år) blivit utsatta för bedrägeri, vilket motsvarar cirka 230 000 personer. Det är en minskning jämfört med 2013, då 3,5 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Bedrägeribrotten visar dock en viss uppåtgående trend under mätperioden (se tabell 3.1).

Antalet händelser i befolkningen uppgår 2014 till cirka 321 000 (se tabell 3.1).²⁴ De flesta som har blivit utsatta för bedrägeri under 2014 (84 %) uppger att det rör sig om en enstaka händelse.

Kön och ålder

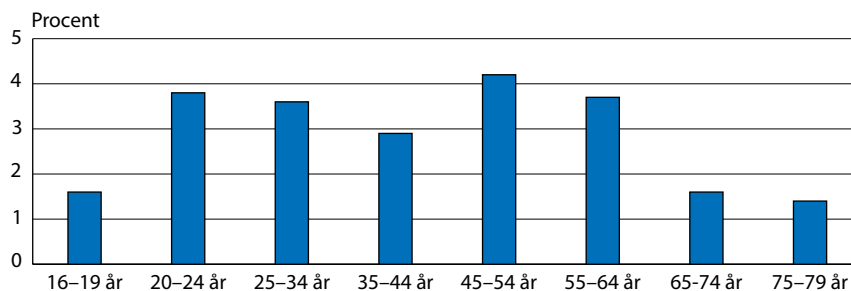
Normalt sett är det en något större andel män än kvinnor som utsätts för bedrägeri, men 2014 är andelarna i princip lika stora (3,1 % procent för män jämfört med 3,0 % för kvinnor, se figur 3.19). Det kommer av att andelen utsatta män har minskat något medan andelen utsatta kvinnor i princip är oförändrad jämfört med året innan. Utsatt-het för bedrägeri är, till skillnad från de övriga brotten mot enskild person, relativt jämnt fördelat mellan åldersgrupperna men vanligast i åldersgruppen 45–54 år, vilket visas i figur 3.20.

Figur 3.19 Utsatta för bedrägeri 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).



²⁴ Bedrägeri är en brottstyp som kan vara svår att fånga upp i frågeundersökningar, bland annat eftersom sannolikheten är stor att man har blivit utsatt utan att själv veta om det. Det kan påverka utfallet i undersökningen och bör beaktas när resultaten tolkas.

Figur 3.20 Utsatta för bedrägeri 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).



Olika grupper utsatthet för bedrägerier

Personer som är inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar har en högre andel utsatta för bedrägeri (5,0 %) jämfört med personer som är födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder (2,9 %) och personer som är utrikesfödda (3,4 %). Ensamstående med barn utsatts för bedrägeri i betydligt större utsträckning (6,1 %) jämfört med ensamstående utan barn (3,5 %) och sammanboende med eller utan barn (2,8 respektive 2,5 %).

Det är även vanligare med utsatthet för bedrägeri bland boende i flerfamiljshus (3,6 %) än bland boende i småhus (2,6 %), och bland boende i storstadsregioner (3,5 %) än bland boende i andra större städer (2,7 %), i småstäder och på landsbygden (2,9 %).

Omständigheter kring bedrägerier

Ett mått på *allvarlighetsgrad* när det gäller bedrägeri är värdet på det man blivit lurad på. Det är ovanligt att som privatperson bli lurad på 100 000 kronor eller mer, men det förekommer i cirka 1 procent av fallen. Det vanligaste är att bli lurad på 2 000–9 999 kronor, vilket de utsatta uppger för 32 procent av bedrägeribrotten. Att bli lurad på 500–1 999 kronor förekommer i 20 procent av fallen. Det är ungefär lika vanligt att bli lurad på en summa som understiger 500 kronor (23 %).

Det finns en mängd olika *tillvägagångssätt* för att lura till sig pengar eller värdesaker från privatpersoner. NTU ger inte en komplett bild av vilka metoder som används men belyser ett par av de mest uppmärksammade. Ofta handlar det om någon form av bedrägeri via internet (44 % av fallen). I ungefär en tredjedel av fallen (39 %) handlar det om bank- eller kontokortsbedrägerier, som exempelvis kan ske genom så kallad skimming.²⁵ Resultaten är i linje med utsattheten under 2013.

Trakasserier

Trakasserier definieras i NTU som en serie av mer eller mindre allvarliga händelser. Var och en av händelserna behöver inte vara kriminaliserade och klassificeras inte nödvändigtvis som egna brott juridiskt sett. I de fall den sammanlagda serien av händelser är brottslig kan den dock

²⁵ Vardaglig benämning på en form av kreditkortsbedrägeri där någon olovligen använder en speciell avläsare för att kopiera innehållet i magnetremsan på ett kreditkort.

antas hamna under brottsrubriceringar, till exempel grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, ofredande, hemfridsbrott eller olaga förföljelse.

För att undersöka hur många som upplever sig ha varit utsatta för trakasserier ställs följande fråga i NTU:

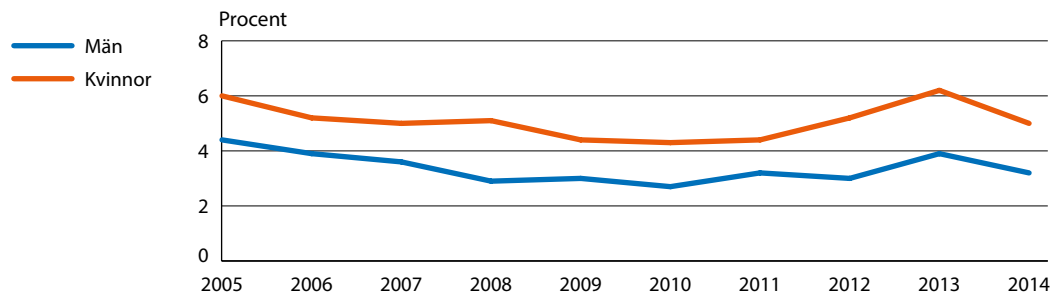
Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad vid flera tillfällen under förra året (2014)?

År 2014 har 4,0 procent av befolkningen (16–79 år) blivit utsatta för trakasserier, vilket motsvarar cirka 303 000 personer. Det är en minskning jämfört med 2013, då 5,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Mellan 2005 och 2010 minskade andelen utsatta successivt från 5,2 till 3,5 procent. Därefter ökade andelen mellan 2011 och 2013 till samma nivå som när undersökningen inleddes (5,0 %) (se tabell 3.1).²⁶

Kön och ålder

Kvinnor är i större utsträckning än män utsatta för trakasserier (5,0 jämfört med 3,2 %), en skillnad som är genomgående sedan 2005 (se figur 3.21).

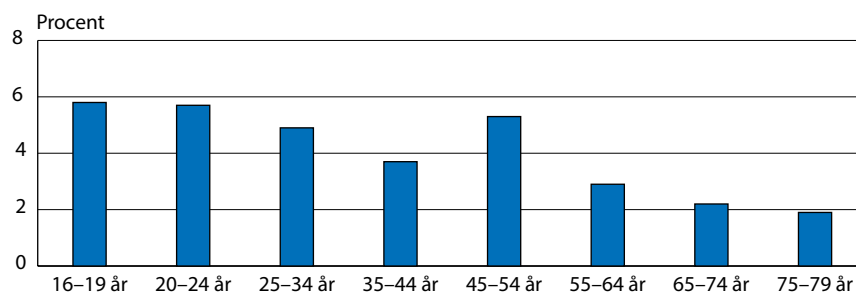
Figur 3.21 Utsatta för trakasserier 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).



Över tid har det varit unga personer, 16–19 respektive 20–24 år, som i högst grad uppgivit utsatthet för trakasserier, medan utsattheten varit lägre bland medelålders och äldre personer (se figur 3.22). Skillnaderna i utsatthet mellan åldersgrupperna är i paritet med de åldersskillnader som finns för exempelvis hot och sexualbrott. Utsattheten är särskilt stor bland unga kvinnor; 8,2 procent av kvinnorna i åldern 16–24 år har utsatts för trakasserier 2014, vilket framgår av tabell 3B. Lägst andel utsatta under samma period återfinns bland män i åldern 65–79 år, där 2,0 procent utsatts för trakasserier.

²⁶ Här bör noteras att frågan om utsatthet för trakasserier omformulerats något mellan det första och det andra mätillfället, vilket kan ha bidragit till minskningen av andelen utsatta mellan 2005 och 2006. I NTU 2006 ställdes frågan på detta sätt: "Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad under förra året (2005)?" Sedan NTU 2007 ingår frasen "vid flera tillfällen". Den nya formuleringen kan framstå som överflödigt, men erfarenheterna från datainsamlingen 2006 visade på behovet att ytterligare förtydliga att trakasserier utgörs av en serie händelser.

Figur 3.22 Utsatta för trakasserier 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).



Olika gruppers utsatthet för trakasserier

Utsattheten för trakasserier är högre bland personer med högst för-gymnasial utbildning (5,0 %), jämfört med personer med gymnasial utbildning eller eftergymnasial utbildning (4,0 respektive 3,4 %). I likhet med vad som är fallet för flertalet andra brott mot enskild person är trakasserier vanligare bland ensamstående, både utan barn (5,7 %) och, framför allt, med barn (9,4 %) samt bland boende i flerfamiljshus (5,3 %) än i övriga grupper i befolkningen (se tabell 3B). Det är också vanligare att personer som är utrikesfödda eller som har två utrikesfödda föräldrar utsätts för trakasserier (4,9 respektive 6,0 %) jämfört med personer som är födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder (3,7 %). Andelen utsatta tycks vara ungefär lika stor oavsett om man bor i storstadsregioner (4,4 %), i större städer eller på landsbygden (3,7 respektive 4,0 %).

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten (se bilaga 2). De särskilda statistiska analyserna visar att när man rensar bort de andra bakgrundsfaktorernas effekt, som ålder, kvarstår skillnaden i utsatthet för trakasserier för kvinnor på ett sådant sätt att de med eftergymnasial utbildning är mindre utsatta än dem med enbart för-gymnasial utbildning. Även skillnaden i utsatthet mellan personer som lever i olika typer av familjekonstellationer kvarstår när man tar bort effekten av de andra bakgrundsfaktorerna, något som gäller både för kvinnor och för män.²⁷

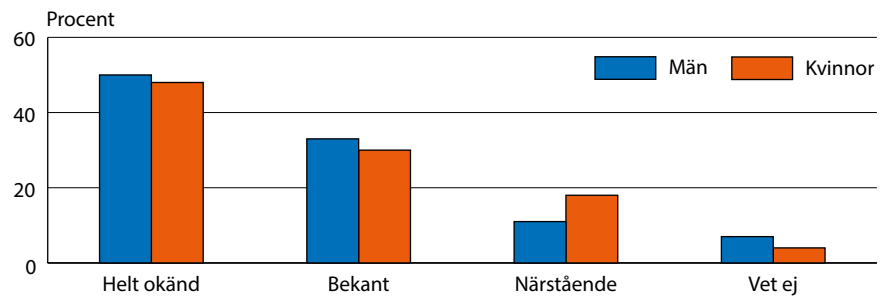
Omständigheter kring trakasserier

I 48 procent av fallen är gärningspersonen en helt okänd person, det vill säga en person som den utsatta inte känner sedan tidigare. Ungefär var tredje utsatt person uppger att gärningspersonen är bekant (31 %), och ungefär var sjätte (16 %) svarar att det rör sig om en närstående (se tabell 3D), medan 5 procent uppger att de inte har någon uppfattning

²⁷ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för trakasserier 2012–2014.

om vem gärningspersonen är.²⁸ Relationen till gärningspersonen skiljer sig något åt mellan kvinnor och män. Bland både män och kvinnor som har blivit utsatta för trakasserier under 2014 är det vanligaste svaret att gärningspersonen är en helt okänd person eller en bekant (se figur 3.23). Däremot svarar kvinnor betydligt oftare än män att gärningspersonen är en närstående (18 jämfört med 11 %).

Figur 3.23 Relation till gärningspersonen vid trakasserier 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet utsatta personer. Särredovisning efter kön (tabell 3D).



Andelen fall där de utsatta inte kan svara på huruvida gärningspersonen är känd eller okänd har minskat sedan 2005 liksom andelen fall där gärningspersonen är bekant med offret. Samtidigt har andelen närstående och andelen helt okända gärningspersoner ökat (se figur 3.24), men den utvecklingen tycks framför allt gälla trakasserier mot kvinnor (se tabell 3D).

Trakasserier kan vara mer eller mindre allvarliga. En indikator på allvarlighetsgrad kan vara hur händelserna upplevs av den som utsätts. I NTU frågas hur skrämmande den utsatta personen tycker att händelserna var. Var sjätte person (17 %) svarar att händelserna var mycket skrämmande, 34 procent svarar att de var ganska skrämmande, medan övriga antingen upplever dem som inte särskilt eller inte alls skrämmande (sammanlagt 49 %).

En annan indikator på allvarlighetsgrad, som också belyser omfattningen av utsattheten, är antalet rapporterade händelser.²⁹ Omkring en tredjedel av de utsatta (32 %) uppger att det rört sig om färre än fyra händelser. Lika många (32 %) uppger att det rört sig om fyra till tio händelser, och drygt en fjärdedel (26 %) uppger att det rört sig om 11–99 händelser. En tiondel (10 %), vilket motsvarar ungefär 30 000 personer av befolkningen (16–79 år), uppger att trakasserierna omfattat ett mycket stort antal händelser (100 eller fler).

Med händelser menas i detta avseende varje telefonsamtal, besök, brev, sms och så vidare som trakasserier uppges ha omfattat. Trakasserier skiljer sig här från de andra brottstyperna i NTU genom att en serie av *händelser*, istället för en enstaka händelse, räknas som ett brott.

²⁸ Här bör uppmärksammas att svarsalternativet "vet ej" ingår i redovisningen och att en förhållandevis stor andel av de tillfrågade har angett det svarsalternativet. Eftersom trakasserier kan ha skett exempelvis genom telefon eller e-post är det fullt möjligt att man kan vara utsatt utan att ha en uppfattning om vem gärningspersonen är, och därigenom kan man inte bedöma om han eller hon är en närstående, bekant eller okänd person.

²⁹ När det handlar om trakasserier kan det totala antalet händelser naturligtvis sträcka sig över en längre tidsperiod än bara ett år. I NTU fångas det totala antalet händelser upp, men någon eller några av händelserna ska ha ägt rum under årets mätning för att brotten ska räknas med.

Egendomsbrott mot hushåll

Brottskategorin *egendomsbrott mot hushåll* omfattas i NTU av brotts-typerna *bostadsinbrott*, *bilstöld*, *stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Gemensamt för dessa brottstyper är att egendomen ofta är eller uppfattas vara gemensam för de boende i hushållet. För samtliga nämnda brottstyper får de tillfrågade därför svara på frågor om utsatthet inom hela hushållet. Bilstöld, stöld ur eller från fordon och cykelstöld är dock brottstyper som inte bara drabbar privatpersoner, utan också exempelvis företag och myndigheter. I NTU är det dock endast brott mot privatpersoner som berörs.

Enligt NTU 2015 har 9,1 procent av hushållen under 2014 utsatts för något av de egendomsbrott som tas upp i undersökningen. Det är en minskning jämfört med föregående år (då andelen utsatta var 9,7 %). Sedan 2006 (då andelen utsatta var 12,6 %, se tabell 3.2) har andelen utsatta hushåll i stort sett successivt minskat från år till år.³⁰ Minskningen under perioden består framför allt av att allt färre drabbas av stöld ur eller från fordon.

Tabell 3.2. Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom 2006–2014 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.

	Andel utsatta hushåll i procent										Antal utsatta personer i befolkningen	Antal händelser i befolkningen	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	2014			
SAMTLIGA EGENDOMSBROTT MOT HUSHÅLL ^a	12,6	11,7	11,2	11,0	10,0	10,4	9,2	9,7	9,1	386 000	488 000	51	
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	1,2	0,8	35 000	41 000	87	
Bilstöld ^b	0,9	0,8	0,7	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	7 000	7 000	x	
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	3,5	2,8	3,1	2,6	2,8	2,6	109 000	133 000	64	
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	6,9	6,5	6,7	5,9	6,2	6,1	257 000	307 000	40	

a Netto-redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

b I tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Dock är skillnaderna små och i årets undersökning uppgick även andelen hushåll som utsatts för bilstöld av hela befolkningen till 0,2 procent.

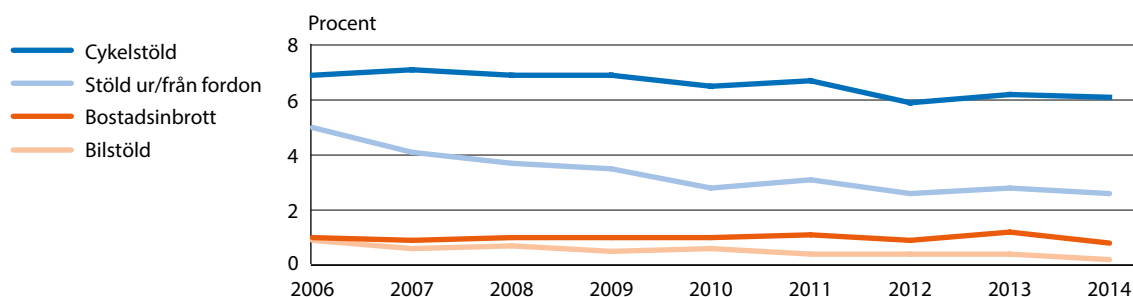
x Antalet hushåll som uppgett att de utsatts för bilstöld är för litet för att andelen anmälda händelser ska kunna redovisas.

Det vanligaste egendomsbrottet i undersökningen är *cykelstöld*, som drabbade 6,1 procent av hushållen under 2014. Mellan 2006 och 2011 låg andelen hushåll som utsatts för cykelstöld relativt stabilt. År 2012 sjönk andelen något och har i de senaste undersökningarna legat stabil på en något lägre nivå (se figur 3.24). Det näst vanligaste egendomsbrottet är *stöld ur eller från fordon*, något som 2,6 procent av hushållen har varit utsatta för. Under 2006–2010 minskade andelen hushåll som utsatts för stöld ur och från fordon kraftigt (från 5,0 till 2,8 %) och har därefter legat på en stabil nivå.

³⁰ Eftersom redovisningssättet för dessa brottstyper ändrades mellan det första och det andra årets undersökning kan inte jämförelser göras med utsattheten 2005.

Utsatthet för *bostadsinbrott* och *bilstöld* uppges i lägst utsträckning; 0,8 procent av hushållen rapporterar att de utsatts för bostadsinbrott under 2014, och 0,2 procent av de hushåll där någon ägt en bil under perioden uppges ha utsatts för bilstöld. Sedan undersökningen inleddes 2006 har andelen hushåll som blivit utsatta för bostadsinbrott legat relativt stabilt kring 1 procent. Andelen hushåll som blivit utsatta för bilstöld halverades i princip under perioden 2006–2011 (från 0,9 till 0,4 %) och har därefter varit oförändrad fram till årets resultat som är ytterligare något lägre.

Figur 3.24 Andel hushåll som utsatts för olika typer av egendomsbrott 2006–2014 (tabell 3E).



Antalet händelser i befolkningen beräknas utifrån uppgifter om hur många gånger de utsatta hushållen utsatts för respektive brottstyp under det föregående året (se tabell 3.2). Eftersom den upprepade utsattheten för egendomsbrott mot hushåll är relativt låg (i princip obefintlig för bilstöld och låg för de övriga brotten) är antalet utsatta hushåll nästan lika många som antalet händelser. Ett mer utförligt tabellunderlag med de grundläggande resultaten finns i tabell 3E–3I.

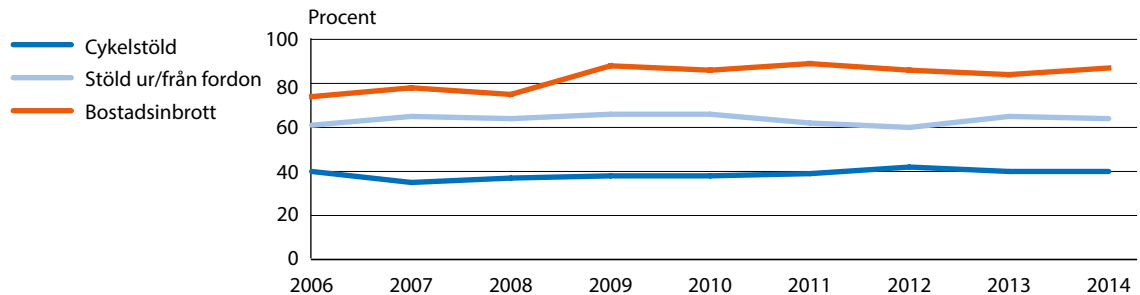
Anmälningsbenägenhet

Brott mot egendom uppges generellt vara polisanmälda i betydligt högre grad än brott mot enskild person. Av de brott mot egendom som tas upp i NTU uppges drygt hälften vara polisanmälda (51 %). För stöldbrott varierar anmälningsbenägenheten bland annat beroende på värdet på det som blivit stulet. Vid stöldbrott då det stulna har ett högt ekonomiskt värde (vilket ofta är fallet vid exempelvis bostadsinbrott) begärs oftare ersättning från försäkringsbolag, som vanligtvis kräver att brottet ska vara polisanmält. Därför är det inte förvånande att bostadsinbrott polisanmäls i större utsträckning än stöld ur eller från fordon, och i betydligt större utsträckning än cykelstölder (se tabell 3.2 och figur 3.25). Ytterligare ett incitament för att polisanmäla stöld av fordon är att man som ägare är ansvarig för fordonet, till exempel genom att man kan bli betalningsansvarig för parkeringsböter.

I den senaste mätningen uppges de flesta bostadsinbrotten (87 %) vara polisanmälda. Motsvarande andel för stöld ur eller från fordon är nära två tredjedelar (64 %). När det gäller cykelstölder uppges fyra av tio (40 %) vara polisanmälda. I likhet med bostadsinbrott är bilstölder en

brottstyp som polisanmäls i hög grad. Antalet hushåll som har blivit utsatta för bilstöld har dock varit så litet de senaste åren att andelen polisanmälda bilstölder inte har redovisats sedan 2008, då den uppgick till 97 procent.³¹ Andelen anmälda bostadsinbrott har legat relativt oförändrad de senaste sex åren. I övrigt var andelen anmälda egendomsbrott mot hushåll tämligen stabil under perioden 2006–2014.

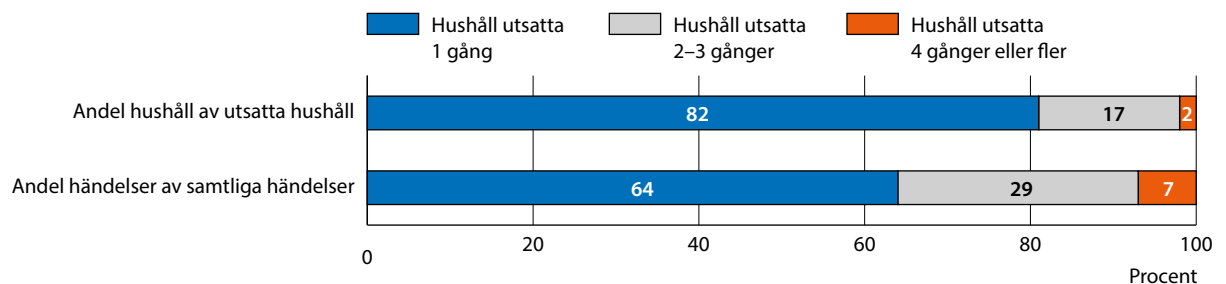
Figur 3.25 Andel polisanmälda egendomsbrott mot hushåll 2006–2014, enligt NTU (tabell 3E).



Upprepad utsatthet

Till skillnad från vid brott mot enskild person är upprepad utsatthet förhållandevis ovanligt när det gäller egendomsbrott. Av de hushåll som utsatts för egendomsbrott under 2014 har 82 procent utsatts endast en gång, 17 procent två till tre gånger och 2 procent fyra gånger eller fler (se figur 3.26). Denna sistnämnda andel är således betydligt mindre än den andel som utsatts för brott mot enskild person fyra gånger eller fler (12 % av de utsatta, se figur 3.3).

Figur 3.26 Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll 2014. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser.



De hushåll som utsatts för endast ett brott har tillsammans utsatts för 64 procent av samtliga rapporterade händelser, medan de hushåll som utsatts för två eller tre brott har utsatts för 29 procent av händelserna (se figur 3.26). Den mindre grupp hushåll som under 2014 utsatts för fyra brott eller fler (2 procent av de utsatta hushållen) har utsatts för 7 procent av de rapporterade händelserna. Det kan jämföras med mot-

³¹ Under perioden 2009–2014 har mellan 24 och 59 hushåll per år rapporterat utsatthet för bilstöld, vilket bedöms vara för lite för att uppnå tillräcklig statistisk säkerhet.

svarande fördelning för brott mot enskild person där den mest utsatta gruppen (fyra brott eller fler) har utsatts för 53 procent av brotten (se figur 3.3).

Bostadsinbrott

Bostadsinbrotten upplevs ofta som mer allvarliga och mer integritetskränkande än många andra av de stöldbrott som hushållen utsätts för. För att undersöka omfattningen av bostadsinbrott ställs följande fråga i NTU:

Bröt sig någon in i din bostad i syfte att stjäla något under förra året (2014)?

År 2014 har 0,8 procent av hushållen blivit utsatta för bostadsinbrott, vilket motsvarar cirka 35 000 hushåll i Sverige. Det är en minskning jämfört med 2013, då 1,2 procent av hushållen utsattes. Sedan undersökningen inleddes 2006 har andelen hushåll som blivit utsatta för bostadsinbrott legat relativt stabilt kring 1 procent (se tabell 3.2).

Olika grupper utsatthet för bostadsinbrott

Boende i småhus utsätts för bostadsinbrott i marginellt större utsträckning (0,9 %) än boende i flerfamiljshus (0,7 %, se tabell 3F). Skillnaden är inte särskilt stor, men har varit relativt stabil under hela undersökningsperioden.

Det går inte att skönja några tydliga mönster i utsatthet mellan olika sorters familjetyper.

När det gäller boendeort är boende i storstadsregioner utsatta i något större utsträckning (1,0 %) än boende i andra större städer (0,8 %) och boende i småstäder och på landsbygd (0,6 %).

Omständigheter kring bostadsinbrott

Ungefär lika många bostadsinbrott sker på vardagar (53 %) som på veckoslut och på helgdagar (47 %). Det är lika vanligt att inbrotten äger rum dagtid (50 %) som nattetid (50 %). Vid de flesta av de rapporterade bostadsinbrotten (83 %) uppger de svarande att något blivit stulet i samband med inbrottet. I drygt vart fjärde fall (27 %) uppges någon ha varit hemma när inbrottet begåtts. Siffran varierar över åren och ingen tydlig trend kan utläsas.

Fordonsrelaterade brott

De fordonsrelaterade brotten i NTU innefattar två brottstyper: bilstöld och stöld ur eller från fordon. För att undersöka omfattningen av bilstölder ställs först en fråga om hushållet ägde en bil under föregående år. Därefter ställs följande fråga:

Fick du eller någon annan i hushållet en bil stulen under förra året (2014)?

För att undersöka omfattningen av stöld ur eller från fordon ställs frågan:

Fick du eller någon annan i hushållet något stulet ur eller från en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande under förra året (2014)?

År 2014 har 0,2 procent av hushållen blivit utsatta för bilstöld, vilket motsvarar cirka 7 000 hushåll i Sverige. Det är en minskning jämfört med 2013, då 0,4 procent av hushållen blev utsatta. Sedan undersökningen inleddes 2006 har det skett en successiv minskning av andelen utsatta hushåll med 0,7 procentenheter. Vad beträffar andelen hushåll som utsatts för stöld ur eller från fordon uppgår den till 2,6 procent 2014, vilket motsvarar cirka 109 000 hushåll i Sverige. Det är en minskning jämfört med 2013, då 2,8 procent av hushållen blev utsatta. Under 2006–2010 minskade andelen hushåll som utsatts för stöld ur eller från fordon kraftigt (från 5,0 till 2,8 %) och har därefter legat på en stabil nivå.

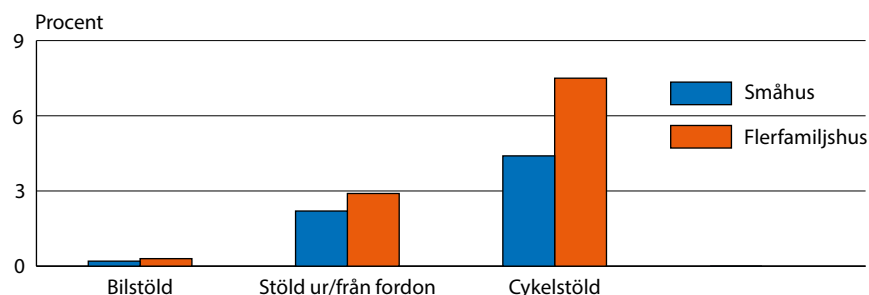
Olika gruppers utsatthet för fordonsrelaterade brott

Personer som bor i flerfamiljshus är utsatta för bilstöld i ungefär samma utsträckning som boende i småhus (0,3 jämfört med 0,2 %, se figur 3.27). När det gäller utsatthet för stöld ur eller från fordon är boende i flerfamiljshus något mer utsatta (2,9 %) än boende i småhus (2,2 %).

När det gäller stöld ur eller från fordon är sammanboende i hushåll med barn utsatta i större utsträckning (3,4 %) än sammanboende eller ensamstående i hushåll utan barn (båda grupperna 2,4 %) och ensamstående med barn (2,7 %). Vad gäller bilstölder går det inte att se något tydligt mönster i utsatthet mellan olika familjetyper.

Utsatthet för fordonsrelaterade brott varierar efter boendeortens urbaniseringsgrad (se tabell 3F). Personer som bor i storstadsregionerna är i större utsträckning utsatta för stöld ur eller från fordon (3,5 %) jämfört med boende i andra större städer (2,0 %) och boende i småstäder eller på landsbygden (2,1 %). När det gäller bilstöld är boende i storstadsregioner och andra större städer utsatta i något större utsträckning än boende i mindre städer eller på landsbygden (0,2 respektive 0,3 jämfört med 0,1 %). Skillnaderna är mycket små, men har varit relativt konstanta under hela mätperioden.

Figur 3.27 Utsatthet för fordonsrelaterade brott 2014. Andel för respektive boendeform (tabell 3F).



Omständigheter kring fordonsrelaterade brott

Den vanligaste *geografiska platsen* för fordonsrelaterade brott uppges vara det egna bostadsområdet; mellan 60 och 81 procent av brotten uppges ha skett där.

På frågan om vilken *typ av fordon* det rörde sig om vid stöld ur eller från fordon, svarar de utsatta i de flesta fall (79 %) att det handlar om bil. Fordon som i betydligt mindre utsträckning blir föremål för sådan stöld är till exempel mopeder och motorcyklar.

Cykelstöld

För att undersöka omfattningen av cykelstöld ställs frågan:

Fick du eller någon annan i hushållet någon cykel stulen under förra året (2014)?

År 2014 har 6,1 procent av hushållen blivit utsatta för cykelstöld, vilket motsvarar cirka 257 000 hushåll i Sverige. Det är en liten minskning jämfört med 2013, då 6,2 procent av hushållen blev utsatta. Mellan 2006 och 2011 låg andelen utsatta hushåll relativt stabil. År 2012 sjönk andelen något och har i de senaste undersökningarna legat stabil på en något lägre nivå (se tabell 3.2).

Olika gruppers utsatthet för cykelstöld

Personer som bor i flerfamiljshus är i större utsträckning utsatta för cykelstöld (7,5 %) jämfört med dem som bor i småhus (4,4 %, se figur 3.27).

Hushåll med barn utsätts i störst utsträckning för cykelstölder, i synnerhet hushåll som består av ensamstående med barn, där 9,2 procent uppges vara utsatta. Detta kan jämföras med gruppen sammanboende utan barn, där andelen är 4,3 procent (se tabell 3F). Resultatet kan sannolikt till viss del förklaras av att hushåll med barn generellt äger fler cyklar per hushåll, vilket torde öka risken för cykelstöld.

Utsattheten för cykelstöld är högst i storstadsregionerna (6,3 %) och i andra större städer (7,2 %) och lägst i mindre städer och på landsbygden (4,3 %).

Omständigheter kring cykelstöld

De hushåll som utsatts för cykelstöld får svara på en fråga som rör vilken typ av plats som cykeln blev stulen på. I de flesta fall (64 %) rör det sig om en allmän plats. I andra fall har cykeln blivit stulen ur en källare eller ett förråd (12 %) eller från någon annan privat plats (25 %).

Figurförteckning

Kapitel 3 • Utsatthet för brott

Brott mot enskild person

	Figur 3.1	Andel av befolkningen som utsatts för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014 (tabell 3A).	35
	Figur 3.2	Andel polisanmälda brott mot enskild person 2005–2014, enligt NTU (tabell 3A).	37
	Figur 3.3	Upprepad utsatthet för brott mot enskild person 2014. Andel utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser.	38
	Figur 3.4	Utsatthet för brott mot enskild person 4 gånger eller fler 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3G).	38
<i>Misshandel</i>	Figur 3.5	Utsatta för misshandel 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).	40
	Figur 3.6	Utsatta för misshandel 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	41
	Figur 3.7	Typ av brottsplats för misshandel 2014. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).	42
	Figur 3.8	Relation till gärningspersonen vid misshandel 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3D).	42
<i>Hot</i>	Figur 3.9	Utsatta för hot 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).	44
	Figur 3.10	Utsatta för hot 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	44
	Figur 3.11	Typ av brottsplats för hot 2014. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).	45
	Figur 3.12	Relation till gärningspersonen vid hot 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön. (Tabell 3D)	45
<i>Sexualbrott</i>	Figur 3.13	Utsatta för sexualbrott 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).	47
	Figur 3.14	Utsatta för sexualbrott 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	47
	Figur 3.15	Typ av brottsplats för sexualbrott 2014. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3C).	49

	Figur 3.16	Relation till gärningspersonen vid sexualbrott 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3D).	49
<i>Personrån</i>	Figur 3.17	Utsatta för personrån 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).	51
	Figur 3.18	Utsatta för personrån 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	51
<i>Bedrägeri</i>	Figur 3.19	Utsatta för bedrägeri 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).	53
	Figur 3.20	Utsatta för bedrägeri 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	54
	Figur 3.21	Utsatta för trakasserier 2005–2014. Andel för respektive kön (tabell 3B).	55
	Figur 3.22	Utsatta för trakasserier 2014. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	56
	Figur 3.23	Relation till gärningspersonen vid trakasserier 2014. Andel för respektive relationsform av det totala antalet utsatta personer. Särredovisning efter kön (tabell 3D).	57
		<i>Egendomsbrott mot hushåll</i>	
	Figur 3.24	Andel hushåll som utsatts för olika typer av egendomsbrott 2006–2014 (tabell 3E).	59
	Figur 3.25	Andel polisanmälda egendomsbrott mot hushåll 2006–2014, enligt NTU (tabell 3E).	60
	Figur 3.26	Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll 2014. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser.	60
<i>Fordonsrelaterade brott</i>	Figur 3.27	Utsatthet för fordonsrelaterade brott 2014. Andel för respektive boendeform (tabell 3F).	62

Tabellförteckning

Kapitel 3 • Utsatthet för brott

Tabell 3.1	Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.	34
Tabell 3.2	Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom 2006–2014 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.	58
Tabell 3A	Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2005–2014.	67
Tabell 3B	Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.	69
Tabell 3C	Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott 2005–2014. Redovisning totalt samt efter kön. Andel händelser i procent av totalt antal händelser för respektive brottstyp.	77
Tabell 3D	Relation till gärningspersonen för olika typer av brott 2005–2014. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser i procent av totalt antal händelser för respektive brottstyp.	78
Tabell 3E	Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2006–2014.	79
Tabell 3F	Utsatthet för olika typer av brott mot egendom efter familje- och boendeförhållanden 2006–2014. Andel i procent.	81
Tabell 3G	Upprepad utsatthet för brott mot enskild person i olika grupper i befolkningen 2014. Andel i procent.	82
Tabell 3H	Upprepad utsatthet för brott mot hushåll efter familje- och boendeförhållanden samt boendeort 2014. Andel i procent.	84

Tabell 3A:1 Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2005–2014.

	Andel utsatta personer i procent									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3
Misshandel	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1
– därav allvarlig ²	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0
Personrån	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,1
	Antal utsatta personer i befolkningen									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	907 000	852 000	844 000	824 000	825 000	830 000	849 000	840 000	948 000	850 000
Misshandel	189 000	175 000	204 000	172 000	174 000	172 000	184 000	142 000	171 000	154 000
– därav allvarlig ²	53 000	39 000	47 000	44 000	45 000	42 000	48 000	30 000	48 000	43 000
Hot	320 000	321 000	290 000	290 000	311 000	300 000	304 000	310 000	330 000	306 000
Sexualbrott	64 000	54 000	52 000	56 000	67 000	54 000	52 000	62 000	98 000	76 000
Personrån	68 000	74 000	55 000	72 000	55 000	75 000	80 000	60 000	55 000	52 000
Bedrägeri	192 000	173 000	169 000	205 000	211 000	216 000	251 000	219 000	257 000	230 000
Trakasserier	360 000	320 000	306 000	286 000	267 000	256 000	277 000	299 000	374 000	303 000

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Skattingarna om allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarar frågan.

Tabell 3A:2 Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2005–2014.

	Antal händelser i befolkningen									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	1 905 000	2 032 000	1 968 000	2 144 000	2 139 000	1 921 000	2 056 000	2 056 000	2 573 000	2 074 000
Misshandel	390 000	470 000	513 000	346 000	378 000	336 000	451 000	397 000	405 000	378 000
– därav allvarlig ²	78 000	78 000	92 000	73 000	75 000	70 000	96 000	73 000	99 000	80 000
Hot	650 000	716 000	687 000	908 000	956 000	732 000	715 000	734 000	894 000	709 000
Sexuallbrott	185 000	173 000	165 000	220 000	156 000	159 000	114 000	223 000	425 000	282 000
Personrån ³	96 000	93 000	84 000	86 000	66 000	95 000	113 000	80 000	83 000	80 000
Bedrägeri	225 000	260 000	213 000	298 000	316 000	344 000	386 000	323 000	391 000	321 000
Trakasserier ^{4,5}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	24	26	24	25	27	33	33	29	31	26
Misshandel	34	33	27	30	32	37	35	38	36	30
– därav allvarlig ²	69	63	55	64	64	72	78	71	64	64
Hot	20	22	21	22	24	31	29	24	27	23
Sexuallbrott	11	17	14	19	12	23	19	10	12	8
Personrån ³	45	44	42	43	45	57	54	48	60	53
Bedrägeri	40	32	35	34	41	40	43	41	44	40
Trakasserier ^{4,5}	20	19	18	19	19	19	22	23	25	21

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Skattingarna om allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarar frågan.

³ Andel och antal utsatta personer samt antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU. Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige.

⁴ Trakasserier utgörs per definition av en serie händelser, därför anges inte antalet händelser i tabellen.

⁵ Anmälningsbenägenheten mäts i andel utsatta personer som polisanmält sin utsatthet för trakasserier.

Tabell 3B:1 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för misshandel										därav allvarlig ¹										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6
Kön																					
Män	3,7	3,0	3,8	3,3	3,0	3,0	3,0	3,0	2,6	2,7	2,5	1,1	0,6	0,8	0,8	0,7	0,6	0,8	0,6	0,7	0,8
Kvinnor	1,8	2,0	2,0	1,5	1,8	1,7	2,0	1,3	1,9	1,9	1,6	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	0,2	0,6	0,3
Ålder																					
16–19 år	8,5	8,0	8,8	7,2	6,2	4,6	6,6	4,4	5,8	3,2	2,1	1,5	2,0	1,2	1,3	0,8	1,4	0,7	1,8	1,3	
20–24 år	7,1	7,4	8,3	8,5	7,3	8,1	7,2	6,1	7,2	4,9	2,3	1,4	1,7	1,8	1,9	2,0	1,9	1,4	1,8	1,1	
25–34 år	4,1	3,2	4,0	3,4	3,5	2,9	3,5	2,9	3,2	3,4	1,0	0,5	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8	0,6	
35–44 år	2,5	2,4	2,0	1,7	1,5	1,6	2,4	1,1	1,7	2,3	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,7	0,2	0,3	0,8	
45–54 år	1,5	1,3	2,1	1,3	1,9	1,7	1,9	1,2	1,4	1,6	x	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,7	x	0,7	0,7	
55–64 år	0,8	0,7	0,8	0,3	1,3	1,2	0,5	1,1	1,3	1,3	x	x	x	x	0,4	0,4	x	x	0,4	x	
65–74 år	-	0,1	0,2	0,3	-	0,5	0,2	0,3	0,4	0,2	x	x	x	x	x	x	x	x	0,1	x	
75–79 år	0,2	0,3	0,2	0,0	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Män																					
16–24 år	11,0	9,2	11,9	10,6	9,6	8,4	8,9	7,1	8,1	4,8	3,4	1,8	2,6	2,3	2,5	1,5	2,0	1,7	2,1	1,4	
25–44 år	4,5	3,2	3,9	3,5	2,9	2,5	3,5	2,7	2,6	3,7	1,2	0,5	0,8	1,1	0,7	0,7	0,8	0,7	0,5	1,0	
45–64 år	0,8	0,8	1,3	0,8	1,3	1,8	1,0	1,4	1,5	1,6	x	0,3	0,3	x	0,2	0,4	0,4	0,4	0,7	0,7	
65–79 år	0,1	0,3	0,3	0,4	0,1	0,9	0,3	0,4	0,5	0,2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Kvinnor																					
16–24 år	4,1	6,0	4,6	4,8	3,6	4,3	4,8	3,4	5,0	3,5	0,8	1,0	0,9	0,6	0,6	1,5	1,2	0,5	1,4	1,0	
25–44 år	1,9	2,3	2,0	1,4	1,9	2,0	2,3	1,3	2,2	2,0	x	0,5	0,4	0,2	0,4	0,6	0,7	0,3	0,6	0,3	
45–64 år	1,6	1,1	1,6	0,9	1,9	1,2	1,5	0,9	1,2	1,2	0,4	0,2	0,3	x	0,4	0,3	0,3	x	0,4	x	
65–79 år	-	-	0,1	0,1	-	-	0,2	0,2	0,3	0,2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

x Antalet personer som svarat på frågan är alltför litet för att andelen ska kunna redovisas.

- Ingen person i kategorin har uppgett utsatthet för brottet.

¹ Skattningsåra om allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarar frågan.

Tabell 3B:2 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för misshandel														därav allvarlig ¹						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6
Svensk/utländsk bakgrund																					
Svenskfödda med																					
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	2,8	2,5	2,9	2,5	2,2	2,3	2,5	1,7	2,3	2,0	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7	0,3	0,7	0,5	
– båda föräldrarna utrikesfödda	1,7	2,6	2,7	1,8	2,2	3,5	2,6	2,2	3,6	3,9	x	0,8	0,9	x	x	1,0	0,4	x	0,9	0,8	
Utrikesfödda	2,8	2,5	2,8	1,9	3,4	2,4	2,7	2,7	2,0	2,1	0,9	0,5	0,9	0,7	0,9	1,0	0,7	1,3	0,5	1,0	
Utbildning (högsta)																					
Förgymnasial	3,9	3,6	4,4	3,7	3,7	3,2	4,3	2,6	4,2	2,6	1,1	0,8	1,0	0,6	0,7	0,9	1,0	0,6	1,3	0,9	
Gymnasial	2,9	2,2	2,4	2,2	2,3	2,6	2,4	2,0	2,2	2,3	0,7	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,5	0,4	0,6	0,6	
Eftergymnasial	1,4	1,6	2,0	1,4	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3	0,3	0,4	
Familjetyp																					
Sammanboende																					
– utan barn	1,3	1,1	1,4	1,2	1,3	1,2	1,3	1,0	1,3	0,9	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3	0,7	
– med barn	1,8	1,3	1,5	0,8	1,6	1,6	1,5	1,1	1,1	1,3	0,5	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	1,0	
Ensamstående																					
– utan barn	4,8	4,8	5,3	4,6	4,2	4,4	4,4	3,7	4,2	3,6	1,2	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	1,4	0,8	1,3	2,6	
– med barn	4,2	3,4	4,7	4,4	3,3	2,1	3,8	1,4	3,3	3,3	x	x	1,4	0,8	0,9	x	0,4	0,2	1,2	1,5	
Bostadstyp																					
Småhus	1,7	1,8	2,3	1,8	2,0	1,6	1,6	1,2	1,6	1,3	0,3	0,3	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,1	0,4	0,4	
Flerfamiljshus	3,9	3,4	3,6	3,3	2,9	3,3	3,7	2,8	3,2	2,9	1,2	0,7	0,8	0,8	0,7	0,9	1,1	0,7	0,9	0,8	
Boendeort																					
Storstadsregion	2,6	2,8	3,0	2,5	2,8	2,4	2,4	2,1	2,0	2,1	0,8	0,4	0,8	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	
Större stad	2,9	2,4	3,0	2,6	2,1	2,5	2,8	1,7	3,0	2,2	0,8	0,6	0,6	0,3	0,4	0,5	0,8	0,3	0,8	0,7	
Mindre stad/landsbygd	2,6	2,2	2,6	2,1	2,3	2,2	2,2	1,9	1,7	1,8	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4	

x Antalet personer som svarat på frågan är alltför litet för att andelen ska kunna redovisas.

¹ Skattningsarna om allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarar frågan.

Tabell 3B:3 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för hot														Utsatta för sexualbrott													
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014								
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0							
Kön																												
Män	4,6	4,2	3,9	3,6	3,8	3,7	3,7	3,7	3,9	3,6	3,6	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3							
Kvinnor	4,6	4,9	4,3	4,6	4,8	4,5	4,6	4,6	4,6	5,3	4,6	1,6	1,3	1,1	1,4	1,4	1,2	1,1	1,4	2,4	1,8							
Ålder																												
16–19 år	8,4	8,2	7,2	8,3	6,8	6,9	5,8	5,8	5,3	4,9	4,2	2,3	1,8	1,5	2,0	1,5	1,5	1,9	1,8	3,7	2,6							
20–24 år	8,7	9,7	7,9	8,1	8,2	6,7	8,0	7,8	8,4	7,6	3,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3	1,9	1,9	3,8	2,8								
25–34 år	5,3	5,8	5,5	5,2	6,3	6,2	6,7	5,4	6,4	5,1	1,6	1,5	1,1	1,1	1,5	1,2	1,0	1,7	1,9	1,9								
35–44 år	5,5	4,8	4,6	3,9	4,6	4,3	4,3	4,9	5,4	4,6	0,8	0,7	0,5	0,6	0,8	0,7	0,5	0,6	1,5	0,6								
45–54 år	4,5	4,1	3,4	3,5	3,7	3,9	4,0	4,3	4,1	5,5	0,4	0,3	0,7	0,7	0,6	0,2	0,6	0,5	0,7	0,9								
55–64 år	2,5	2,9	2,4	2,5	3,0	2,9	2,9	2,9	3,3	2,5	0,3	0,2	0,2	0,3	0,7	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3								
65–74 år	1,9	1,4	1,6	1,6	1,1	0,9	0,9	1,6	1,4	1,4	-	0,2	0,2	-	0,1	0,1	0,2	0,4	0,1	0,0								
75–79 år	0,9	1,1	1,3	0,7	1,3	1,3	0,6	1,4	1,7	0,9	0,2	-	0,1	0,0	-	0,2	0,1	-	0,1	0,1								
Män																												
16–24 år	8,2	8,7	7,7	7,9	7,0	6,4	6,3	6,2	6,2	5,0	5,6	0,6	0,3	0,5	0,3	0,4	0,7	0,5	0,1	0,4	0,5							
25–44 år	5,4	4,3	4,3	3,6	4,7	4,6	5,0	4,4	4,8	4,3	0,5	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4								
45–64 år	3,3	3,2	2,9	2,5	2,9	3,0	2,9	3,5	3,0	3,2	-	0,3	0,3	0,1	0,6	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2								
65–79 år	1,7	1,4	1,0	1,3	0,9	0,8	0,9	1,3	1,4	1,5	-	0,1	0,3	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3	-	0,1								
Kvinnor																												
16–24 år	8,9	9,1	7,3	8,6	8,0	7,3	7,7	7,2	9,0	6,5	4,9	3,7	3,4	4,2	3,5	3,2	3,4	3,8	7,3	5,0								
25–44 år	5,4	6,3	5,6	5,4	6,0	5,8	5,8	5,9	7,0	5,5	1,8	1,9	1,3	1,4	1,8	1,6	1,0	1,7	3,1	2,1								
45–64 år	3,6	3,7	2,9	3,5	3,9	3,8	4,0	3,7	4,4	5,0	0,6	0,2	0,6	0,9	0,7	0,5	0,7	0,6	0,9	1,0								
65–79 år	1,5	1,3	1,9	1,4	1,4	1,2	0,9	1,8	1,6	1,1	0,1	0,1	0,0	-	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,1								

- Ingen person i kategorin har uppgett utsatthet för brottet.

Tabell 3B:4 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för hot														Utsatta för sexualbrott									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014				
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0				
Svensk/utländsk bakgrund																								
Svenskfödda med																								
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	4,8	4,5	4,1	3,8	4,1	4,1	4,1	4,0	4,4	4,0	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,9	1,4	1,0				
– båda föräldrarna utrikesfödda	2,2	3,7	4,3	3,2	5,2	2,8	4,0	4,9	6,1	5,8	0,9	0,4	1,1	0,9	1,0	1,5	0,5	0,8	1,2	1,4				
Utrikesfödda	5,1	5,2	4,1	5,5	5,1	4,7	4,9	5,1	4,5	4,3	1,4	0,7	0,8	0,9	1,5	0,5	0,7	0,8	1,2	0,9				
Utbildning (högsta)																								
Förgymnasial	4,7	4,6	4,6	4,7	4,8	4,5	4,7	4,6	3,9	4,2	0,8	1,1	1,0	1,1	1,3	1,0	1,0	1,0	1,8	1,3				
Gymnasial	4,6	4,2	3,9	3,3	4,3	4,5	4,0	3,9	4,8	4,0	1,1	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,5	0,7	1,2	0,9				
Eftergymnasial	4,5	4,9	3,8	4,4	3,9	3,4	3,9	4,3	4,4	4,2	0,7	0,8	0,6	0,7	1,0	0,7	0,8	0,9	1,2	1,0				
Familjetyp																								
Sammanboende																								
– utan barn	3,7	3,1	2,6	2,6	2,9	2,7	2,9	2,9	3,3	3,0	0,7	0,4	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,6	0,7	0,6				
– med barn	3,7	3,3	3,7	2,4	3,5	3,3	3,3	3,3	3,7	3,9	0,4	0,5	0,3	0,3	0,7	0,3	0,4	0,3	0,6	0,3				
Ensamstående																								
– utan barn	6,1	6,8	5,6	6,2	6,0	6,0	5,6	6,1	5,6	5,2	1,5	1,3	1,2	1,4	1,4	1,6	1,3	1,4	2,3	1,8				
– med barn	6,5	6,4	7,6	8,8	8,4	6,6	7,4	6,0	9,2	5,8	1,2	1,5	1,8	2,5	2,9	1,0	1,3	1,9	2,9	2,0				
Bostadstyp																								
Småhus	3,4	3,4	3,4	3,0	3,4	3,0	3,0	3,2	3,6	3,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	1,0	0,6				
Flerfamiljshus	6,1	6,1	5,1	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,3	1,5	1,1	1,0	1,2	1,3	1,0	1,1	1,4	1,7	1,5				
Boendeort																								
Storstadsregion	5,9	5,3	4,7	4,6	5,5	4,6	4,7	4,9	4,4	4,6	0,9	0,8	1,1	1,0	1,1	1,0	0,8	1,3	1,3	1,2				
Större stad	4,1	4,5	4,2	3,9	3,8	4,0	4,0	3,9	4,9	4,3	1,1	0,7	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	1,3	1,0				
Mindre stad/landsbygd	3,7	3,8	3,3	3,6	3,4	3,7	3,6	3,6	3,8	3,1	0,6	0,8	0,5	0,6	0,8	0,6	0,6	0,5	1,4	0,8				

Tabell 3B:5 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för personrån														Utsatta för bedrägeri													
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014								
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1								
Kön																												
Män	1,1	1,4	1,0	1,3	1,0	1,3	1,4	1,0	0,8	0,9	3,0	2,8	3,0	3,6	3,4	3,5	4,0	3,4	4,0	3,1								
Kvinnor	0,8	0,7	0,6	0,7	0,5	0,7	0,7	0,6	0,7	0,5	2,5	2,1	1,8	2,2	2,5	2,4	2,9	2,5	3,0	3,0								
Ålder																												
16–19 år	2,9	3,3	1,6	2,0	1,9	2,1	1,8	0,6	1,8	1,8	3,9	2,3	2,4	3,1	1,8	2,6	3,0	1,6	2,9	1,6								
20–24 år	2,3	2,4	2,1	2,7	3,1	2,2	2,9	2,0	1,7	1,7	4,1	4,5	3,5	4,0	4,0	4,6	6,1	4,3	5,1	3,8								
25–34 år	0,7	1,1	1,0	1,0	0,8	1,5	1,1	1,2	1,0	0,9	3,0	3,3	3,1	3,9	4,1	3,6	5,0	4,3	4,2	3,6								
35–44 år	0,6	0,5	0,4	0,7	0,5	0,7	1,3	0,4	0,6	0,4	2,5	2,6	2,6	3,8	3,3	3,2	3,6	3,5	5,0	2,9								
45–54 år	0,6	0,8	0,5	1,2	0,1	0,9	0,8	0,9	0,3	0,4	3,4	2,2	3,0	2,9	3,2	3,6	3,5	3,5	3,4	4,2								
55–64 år	1,0	0,4	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	0,9	0,4	0,4	1,9	2,3	1,9	2,2	2,5	2,5	2,5	2,1	3,0	3,7								
65–74 år	0,5	1,0	0,3	0,4	0,3	0,5	0,3	0,5	0,5	0,5	2,5	1,2	0,9	1,3	1,5	1,5	1,8	1,7	1,5	1,6								
75–79 år	0,4	0,4	1,2	0,6	0,4	0,6	0,7	0,1	0,5	0,6	0,7	1,5	0,9	0,4	1,7	0,8	1,5	0,9	1,6	1,4								
Män																												
16–24 år	3,7	4,3	2,4	3,3	3,9	3,0	3,2	1,4	2,2	2,3	4,3	3,1	3,2	4,0	3,5	4,0	5,0	3,2	4,2	3,1								
25–44 år	0,6	1,1	1,0	1,0	0,7	1,5	1,7	1,2	0,6	0,9	3,4	3,5	3,9	5,0	4,3	3,8	4,9	4,5	5,1	3,2								
45–64 år	0,9	0,7	0,6	0,9	0,2	0,7	0,6	1,1	0,4	0,5	2,6	2,5	2,9	3,0	3,2	3,8	3,5	3,3	3,9	3,8								
65–79 år	0,2	0,7	0,2	0,6	0,4	0,5	0,7	0,1	0,5	0,7	1,9	1,5	1,0	1,3	1,8	1,8	2,3	1,8	1,8	1,9								
Kvinnor																												
16–24 år	1,3	1,2	1,1	1,3	1,0	1,1	1,4	1,3	1,2	1,1	3,7	3,6	2,7	3,0	2,3	3,2	4,3	3,0	4,0	2,5								
25–44 år	0,7	0,5	0,4	0,7	0,5	0,7	0,7	0,4	1,0	0,3	2,1	2,2	1,8	2,5	3,0	3,1	3,6	3,3	4,1	3,3								
45–64 år	0,8	0,5	0,4	0,6	0,4	0,6	0,8	0,6	0,3	0,4	2,6	1,9	2,0	2,1	2,6	2,4	2,5	2,3	2,5	4,0								
65–79 år	0,7	0,9	0,9	0,4	0,3	0,6	0,1	0,6	0,5	0,3	2,0	1,1	0,8	0,9	1,4	0,9	1,1	1,3	1,3	1,2								

Tabell 3B:6 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för personrån														Utsatta för bedrägeri													
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014								
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1								
Svensk/utländsk bakgrund																												
Svenskfödda med																												
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	0,9	1,0	0,7	0,9	0,8	1,0	0,9	0,7	0,6	0,7	2,3	2,2	2,4	2,1	2,5	2,7	2,9	2,5	3,3	2,9								
– båda föräldrarna utrikesfödda	0,6	0,9	1,3	0,7	0,7	1,0	1,3	0,8	1,5	0,9	2,6	2,7	1,5	1,8	3,4	4,8	3,9	4,3	5,1	5,0								
Utrikesfödda	1,5	1,6	1,2	1,7	0,8	1,1	2,0	1,3	1,1	0,8	5,5	3,7	4,1	4,1	4,9	3,8	5,9	4,9	4,0	3,4								
Utbildning (högsta)																												
Förgymnasial	1,6	1,9	1,2	1,3	1,2	1,3	1,6	1,2	1,3	1,0	3,1	2,7	1,8	2,6	2,8	2,4	3,4	2,5	3,4	3,1								
Gymnasial	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	1,0	1,2	0,9	0,7	0,8	2,5	2,3	2,5	2,7	2,9	3,3	3,4	3,3	3,6	3,1								
Eftergymnasial	0,8	0,7	0,5	1,0	0,4	0,8	0,6	0,4	0,5	0,4	2,9	2,5	2,7	3,4	3,1	3,0	3,6	2,9	3,4	3,1								
Familjetyp																												
Sammanboende																												
– utan barn	0,8	0,5	0,5	0,7	0,5	0,7	0,7	0,5	0,4	0,5	2,1	1,9	1,9	2,1	2,7	2,5	2,8	2,4	2,6	2,5								
– med barn	0,5	0,4	0,5	0,4	0,1	0,4	0,8	0,7	0,3	0,2	2,1	1,8	2,0	2,7	2,5	3,4	3,3	2,3	3,1	2,8								
Ensamstående																												
– utan barn	1,6	2,1	1,3	1,7	1,6	1,8	1,7	1,3	1,4	1,3	3,9	3,4	2,9	3,5	3,3	3,1	4,0	3,9	4,4	3,5								
– med barn	0,9	1,0	1,0	0,6	0,4	1,0	0,8	1,1	1,0	1,2	3,2	2,9	4,8	5,2	4,1	4,0	5,3	3,9	5,5	6,1								
Bostadstyp																												
Småhus	0,7	0,6	0,6	0,8	0,5	0,6	0,7	0,5	0,5	0,4	1,8	1,9	1,9	2,3	2,4	2,5	2,9	2,5	3,0	2,6								
Flerfamiljshus	1,3	1,5	1,0	1,3	1,1	1,6	1,5	1,2	1,1	1,0	4,0	3,1	3,0	3,6	3,7	3,5	4,1	3,5	4,0	3,6								
Boendeort																												
Storstadsregion	1,6	1,7	1,0	1,5	1,2	1,6	1,6	1,3	1,1	0,9	3,7	3,3	3,0	3,8	3,5	3,4	4,2	3,5	4,0	3,5								
Större stad	0,8	0,8	0,7	0,8	0,6	0,8	0,9	0,5	0,7	0,6	2,2	2,1	2,3	2,6	2,8	2,8	3,1	2,8	3,3	2,7								
Mindre stad/landsbygd	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	0,5	0,6	0,6	0,3	0,5	2,3	2,0	1,8	2,0	2,4	2,6	2,7	2,5	2,9	2,9								

Tabell 3B:7 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för trakasserier														Utsatta för något brott mot enskild person ¹													
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014								
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,0	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3								
Kön																												
Män	4,4	3,9	3,6	2,9	3,0	2,7	3,2	3,0	3,9	3,2	13,1	12,1	12,5	11,7	11,4	11,8	12,0	11,1	11,6	10,5								
Kvinnor	6,0	5,2	5,0	5,1	4,4	4,3	4,4	5,2	6,2	5,0	13,0	12,2	11,3	11,3	11,3	11,0	11,1	11,7	13,9	12,2								
Ålder																												
16–19 år	9,0	7,6	5,7	7,3	5,9	5,3	7,1	5,4	7,1	5,8	23,3	21,7	21,0	21,1	17,6	16,1	18,1	14,1	17,9	14,5								
20–24 år	6,5	7,2	6,4	6,4	5,7	6,2	6,8	5,5	7,2	5,7	22,8	23,8	22,9	22,7	21,9	22,0	22,0	20,2	23,8	18,7								
25–34 år	5,9	4,5	4,3	4,1	4,3	4,2	4,1	4,6	5,3	4,9	16,0	14,9	15,0	14,4	15,1	15,1	16,6	14,9	15,8	14,9								
35–44 år	6,6	4,6	4,5	4,6	3,6	3,7	3,6	5,0	5,6	3,7	14,1	12,0	11,9	11,7	10,8	11,4	10,6	12,0	14,4	11,2								
45–54 år	4,7	4,5	4,6	3,8	4,7	3,9	3,6	3,5	5,0	5,3	11,4	10,7	10,1	10,4	11,0	11,2	10,8	10,7	11,1	13,2								
55–64 år	2,9	3,3	3,1	2,6	2,4	2,2	2,3	3,2	4,5	2,9	8,0	7,5	7,5	6,9	8,2	7,7	7,4	8,4	10,0	8,3								
65–74 år	4,0	3,6	4,0	2,2	1,5	1,4	2,6	3,1	2,8	2,2	7,7	6,6	5,9	4,9	4,4	4,5	5,5	6,3	5,6	5,3								
75–79 år	2,2	2,2	2,2	1,5	1,9	1,7	2,0	2,4	4,4	1,9	3,7	4,7	4,6	3,2	4,5	4,1	4,5	4,8	7,3	4,2								
Män																												
16–24 år	5,2	4,8	3,8	4,3	4,2	3,5	4,8	3,1	4,4	3,6	23,6	23,2	23,4	21,9	20,7	19,7	20,4	16,7	17,8	14,4								
25–44 år	5,0	4,1	3,6	3,1	3,1	2,9	3,2	3,5	3,8	3,4	14,7	12,9	14,0	13,3	12,9	13,1	14,3	12,9	13,2	11,9								
45–64 år	3,6	3,9	3,9	2,7	3,0	2,9	2,6	2,6	4,4	3,5	9,1	8,8	9,3	8,6	9,0	10,1	8,7	9,5	10,3	10,2								
65–79 år	3,7	2,5	3,1	1,4	1,6	1,0	2,7	2,6	2,9	2,0	6,8	5,3	4,5	4,3	4,5	4,7	6,4	5,5	6,1	5,6								
Kvinnor																												
16–24 år	10,6	10,3	8,7	9,7	7,6	8,3	9,3	8,1	10,1	8,2	22,4	22,2	20,2	21,9	18,6	18,6	19,9	18,2	24,9	19,4								
25–44 år	7,6	5,1	5,2	5,7	4,7	4,9	4,4	6,1	7,2	5,2	15,2	13,8	12,8	12,4	12,6	13,2	12,4	13,9	17,0	14,1								
45–64 år	3,9	3,9	3,8	3,8	4,1	3,3	3,3	4,1	5,2	4,9	10,2	9,2	8,3	8,6	10,3	8,9	9,6	9,7	10,8	11,7								
65–79 år	3,2	3,9	4,0	2,6	1,6	1,9	2,3	3,2	3,4	2,4	6,4	6,7	6,6	4,6	4,3	4,1	4,1	6,3	5,9	4,5								

¹ Nettoredovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

Tabell 3B:8 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2014. Andel i procent.

	Utsatta för trakasserier										Utsatta för något brott mot enskild person ¹									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,0	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3
Svensk/utländsk bakgrund																				
Svenskfödda med																				
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	4,8	4,3	4,1	4,0	3,1	3,1	3,4	3,6	4,6	3,7	12,4	11,9	11,6	11,2	10,5	10,9	10,9	10,5	12,3	10,8
– båda föräldrarna utrikesfödda	4,7	3,5	3,9	4,8	4,3	7,8	5,7	6,1	6,6	6,0	9,3	9,2	11,1	8,5	12,7	15,0	13,5	15,6	16,9	17,1
Utrikesfödda	7,5	6,2	5,9	5,9	6,3	4,4	5,1	5,9	6,5	4,9	18,5	14,8	14,0	14,2	15,5	12,8	14,3	14,6	13,7	12,5
Utbildning (högsta)																				
Förgymnasial	5,0	5,6	5,0	4,7	3,9	4,4	4,8	4,8	5,8	5,0	13,7	13,8	13,7	12,9	12,8	12,1	13,7	12,3	13,8	11,9
Gymnasial	5,4	4,5	4,4	3,5	3,8	3,7	3,7	4,3	5,7	4,0	12,8	11,2	11,4	10,3	11,2	12,0	11,4	11,7	13,0	11,5
Eftergymnasial	5,0	3,7	3,6	4,0	3,3	2,7	3,1	3,2	3,9	3,4	12,8	11,6	10,7	11,6	10,5	10,0	10,4	10,3	11,7	10,8
Familjetyp																				
Sammanboende																				
– utan barn	3,5	2,9	3,1	2,7	2,2	2,0	2,8	2,9	3,7	2,6	9,5	8,1	7,9	7,8	8,2	7,9	8,5	8,3	9,3	8,2
– med barn	4,8	3,6	3,3	3,0	2,3	2,9	2,6	3,3	3,4	2,9	11,2	8,8	9,5	8,5	8,5	9,9	9,4	9,2	10,2	9,2
Ensamstående																				
– utan barn	6,7	6,4	6,0	5,6	5,5	5,2	5,1	5,6	6,8	5,7	17,5	18,1	17,1	16,7	16,1	16,0	15,7	15,8	17,4	15,4
– med barn	9,4	9,3	8,0	7,5	10,1	7,4	7,6	6,2	11,6	9,4	19,3	18,5	18,8	18,8	19,3	15,8	16,8	15,1	20,5	17,7
Bostadstyp																				
Småhus	4,2	3,4	3,6	3,3	2,8	2,5	3,1	3,4	4,3	3,0	9,5	9,3	9,8	9,2	9,3	8,7	9,4	8,9	10,9	8,7
Flerfamiljshus	6,4	5,9	5,2	5,0	4,9	4,7	4,5	4,9	6,0	5,3	17,4	15,7	14,6	14,6	14,2	14,6	14,2	14,4	15,0	14,4
Boendeort																				
Storstadsregion	5,2	4,7	4,6	3,9	4,2	3,7	3,4	4,5	5,1	4,4	15,0	14,0	13,6	12,9	13,7	13,0	12,7	13,2	13,4	13,1
Större stad	5,4	4,4	4,3	4,2	3,9	3,4	4,0	3,7	4,9	3,7	12,9	11,5	11,7	11,3	10,8	11,1	11,3	10,5	13,3	10,8
Mindre stad/landsbygd	4,8	4,5	3,9	3,9	2,7	3,3	4,0	3,9	5,1	4,0	10,7	10,6	10,0	9,9	9,1	9,5	10,2	9,9	11,0	9,4

¹ Nettoredovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

**Tabell 3D Relation till gärningspersonen för olika typer av brott 2005–2014. Totalt samt särredovisning efter kön.
Andel händelser i procent av totalt antal händelser för respektive brottstyp.**

Gärnings- person	TOTALT														Män														Kvinnor													
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14												
Helt okänd	56	50	49	62	54	59	57	57	55	58	68	65	63	75	63	72	72	71	67	70	29	29	24	34	38	33	34	21	35	40												
Bekant	33	36	36	27	33	32	29	31	30	25	30	30	34	22	30	25	21	27	27	26	40	44	40	38	39	46	39	41	36	23												
Närstående	11	14	15	11	13	9	15	12	15	16	2	5	3	3	7	3	6	2	6	3	31	27	36	28	23	21	27	37	29	37												
Helt okänd	64	56	54	52	53	52	56	57	55	58	72	67	62	65	66	66	66	69	66	66	56	46	46	42	44	42	48	46	47	51												
Bekant	29	34	34	35	34	36	30	31	33	31	26	29	34	32	30	31	29	26	32	28	33	39	34	37	36	40	31	35	33	33												
Närstående	6	10	12	13	14	11	14	13	12	12	1	4	4	3	4	3	5	5	2	7	12	15	19	21	20	18	21	19	20	16												
Helt okänd	64	55	51	57	57	59	58	63	56	63	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Bekant	27	34	36	34	36	29	29	23	33	25	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Närstående	9	11	13	9	8	12	13	15	11	11	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Helt okänd	43	41	39	40	36	37	43	50	48	48	51	41	43	41	46	39	42	64	51	50	37	41	35	39	30	36	45	42	46	48												
Bekant	37	34	39	38	40	45	36	28	32	31	37	36	38	39	38	47	43	21	35	33	37	33	39	37	42	43	32	32	29	30												
Närstående	8	12	10	12	12	12	14	14	15	16	5	9	7	7	6	8	9	9	9	11	11	15	13	15	16	15	18	18	20	18												
Vet ej	12	12	12	11	11	6	6	8	5	5	6	14	11	12	10	7	6	7	5	7	16	11	13	9	11	6	6	8	5	4												

x Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas inte relation till gärningsperson för män och kvinnor.

¹ Andel av utsatta personer.

Tabell 3E:1 Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisannmälda 2006–2014.

	Andel utsatta hushåll i procent									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	12,6	11,7	11,2	11,0	10,0	10,4	9,2	9,7	9,1	
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	1,2	0,8	
Bilstöld ²	0,9	0,8	0,7	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	3,5	2,8	3,1	2,6	2,8	2,6	
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	6,9	6,5	6,7	5,9	6,2	6,1	
	Antal utsatta hushåll									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	489 000	459 000	442 000	436 000	402 000	423 000	375 000	403 000	386 000	
Bostadsinbrott	40 000	34 000	38 000	41 000	38 000	45 000	36 000	48 000	35 000	
Bilstöld ²	26 000	23 000	21 000	16 000	18 000	12 000	11 000	12 000	7 000	
Stöld ur/från fordon	193 000	160 000	146 000	140 000	113 000	124 000	106 000	114 000	109 000	
Cykelstöld	267 000	278 000	273 000	271 000	258 000	270 000	242 000	255 000	257 000	

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Andelen hushåll utsatta för bilstöld av hela befolkningen är 0,3 procent år 2013.

Tabell 3E:2 Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2006–2014.

	Antal händelser i populationen									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	646 000	591 000	582 000	558 000	524 000	546 000	460 000	565 000	488 000	
Bostadsinbrott	50 000	39 000	47 000	43 000	38 000	54 000	42 000	86 000	41 000	
Bilstöld ²	27 000	24 000	22 000	16 000	25 000	12 000	13 000	12 000	7 000	
Stöld ur/från fordon	238 000	185 000	183 000	162 000	141 000	155 000	119 000	149 000	133 000	
Cykelstöld	331 000	342 000	330 000	337 000	319 000	325 000	287 000	318 000	307 000	
	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda									
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	53	50	51	52	51	52	51	53	51	
Bostadsinbrott	74	78	75	88	86	89	86	84	87	
Bilstöld ²	98	96	97	x	x	x	x	x	x	
Stöld ur/från fordon	61	65	64	66	66	62	60	65	64	
Cykelstöld	40	35	37	38	38	39	42	40	40	

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Dock är skillnaderna små och i årets undersökning uppgjck även andelen hushåll som utsatts för bilstöld av hela befolkningen till 0,2 procent.

x Antalet hushåll som uppgett att de utsatts för bilstöld är för litet för att andelen anmälda händelser ska kunna redovisas.

Tabell 3F Utsatthet för olika typer av brott mot egendom efter familje- och boendeförhållanden 2006–2014. Andel i procent.

	Utsatta för bostadsinbrott										Utsatta för bilstöld ¹										Utsatta för stöld ur/från fordon									
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14			
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	1,2	0,8	0,9	0,6	0,7	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	5,0	4,1	3,7	3,5	2,8	3,1	2,6	2,8	2,6			
Familjetyp																														
Sammanboende																														
- utan barn	1,0	0,7	0,8	0,8	0,9	1,1	1,0	1,2	0,9	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	4,7	3,5	3,5	3,3	2,9	2,8	2,8	2,5	2,4			
- med barn	1,0	1,1	0,7	1,1	1,0	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9	1,1	0,8	0,6	0,4	0,2	0,3	0,4	0,2	5,8	4,4	4,4	4,4	5,2	3,6	4,7	3,4	4,1	3,4		
Ensamstående																														
- utan barn	1,1	0,9	1,0	1,2	1,0	1,2	0,9	1,1	0,8	1,1	1,0	0,7	0,6	0,9	0,5	0,4	0,3	0,2	4,7	4,3	3,5	3,1	2,4	2,6	2,2	2,2	2,4			
- med barn	1,3	0,8	2,0	1,6	1,2	1,9	0,1	3,1	0,9	0,6	0,4	0,8	0,5	-	0,8	0,2	1,6	0,1	5,7	5,6	4,8	4,5	3,9	3,1	3,4	3,6	2,7			
Bostadstyp																														
Småhus	1,0	0,8	1,0	1,4	0,9	1,2	1,0	1,4	0,9	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	4,5	3,5	3,2	3,6	2,5	2,9	2,6	2,9	2,2			
Flerfamiljshus	1,1	0,9	0,9	0,8	1,0	1,0	0,7	1,0	0,7	1,3	1,3	1,0	0,8	1,0	0,7	0,6	0,6	0,3	5,5	4,7	4,1	3,6	3,2	3,3	2,7	2,6	2,9			
Boendeort																														
Storadsregion	1,4	0,9	1,1	1,3	1,2	1,4	1,2	1,4	1,0	1,1	1,0	0,7	0,9	1,1	0,5	0,5	0,5	0,2	6,4	5,1	4,6	4,4	3,4	3,9	3,2	3,8	3,5			
Större stad	0,9	0,9	0,8	1,0	0,9	1,1	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	4,4	3,6	3,3	3,2	2,7	2,5	2,2	2,1	2,0			
Mindre stad/landsbygd	0,7	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	0,7	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1	3,9	3,4	3,1	2,9	2,2	2,5	2,3	2,2	2,1			

	Utsatta för cykelstöld										Utsatta för något egendomsbrott ²									
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14		
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	6,9	7,1	6,9	6,9	6,5	6,7	5,9	6,2	6,1	12,6	11,7	11,2	11,0	10,0	10,4	9,2	9,7	9,1		
Familjetyp																				
Sammanboende																				
- utan barn	4,5	5,0	4,4	4,2	4,6	5,0	3,9	4,9	4,3	10,0	9,0	8,6	8,0	8,1	8,5	7,7	8,5	7,2		
- med barn	8,8	9,8	9,2	10,4	8,0	8,3	8,1	8,2	8,0	15,2	15,2	14,2	15,8	12,2	12,9	11,9	12,5	11,6		
Ensamstående																				
- utan barn	7,2	7,1	7,5	6,9	6,9	6,9	6,5	6,0	6,4	12,8	11,8	11,5	10,9	10,1	10,4	9,2	8,9	9,3		
- med barn	14,6	13,1	11,5	14,5	12,4	11,1	9,2	9,8	9,2	20,8	17,8	16,9	19,1	17,1	15,7	12,1	15,5	12,3		
Bostadstyp																				
Småhus	5,0	5,7	5,2	5,2	4,5	5,2	4,4	4,6	4,4	10,1	9,6	9,1	9,8	7,7	9,0	7,7	8,4	7,1		
Flerfamiljshus	8,7	8,5	8,6	8,3	8,2	8,0	7,5	7,7	7,5	14,9	13,7	13,1	12,1	12,2	11,8	10,6	11,0	10,7		
Boendeort																				
Storadsregion	6,5	6,3	6,8	7,1	6,6	6,8	6,0	6,8	6,3	14,0	12,1	11,9	12,4	11,1	11,7	10,2	11,6	10,3		
Större stad	8,0	8,4	8,3	7,7	8,0	7,9	7,1	7,4	7,2	12,9	12,5	12,2	11,3	11,3	11,0	9,7	10,1	9,5		
Mindre stad/landsbygd	5,8	6,5	5,4	5,4	4,1	4,6	4,3	3,5	4,3	10,2	10,2	9,0	8,7	6,8	7,7	7,0	6,3	6,9		

¹ Bland hushåll som ägde bil under det aktuella kalenderåret.

² Nettoeredovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

- Inget hushåll i kategorin har uppgett utsatthet för brottet.

Tabell 3G:1 Upprepad utsatthet för brott mot enskild person i olika grupper i befolkningen 2014. Andel i procent.

	Andel utsatta	därav ...		
		... 1 gång	... 2-3 gånger	... 4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,3	7,5	2,4	1,4
Kön				
Män	10,5	7,0	2,4	1,0
Kvinnor	12,2	7,9	2,3	1,8
Ålder				
16-19 år	14,5	9,5	3,1	1,7
20-24 år	18,7	10,8	5,1	2,6
25-34 år	14,9	9,9	3,1	1,9
35-44 år	11,2	7,3	2,3	1,5
45-54 år	13,2	8,7	2,6	1,8
55-64 år	8,3	5,3	2,1	0,9
65-74 år	5,3	4,4	0,4	0,4
75-79 år	4,2	3,8	0,2	0,2
Män				
16-24 år	14,4	9,2	3,6	1,5
25-44 år	11,9	7,4	3,1	1,4
45-64 år	10,2	7,2	2,3	0,7
65-79 år	5,6	4,7	0,5	0,3
Kvinnor				
16-24 år	19,4	11,4	4,8	2,9
25-44 år	14,1	9,8	2,4	1,9
45-64 år	11,7	7,0	2,5	2,1
65-79 år	4,5	3,9	0,2	0,4

Tabell 3G:2 Upprepad utsatthet för brott mot enskild person i olika grupper i befolkningen 2014. Andel i procent.

	Andel utsatta	därav ...		
		... 1 gång	... 2-3 gånger	... 4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,3	7,5	2,4	1,4
Svensk/utländsk bakgrund				
Svenskfödda med				
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	10,8	7,1	2,2	1,4
– båda föräldrarna utrikesfödda	17,1	10,9	4,4	1,8
Utrikesfödda	12,5	8,5	2,7	1,1
Utbildning (högsta)				
Förgymnasial	11,9	6,9	3,0	1,8
Gymnasial	11,5	7,8	2,1	1,5
Eftergymnasial	10,8	7,4	2,3	1,1
Familjetyp				
Sammanboende				
– utan barn	8,2	5,8	1,6	0,8
– med barn	9,2	6,4	1,8	1,0
Ensamstående				
– utan barn	15,4	9,8	3,5	2,0
– med barn	17,7	10,4	3,4	4,0
Bostadstyp				
Småhus	8,7	6,1	1,6	0,9
Flerfamiljshus	14,4	9,1	3,3	2,0
Boendeort				
Storadsregion	13,1	9,1	2,5	1,4
Större stad	10,8	6,8	2,5	1,5
Mindre stad/landsbygd	9,4	6,0	2,0	1,3

**Tabell 3H Upprepad utsatthet för brott mot hushåll efter familje- och boendeförhållanden samt boendeort 2014.
Andel i procent.**

	Andel utsatta	därav ...		
		... 1 gång	... 2-3 gånger	... 4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	9,1	7,4	1,5	0,1
Familjetyp				
Sammanboende				
– utan barn	7,2	6,0	1,2	0,1
– med barn	11,6	9,4	2,0	0,2
Ensamstående				
– utan barn	9,3	7,5	1,5	0,2
– med barn	12,3	9,5	2,6	0,2
Bostadstyp				
Småhus	7,1	6,0	1,0	0,1
Flerfamiljshus	10,7	8,6	2,0	0,1
Boendeort				
Storstadsregion	10,3	8,3	1,9	0,1
Större stad	9,5	7,7	1,7	0,2
Mindre stad/landsbygd	6,9	5,9	0,9	0,1

4 Oro och otrygghet



Sammanfattning	86
Inledning	87
Otrygghet	87
Oro för brott	90
Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar	101
Otrygghetens konsekvenser	103
Figurförteckning	107
Tabellförteckning	109

4 Oro och otrygghet

Sammanfattning

En stor majoritet av befolkningen mellan 16 och 79 år uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga när de går ut ensamma sent en kväll i sitt eget bostadsområde. I NTU 2015 är det dock 15 procent som uppger att de känner otrygghet i sådana situationer. Jämfört med 2006, när NTU genomfördes första gången, har den andelen minskat med 6 procentenheter (från 21 % 2006 till 15 % 2015).

Det finns dock stora skillnader i trygghet mellan kvinnor och män. Kvinnor uppger betydligt oftare än män att de känner sig otrygga; 25 procent av kvinnorna uppger att de känner sig otrygga, vilket ska jämföras med 7 procent av männen. Även äldre (75–79 år), boende i flerfamiljshus samt utrikesfödda känner sig otryggare än övriga.

En majoritet av befolkningen tror att brottsligheten i Sverige har ökat de senaste tre åren (73 %), men trots att andelen är något större i årets undersökning jämfört med förra året, har den minskat avsevärt sedan 2006. I huvudsak kommer det sig av att andelen som tror att brottsligheten har ökat kraftigt har minskat med 10 procentenheter under perioden.

Ungefär var femte person (22 %) i befolkningen oroar sig i stor utsträckning över brottsligheten i samhället. Sedan undersökningen inleddes har andelen som upplever stor oro över brottslighet minskat från 29 procent 2006.

Var fjärde person (25 %) uppger att de ganska ofta eller mycket ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott. Andelen har dock minskat från 32 procent 2006.

Ungefär en av tio (11 %) tillfrågade oroar sig över att själv bli utsatt för överfall eller misshandel. En något större andel oroar sig för fordonsrelaterade brott (13 %), och knappt en femtedel (19 %) oroar sig för bostadsinbrott. Äldre oroar sig oftare för bostadsinbrott än yngre, medan yngre oftare oroar sig för överfall eller misshandel.

Boende i småhus oroar sig oftare för bostadsinbrott medan boende i flerfamiljshus är mer oroliga för överfall eller misshandel och fordonsrelaterade brott.

Inledning

I detta kapitel presenteras huvudresultaten om otrygghet och oro för brott. Resultatgenomgångens främsta syfte är att beskriva utvecklingen och vilka grupper som uppger att de känner sig otrygga. Informationen bidrar med kunskap om var behovet av trygghetsskapande åtgärder är störst.

Resultatredovisningen baseras till stor del på jämförelser mellan olika grupper, som män och kvinnor eller yngre och äldre. Att studera hur otrygghet varierar mellan olika grupper i befolkningen bidrar till en mer nyanserad bild av otryggheten i Sverige. Resultaten redovisas genomgående med uppdelning på kön och ålder. För övriga bakgrundsvariabler, bland annat svensk eller utländsk bakgrund, utbildning och bostadstyp, redogörs resultaten löpande i text och återfinns i sin helhet i tabellerna 4A–4G i slutet av kapitlet.

I resultatredovisningen beskrivs inledningsvis andelen personer som känner en mer allmän upplevelse av otrygghet samt andelen personer som känner en konkret oro över att drabbas av olika typer av brott. Därefter följer ett avsnitt som beskriver i vilken utsträckning otryggheten påverkar beteendet och livskvaliteten. Slutligen följer ett avsnitt som fokuserar på hur otryggheten ser ut bland personer med olika erfarenhet av utsatthet för brott samt bland personer med olika inställning till brottslighetens utveckling och till rättsväsendet.

Otrygghet

Otrygghet är ett komplext och mångfacetterat fenomen. Ambitionen med NTU är inte att ge en heltäckande bild av hela fenomenet otrygghet, utan att bidra med ett antal centrala indikatorer på området. NTU omfattar en fråga som tar fasta på känslan av otrygghet vid utevistelse sena kvällar i det egna bostadsområdet. Frågan är inte specifikt kopplad till brott, utan syftar till att fånga upp en mer allmän känsla av otrygghet. Frågan ställs på följande vis:

Om du går ut ensam sent en kväll i området där du bor, känner du dig då mycket trygg, ganska trygg, ganska otrygg, mycket otrygg eller går du aldrig ut ensam sena kvällar?

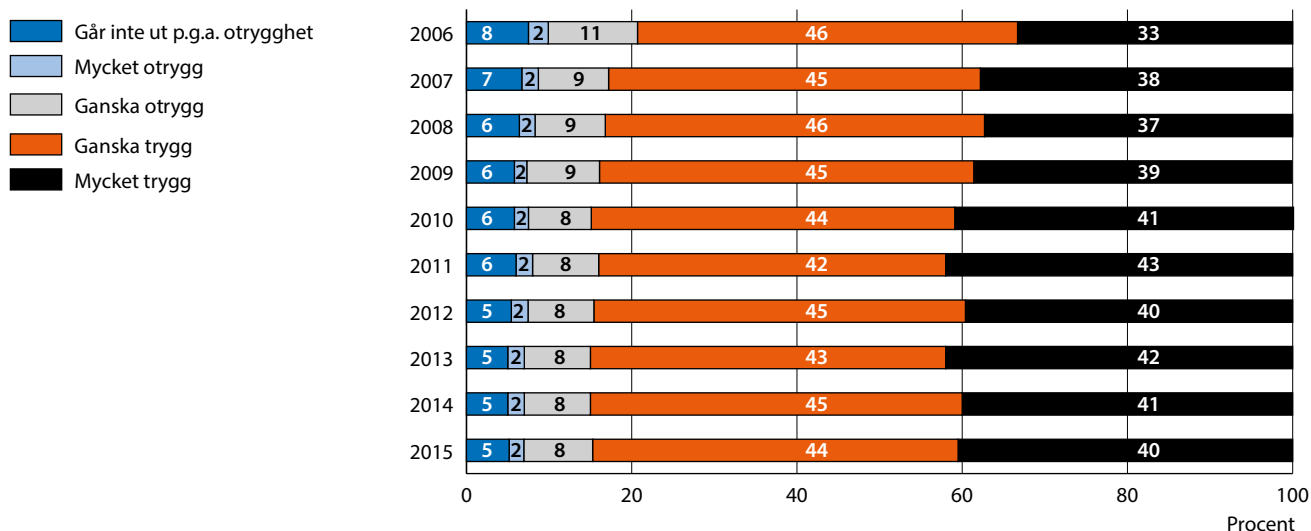
De som aldrig går ut ensamma sena kvällar får följande följdfråga för att särskilja dem som på grund av otrygghet undviker att gå ut:

Är skälet till att du aldrig går ut ensam sent på kvällen ... A) att du inte har någon anledning eller möjlighet att gå ut ensam sent på kvällen, B) att du känner dig otrygg eller C) annat skäl?

En stor majoritet av befolkningen (85 %) i åldern 16–79 år uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga när de går ut ensamma sent en kväll i sitt eget bostadsområde. Knappt var tionde person känner sig ganska otrygg vid sådan utevistelse (8 %). En mindre andel personer, cirka 2 procent, känner sig mycket otrygga, medan 5 procent uppger att de på grund av otrygghet låter bli att gå ut ensamma sena kvällar (se figur 4.1). Totalt uppgav följaktligen 15 procent att de var otrygga. Resultatet är i princip oförändrat sedan NTU 2014. Jämfört med 2006,

när NTU genomfördes första gången, har andelen personer som känner sig ganska eller mycket trygga emellertid ökat med 5 procentenheter.

Figur 4.1 Trygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år).



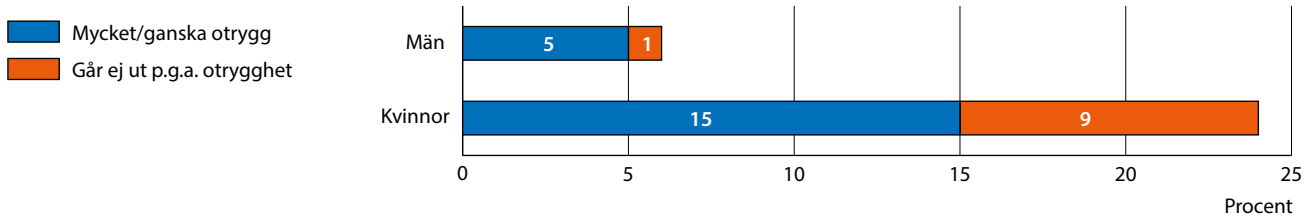
Den fortsatta redovisningen fokuserar på andelen otrygga, det vill säga på dem som svarat att de antingen känner sig *ganska otrygga*, *mycket otrygga* eller *att de inte går ut ensamma i det egna bostadsområdet sent på kvällen på grund av otrygghet*.

Kön och ålder

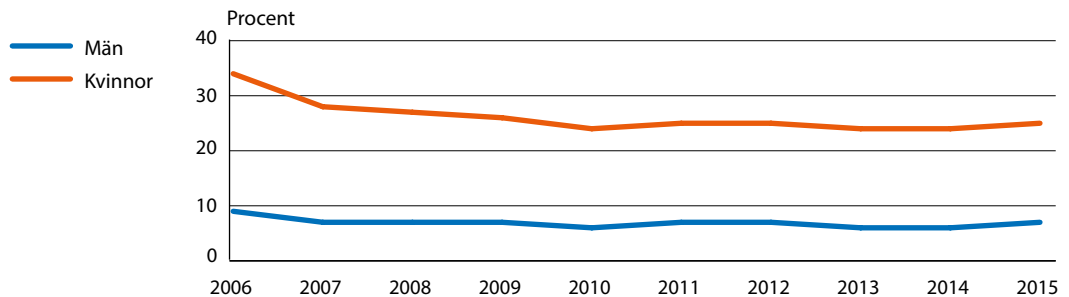
Majoriteten av både män och kvinnor uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga. Kvinnor uppger dock betydligt oftare än män att de känner sig otrygga. Av kvinnorna uppger 25 procent att de känner sig ganska eller mycket otrygga eller att de på grund av otrygghet låter bli att gå ut, vilket ska jämföras med 7 procent av männen (se figur 4.2 och 4.3). Som framgår av figur 4.2 avstår kvinnorna också i betydligt större utsträckning än männen från att gå ut; 9 procent av kvinnorna i befolkningen (16–79 år) undviker att gå ut ensamma sent en kväll i sitt bostadsområde på grund av otrygghet. Motsvarande siffra för männen är 1 procent. Siffrorna är i princip oförändrade jämfört med 2014, men sett över tid har andelen som inte går ut på grund av otrygghet minskat relativt kraftigt bland kvinnorna. Sedan 2006 har den andelen minskat med 5 procentenheter.

När otryggheten totalt sett minskade mellan 2006 och 2007 var minskningen större bland kvinnorna än bland männen. Mellan 2007 och 2010 fortsatte otryggheten att minska bland kvinnorna, om än inte lika kraftigt som tidigare (se figur 4.3). Bland männen har andelen otrygga legat på ungefär samma nivå sedan 2007 och bland kvinnorna sedan 2010.

Figur 4.2 Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)

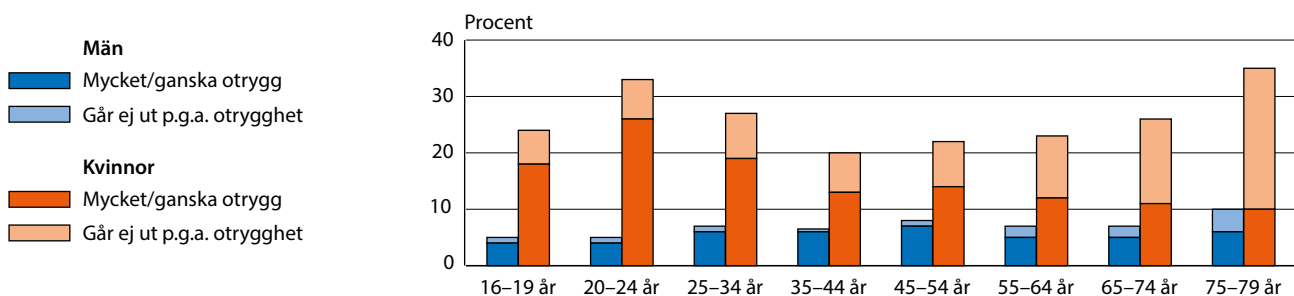


Figur 4.3 Otrygga (mycket/ganska otrygga samt de som ej går ut på grund av otrygghet) när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)



I likhet med tidigare års undersökningar är andelen otrygga är särskilt hög bland de äldsta kvinnorna och kvinnorna i åldersgruppen 20–24 (35 respektive 34 %). Även bland männen är otrygghet vanligast i åldersgruppen 75–79 år (10 %). Minst andel otrygga återfinns bland kvinnorna i åldersgruppen 35–44 år (20 %) och bland männen i åldersgruppen 16–19 år (4 %, se figur 4.4).

Figur 4.4 Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2015. Andel för respektive kön och åldersgrupp. (Tabell 4A)



Skillnaderna mellan kvinnor och män i olika åldersgrupper har varit ganska likartad sedan undersökningen inleddes 2006. Det har dock skett vissa nivåförändringar. Bland kvinnorna har den största förändringen skett i åldersgruppen 75–79 år, där andelen personer som känner sig otrygga har sjunkit med 20 procentenheter från 2006 till 2015 års mätning. Bland männen har den största förändringen skett i grupperna 20–24 år, där andelen personer som känner sig otrygga är 7 procent-

enheter lägre i NTU 2015 jämfört med den första undersökningen (se tabell 4A).

Olika gruppers otrygghet

Mönstren är överlag mycket lika dem som presenterades i NTU 2014 (se tabell 4A). Bland utrikesfödda personer är det en påtagligt större andel som uppger att de är otrygga jämfört med inrikesfödda personer med minst en inrikesfödd förälder (24 % jämfört med 13 %).

Personer med högst förgymnasial utbildning och gymnasial utbildning uppger oftare otrygghet vid utevistelse (18 respektive 16 %) än de med eftergymnasial utbildning (13 %). Ensamstående, med eller utan barn, känner sig otrygga i större utsträckning (18 % i båda grupperna) jämfört med sammanboende med eller utan barn (13 % i båda grupperna). Här kan det noteras att det i samtliga grupper är en lägre andel som uppger att de är otrygga än vid den första undersökningen 2006.

I årets undersökning framkommer i princip inga skillnader i otrygghet mellan boende i en storstadsregion (17 %) och boende i andra större städer (16 %). De som bor i en mindre stad eller på landsbygden är dock mindre otrygga (12 %). Tydliga skillnader framträder dock när bostadstyp studeras. Bland boende i flerfamiljshus uppger mer än dubbelt så stor andel att de känner sig otrygga jämfört med personer boende i småhus (23 % respektive 9 %). Detta mönster är oförändrat över tid sedan den första mätningen 2006.

Eventuella skillnader i otrygghet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning samvarierar med otrygghet, men eftersom utbildning samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar otrygghet.

De särskilda statistiska analyserna visar bland annat att skillnaden i otrygghet mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med enbart förgymnasial utbildning kvarstår, både bland män och bland kvinnor, när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer såsom ålder. Även skillnader i otrygghet om man bor i flerfamiljshus eller småhus kvarstår om man rensar bort för de andra bakgrundsfaktorerna, även om detta samband är starkast för män (se vidare i bilaga 2, tabell 13).

Oro för brott

För att ringa in en annan dimension av otrygghet, tillfrågas de personer som deltar i NTU också om sin oro för brott. Detta görs på flera sätt, genom att fråga efter dels en mer abstrakt oro över brottsligheten i samhället, dels en mer konkret oro för att själv utsättas för olika brotts typer. Oron kan också gälla andra personer; föräldrar kan exempelvis oro sig mer för att deras barn ska utsättas för brott än för att de själva ska bli utsatta. Inledningsvis redogörs för uppfattningen om huruvida brottsligheten i samhället ökat, minskat eller är oförändrad, följt av oron över brottsligheten i samhället och oron för att närstående ska

drabbas av brott. Därpå följer en redogörelse över oron för att själv utsättas för brott.

För att ta reda på uppfattningen om brottslighetens utveckling ställs följande fråga i NTU:

På det hela taget, tror du att antalet brott i Sverige har ökat, minskat eller varit oförändrade de senaste tre åren?

De fem svarsalternativen är: *ökat kraftigt, ökat något, varit oförändrade, minskat något* och *minskat kraftigt*.

För att undersöka hur många som oroar sig över brottsligheten i samhället ställs följande fråga:

Är du orolig över brottsligheten i samhället?

Svarsalternativen är: *ja, i stor utsträckning, ja, i viss utsträckning* och *nej, inte alls*.

För att undersöka hur många som oroar sig för närstående eller för att de själva ska utsättas för brott, ställs följande frågor:

*Har det hänt under det senaste året att du oroat dig för att ...
... någon närstående till dig ska drabbas av brott?
... du ska drabbas av inbrott i din bostad?
... du ska bli överfallen eller misshandlad?
... din/er bil ska bli utsatt för stöld eller skadegörelse?²⁰*

Svarsalternativen är inledningsvis *ja* eller *nej*. De som svarar *ja* får sedan följdfrågan:

Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

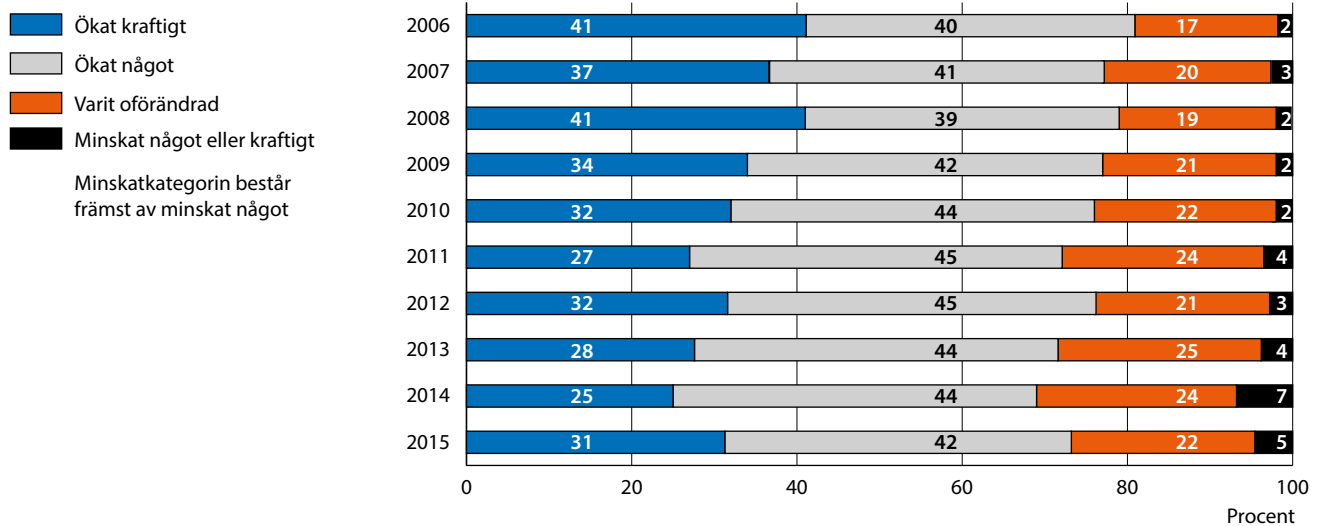
Uppfattning om brottslighetens utveckling

En majoritet av de medverkande i NTU 2015 tror att brottsligheten har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren (73 %). Detta är en något högre nivå jämfört med förra året då motsvarande siffra var 69 procent, men sett över tid har denna andel minskat med 8 procentenheter (81 % år 2006). Ungefär var tredje person (31 %) tror att brottsligheten har ökat kraftigt, drygt två femtedelar (42 %) tror att brottsligheten har ökat något, medan lite mer än en fjärdedel (27 %) tror att antalet brott har varit oförändrat eller minskat.

Andelen personer som tror att antalet brott i Sverige har ökat kraftigt är större i årets undersökning jämfört med förra året, men har minskat avsevärt sedan 2006 (10 procentenheter, se figur 4.5). Under samma period har andelen som tror att antalet brott har minskat (något eller kraftigt) mer än fördubblats (från 2 till 5 %). Framst handlar det om att en högre andel tror att antalet brott har minskat *något*.

²⁰ Ställs endast till dem som bor i hushåll som äger bil.

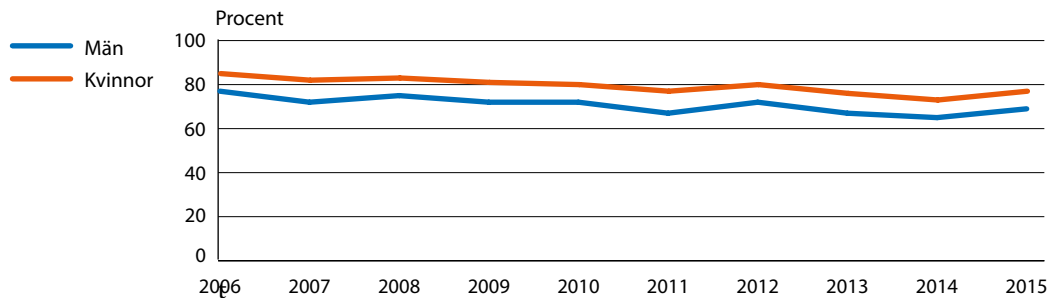
Figur 4.5 Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andelen av befolkningen (16–79 år) som tror att antalet brott har ökat, minskat eller varit oförändrat de senaste tre åren. 2006–2015.



Kön och ålder

En större andel kvinnor än män tror att antalet brott i Sverige har ökat kraftigt (77 jämfört med 69 %, figur 4.6). Denna andel har dock minskat såväl bland kvinnor som bland män. Mönstret över tid ser likadant ut för både kvinnor och män, det vill säga andelen som tror att antalet brott har ökat har minskat successivt.²¹

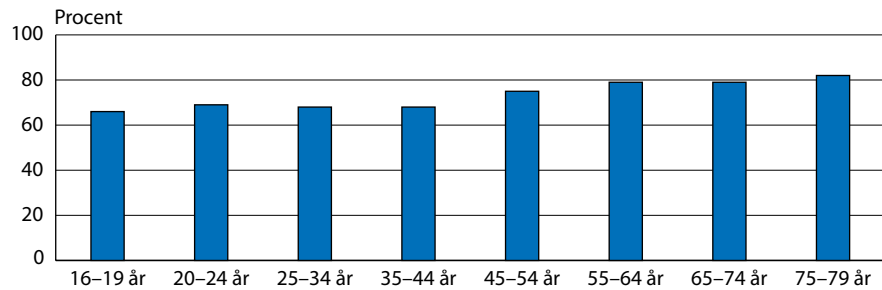
Figur 4.6 Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive kön som tror att antalet brott har ökat de senaste tre åren. 2006–2015. (Tabell 4B)



Uppfattningen att antalet brott har ökat är vanligare bland äldre än bland yngre (figur 4.7). Ungefär åtta av tio personer (82 %) i åldersgruppen 75–79 år tror att antalet brott har ökat. Minst andel återfinns i åldersgruppen 16–19 år (66 %).

²¹ Felaktiga siffror redovisades för figur 4.6 i NTU 2014. I årets rapport är det korrigerat.

Figur 4.7 Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive åldersgrupp som tror att antalet brott har ökat de senaste tre åren 2015. (Tabell 4B)



Olika gruppers uppfattning om brottslighetens utveckling

Jämfört med personer med förgymnasial utbildningsnivå är det mindre vanligt att personer med eftergymnasial utbildning tror att brottsligheten ökat under de senaste tre åren (79 jämfört med 61 %, se tabell 4B). Svenskfödda med minst en inrikesfödd förälder tror i lägre utsträckning att brottsligheten ökat än svenskfödda med båda föräldrarna födda utomlands och utrikesfödda (72 jämfört med 76 och 78 %).

Det är mindre vanligt att boende i storstadsregioner tror att antalet brott har ökat de senaste tre åren (67 %), jämfört med boende i andra större städer och boende i mindre städer eller på landsbygden (76 respektive 78 %). Sett till bostads- och familjetyp framkommer inga tydliga mönster när det gäller uppfattning om brottsutvecklingen.

Eventuella skillnader i olika gruppers uppfattning om brottslighetens utveckling behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning samvarierar med uppfattning om brottslighetens utveckling, men eftersom utbildning samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar uppfattningen om brottslighetens utveckling.

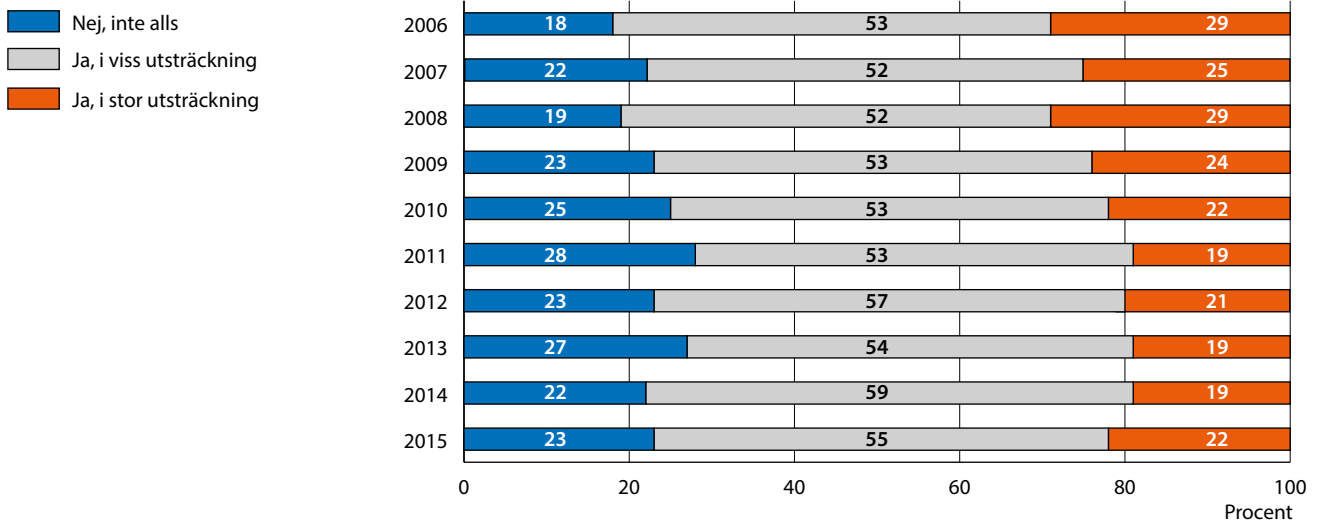
De särskilda statistiska analyserna visar bland annat att skillnaden i uppfattning om brottslighetens utveckling mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med enbart förgymnasial utbildning kvarstår, både bland män och bland kvinnor, när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer såsom ålder (se vidare i bilaga 2, tabell 14).

Oro över brottsligheten i samhället

Ungefär var femte person (22 %) av befolkningen oroar sig i stor utsträckning över brottsligheten i samhället, medan nästan sex av tio (55 %) uppger att de oroar sig i viss utsträckning. Nästan var fjärde person (23 %) uppger att de inte alls är oroliga (se figur 4.8).

Jämfört med 2014 är andelen som uppger att de inte alls är oroliga över brottsligheten i samhället i princip oförändrad (22 % år 2014 jämfört med 23 % 2015), och sedan 2006 har denna andel ökat med 5 procentenheter. Sett över tid har dessutom andelen som upplever stor oro över brottsligheten i samhället minskat från 29 procent 2006 till 22 procent 2015.

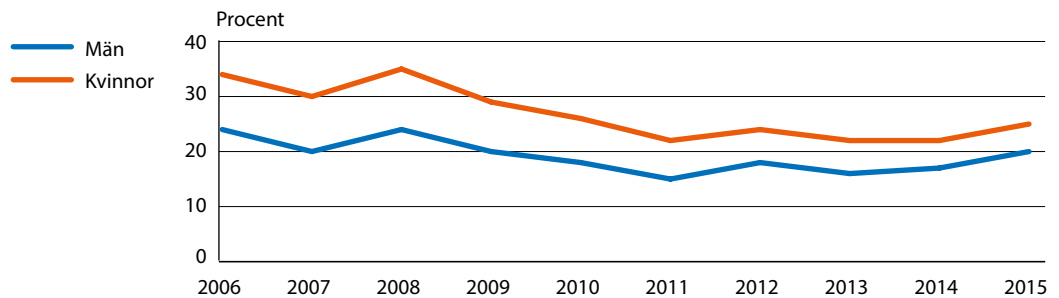
Figur 4.8 Oro över brottsligheten i samhället 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år).



Kön och ålder

Av figur 4.9 framgår att en större andel kvinnor (25 %) känner stor oro över brottsligheten i samhället jämfört med män (20 %). Jämfört med 2014 är andelen som upplever stor oro för brottslighet något större för både män och kvinnor, men sett över tid har andelen som upplever stor oro minskat. Jämfört med den första undersökningen (NTU 2006) har den andelen minskat med totalt 4 procentenheter för män (från 24 % 2006 till 20 % 2015) och 9 procentenheter för kvinnor (från 34 % 2006 till 25 % 2015 för kvinnor). Särskilt påtaglig var minskningen mellan åren 2008 och 2011.

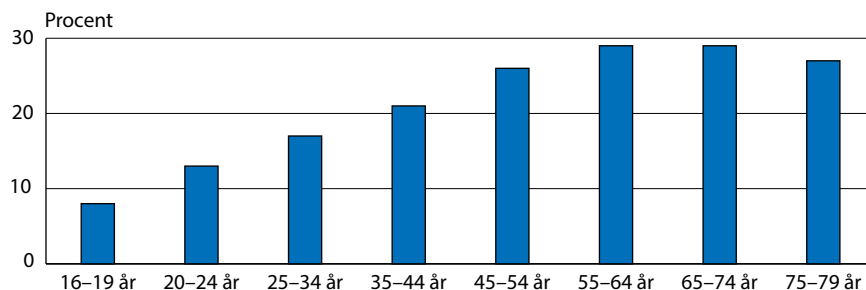
Figur 4.9 Stor oro över brottsligheten i samhället 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4C)



En större andel äldre än yngre uppger att de upplever stor oro över brottsligheten i samhället (se figur 4.10). I den yngsta åldersgruppen (16–19 år) uppger sig 8 procent vara mycket oroliga, medan knappt var tredje person (29 procent) i åldern 55–74 år känner en sådan oro.

När hänsyn även tas till kön förtydligas skillnaderna ytterligare något; äldre kvinnor (55–79 år) har den största andelen som upplever stor oro för brottsligheten i samhällen (30–32 %) medan män i den yngsta åldersgruppen (16–19 år) har den minsta andelen oroliga (4 %, se tabell 4C).

Figur 4.10 Stor oro över brottsligheten i samhället 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4B)



Olika grupper oro över brottsligheten i samhället

Inrikes- och utrikesfödda personer känner ungefär lika stor oro för brottsligheten i samhället (22 respektive 23 %). Personer med högst gymnasial eller med förgymnasial utbildning (26 respektive 24 %) upplever stor oro i större utsträckning än personer med eftergymnasial utbildning (17 %).

För familjetyp visar resultaten att ensamstående utan barn känner stor oro för brottsligheten i samhället i mindre utsträckning (18 %) än ensamstående med barn (27 %) och sammanboende med eller utan barn (23 respektive 24 %). Här kan noteras att det i samtliga grupper är färre som uppger stor oro än vid den första undersökningen 2006.

I NTU 2015 framkommer små skillnader i stor oro för brottsligheten i samhället mellan boende i en storstadsregion (20 %), boende i andra större städer (24 %) och dem som bor i en mindre stad eller på landsbygden (22 %). Detta mönster är stabilt sedan NTU 2007. Mindre skillnader framträder även när bostadstyp studeras; boende i flerfamiljshus och boende i småhus uppger att de oroar sig för brottsligheten i samhället i ungefär lika stor utsträckning (21 jämfört med 23 %).

Eventuella skillnader när det gäller olika grupper oro för brottsligheten i samhället behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning samvarierar med oron, men eftersom utbildning samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar oro för brottslighet.

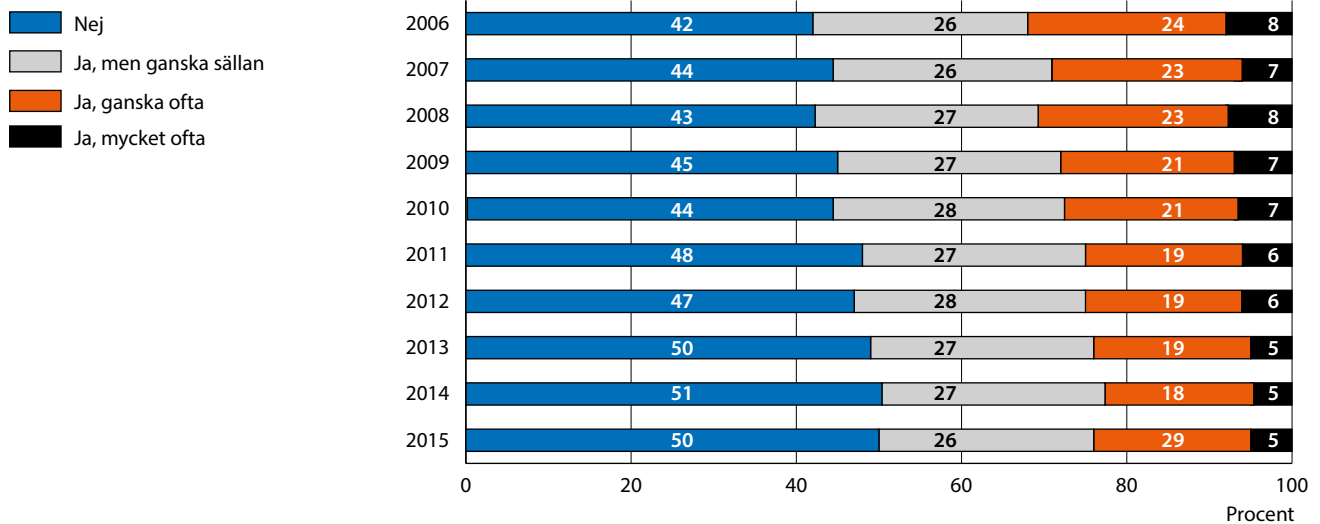
De särskilda statistiska analyserna visar bland annat att skillnaden i stor oro för brottsligheten i samhället mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med enbart förgymnasial utbildning kvarstår, både bland män och bland kvinnor när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, såsom ålder (se vidare i bilaga 2, tabell 15).

Oro för att närstående ska drabbas av brott

Var fjärde tillfrågad person (25 %) uppger att de ganska ofta eller mycket ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott (se figur 4.11). Samtidigt uppger hälften (50 %) att de inte oroar sig alls vilket är på ungefär samma nivå som föregående år (51 % 2014).

Sedan den första undersökningen 2006 går det successivt att se en ökning av andelen som inte oroar sig för att närstående ska drabbas av brott, från 42 till 50 procent i årets undersökning. Andelen som oroar sig ganska ofta eller mycket ofta har under samma period minskat från 32 till 25 procent.

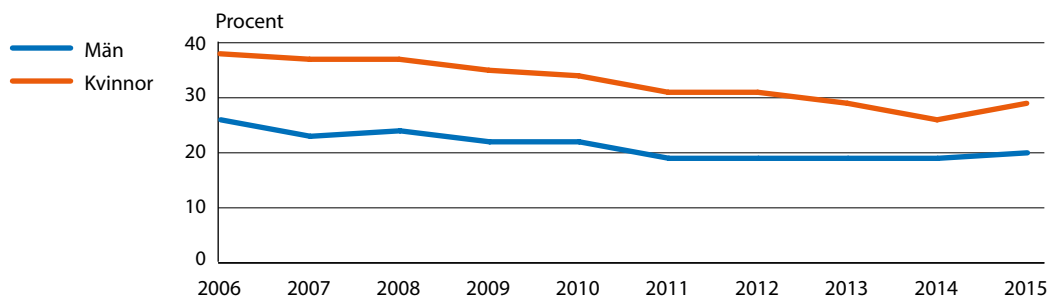
Figur 4.11 Oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år).



Kön och ålder

Kvinnor oroar sig oftare än män för att någon närstående ska drabbas av brott; 29 procent av kvinnorna jämfört med 20 procent av männen uppger att de ganska eller mycket ofta känner sådan oro (se figur 4.12). Bortsett från en mindre ökning i årets undersökning jämfört med 2014 (tre procentenheter för kvinnor och en procentenhet för män) har andelen som ganska eller mycket ofta känner oro över anhöriga minskat bland kvinnor sedan 2006, medan nivån legat stabil bland män sedan 2011.

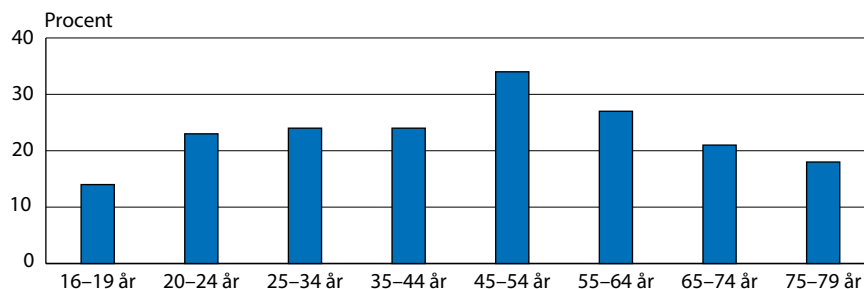
Figur 4.12 Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4C)



När ålder studeras framträder ett tydligt mönster; oro för närstående (mycket/ganska ofta) är vanligast i åldern 45–54 år (34 %, se figur 4.13). Det kan till viss del vara kopplat till att många i denna ålders-

grupp är föräldrar till barn i särskilt utsatta åldersgrupper. Särskilda statistiska analyser (se tabell 16 i bilaga 2) antyder dock att även personer i åldersgruppen 45–54 år som inte har barn oftare är mycket eller ganska oroliga för att närstående ska drabbas av brott. Minst oroliga för närstående är tonåringarna (16–19 år) själva (14 %).

Figur 4.13 Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4C)



När kön och ålder studeras tillsammans framträder att kvinnor i åldern 45–54 år i störst utsträckning upplever oro för att närstående ska drabbas av brott (41 %). Bland männen i samma åldersgrupp uppger drygt en fjärdedel sådan oro (27 %, se tabell 4C). Minst oroliga över närstående är män i åldern 16–19 år (7 %).

Olika grupper oro för att närstående ska drabbas av brott

Det är små skillnader vad gäller oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott mellan personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (27 %) och inrikesfödda personer med minst en inrikesfödd förälder och utrikesfödda personer (25 % vardera, se tabell 4C). Personer med högst förgymnasial utbildning och personer med eftergymnasial utbildning är mindre oroliga (22 respektive 23 %) än personer med gymnasieutbildning (28 %). När familjetyp studeras framkommer att ensamstående med barn är mer oroliga över närstående än sammanboende med barn (36 jämfört med 29 %). Ensamstående och sammanboende utan barn är påtagligt mindre oroliga för att närstående ska drabbas av brott (21 respektive 23 %).

Boende på landsbygden uppger oro (mycket/ganska ofta) för närstående i lägre utsträckning än boende i större städer och i storstadsregionerna (22 % jämfört med 25 respektive 26 %). Precis som för oro över brottsligheten generellt finns inte heller några skillnader när det gäller oro för närstående kopplat till bostadstyp.

Eventuella skillnader i olika grupper oro för att närstående ska drabbas av brott behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att familjeförhållanden samvarierar med oron, men eftersom familjeförhållanden samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar oron för att närstående ska drabbas av brott (se bilaga 2).

De särskilda statistiska analyserna visar bland annat att skillnaden i oro för att närstående ska drabbas av brott mellan dem med barn (såväl ensamstående som sammanboende) och dem utan barn kvarstår, både bland män och bland kvinnor, när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, såsom ålder. (se tabell 16 i bilaga 2).

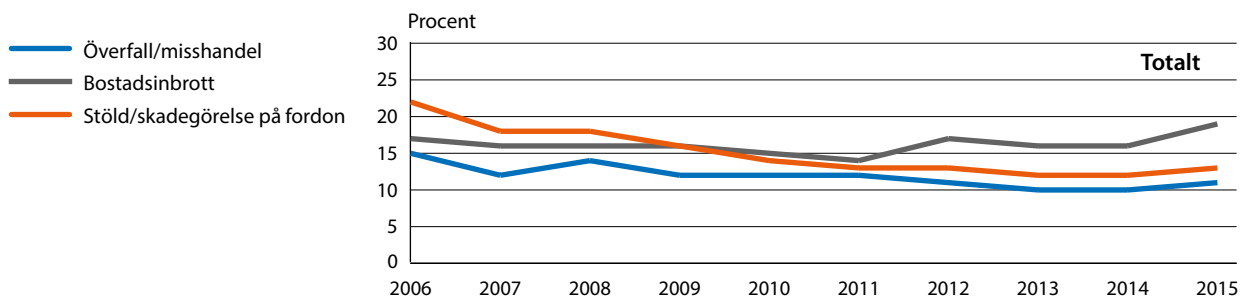
Oro för att själv utsättas för brott

Hittills har detta kapitel berört oro över brottsligheten i samhället och oro för att närstående ska drabbas av brott. I båda fallen är oron utbredd och vanligare än oron för att själv utsättas för brott. I den fortsatta redovisningen handlar det om oro för att själv utsättas, med uppdelningar för olika brott.

Det är vanligast att ganska eller mycket ofta oroa sig för bostadsinbrott (19 %). Därefter kommer oro över att hushållets bil ska bli stulen eller utsättas för skadegörelse (13 %).²² I lägst utsträckning uppges oro för överfall eller misshandel (11 %).

Andelen personer som oroar sig för bostadsinbrott är något större i år jämfört med förra året (16 % i NTU 2014). Med undantag för årets och 2011 års undersökningar har andelen legat mycket stabilt (se figur 4.14). Andelen oroliga för fordonsrelaterade brott samt överfall eller misshandel ligger på ungefär samma nivå som i NTU 2014. Sett över tid har andelen personer som oroar sig för fordonsrelaterade brott minskat påtagligt (med 9 procentenheter sedan 2006), och andelen som oroar sig för överfall eller misshandel har minskat med 4 procentenheter sedan 2006.

Figur 4.14 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 4D)

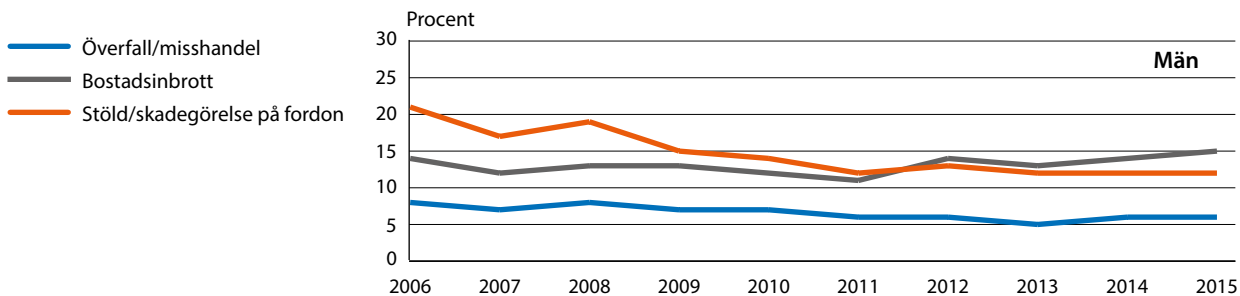


Kön och ålder

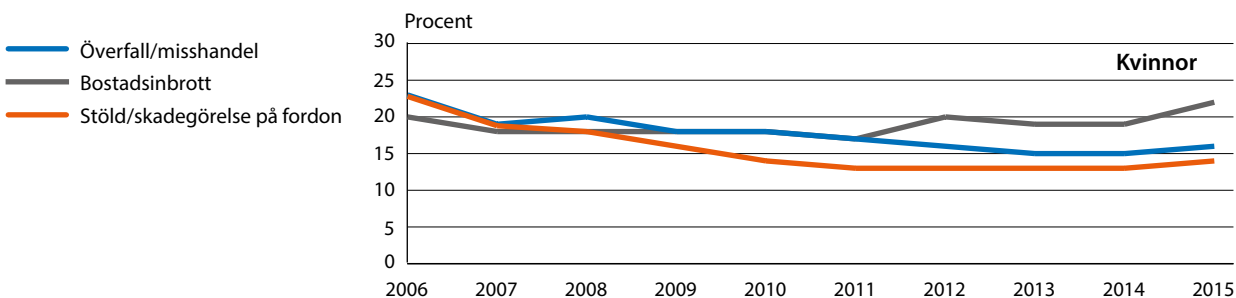
Skillnaderna mellan kvinnors och mäns oro är störst när det gäller att drabbas av överfall eller misshandel (16 % för kvinnor respektive 6 % för män). Även när det gäller bostadsinbrott uppges kvinnor oro i relativt stor utsträckning jämfört med män (22 respektive 15 %). När det gäller oro för fordonsrelaterad brottslighet är skillnader mellan kvinnor och män påtagligt mindre (14 respektive 12 %), se figur 4.15 och 4.16).

²² Frågan om oro för stöld/skadegörelse på fordon ställs enbart till de personer som uppgivit att hushållet hade tillgång till en bil föregående år.

Figur 4.15 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2015. Andel bland män. (Tabell 4D)



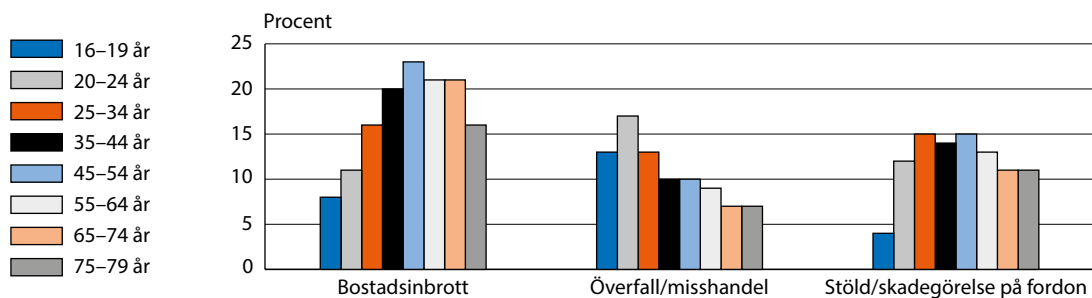
Figur 4.16 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2015. Andel bland kvinnor. (Tabell 4C)



I det tidigare avsnittet om otrygghet framkom det att äldre i högre grad än yngre uppger att de känner sig otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet. När oro för att själv utsättas för olika brott studeras uppdelat på åldersgrupper framkommer skillnader beroende på brottstyp; andelen oroliga för bostadsinbrott är störst i åldersgruppen 45–55 år, medan yngre (särskilt unga vuxna, 20–24 år) oftare oroar sig för överfall eller misshandel (se figur 4.17).

Kvinnor i åldrarna 20–24 år oroar sig i störst utsträckning för att utsättas för överfall eller misshandel (30 % jämfört med 6 % av män i samma åldersgrupp). Andelen oroliga för fordonsrelaterade brott är högst bland personer i åldrarna 25–34 år och 45–54 år (15 % vardera), medan de yngsta oroar sig i lägst utsträckning (4 %, se tabell 4D).

Figur 4.17 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4C)



Olika grupper oro för brott

Det är relativt liten skillnad vad gäller oro för bostadsinbrott mellan utrikesfödda personer (20 %) och personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder eller båda föräldrarna utrikesfödda (18 % vardera). Även vid oro för överfall/misshandel är skillnaden liten oavsett bakgrund (mellan 10 och 12 %). Vid fordonsrelaterade brott är skillnaderna i oro något större (18 % av utrikesfödda jämfört med 12 respektive 13 % av inrikesfödda). Oron för att utsättas för misshandel eller överfall har minskat påtagligt bland utrikesfödda personer sedan NTU 2006 (med 8 procentenheter).

Ensamstående utan barn är mindre oroliga för bostadsinbrott (13 %) jämfört med ensamstående med barn (19 %) och sammanboende med eller utan barn (23 respektive 21 %). Ensamstående, med eller utan barn, är i högre grad oroliga för överfall eller misshandel (12 respektive 13 %) jämfört med sammanboende med eller utan barn (9 % vardera). Det är en något högre andel ensamstående med barn som oroar sig för bilrelaterade brott (16 % jämfört med 12–13 % i övriga familjetyper).

Boende i småhus uppger i högre grad oro för att utsättas för bostadsinbrott än boende i flerfamiljshus (23 respektive 12 %). Omvänt är personer som bor i flerfamiljshus mer oroliga för överfall eller misshandel och fordonsrelaterade brott (14 respektive 17 %) jämfört med boende i småhus (7 respektive 11 %).

Boende i mindre städer och på landsbygden uppger oro för att utsättas för överfall eller misshandel i något lägre utsträckning än boende i större städer eller i storstadsregionerna (8 % jämfört med 11 respektive 12 %). Fördelningen är i stort densamma som vid föregående mättillfällen. Det är i stort sett ingen skillnad mellan boende i mindre städer och på landsbygd, i större städer eller i storstadsregioner vad gäller oro för bostadsinbrott (mellan 18–19 %).

Eventuella skillnader vad gäller olika grupper oro för att utsättas för brott behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att familjetyper ofta ser ut att samvariera med oro för att utsättas för brott, men eftersom familjetyper samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar denna typ av oro.

De särskilda statistiska analyserna visar att skillnaderna i oro för att utsättas för överfall eller misshandel om man bor i en större stad eller på landsbygden kvarstår när man rensat bort effekten av andra faktorer som ålder, kön, familjetyper och bostadstyp (se vidare i bilaga 2, tabell 18). Även skillnaderna i oro för att utsättas för fordonsrelaterade brott, men även bostadsinbrott, om man bor i flerfamiljshus eller småhus kvarstår om man rensar bort effekten av andra bakgrundsvariabler som ålder och bostadsregion (se vidare i bilaga 2, tabell 17 och 19).

Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar

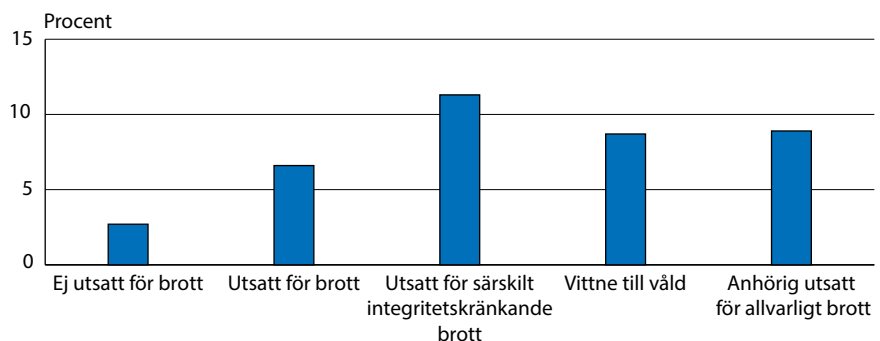
I detta avsnitt presenteras hur otryggheten ser ut bland dem som har olika syn på brottsligheten och på rättsväsendet, samt bland dem med olika erfarenhet av utsatthet för brott. Här redovisas enbart grundläggande resultat, mer ingående analyser presenteras i olika fördjupningsstudier. Därmed bör vissa begränsningar i tolkningsmöjligheterna understrykas. Att otryggheten till exempel skiljer sig åt mellan dem med olika erfarenheter av brott behöver inte nödvändigtvis innebära att det är erfarenheten som är *orsaken* till skillnaden.

Tydliga skillnader *indikerar* dock att det *kan* föreligga orsakssamband. För att närmare studera hur erfarenheter av utsatthet för brott under 2014 och olika inställningar till rättsväsendet samvarierar med upplevelsen av otrygghet, har ett otrygghetsindex skapats. I indexet ingår variabler från de olika, tidigare presenterade, dimensionerna av begreppet otrygghet. Det består av en sammanvägning av svaren på frågan om otrygghet vid utevistelse en sen kväll, frågan om oro för överfall eller misshandel och frågan om man valt andra vägar eller färdvägar (som redovisas senare i detta kapitel). I resultaten nedan presenteras den andel som utifrån denna sammanvägning visar sig vara *särskilt otrygg*.²³ Totalt är det ungefär 4 procent av den vuxna befolkningen som i detta sammanhang definieras som särskilt otrygga (se tabell 4E).

Erfarenheter av utsatthet för brott

Alla erfarenheter av utsatthet för brott under 2014, såväl när man själv som när en anhörig blivit utsatt, samvarierar med en större andel särskilt otrygga. Det bör dock poängteras att undersökningen inte tar hänsyn till eventuella brottshändelser som skett *före* den efterfrågade tidsperioden. Personer som blivit utsatta för brott mot enskild person eller mot hushåll uppger mer än dubbelt så ofta att de känner sig särskilt otrygga jämfört med dem som inte blivit utsatta för brott (7 respektive 3 %). Skillnaderna är större när personer som har varit utsatta för särskilt integritetskränkande brott studeras.²⁴ Där uppgår andelen otrygga enligt otrygghetsindex till 11 procent (se figur 4.18 och tabell 4E).

Figur 4.18 Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika erfarenhet av brott 2015. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)



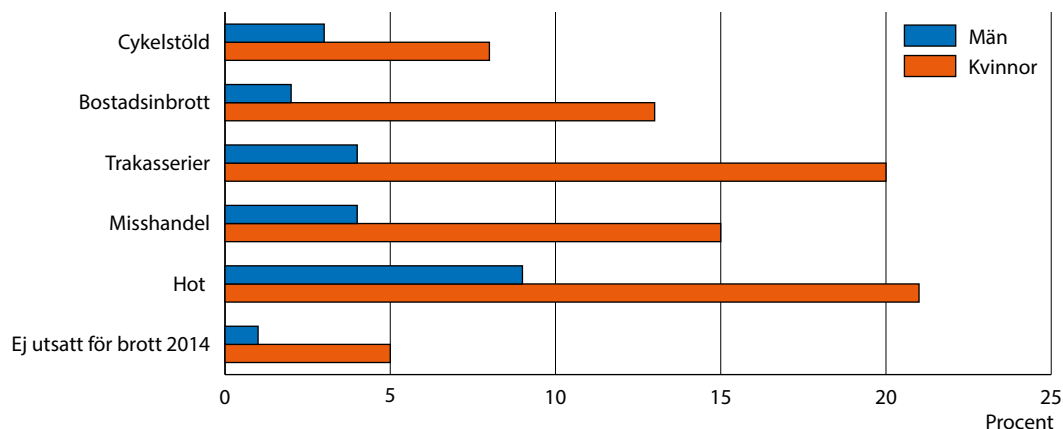
²³ För ytterligare information, se *NTU 2016 – Teknisk rapport* (Brå 2016).

²⁴ Med särskilt integritetskränkande brott avses bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier. Hot och trakasserier utgör 56 procent av dessa händelser.

Vidare framgår att personer med indirekta erfarenheter av utsatthet för brott, som att de bevittnat ett våldsbrott eller att en anhörig drabbats av ett allvarligt brott, är särskilt otrygga jämfört med dem som saknar sådana erfarenheter (9 % jämfört med 3 %). Resultaten är i linje med tidigare års undersökningar.

I figur 4.19 redogörs för andelen särskilt otrygga bland män respektive kvinnor som varit utsatta för ett urval av brottstyper.²⁵ Personer som blivit utsatta för något av de efterfrågade brotten, oavsett vilka, har i större utsträckning upplevt en särskild otrygghet. Hur pass stor andel varierar beroende på brottstyp och kön. Exempelvis uppger män som utsatts för hot under 2014 i högre utsträckning att de känner sig särskilt otrygga (9 %) jämfört med män inte utsatta för något brott (1 %). Bland kvinnor som utsatts för trakasserier eller hot (20 respektive 21 %) känner en större andel särskild otrygghet under 2014 jämfört med kvinnor som inte utsatts för något brott alls (5 %).

Figur 4.19 Särskilt otrygga 2015 efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Andel för respektive brottstyp och kön. (Tabell 4F)



Här bör det betonas att även om män och kvinnor med erfarenheter av brott är mer otrygga än de som inte utsatts för något brott, är det långt ifrån alla med sådana erfarenheter som är särskilt otrygga. Två av tio av de kvinnor som utsatts för trakasserier är särskilt otrygga. Detta betyder dock inte att resterande inte upplever otrygghet, då det mått på otrygghet som redovisas i figur 4.18 och figur 4.19 endast är det som enligt NTU definieras som särskild otrygghet.

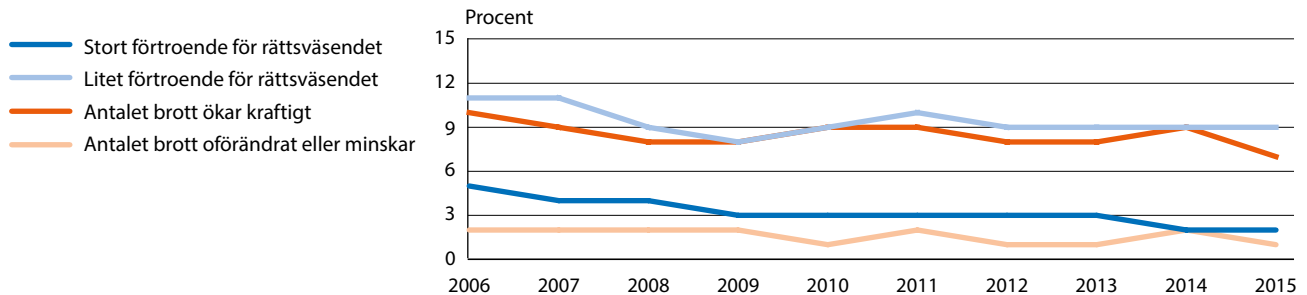
Synen på brottsutvecklingen och förtroende för rättsväsendet

NTU innehåller en fråga om huruvida de tillfrågade tror att antalet brott i Sverige har ökat, varit oförändrat eller minskat under de senaste tre åren. De personer som tror att brottsligheten i samhället har ökat kraftigt är i större utsträckning särskilt otrygga (7 %) jämfört med dem som tror att brottsligheten varit oförändrad eller minskat (1 %).

²⁵ I tabell 4F redogörs för samtliga brottstyper som ingår i undersökningen.

Även människors förtroende för rättsväsendet samvarierar med deras egen upplevelse av otrygghet. I den grupp som har litet förtroende är andelen särskilt otrygga mer än fyra gånger så stor som i den grupp som har stort förtroende för rättsväsendet (9 % jämfört med 2 %). Dessa nivåer har varit tämligen stabila sedan mätningarna inleddes (se figur 4.20).

Figur 4.20 Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet 2006–2015. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)



Resultaten visar att synen på brottsutvecklingen och förtroendet för rättsväsendet samvarierar med särskild otrygghet. Personer som upplever att brottsligheten ökar kraftigt och personer med litet förtroende för rättsväsendet upplever i högre utsträckning särskild otrygghet. Man kan inte fastställa vilken riktningen eventuella samband har eller utesluta att samvariationen har påverkats av andra förhållanden, till exempel utsatthet för brott.

Otrygghetens konsekvenser

Otrygghet och oro för att utsättas för brott kan få olika konsekvenser, för en del kan otryggheten vara direkt begränsande i tillvaron. Följande frågor handlar om huruvida otrygghet och oro fått konsekvenser för beteendet och ställs till samtliga respondenter i NTU i ett försök att fånga situationer där otryggheten på ett konkret sätt påverkat vardagen.²⁶

Har det hänt under det senaste året att du valt att ta en annan väg eller ett annat färdssätt då du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

och

Har det hänt under det senaste året att du avstått från någon aktivitet, exempelvis promenad, bio eller träffa någon, därför att du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

I båda dessa fall är svarsalternativen inledningsvis *ja* och *nej*, och de som svarar *ja* får sedan en följdfråga:

Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

²⁶ Ytterligare en konsekvens av otrygghet är att inte gå ut över huvud taget på kvällen. Omfattningen av den konsekvensen avhandlas tidigare i detta kapitel.

Utöver dessa frågor ombeds de tillfrågade bedöma om oron för brott påverkar deras livskvalitet:

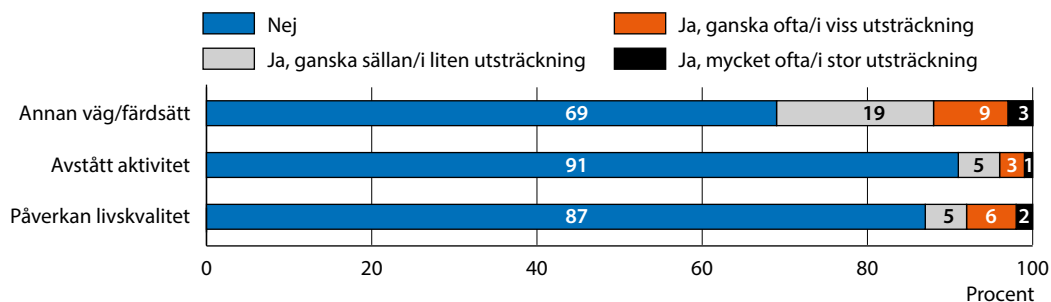
Påverkar oro för brott din livskvalitet?

De som svarar *ja* får också bedöma om oron påverkar livskvaliteten i *stor utsträckning*, *i viss utsträckning* eller *i liten utsträckning*.

Det allra vanligaste är att respondenterna uppger att otryggheten inte har lett till några konsekvenser för vare sig det egna beteendet eller en mer allmän påverkan på livskvaliteten. Drygt tre av tio (31 %) har dock, någon gång under året, valt en annan väg eller annat färdssätt till följd av oro för brott, medan knappt en av tio (9 %) avstått från en aktivitet till följd av denna oro. Drygt en av tio (13 %) anser att deras livskvalitet påverkas till följd av otrygghet (se figur 4.21).

Även om de allra flesta inte upplever några konsekvenser till följd av otrygghet, finns det en relativt liten grupp i befolkningen som mycket ofta förändrar sitt beteende och som anser att oro för brott påverkar deras livskvalitet i stor utsträckning. Det rör sig om 3 procent av befolkningen som uppger att de mycket ofta väljer en annan väg eller ett annat färdssätt, 1 procent som uppger att de mycket ofta avstått från en aktivitet och 2 procent som uppger att deras otrygghet påverkat livskvaliteten i stor utsträckning. Det kan noteras att grupperna bara till viss del är överlappande.

Figur 4.21 Olika konsekvenser till följd av otrygghet 2015. Andel av befolkningen (16–79 år).



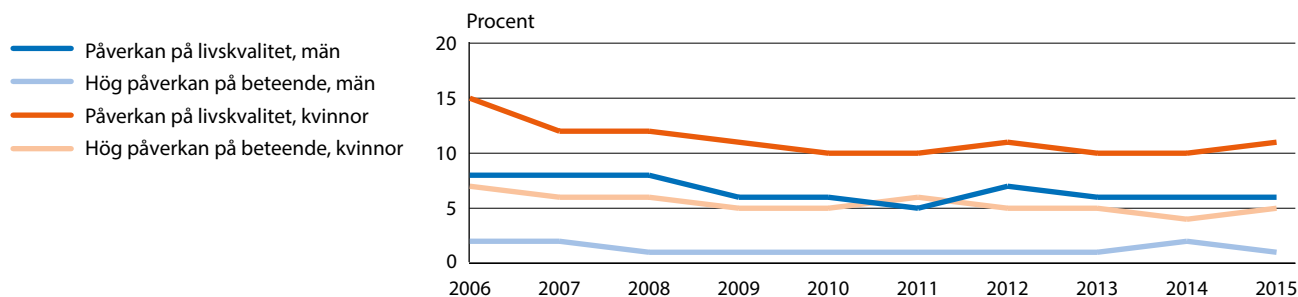
Kön och ålder

Otryggheten leder dubbelt så ofta till konsekvenser för kvinnor som för män. Otrygghet har en hög inverkan på beteendet för 5 procent av kvinnorna, det vill säga att man har valt andra vägar eller färdssätt och avstått från någon aktivitet, medan motsvarande siffra bland männen är 1 procent (se figur 4.22). Männen anser dessutom i lägre utsträckning än kvinnorna att oro för brott påverkar deras livskvalitet (6 % jämfört med 11 %).

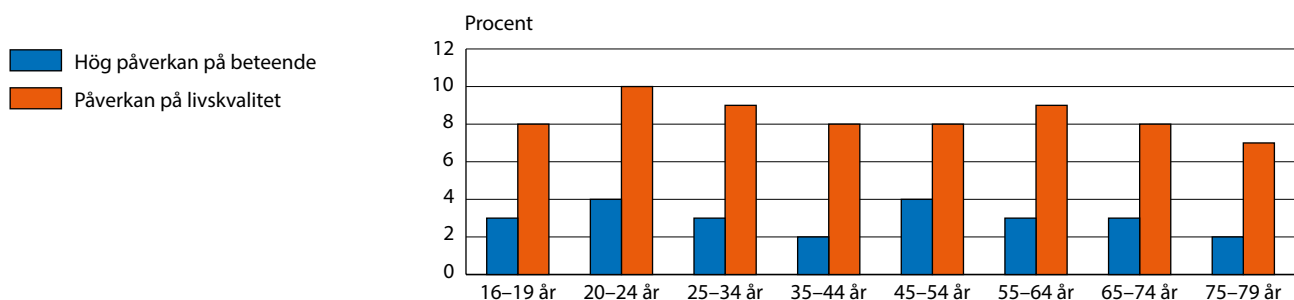
Skillnaderna mellan olika ålderskategorier är små, i synnerhet avseende hög påverkan på beteendet, där 2–4 procent av de svarande uppger hög påverkan oavsett ålder. Skillnaderna mellan åldersgrupperna är även små avseende påverkan på livskvalitet, där andelen i de olika ålders-

grupperna varierar mellan 7–10 procent utan tydliga mönster (se figur 4.23). Nivåerna är jämförbara med tidigare undersökningar.

Figur 4.22 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4G)



Figur 4.23 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4G)



De äldsta framstår som särskilt otrygga när det gäller utevistelse sena kvällar, i huvudsak för att de på grund av otrygghet väljer att inte gå ut, ändå uppger de inte själva, som svar på den direkta frågan, att deras beteende eller livskvalitet påverkats i hög utsträckning. Kvinnor, oavsett ålder, uppger oftare än män att deras beteende och livskvalitet påverkas i hög utsträckning av oro för brott (se tabell 4G). När påverkan på livskvaliteten studeras framgår att skillnaderna mellan könen är tydligast för åldersgruppen 16–19 år, där en drygt fyra gånger så stor andel kvinnor som män (13 jämfört med 3 %) uppger att oro för brott har påverkat deras livskvalitet.

Bland män tycks konsekvenser för beteendet och påverkan på livskvaliteten, sett över tid, vara störst bland män i åldern 35–64 år, medan den bland kvinnor är störst för yngre och medelålders (20–54 år). Konsekvenserna av oron har inte förändrats nämnvärt för män sedan mätningarna startade, utan har konstant legat på relativt låga nivåer. Däremot har andelen kvinnor som uppger att otryggheten fått hög påverkan på beteendet eller livskvaliteten minskat inom samtliga åldersgrupper sedan den första mätningen 2006.

Otrygghetens konsekvenser i andra grupper

Bland dem som uppger att oro för brott har haft en hög påverkan på beteende är skillnaden mellan utrikesfödda (4 %) och inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder eller båda föräldrar utrikesfödda mycket liten (3 % vardera). Däremot uppger en större andel utrikesfödda en påverkan på livskvaliteten (13 %) jämfört med både inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar (10 %) och inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder (7 %) se tabell 4G).

Vad gäller konsekvenser av oro för brott har inga nämnvärda skillnader uppmätts mellan grupper med olika utbildningsnivå sedan mätningarna startade 2006.

Gruppen ensamstående med eller utan barn uppger i något högre utsträckning än sammanboende med eller utan barn att otrygghet och oro för brott medför negativa konsekvenser, framför allt för livskvaliteten. För ensamstående med eller utan barn är andelen som uppger viss eller stor påverkan på livskvaliteten 10 procent, medan motsvarande andel för övriga familjetyper (sammanboende med eller utan barn) är 8 respektive 7 procent.

Boende i storstadsregionerna uppger i något större utsträckning påverkan på beteendet än boende i större städer och i mindre städer eller på landsbygden (4 % jämfört med 3 respektive 2 %). Skillnaden är likartad när det gäller påverkan på livskvaliteten (10 % jämfört med 8 respektive 6 %). På samma sätt uppger boende i flerfamiljshus att otryggheten påverkat deras beteende eller deras livskvalitet (4 respektive 11 %) i högre utsträckning än boende i småhus (2 respektive 7 %). Dessa mönster har sett likartade ut sedan undersökningen började.

Figurförteckning

Kapitel 4 • Oro och otrygghet

Otrygghet

Figur 4.1	Trygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år).	88
Figur 4.2	Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)	89
Figur 4.3	Otrygga (mycket/ganska otrygga samt de som ej går ut på grund av otrygghet) när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)	89
Figur 4.4	Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2015. Andel för respektive kön och åldersgrupp. (Tabell 4A)	89

Oro för brott

Figur 4.5	Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andelen av befolkningen (16–79 år) som tror att antalet brott har ökat, minskat eller varit oförändrat de senaste tre åren. 2006–2015.	92
Figur 4.6	Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive kön som tror att antalet brott har ökat, minskat eller varit oförändrat de senaste tre åren. 2006–2015. (Tabell 4B)	92
Figur 4.7	Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive åldersgrupp som tror att antalet brott har ökat, minskat eller varit oförändrat de senaste tre åren 2015. (Tabell 4B)	93
Figur 4.8	Oro över brottsligheten i samhället 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år).	94
Figur 4.9	Stor oro över brottsligheten i samhället 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4B)	94
Figur 4.10	Stor oro över brottsligheten i samhället 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4B)	95
Figur 4.11	Oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år).	96
Figur 4.12	Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4B)	96
Figur 4.13	Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott. 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4B)	97
Figur 4.14	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 4C)	98
Figur 4.15	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2015. Andel bland män. (Tabell 4C)	99

Figur 4.16	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2015. Andel bland kvinnor. (Tabell 4C)	99
Figur 4.17	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4C)	99
Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar		
Figur 4.18	Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika erfarenhet av brott 2015. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)	101
Figur 4.19	Särskilt otrygga 2015 efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Andel för respektive brottstyp och kön. (Tabell 4F)	102
Figur 4.20	Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet 2006–2015. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)	103
Otrygghetens konsekvenser		
Figur 4.21	Olika konsekvenser till följd av otrygghet 2015. Andel av befolkningen (16–79 år).	104
Figur 4.22	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2006–2015. Andel för respektive kön. (Tabell 4G)	105
Figur 4.23	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4G)	105

Tabellförteckning

Kapitel 4 • Oro och otrygghet

Tabell 4A	Otrygghet vid utevistelse sen kväll 2006–2015. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen.	110
Tabell 4B	Andel i procent för respektive grupp i befolkningen som tror att antalet brott i Sverige har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren. 2006–2015.	112
Tabell 4C	Oro över brottsligheten i samhället samt oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.	114
Tabell 4D	Oro för att utsättas för olika brottstyper 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.	116
Tabell 4E	Särskilt otrygga enligt index efter erfarenheter av brott, uppfattning om brottsutvecklingen samt förtroende för rättsväsendet 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp.	118
Tabell 4F	Särskilt otrygga 2015 enligt index efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Redovisning totalt samt efter kön. Andel i procent för respektive grupp.	119
Tabell 4G	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet samt särskilt otrygga enligt index 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.	120

Tabell 4A:1 Otrygghet vid utvistelse sen kväll 2006–2015. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen. Inom parentes redovisas andel som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAMTLIGA, 16–79 år	21 (8)	17 (7)	17 (6)	16 (6)	15 (6)	16 (6)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	15 (5)
Kön										
Män	9 (2)	7 (2)	7 (1)	7 (1)	6 (1)	7 (1)	7 (1)	6 (1)	6 (1)	7 (1)
Kvinnor	34 (14)	28 (12)	27 (12)	26 (10)	24 (10)	25 (11)	25 (10)	24 (10)	24 (10)	25 (9)
Ålder										
16–19 år	19 (4)	15 (2)	14 (3)	15 (3)	14 (3)	15 (3)	16 (5)	14 (4)	15 (2)	14 (3)
20–24 år	24 (5)	20 (3)	18 (4)	18 (3)	17 (4)	16 (4)	17 (5)	17 (4)	18 (4)	18 (4)
25–34 år	20 (5)	17 (5)	17 (4)	15 (3)	14 (4)	16 (4)	15 (4)	17 (5)	16 (4)	17 (4)
35–44 år	18 (6)	13 (4)	14 (4)	14 (4)	13 (4)	13 (4)	15 (4)	12 (3)	14 (4)	13 (4)
45–54 år	16 (6)	14 (5)	13 (5)	13 (4)	12 (4)	14 (5)	11 (3)	10 (3)	11 (3)	14 (4)
55–64 år	22 (9)	18 (9)	19 (8)	15 (7)	16 (6)	16 (7)	14 (6)	12 (5)	13 (6)	15 (6)
65–74 år	26 (14)	24 (15)	22 (13)	21 (12)	20 (12)	19 (10)	18 (9)	18 (10)	18 (8)	15 (8)
75–79 år	34 (24)	29 (19)	30 (21)	30 (20)	25 (17)	24 (15)	27 (17)	26 (17)	21 (14)	22 (14)
Män										
16–19 år	6 (1)	4 (0)	5 (0)	6 (1)	4 (1)	5 (0)	5 (1)	5 (0)	5 (0)	4 (1)
20–24 år	12 (1)	8 (0)	6 (0)	8 (0)	4 (1)	6 (0)	6 (0)	4 (1)	7 (1)	5 (1)
25–34 år	7 (0)	6 (1)	7 (1)	5 (0)	4 (0)	5 (1)	7 (0)	7 (1)	6 (0)	7 (1)
35–44 år	8 (0)	5 (0)	5 (0)	5 (1)	5 (0)	6 (0)	9 (1)	6 (1)	7 (1)	7 (0)
45–54 år	7 (2)	8 (1)	8 (1)	6 (1)	5 (2)	7 (1)	5 (0)	5 (1)	4 (0)	8 (1)
55–64 år	9 (2)	9 (3)	8 (2)	6 (2)	8 (2)	8 (1)	6 (1)	6 (2)	5 (1)	7 (2)
65–74 år	13 (3)	10 (4)	9 (3)	10 (4)	10 (3)	8 (2)	8 (1)	9 (3)	10 (2)	7 (2)
75–79 år	13 (8)	14 (5)	14 (8)	12 (5)	11 (5)	13 (6)	13 (5)	12 (4)	8 (4)	10 (4)
Kvinnor										
16–19 år	33 (9)	29 (5)	24 (6)	24 (5)	25 (6)	26 (6)	28 (8)	25 (8)	25 (5)	24 (6)
20–24 år	40 (9)	35 (7)	32 (7)	30 (6)	31 (7)	29 (8)	30 (9)	32 (7)	29 (7)	34 (7)
25–34 år	33 (9)	29 (10)	27 (8)	27 (7)	24 (7)	28 (8)	25 (8)	27 (9)	27 (8)	27 (8)
35–44 år	30 (11)	23 (7)	22 (9)	23 (8)	20 (8)	20 (7)	22 (8)	20 (6)	22 (9)	20 (7)
45–54 år	26 (10)	20 (9)	19 (9)	21 (7)	18 (7)	20 (10)	17 (7)	16 (6)	17 (6)	21 (8)
55–64 år	35 (18)	28 (16)	30 (15)	24 (12)	25 (12)	25 (13)	24 (11)	20 (9)	20 (11)	23 (11)
65–74 år	41 (25)	38 (26)	37 (24)	33 (21)	30 (21)	32 (19)	30 (17)	28 (18)	28 (15)	26 (15)
75–79 år	55 (41)	42 (32)	48 (35)	47 (34)	39 (30)	37 (26)	43 (31)	40 (30)	35 (24)	35 (25)

Tabell 4A:2 Otrygghet vid utvistelse sen kväll 2006–2015. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen. Inom parentes redovisas andel som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAMTLIGA, 16–79 år	21 (8)	17 (7)	17 (6)	16 (6)	15 (6)	16 (6)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	15 (5)
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda med ...										
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	18 (6)	15 (6)	15 (5)	14 (5)	13 (5)	13 (5)	13 (5)	13 (5)	13 (4)	13 (4)
...båda föräldrarna utrikesfödda	28 (16)	23 (11)	22 (12)	24 (11)	19 (8)	20 (9)	20 (6)	20 (8)	18 (6)	19 (7)
Utrikesfödda	33 (12)	28 (12)	27 (11)	26 (9)	24 (9)	28 (10)	25 (9)	23 (9)	22 (9)	24 (8)
Utbildning (högsta)										
Förgymnasial	24 (11)	21 (9)	21 (9)	19 (8)	18 (8)	19 (8)	20 (8)	18 (8)	18 (7)	18 (8)
Gymnasial	20 (7)	17 (7)	17 (6)	16 (6)	15 (6)	16 (6)	16 (6)	15 (6)	15 (6)	16 (5)
Eftergymnasial	17 (5)	15 (5)	14 (5)	14 (4)	13 (4)	13 (4)	12 (4)	12 (4)	12 (4)	13 (4)
Familjetyp										
Sammanboende										
- utan barn	22 (10)	18 (8)	17 (7)	17 (7)	15 (6)	14 (6)	15 (6)	13 (6)	15 (6)	13 (5)
- med barn	17 (6)	13 (5)	13 (5)	12 (4)	11 (5)	13 (5)	13 (4)	12 (4)	11 (4)	13 (5)
Ensamstående										
- utan barn	22 (7)	19 (7)	20 (7)	18 (5)	17 (6)	18 (6)	17 (5)	17 (6)	17 (5)	18 (5)
- med barn	26 (7)	22 (10)	19 (6)	25 (7)	18 (6)	21 (10)	20 (6)	20 (5)	18 (6)	18 (6)
Boendeort										
Storstadsregion	23 (7)	21 (7)	19 (6)	18 (6)	17 (5)	18 (6)	17 (5)	17 (6)	17 (5)	17 (5)
Större stad	22 (8)	17 (8)	18 (7)	18 (6)	16 (7)	16 (6)	16 (7)	14 (6)	16 (6)	16 (6)
Mindre stad/landsbygd	16 (6)	13 (5)	12 (6)	12 (5)	12 (5)	11 (5)	11 (5)	11 (5)	11 (5)	12 (4)
Bostadstyp										
Småhus	14 (6)	11 (5)	11 (5)	11 (5)	10 (4)	10 (4)	10 (4)	9 (4)	10 (4)	9 (4)
Flerfamiljshus	29 (9)	25 (9)	24 (8)	24 (7)	22 (8)	23 (8)	23 (7)	22 (7)	21 (6)	23 (7)

Tabell 4B:1 Andel i procent för respektive grupp i befolkningen som tror att antalet brott i Sverige har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren. 2006–2015.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAMTLIGA, 16–79 år	81	77	79	77	76	72	76	72	69	73
Kön										
Män	77	72	75	72	72	67	72	67	65	69
Kvinnor	85	82	83	81	80	77	80	76	73	77
Ålder										
16–19 år	78	76	79	71	66	69	69	67	65	66
20–24 år	76	73	74	72	70	70	72	68	65	69
25–34 år	79	73	75	70	70	68	72	68	63	68
35–44 år	78	77	77	76	75	68	75	68	66	68
45–54 år	80	77	78	76	78	73	76	73	70	75
55–64 år	84	79	81	79	79	73	78	73	72	79
65–74 år	87	80	86	84	82	79	82	77	75	79
75–79 år	90	87	90	87	86	82	83	81	77	82
Män										
16–19 år	73	72	76	66	64	67	67	65	61	61
20–24 år	73	71	71	69	67	67	69	65	63	67
25–34 år	75	69	72	65	65	64	70	64	60	66
35–44 år	74	70	73	71	70	63	73	65	65	66
45–54 år	76	72	75	71	73	69	72	67	64	70
55–64 år	79	72	75	77	75	67	74	68	66	74
65–74 år	83	75	81	80	79	73	77	73	70	74
75–79 år	86	81	85	82	82	75	76	78	69	77
Kvinnor										
16–19 år	84	80	81	77	68	71	71	68	69	70
20–24 år	81	76	77	77	74	73	75	72	68	72
25–34 år	82	77	77	75	75	72	73	71	65	71
35–44 år	82	84	81	80	79	73	78	72	68	71
45–54 år	83	81	82	82	82	77	81	78	75	80
55–64 år	89	85	88	81	83	79	83	78	78	83
65–74 år	91	85	91	88	86	84	87	81	79	85
75–79 år	93	91	95	90	90	88	90	84	84	86

Tabell 4B.2 Andel i procent för respektive grupp i befolkningen som tror att antalet brott i Sverige har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren. 2006–2015.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAMTLIGA, 16–79 år	81	77	79	77	76	72	76	72	69	73
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda med...										
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	80	76	78	75	75	71	75	70	68	72
...båda föräldramå utrikesfödda	83	83	83	83	80	76	73	75	74	76
Utrikesfödda	82	80	81	81	80	76	82	77	73	78
Utbildning (högsta)										
Förgymnasial	87	83	86	83	81	77	80	77	76	79
Gymnasial	85	82	84	82	82	78	82	79	76	82
Eftergymnasial	69	65	67	65	65	61	66	59	56	61
Familjetyp										
Sammanboende										
- utan barn	83	78	81	78	77	73	78	73	70	75
- med barn	80	77	78	76	76	72	75	71	69	73
Ensamstående										
- utan barn	79	76	78	74	73	70	73	69	67	71
- med barn	82	81	78	82	81	76	80	76	71	75
Boendeort										
Storadsregion	77	73	74	72	72	68	73	68	66	67
Större stad	83	77	81	78	77	73	77	72	69	76
Mindre stad/landsbygd	83	82	83	81	79	76	79	76	73	78
Bostadstyp										
Småhus	82	78	81	77	77	72	77	72	70	75
Flerfamiljshus	79	76	77	76	74	72	75	70	68	71

Tabell 4C:1 Oro över brottsligheten i samhället samt oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET															ORO ÖVER NÄRSTÅENDE (ganska/mycket ofta)									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015					
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	24	22	19	21	19	19	22	32	30	30	28	28	25	25	24	22	25					
Kön																									
Män	24	20	24	20	18	15	18	16	17	20	26	23	24	22	22	19	19	19	19	20					
Kvinnor	34	30	35	29	26	22	24	22	22	25	38	37	37	35	34	31	31	29	26	29					
Ålder																									
16–19 år	11	8	7	7	7	6	6	5	7	8	21	17	17	16	17	16	14	12	13	14					
20–24 år	17	15	14	13	12	11	11	12	11	13	31	28	25	25	24	23	24	23	24	23					
25–34 år	23	22	22	17	16	14	17	14	15	17	31	28	28	28	24	22	24	22	22	24					
35–44 år	31	26	29	25	22	19	21	17	17	21	36	31	33	32	31	27	27	25	23	24					
45–54 år	33	29	33	27	25	21	22	22	22	26	42	40	40	36	38	33	32	33	30	34					
55–64 år	36	31	40	32	29	25	26	25	23	29	33	33	33	29	32	25	27	26	24	27					
65–74 år	35	33	39	33	29	25	29	25	26	29	24	26	28	25	23	23	21	20	18	21					
75–79 år	31	30	36	29	27	24	27	26	25	27	20	22	24	20	20	17	19	19	17	18					
Män																									
16–19 år	8	5	5	6	6	4	4	3	6	4	16	10	12	11	13	9	8	9	9	7					
20–24 år	12	14	10	10	10	8	8	7	9	10	23	22	19	21	18	17	16	14	18	17					
25–34 år	19	15	17	14	12	10	16	11	12	15	25	20	23	23	20	19	21	18	18	22					
35–44 år	29	22	24	20	18	16	19	16	14	20	30	25	28	24	25	22	21	21	19	22					
45–54 år	27	25	29	22	20	20	20	21	21	23	35	37	33	27	31	26	26	25	25	27					
55–64 år	31	24	33	27	26	20	22	21	20	26	28	26	27	24	25	18	22	21	20	22					
65–74 år	31	27	33	30	25	20	27	23	25	25	15	17	20	18	16	17	16	16	16	16					
75–79 år	25	25	30	26	21	19	23	22	22	24	13	17	18	14	14	12	13	15	14	13					
Kvinnor																									
16–19 år	15	11	10	8	8	9	9	7	8	11	27	25	24	21	21	24	19	16	17	21					
20–24 år	24	17	19	17	14	13	14	17	13	17	42	35	33	31	31	30	34	31	29	30					
25–34 år	28	29	27	21	21	17	18	17	18	19	36	35	32	32	29	25	27	25	25	26					
35–44 år	33	31	35	30	26	21	23	19	21	22	42	38	38	39	36	33	33	28	27	26					
45–54 år	39	32	38	33	29	23	24	24	24	29	49	45	47	45	45	40	39	41	35	41					
55–64 år	41	37	46	37	34	30	31	30	27	31	38	39	40	35	39	33	33	31	27	33					
65–74 år	40	37	45	36	34	30	31	27	27	32	32	35	35	32	30	28	26	24	21	26					
75–79 år	36	34	42	31	32	27	31	30	28	30	26	26	29	25	25	21	24	22	19	22					

Tabell 4C:2 Oro över brottsligheten i samhället samt oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET										ORO ÖVER NÄRSTÄENDE (ganska/mycket ofta)									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	24	22	19	21	19	19	22	32	30	30	28	28	25	25	24	22	25
Svensk/utländsk bakgrund																				
Svenskfödda med...																				
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	28	25	29	23	21	18	20	19	19	22	32	30	30	28	28	24	25	23	22	25
...båda föräldrarna utrikesfödda	31	28	30	25	24	20	23	22	19	22	25	27	26	25	28	28	24	28	28	27
Utrikesfödda	33	28	31	28	25	23	23	21	22	23	36	31	32	31	30	29	27	24	21	25
Utbildning (högsta)																				
Förgymnasial	30	25	27	24	22	18	20	19	21	24	31	27	28	24	25	24	22	20	19	22
Gymnasial	32	28	33	27	25	22	24	22	23	26	34	33	33	32	31	28	29	25	26	28
Eftergymnasial	25	22	26	22	19	16	18	16	15	17	32	29	30	28	27	23	23	24	21	23
Familjetyp																				
Sammanboende																				
- utan barn	31	27	33	27	23	20	23	21	21	24	32	29	29	28	26	24	24	23	21	23
- med barn	30	27	31	26	24	20	22	20	21	23	40	37	38	36	36	31	32	30	27	29
Ensamstående																				
- utan barn	24	21	23	19	19	16	18	16	15	18	23	24	24	21	22	20	20	19	19	21
- med barn	35	33	35	28	28	23	23	24	22	27	43	45	43	45	47	39	36	37	33	36
Boendeort																				
Storstadsregion	31	25	29	24	23	20	21	19	19	20	34	33	32	31	30	28	27	24	24	26
Större stad	29	26	30	24	22	18	21	20	20	24	33	30	32	28	29	24	25	25	23	25
Mindre stad/landsbygd	26	25	29	24	21	18	20	18	21	22	27	27	25	25	24	22	21	21	19	22
Bostadstyp																				
Småhus	28	25	30	24	22	18	21	19	19	23	32	30	30	28	28	24	25	24	22	24
Flerfamiljshus	30	25	28	24	23	19	21	19	19	21	32	30	31	29	29	26	25	24	23	25

Tabell 4D:1 Oro för att utsättas för olika brottstyper 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

Ganska eller mycket ofa orolig för:	BOSTADSINBROTT										ÖVERFALL/MISSHANDEL										STÖLD/SKADEGÖRELSE PÅ FORDON									
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	16	15	14	17	16	16	19	15	13	14	12	12	12	11	10	10	11	22	18	18	16	14	13	13	12	12	13
Kön																														
Män	14	12	13	13	12	11	14	13	14	15	8	7	8	7	7	6	6	5	6	6	21	17	19	15	14	12	13	12	12	12
Kvinnor	20	18	18	18	18	17	20	19	19	22	23	19	20	18	18	17	16	15	15	16	23	19	18	16	14	13	13	13	13	14
Ålder																														
16–19 år	8	5	5	6	4	7	7	6	6	8	21	16	15	16	15	14	12	12	12	13	8	5	4	4	3	4	3	4	4	4
20–24 år	10	9	7	10	9	8	11	10	10	11	26	22	19	20	20	18	18	18	18	17	26	22	20	16	13	11	15	13	13	12
25–34 år	15	14	12	14	13	12	13	13	14	16	19	17	17	15	15	15	14	12	13	29	25	25	22	21	17	17	15	17	15	
35–44 år	19	16	18	18	19	16	20	18	19	20	15	12	13	11	12	11	12	11	9	10	25	19	18	18	16	15	14	14	12	14
45–54 år	21	18	18	18	16	17	21	18	20	23	12	10	13	10	10	9	8	8	9	10	21	18	18	16	14	16	14	13	14	15
55–64 år	22	18	20	18	19	17	19	19	19	21	13	10	13	10	10	10	9	9	8	9	24	18	19	16	14	12	13	12	13	13
65–74 år	15	19	20	18	17	17	20	18	17	21	12	11	11	10	10	9	8	7	9	7	17	18	19	13	14	11	13	11	11	11
75–79 år	14	15	15	15	13	12	15	17	14	16	9	8	10	10	9	6	8	7	7	7	14	15	16	13	12	8	13	13	11	11
Män																														
16–19 år	5	2	3	3	3	4	3	4	5	3	9	6	7	7	7	5	4	4	4	4	7	4	5	4	3	4	2	3	3	2
20–24 år	4	7	4	7	4	5	6	4	7	6	12	11	9	11	10	9	8	6	8	6	25	20	18	15	13	11	14	12	13	11
25–34 år	12	8	9	10	9	9	9	9	9	11	7	7	9	7	7	8	7	5	6	6	29	24	26	22	22	17	19	15	17	17
35–44 år	17	15	15	15	17	14	17	15	15	18	8	6	7	5	6	6	8	5	4	7	24	20	20	18	16	16	15	15	12	15
45–54 år	19	17	16	17	15	13	17	18	18	19	7	6	9	6	5	6	4	5	6	7	20	17	19	15	14	15	14	13	15	12
55–64 år	20	14	18	16	17	14	17	15	18	18	7	5	9	7	6	7	5	5	6	4	24	15	20	17	15	10	12	10	11	11
65–74 år	12	15	19	16	14	15	18	16	16	20	7	8	7	5	7	6	6	4	7	6	16	17	18	11	13	11	12	11	10	11
75–79 år	12	14	13	13	13	11	15	16	15	16	5	6	7	5	7	5	5	5	5	4	13	17	14	14	12	8	13	16	11	11
Kvinnor																														
16–19 år	12	9	7	10	7	9	11	8	7	12	34	27	23	25	23	22	20	20	19	23	9	7	4	4	3	3	4	4	4	6
20–24 år	16	12	10	14	15	12	16	16	13	16	42	34	32	30	30	30	28	31	29	30	27	24	22	16	14	10	17	15	12	14
25–34 år	18	19	16	18	17	15	18	18	19	22	30	27	26	24	24	24	23	21	19	20	28	25	25	22	20	18	14	14	17	13
35–44 år	22	18	21	22	21	18	23	22	23	22	21	18	19	17	17	15	16	16	14	12	26	17	17	18	15	15	14	14	13	13
45–54 år	22	20	19	19	18	20	24	18	22	27	18	14	17	14	14	12	12	10	11	14	22	19	17	17	14	16	14	13	13	18
55–64 år	24	21	22	19	22	20	21	23	21	24	19	15	17	13	14	13	13	13	10	14	23	20	19	16	13	14	15	14	14	15
65–74 år	18	23	21	21	19	18	21	20	18	22	17	13	15	14	14	13	10	9	11	9	19	19	19	15	15	12	14	11	12	12
75–79 år	16	17	17	17	14	12	16	17	14	17	12	9	13	14	10	8	10	9	9	10	16	13	18	12	12	8	12	10	10	11

Tabell 4D:2 Oro för att utsättas för olika brottstyper 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT										ÖVERFALL/MISSHANDEL										STÖLD/SKADEGÖRELSE PÅ FORDON									
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	16	15	14	17	16	16	19	15	13	14	12	12	11	10	10	10	11	22	18	18	16	16	14	13	13	12	13
Svensk/utländsk bakgrund																														
Svenskfödda med...																														
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	16	14	15	15	15	13	16	16	16	18	15	12	13	11	12	11	10	10	10	10	21	17	17	15	13	12	12	11	12	12
...båda föräldrarna utrikesfödda	16	16	14	14	14	15	19	16	18	18	12	11	12	12	12	13	14	15	13	12	19	17	16	13	12	14	13	14	12	13
Utrikesfödda	21	20	19	19	18	18	20	17	17	20	20	16	17	16	16	16	13	12	12	12	30	21	23	21	19	19	18	17	16	18
Utbildning (högsta)																														
Förgymnasial	17	15	14	13	13	13	15	14	14	17	17	14	15	13	14	13	12	11	12	12	19	16	16	12	11	11	11	10	10	11
Gymnasial	18	16	17	17	17	15	19	17	18	20	15	13	14	12	13	12	12	11	11	11	23	20	20	18	16	14	16	14	14	14
Eftergymnasial	17	16	16	16	15	14	16	16	16	19	15	12	13	12	11	10	10	9	8	9	25	18	18	16	14	13	12	12	12	12
Familjetyp																														
Sammanboende																														
- utan barn	20	17	18	18	16	15	19	17	18	21	14	13	12	11	10	10	9	9	9	9	22	19	19	16	15	13	14	13	12	13
- med barn	19	18	20	20	20	17	22	20	21	23	14	11	12	10	10	10	10	8	7	9	23	17	19	16	14	15	13	12	12	12
Ensamstående																														
- utan barn	12	10	10	10	10	10	11	11	11	13	18	15	16	14	15	14	13	13	13	13	20	16	16	14	12	11	12	10	12	12
- med barn	18	18	14	19	17	16	19	16	18	19	17	17	18	18	18	15	13	16	15	12	30	23	19	22	22	15	16	21	17	16
Boendeort																														
Storstadsregion	18	17	16	16	15	17	17	17	17	19	19	16	17	15	15	15	13	13	13	12	25	20	20	18	16	16	15	14	15	14
Större stad	17	15	16	15	16	13	18	16	16	18	15	13	15	12	13	11	11	10	10	11	22	17	19	15	14	12	13	12	12	13
Mindre stad/landsbygd	16	14	14	16	14	11	15	15	16	19	10	9	9	9	9	8	8	7	7	8	18	16	16	14	12	10	11	11	10	11
Bostadstyp																														
Småhus	20	18	19	19	18	16	21	19	21	23	12	9	11	9	9	8	8	8	7	7	19	15	16	13	12	11	11	11	10	11
Flerfamiljshus	14	12	11	12	11	11	12	11	11	12	20	17	18	16	16	16	14	14	14	14	28	23	23	20	19	16	17	16	16	17

Tabell 4E Särskilt otrygga enligt index¹ efter erfarenheter av brott, uppfattning om brottsutvecklingen samt förtroende för rättsväsendet 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp.

	SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
SAMTLIGA, 16–79 år	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4	
Utsatt för brott år 2014²											
Ja	11	9	8	7	8	8	7	7	7	7	
Nej	5	4	4	3	3	3	3	3	3	3	
Brott som särskilt drabbar integriteten³											
Ja	15	13	11	12	12	11	10	10	12	11	
Anmält brott senaste tre åren⁴											
Ja	10	8	6	6	7	6	6	7	7	5	
Nej	7	5	4	6	6	4	5	5	3	6	
Anhörigt utsatt för allvarligt brott senaste året											
Ja	10	8	8	8	8	8	8	8	8	9	
Nej	6	5	4	4	3	4	3	3	3	3	
Vittne till våld											
Ja	9	9	7	8	8	7	8	8	8	9	
Nej	6	5	4	4	4	4	3	3	3	3	
Uppfattning brottsutveckling senaste tre åren											
Antalet brott ökat kraftigt	10	9	8	8	9	9	8	8	9	7	
Antalet brott ökat något	5	4	3	3	3	3	2	3	3	2	
Antalet brott oförändrat/minskat	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	
Förtroende för rättsväsendet											
Mycket eller ganska stort	5	4	4	3	3	3	3	3	2	2	
Varken stort eller litet	6	6	5	5	5	5	4	4	4	4	
Mycket eller ganska litet	11	11	9	8	9	10	9	9	9	9	

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.

² Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelskjölder mot andra medlemmar i hushållet.

³ Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2005–2014. År 2015 utgör hot och trakasserier 56 procent av dessa händelser.

⁴ Av dem som utsatts för brott de senaste tre åren.

Tabell 4F Särskilt otrygga 2015 enligt index¹ efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Redovisning totalt samt efter kön. Andel i procent för respektive grupp.

	SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹					
	TOTALT (n)	Män (n)	Kvinnor (n)	(n)		
Utsatt för brott år 2014²						
Ja	7	2 548	3	1 258	11	1 290
Nej	3	8 996	1	4 501	5	4 495
Utsatt för ...						
Hot	15	473	9	204	21	269
Misshandel	9	234	4	133	15	101
Sexualbrott	18	134	18	15	18	119
Personrån	12	86	8	56	22	30
Trakasserier	14	462	4	170	20	292
Bedrägeri	8	346	4	175	11	171
Bostadsinbrott	7	103	2	57	13	46
Bilstöld	3	22	-	12	6	10
Stöld ur/från bil	6	321	2	182	12	139
Cykelstöld	6	819	3	400	8	419

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.

² Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.
- Antalet personer som svarat på frågan är alltför litet för att andelen ska kunna redovisas.

Tabell 4G:1 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet samt särskilt otrygga enligt index¹ 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE					PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)					SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹																				
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15											
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	11	10	10	9	8	8	8	8	8	6	5	5	4	4	4	4					
Kön																															
Män	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	8	8	8	6	6	5	7	6	6	6	2	2	1	1	1	1	1	1			
Kvinnor	7	6	6	5	5	6	5	4	5	5	15	12	12	11	10	10	11	10	10	11	11	9	8	8	7	8	7	6			
Ålder																															
16–19 år	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	9	7	6	8	5	5	7	7	7	8	7	5	4	5	4	4	4	3	4		
20–24 år	5	5	3	4	4	4	4	4	3	4	14	10	8	8	7	8	8	9	10	10	10	8	5	6	6	6	5	5	5		
25–34 år	5	5	4	4	4	4	4	3	4	3	11	11	9	9	9	9	9	8	9	9	7	6	6	4	5	5	4	5	4		
35–44 år	4	3	3	3	4	4	4	4	3	2	13	10	11	8	8	7	10	8	9	8	5	4	4	4	4	4	4	5	3	3	
45–54 år	5	4	3	3	3	4	2	3	3	4	14	11	13	10	9	10	9	8	9	8	5	4	4	3	4	4	2	3	3	4	
55–64 år	5	4	4	3	3	3	2	2	3	3	10	11	11	8	9	7	9	8	7	9	7	6	5	4	4	4	4	3	3	3	
65–74 år	4	4	4	3	3	3	2	2	3	3	9	10	9	8	7	7	9	7	8	8	5	7	5	5	5	5	3	4	4	3	
75–79 år	3	4	3	4	3	3	3	3	2	2	9	8	9	7	7	7	8	7	7	7	7	7	5	7	4	4	5	5	4	4	
Män																															
16–19 år	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3	3	4	4	3	3	3	2	3	3	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	
20–24 år	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	8	6	5	5	3	5	4	4	6	5	3	3	1	2	1	1	1	1	0	2	0
25–34 år	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	4	8	7	7	5	5	6	7	6	7	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
35–44 år	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	11	8	10	5	7	5	8	7	6	8	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
45–54 år	3	2	1	1	2	1	1	2	2	2	12	10	12	8	7	7	7	8	9	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
55–64 år	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	8	9	9	8	9	5	8	7	7	6	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1	1
65–74 år	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	6	8	7	7	6	6	7	5	6	6	2	4	1	2	1	1	1	1	1	3	1
75–79 år	1	3	2	1	1	1	2	2	1	1	7	7	7	4	5	7	7	7	6	6	1	3	3	2	3	2	2	2	2	2	1
Kvinnor																															
16–19 år	6	6	4	6	4	4	5	4	3	5	16	11	9	11	7	8	7	12	11	13	14	9	7	8	8	7	7	6	6	6	
20–24 år	9	9	7	7	7	8	7	7	5	6	20	14	12	12	11	11	13	13	15	15	18	14	11	10	11	12	11	11	9	11	9
25–34 år	9	9	7	6	7	6	5	7	5	5	17	15	12	12	13	12	12	12	10	11	12	11	10	8	9	10	8	9	8	7	
35–44 år	7	6	6	6	5	5	6	6	6	3	16	13	12	12	9	9	12	10	12	9	10	7	7	6	6	6	6	6	6	4	4
45–54 år	7	6	5	5	5	6	3	4	5	6	16	11	14	11	10	13	10	8	10	11	8	7	7	6	6	6	3	4	5	6	6
55–64 år	7	5	7	5	6	5	4	3	3	5	12	12	12	9	10	9	10	8	8	11	12	9	8	7	6	7	6	5	5	6	
65–74 år	6	5	6	4	4	5	3	4	3	4	11	12	11	9	9	9	11	8	9	9	8	10	10	9	9	10	6	7	6	5	
75–79 år	5	5	4	5	4	4	4	4	3	4	11	9	11	10	9	7	7	9	8	8	13	9	8	12	5	5	9	7	6	8	

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.

Tabell 4G:2 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet samt särskilt otrygga enligt index¹ 2006–2015. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE					PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)					SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹																			
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15										
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	11	10	10	9	8	8	8	8	8	6	5	5	4	4	4	4	4	4		
Svensk/utländsk bakgrund																														
Svenskfödda med...																														
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	10	9	9	7	7	6	7	7	7	6	5	4	4	4	4	4	3	3	3	
...båda föräldrarna utrikesfödda	4	4	3	3	5	4	4	4	3	3	11	10	9	9	9	10	8	9	10	8	6	5	5	5	6	5	6	6	4	
Utrikesfödda	7	7	5	5	5	6	5	5	4	4	21	17	18	16	15	16	17	14	14	13	9	8	7	7	6	7	6	5	4	
Utbildning (högsta)																														
Förgymnasial	3	4	3	3	3	4	3	3	3	3	10	10	10	8	8	9	8	9	9	7	6	5	5	5	5	4	4	4	4	
Gymnasial	5	4	3	3	4	3	3	3	3	4	12	10	10	9	8	8	9	8	9	6	6	5	4	5	5	4	4	4	4	
Eftergymnasial	5	4	3	3	3	3	3	3	3	2	12	11	10	9	8	7	8	8	8	6	5	4	4	4	4	4	3	3	2	
Familjetyp																														
Sammanboende																														
- utan barn	4	3	3	3	2	3	2	3	3	2	10	10	9	7	7	6	8	7	7	6	5	4	4	4	4	3	3	3	3	
- med barn	4	3	3	3	4	3	2	2	2	3	11	9	11	9	8	8	8	7	8	6	4	4	3	3	3	4	3	2	3	
Ensamstående																														
- utan barn	5	5	4	4	4	4	3	4	3	4	12	11	10	9	9	9	9	9	10	7	6	6	5	5	5	4	5	5	5	
- med barn	5	7	7	7	7	5	5	6	7	4	16	14	16	14	13	14	11	12	13	10	7	9	7	8	6	6	6	6	5	
Boendeort																														
Storstadsregion	5	6	5	5	5	5	3	4	4	4	14	13	12	11	10	11	10	10	10	7	7	5	6	5	6	4	5	5	4	
Större stad	5	4	3	3	3	3	3	3	3	3	12	10	10	8	8	7	9	7	8	7	5	6	4	4	4	4	4	4	4	
Mindre stad/landsbygd	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	7	7	7	6	5	5	6	6	6	4	3	3	2	3	2	3	2	3	2	
Bostadstyp																														
Småhus	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	9	8	8	7	6	6	7	6	7	5	3	3	3	3	2	2	2	2	2	
Fierfamiljshus	6	6	5	5	5	5	4	4	4	4	14	13	13	11	10	11	11	10	11	9	8	7	7	6	7	6	6	5	5	

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.



5 Förtroende för rättsväsendet



Sammanfattning	124
Inledning	124
Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna	125
Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta	129
Figurförteckning	133
Tabellförteckning	134

5 Förtroende för rättsväsendet

Sammanfattning

Drygt sex av tio personer har stort förtroende för rättsväsendet som helhet och för polisens sätt att bedriva sitt arbete. Förtroendet för rättsväsendet och för de enskilda myndigheterna,²⁷ polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården, har ökat sedan mätningarna inleddes 2006. Över tid har förtroendet för kriminalvården ökat mer än vad det gjort för de andra myndigheterna, även om kriminalvården fortfarande är den myndighet som har lägst förtroende av de undersökta myndigheterna.

Mer än hälften av befolkningen (i åldern 16–79 år) har stort förtroende för att polisen hanterar misstänkta rättvist och behandlar brottsutsatta personer väl. En ungefär lika stor andel har förtroende för att rättsväsendet som helhet hanterar misstänkta personer rättvist. Däremot har allmänheten lägre förtroende för att brottsutsatta personer behandlas väl av rättsväsendet som helhet (inklusive åklagare och domstolar), jämfört med polisen.

Den yngsta åldersgruppen (16–19 år) har sedan 2006 haft störst förtroende för rättsväsendet, men över åren har förtroendet inte fortsatt uppåt i åldrarna. Det innebär att det är ålder som är förklaringen till ett högt förtroende för rättsväsendet och inte att en viss generation har särskilt högt förtroende år efter år.

Inledning

I en rättsstat är förtroende för rättsväsendet och alla dess instanser en grundläggande förutsättning för att medborgarna ska vilja – och våga – delta i rättssamhället. Om viljan och benägenheten att anmäla brott minskar eller om bristande förtroende för polis, åklagare och domstol leder till att utsatta inte vill eller vågar ställa upp som målsägande eller vittnen vid utredningar eller rättegångar, blir det svårt för rättsväsendet att fungera.

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter, och i NTU ställs såväl frågor om inställningen till rättsväsendet överlag som mer specifikt till fyra av dessa myndigheter – polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården. Utöver dessa omfattar rättsväsendet även andra myndigheter, till exempel Rättsmedicinalverket och Brottsoffermyndigheten. Även dessa myndigheter kan bidra till helhetssynen på rättsväsendet och dess förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. Litet eller stort förtroende

²⁷ Såväl Kriminalvården som polisen (Polismyndigheten) är en samlad myndighet. Domstolarna är inte det och i Åklagarmyndigheten är åklagarna de bärande utövarna. Men för att förenkla redovisningen används här genomgående begreppet myndighet, och respektive myndighet skrivs med liten begynnelsebokstav.

för en enskild länk i rättskedjan kan också påverka förtroendet för hela rättsväsendet.

Resultatredovisningen i detta kapitel består av tre avsnitt. I första avsnittet beskrivs det generella förtroendet för rättsväsendet samt allmänhetens uppfattning om enskilda myndigheter. I det andra avsnittet redovisas förtroendet för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist och behandlar brottsutsatta väl. Det sista avsnittet fokuserar på hur förtroendet för rättsväsendet ser ut bland dem som har erfarenheter av brott och av rättsväsendet, jämfört med den övriga befolkningen. I dessa tre resultatavsnitt presenteras huvudresultaten i korthet, medan ett mer fullständigt tabellunderlag finns i slutet av kapitlet (tabellerna 5A–5C).

I redovisningarna används i huvudsak kategorin *stort förtroende* (vilket är en sammanslagning av svarsalternativen *mycket stort* eller *ganska stort förtroende*). Övriga svarsalternativ i undersökningen är: *mycket litet*, *ganska litet förtroende*, *varken stort eller litet* samt *vet ej*. Det är därför viktigt att komma ihåg att de som inte har stort förtroende per definition inte har litet förtroende, utan också kan vara neutrala eller sakna åsikt.

Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna

Resultatredovisningen fokuserar i huvudsak på andelen personer som uppgett stort (*mycket stort* eller *ganska stort*) förtroende. En kort redovisning av andelen med lågt förtroende ges i ett avsnitt efter redovisningen av dem med stort förtroende. Även avsaknad av uppfattning eller ovilja att ta ställning kan i sig vara viktiga förhållanden att beakta vid bedömningar av förtroende. I tabell 5A redovisas hur många som saknar uppfattning gällande förtroende för rättsväsendet.

För att beskriva allmänhetens förtroende för rättsväsendet ställs följande frågor i NTU:

Nu kommer några frågor om din inställning till rättsväsendet. Till rättsväsendet räknas polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Om du tänker dig rättsväsendet som en helhet. Vilket förtroende har du för rättsväsendet?

och

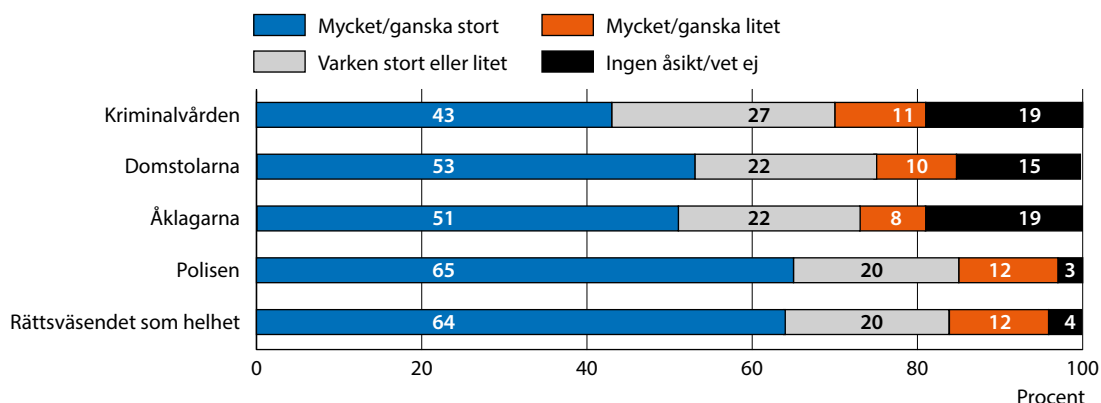
Vilket förtroende har du för polisens/åklagarnas/domstolarnas/kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete?

Svarsalternativen är: *mycket stort*, *ganska stort*, *varken stort eller litet*, *ganska litet*, *mycket litet* samt *ingen åsikt/vet ej*.

Av figur 5.1 och 5.2 framgår att drygt sex av tio (64 %) har stort förtroende för rättsväsendet som helhet, vilket är en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2014 och 10 procentenheter sedan mätningarna inleddes 2006 (se tabell 5A). Andelen med litet förtroende för rättsväsendet som helhet uppgår till 12 procent 2015.

Förtroendet för polisens sätt att bedriva sitt arbete är ungefär detsamma som för rättsväsendet som helhet (65 % med stort förtroende och 12 % med litet förtroende). Sannolikt beror detta på att många främst tänker på polisen, den myndighet som de flesta har kännedom om, när de svarar på frågan om rättsväsendet som helhet. Andelen med stort förtroende för polisen har ökat med 5 procentenheter jämfört med föregående år (60 % 2014) och 10 procentenheter jämfört med 2006 (55 %).

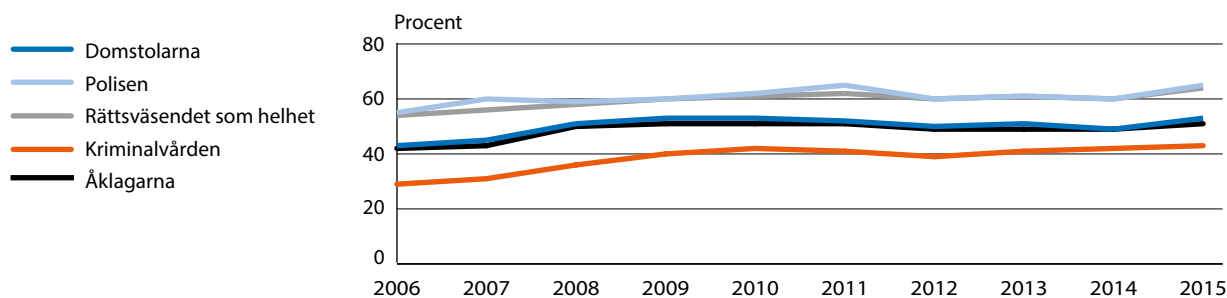
Figur 5.1 Förtroende för rättsväsendet 2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)



Drygt fem av tio har stort förtroende för åklagare och domstolar (51 respektive 53 %, se figur 5.1). Andelen med stort förtroende är något högre jämfört med 2014 (då motsvarande siffra var 49 % för både åklagare och domstolar) och har sedan 2006 ökat med 9 procentenheter för åklagarna och 10 procentenheter för domstolarna.

Kriminalvården hamnar lågt jämfört med de övriga; drygt två av fem (43 %) har stort förtroende för denna myndighet vilket är på ungefär samma nivå som föregående år. Andelen med stort förtroendet för kriminalvården har dock ökat, med sammanlagt 14 procentenheter sedan 2006 (se figur 5.2). En möjlig förklaring till att kriminalvården haft en lägre andel med stort förtroende jämfört med övriga instanser i rättsväsendet sedan 2006 kan vara att färre personer känner till kriminalvården och dess verksamhet.

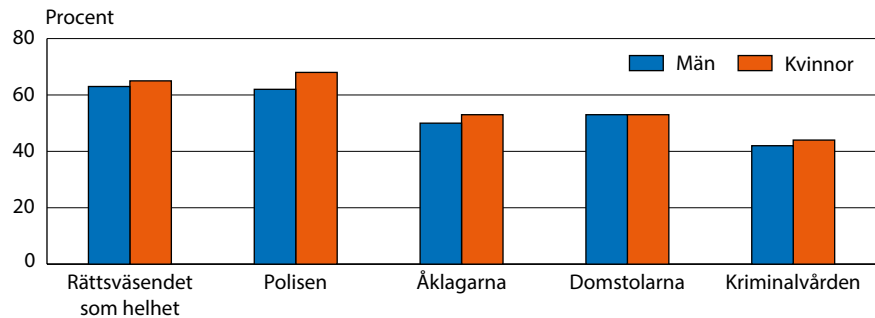
Figur 5.2 Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)



Kön och ålder

En något större andel kvinnor än män har ett stort förtroende för rättsväsendet och nästan samtliga dess myndigheter (se figur 5.3). Endast när det kommer till domstolarna uppger män stort förtroende i samma utsträckning som kvinnor (53 %). Störst är skillnaden mellan män och kvinnor vad gäller polisen, där 68 procent av kvinnorna uppger att de har stort förtroende, jämfört med 62 procent av männen. Skillnaden mellan mäns och kvinnors förtroende för rättsväsendets olika myndigheter kvarstår även då andelen med litet förtroende undersöks (se tabell 5B). Fördelningen mellan män och kvinnor när det handlar om förtroende för rättsväsendet har i stort sett likadan ut sedan NTU 2006.

Figur 5.3 Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2015. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)

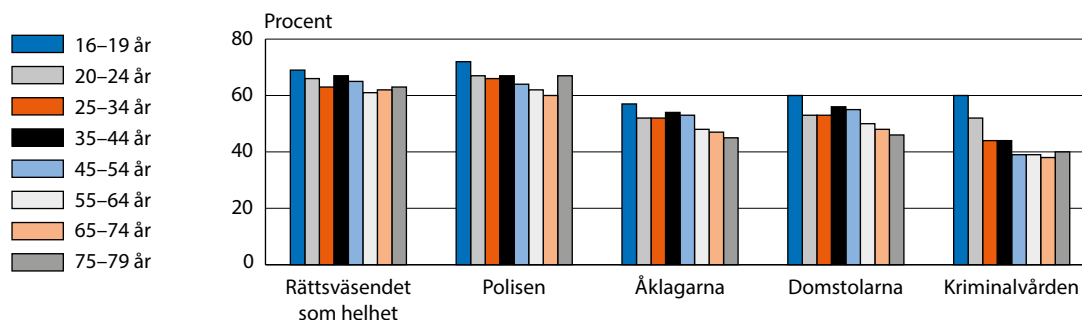


Ålder har betydelse när det gäller förtroende. Det mest framträdande resultatet är att den yngsta åldersgruppen har störst andel personer med stort förtroende för rättsväsendet oavsett vilken myndighet frågan gäller (se figur 5.4). Allra tydligast är det vad gäller förtroendet för kriminalvården, där det skiljer 20 procentenheter mellan den yngsta och äldsta åldersgruppen. Det innebär dock inte att de äldre åldersgrupperna har en större andel med litet förtroende, utan de har i större utsträckning svarat varken stort eller litet förtroende.

Den yngsta åldersgruppen har sedan 2006 haft störst förtroende för rättsväsendet som helhet och de enskilda myndigheterna, men förtroendet har inte fortsatt uppåt i åldrarna i senare undersökningar. Det innebär att det tycks vara ålder i sig som är förklaringen till ett högt förtroende för rättsväsendet och inte att en viss åldersgrupp har särskilt högt förtroende och som de bibehåller över tid.

Som framgått tidigare har förtroendet för rättsväsendet och dess myndigheter, framför allt för kriminalvården, ökat sedan 2006. Ökningen är tämligen jämnt fördelad över de olika åldersgrupperna.

Figur 5.4 Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)



Olika gruppers förtroende för rättsväsendet

Förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter har även studerats i relation till svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper (se tabell 5B).

Personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder har högre förtroende för rättsväsendet (65 %) än utrikesfödda personer samt personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (60 respektive 59 %).

Människors utbildningsnivå samvarierar med förtroendet för rättsväsendet. Personer med eftergymnasial utbildning har ett större förtroende för rättsväsendet i allmänhet (71 %) jämfört med dem med endast förgymnasial eller gymnasial utbildning (59 respektive 60 %, se tabell 5B). När det gäller förtroendet för kriminalvården har dock personer med högst förgymnasial utbildning ett något större förtroende.

När det gäller typ av boende framgår att personer som bor i småhus överlag har något större förtroende för rättsväsendet (66 %) än personer som bor i flerbilshus (62 %). Däremot tycks typen av boendeort spela mindre roll när det gäller förtroende för rättsväsendet.

Vad beträffar familjetyp är förtroendet för rättsväsendet som helhet och de enskilda myndigheterna lägst bland ensamstående med barn (59 %) och högst bland sammanboende med barn (67 %, se tabell 5B).

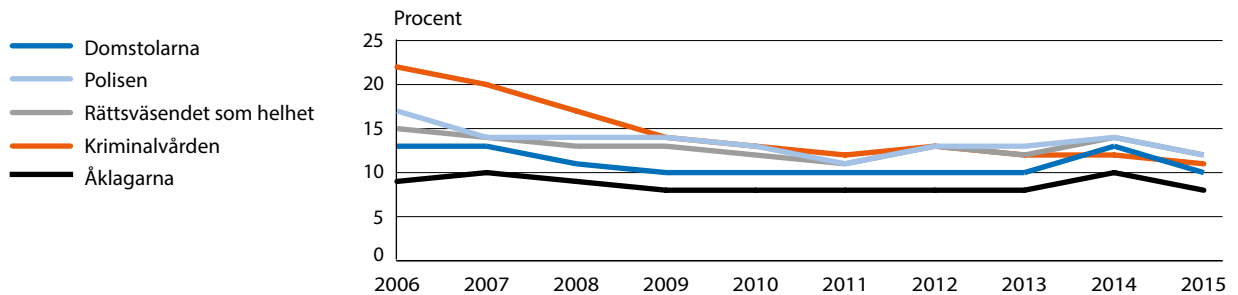
Eventuella skillnader mellan olika grupper vad gäller förtroendet för rättsväsendet behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med förtroendet, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar förtroendet för rättsväsendet.

De särskilda statistiska analyserna visar dock att skillnaden vad gäller förtroende för rättsväsendet mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med lägre utbildning kvarstår när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer såsom ålder. I synnerhet gäller detta för rättsväsendet i sin helhet, åklagarna och domstolarna (se bilaga 2, tabell 20-24).

Utvecklingen av andelen med litet förtroende för rättsväsendet

Ett annat sätt att följa utvecklingen av förtroendet är att i stället analysera den negativa änden av skalan, det vill säga andelen som uppger att de har litet förtroende. Figur 5.5 visar att även sett i det perspektivet har utvecklingen av förtroendet varit positiv: Andelen med litet förtroende för rättsväsendet minskade mellan 2006 och 2011 och har därefter legat på en relativt stabil nivå, med undantag för kriminalvården, där andelen med litet förtroende har fortsatt att minska. Följaktligen uppvisar andelen som har stort respektive litet förtroende i stort sett samma trend över tid.

Figur 5.5 Litet (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)



Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta

En aspekt av människors förtroende för rättsväsendet är huruvida de anser att misstänkta och brottsutsatta behandlas rättvist och bra. I NTU ingår två frågor om detta. Frågorna ställs för rättsväsendet som helhet och (sedan 2008) för polisen och lyder:

*Vilket förtroende har du för att rättsväsendet/polisen ...
... hanterar de som misstänks för brott på ett rättvist sätt?
... behandlar de som utsätts för brott på ett bra sätt?*

Svarsalternativen är: *mycket stort, ganska stort, varken stort eller litet, ganska litet, mycket litet* samt *ingen åsikt/vet ej*. Observera att frågorna är olika formulerade och mäter olika dimensioner. Detta eftersom rättsväsendets uppgifter gentemot misstänkta och brottsoffer skiljer sig kraftigt åt.

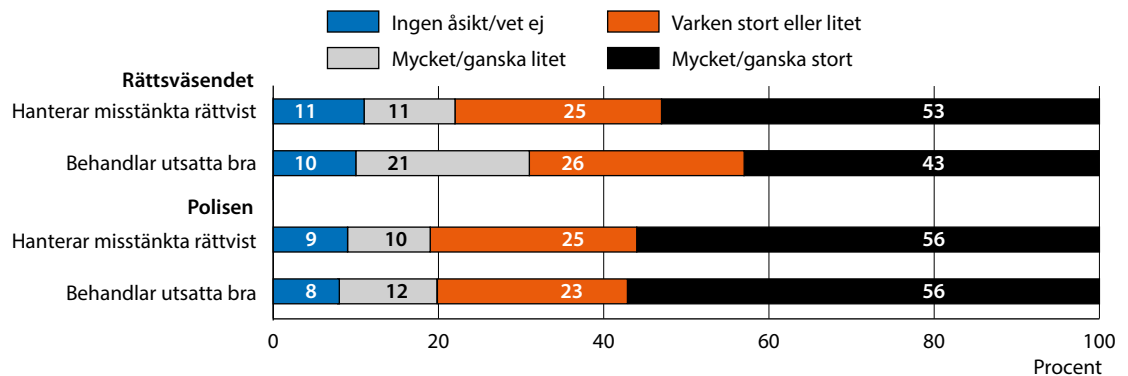
I detta avsnitt redovisas främst andelen personer som har stort förtroende (*mycket stort* eller *ganska stort förtroende*). Delvis redovisas även andel personer med litet förtroende (*mycket litet* eller *ganska litet förtroende*).

Drygt hälften (53 %) av befolkningen (i åldern 16–79 år) har stort förtroende för att rättsväsendet hanterar brottsmisstänkta på ett rättvist sätt. En av fyra (25 %) svarar att de varken har stort eller litet förtroende medan 11 procent svarar att de har litet förtroende i detta avseende. Det är ungefär samma fördelning som i 2014 års undersökning. An-

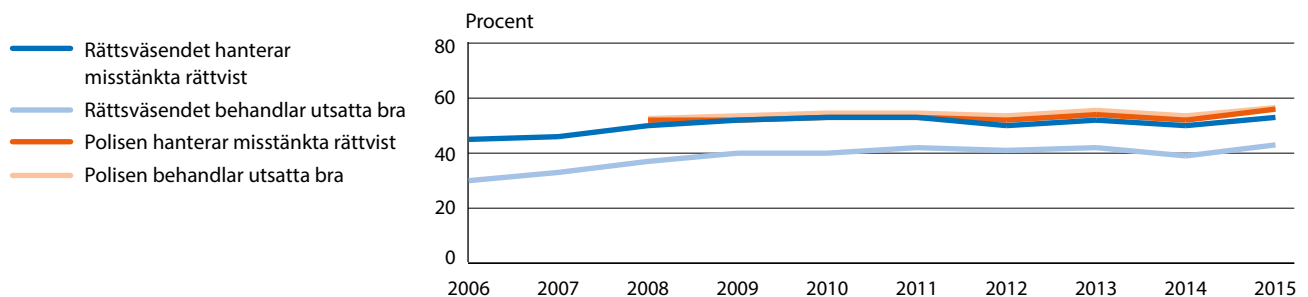
delen med stort förtroende för att rättsväsendet behandlar misstänkta rättvist har dock ökat med 8 procentenheter sedan frågan ställdes första gången 2006.

När samma fråga ställs med polisen som aktör är resultatet snarlikt (se figur 5.6). Andelen med högt förtroende för hur polisen hanterar misstänkta är något högre 2015 jämfört med 2014 (56 respektive 52 %) men förtroendet för polisen i denna fråga har över lag varit stabilt sedan frågan började ställas 2008 (se figur 5.7).

Figur 5.6 Förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)



Figur 5.7 Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5C)



Drygt fyra av tio i befolkningen (43 %) har stort förtroende för att rättsväsendet behandlar brottsutsatta på ett bra sätt. Ungefär var femte person (21 %) har dock litet förtroende för rättsväsendet i detta avseende. Fördelningen är ungefär densamma som 2014 (då motsvarande siffror var 40 respektive 23 %). Däremot är utvecklingen över längre tid positiv, då andelen med stort förtroende har ökat med 13 procentenheter medan andelen med litet förtroende har minskat med 10 procentenheter sedan 2006.

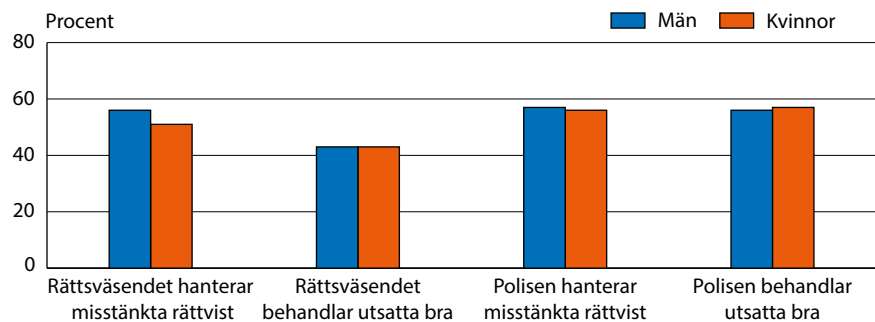
Förtroendet för att brottsutsatta behandlas väl är högre för polisen än för rättsväsendet i dess helhet. Mer än varannan tillfrågad har uppfattningen att polisen behandlar brottsutsatta bra (56 %), medan drygt var

tionde (12 %) har litet förtroende för polisen i detta avseende. Fördelningen är i princip densamma som 2014 (då 53 % hade stort förtroende respektive 13 % hade litet förtroende), och andelarna har legat stabila sedan frågan infördes 2008.

Kön och ålder

Det är små skillnader mellan könen vad avser förtroendet för att polisen hanterar misstänkta rättvist (57 % för män och 56 % för kvinnor). Män tenderar dock att ha ett något högre förtroende för att misstänkta personer hanteras bra av rättsväsendet (56 %) jämfört med kvinnor (51 %). Vad gäller förtroendet för att både rättsväsendet och polisen behandlar utsatta bra är andelen för män och kvinnor i princip lika stor (se figur 5.8 och tabell 5B).

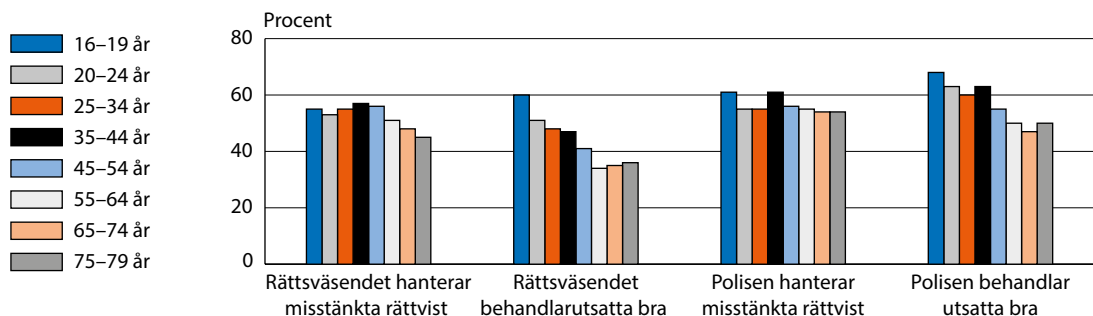
Figur 5.8 Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2015. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)



Åldersgruppen 35-44 år har störst andel personer med stort förtroende för att misstänkta hanteras rättvist både av rättsväsendet (57 %) och av polisen (61 %, se figur 5.9). Lägst förtroende för såväl rättsväsendet i sin helhet som för polisen i detta avseende återfinns i den äldsta åldersgruppen, 75-79 år (45 respektive 54 %).

När det gäller frågan om huruvida rättsväsendet och polisen behandlar utsatta bra är förtroendet högre bland de yngsta.

Figur 5.9 Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)



Olika gruppers förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta

Bland inrikesfödda med minst en förälder född i Sverige är det en större andel personer med stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist (54 %), jämfört med både utrikesfödda och inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar (49 respektive 50 %, se tabell 5B). När det gäller förtroendet för hur polisen hanterar misstänkta ser mönstret likartat ut, dock har en något större andel utrikesfödda högt förtroende för att polisen hanterar misstänkta rättvist (54 %).

Personer med eftergymnasial utbildning uppger i högre grad (60 %) än personer med förgymnasial och gymnasial utbildning (47 respektive 50 %) att de har ett stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist. Samvariationen är snarlik vid synen på hur polisen hanterar misstänkta. När det gäller frågan om hur utsatta behandlas av rättsväsendet och polisen kan inte ett lika tydligt mönster påvisas.

Sett till familjetyp har sammanboende med barn störst förtroende för att polisen hanterar misstänkta rättvist, medan ensamstående utan barn i sin tur har lägst förtroende (60 respektive 55 %). Samtidigt har sammanboende med barn även störst förtroende för att polisen behandlar utsatta väl (se tabell 5B).

Boendetyper tycks spela en viss roll för förtroendet för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och för hur brottsutsatta behandlas. En större andel personer som bor i småhus uppger ett högt förtroende för att såväl rättsväsendet som polisen hanterar misstänkta rättvist (55 respektive 58 %), jämfört med dem som bor i flerbiljshus (51 respektive 54 %).

Eventuella skillnader mellan olika grupper vad gäller förtroendet för att rättsväsendet hanterar misstänkta på ett rättvist sätt behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med förtroendet, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar förtroendet för att misstänkta hanteras rättvist.

De särskilda statistiska analyserna visar dock att skillnaden mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med lägre utbildning kvarstår när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer såsom ålder (se bilaga 2, tabell 25).

Figurförteckning

Kapitel 5 • Förtroende för rättsväsendet

Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna

Figur 5.1	Förtroende för rättsväsendet 2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)	126
Figur 5.2	Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5B)	126
Figur 5.3	Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2015. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)	127
Figur 5.4	Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)	128
Figur 5.5	Lågt förtroende för respektive myndighet mellan åren 2006 och 2015.	129

Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta

Figur 5.6	Förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)	130
Figur 5.7	Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2006–2015. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5B)	130
Figur 5.8	Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2015. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)	131
Figur 5.9	Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2015. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)	131

Tabellförteckning

Kapitel 5 • Förtroende för rättsväsendet

Tabell 5A	Förtroende för rättsväsendet 2006–2015. Andel i procent.	135
Tabell 5B	Förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.	136
Tabell 5C	Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.	138

Tabell 5B:1 Förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.

Mycket stort eller ganska stort respektive mycket litet eller ganska litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterat miss-tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterat miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16-79 år	64	12	65	12	51	8	53	10	43	11	53	11	43	21	56	10	56	12
Kön																		
Män	63	13	62	15	50	9	53	12	42	12	56	11	43	22	57	10	56	13
Kvinnor	65	10	68	10	53	6	53	9	44	9	51	11	43	20	56	10	57	11
Ålder																		
16-19 år	69	8	72	10	57	4	60	8	60	4	55	9	60	9	61	10	68	8
20-24 år	66	12	67	12	52	7	53	10	52	7	53	12	51	17	55	14	63	12
25-34 år	63	14	66	13	52	7	53	11	44	11	55	12	48	19	55	12	60	12
35-44 år	67	12	67	13	54	8	56	10	44	12	57	10	47	18	61	9	63	9
45-54 år	65	13	64	13	53	9	55	11	39	12	56	12	41	23	56	10	55	13
55-64 år	61	12	62	13	48	9	50	11	39	12	51	11	34	24	55	10	50	14
65-74 år	62	11	60	11	47	9	48	10	38	12	48	12	35	25	54	8	47	13
75-79 år	63	8	67	9	45	8	46	10	40	11	45	11	36	24	54	10	50	13
Män																		
16-19 år	70	6	74	9	58	4	63	5	60	3	60	7	62	6	64	10	72	6
20-24 år	67	11	67	12	51	7	53	10	51	7	56	11	56	15	58	13	66	10
25-34 år	61	15	63	15	50	9	51	12	42	12	56	12	48	18	55	12	60	12
35-44 år	63	15	62	17	49	10	54	13	43	14	57	11	45	20	60	10	60	10
45-54 år	64	15	61	15	53	9	55	12	40	12	60	12	41	23	57	10	55	13
55-64 år	59	13	56	17	46	11	50	13	37	14	52	12	32	29	55	10	47	16
65-74 år	61	13	57	13	47	10	50	11	38	14	52	12	35	27	55	9	46	15
75-79 år	64	10	63	12	46	10	48	13	39	12	49	12	36	25	54	10	47	16
Kvinnor																		
16-19 år	67	9	70	11	56	4	57	11	60	4	50	11	57	12	58	11	64	10
20-24 år	64	12	67	13	53	8	53	11	54	6	49	14	46	19	51	16	59	13
25-34 år	65	12	69	12	55	6	54	10	47	9	53	13	49	19	55	12	60	12
35-44 år	71	8	73	9	58	5	57	7	46	9	58	9	50	17	61	8	66	8
45-54 år	65	11	66	10	54	8	54	11	38	11	51	12	41	23	55	9	55	13
55-64 år	64	12	67	9	51	6	51	8	40	10	50	10	37	19	55	9	53	11
65-74 år	62	10	64	9	46	7	45	9	38	10	44	11	35	24	53	7	49	12
75-79 år	63	6	71	6	45	6	44	8	41	10	42	11	36	22	55	9	53	11

Tabell 5B.2 Förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.

Mycket stort eller ganska stort respektive mycket litet eller ganska litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16-79 år	64	12	65	12	51	8	53	10	43	11	53	11	43	21	56	10	56	12
Svensk/utländsk bakgrund																		
Svenskfödda med:																		
- bådar/en förälder inrikesfödd(a)	65	11	66	12	52	8	53	10	43	11	54	11	43	22	57	10	57	12
- båda föräldrarna utrikesfödda	59	15	59	17	50	12	49	14	46	10	50	14	42	22	51	16	54	16
Utrikesfödda	60	13	62	14	47	7	51	9	41	9	49	11	45	15	54	11	55	11
Utbildning (högsta)																		
Förgymnasial	59	14	63	15	46	10	47	12	45	10	47	13	43	20	52	13	54	13
Gymnasial	60	14	64	13	47	9	48	12	42	11	50	13	41	22	55	10	56	13
Eftergymnasial	71	9	67	11	58	6	60	8	43	10	60	9	45	20	59	9	58	11
Familjetyp																		
Sammanboende																		
- utan barn	66	10	64	11	50	8	52	10	41	11	52	10	40	22	56	9	54	12
- med barn	67	11	67	10	55	7	57	9	44	10	57	10	45	20	60	8	60	10
Ensamstående																		
- utan barn	61	14	64	14	49	8	51	11	46	10	51	12	46	20	55	12	57	13
- med barn	59	16	65	16	55	11	55	13	41	13	54	17	42	25	58	12	58	13
Boendeort																		
Storadsregion	64	12	64	13	52	8	54	11	41	11	53	12	43	21	55	11	57	12
Större stad	66	11	67	11	52	7	54	10	47	10	55	11	45	20	58	9	58	11
Mindre stad/landsbygd	61	12	63	12	48	9	49	10	42	11	51	11	41	22	56	10	54	13
Bostadstyp																		
Småhus	66	11	66	11	53	8	55	10	44	10	55	10	44	21	58	9	57	12
Flerfamiljshus	62	13	64	14	49	8	50	11	42	11	51	12	42	20	54	12	56	12

Tabell 5C:1 Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.

Ingen åsikt/vet ej	Rättsväsendet som helhet		Polisen	Åklagarna	Domstolarna	Kriminalvården	Rättsväsendet		Rättsväsendet		Polisen		
	4	3					hanterar miss-tänkta rättvist	behandlar utsatta bra	hanterar miss-tänkta rättvist	behandlar utsatta bra	hanterar miss-tänkta rättvist	behandlar utsatta bra	
SAMTLIGA, 16–79 år	4	3	19	15	19	11	10	9	8	11	10	9	8
Kön													
Män	3	3	19	14	19	10	9	9	8	10	9	8	8
Kvinnor	5	3	19	16	19	12	10	10	9	12	10	9	9
Ålder													
16–19 år	7	4	19	14	18	11	11	11	8	11	11	8	7
20–24 år	4	3	19	16	19	10	9	9	8	10	9	8	7
25–34 år	3	2	17	12	16	9	7	7	7	9	7	7	6
35–44 år	4	3	17	13	17	10	9	9	8	10	9	8	7
45–54 år	3	2	16	13	19	10	9	9	8	10	9	9	8
55–64 år	3	2	19	15	19	11	9	9	10	11	9	10	8
65–74 år	4	4	24	20	23	13	13	13	11	13	13	11	11
75–79 år	8	5	28	23	26	17	16	16	14	17	16	14	15
Män													
16–19 år	8	4	21	16	19	11	12	12	8	11	12	8	9
20–24 år	4	3	19	15	19	11	9	9	9	11	9	9	7
25–34 år	3	2	17	12	16	8	9	9	7	8	9	7	6
35–44 år	3	3	18	14	18	10	8	8	7	10	8	7	6
45–54 år	2	2	16	13	19	8	8	8	8	8	8	8	7
55–64 år	3	2	18	14	19	11	9	9	9	11	9	9	8
65–74 år	3	3	21	16	22	10	10	10	9	10	10	9	10
75–79 år	4	3	25	20	24	14	14	14	12	14	14	12	14
Kvinnor													
16–19 år	5	3	18	13	16	11	10	10	7	11	10	7	6
20–24 år	5	3	19	16	18	9	9	9	8	9	9	8	7
25–34 år	3	2	16	12	16	9	6	6	7	9	6	7	6
35–44 år	4	3	15	12	16	10	9	9	8	10	9	8	8
45–54 år	4	3	17	14	19	11	10	10	10	11	10	10	9
55–64 år	3	2	20	16	18	11	10	10	10	11	10	10	8
65–74 år	6	5	28	24	25	16	15	15	12	16	15	12	12
75–79 år	12	7	31	27	28	20	19	19	16	20	19	16	17

Tabell 5C:2 Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.

Ingen åsikt/vet ej	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar miss-tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	4	3	3	19	15	19	15	19	11	10	11	10	9	9	8	8		
SAMTLIGA, 16–79 år																		
Svensk/utländsk bakgrund																		
Svenskfödda med:																		
-båda/en förälder inrikesfödd(a)	2	2	17	13	16	16	16	8	7	7	7	7	7	6	6			
- båda föräldrarna utrikesfödda	3	2	17	13	19	19	9	9	9	9	9	9	9	7	7			
Utrikesfödda	11	7	28	23	31	31	22	21	17	17	17	17	17	17	17			
Utbildning (högsta)																		
Förgymnasial	6	4	24	20	23	23	15	14	12	12	11	11	11	11	11			
Gymnasial	4	3	20	16	20	20	11	10	9	9	8	8	8	8	8			
Eftergymnasial	2	2	15	11	16	16	8	7	7	7	6	6	6	6	6			
Familjetyp																		
Sammanboende																		
- utan barn	3	3	20	15	19	19	11	9	9	9	8	8	8	8	8			
- med barn	3	2	17	13	17	17	10	9	8	8	7	7	7	7	7			
Ensamstående																		
- utan barn	5	4	20	16	20	20	11	11	9	9	9	9	9	9	9			
- med barn	4	3	14	13	22	22	11	11	9	9	9	9	9	9	9			
Boendeort																		
Storstadsregion	4	3	18	14	20	20	11	10	10	10	9	9	9	9	9			
Större stad	3	2	19	15	18	18	10	9	8	8	7	7	7	7	7			
Mindre stad/landsbygd	4	3	20	17	20	20	11	11	9	9	8	8	8	8	8			
Bostadstyp																		
Småhus	3	2	18	14	17	17	9	8	8	8	7	7	7	7	7			
Flerfamiljshus	5	4	20	16	21	21	12	12	10	10	9	9	9	9	9			

6 Brottsofsuttas kontakter med rättsväsendet



Sammanfattning	142
Inledning	142
Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan	143
Erfarenhet av åklagare	147
Erfarenhet av domstol	148
Erfarenhet av målsägandebiträde	149
Erfarenhet av rättegång	149
Figurförteckning	151
Tabellförteckning	152

6 Brottsofs utsattas kontakter med rättsväsendet

Sammanfattning

Knappt sex av tio av dem som varit i kontakt med polisen under de senaste tre åren på grund av utsatthet för brott har positiv erfarenhet av polisens arbete. Detta gäller både brott med och utan inslag av hot eller våld. Bland personer som utsatts för hot- eller våldsbrott är dock andelen med negativa erfarenheter större (25 %) än bland personer som utsatts för andra typer av brott (10 %).

Vad beträffar polisens arbete är de brottsofs utsatta mest nöjda med polisens tillgänglighet och bemötande, men mindre nöjda med den information som gavs och med polisens effektivitet. Bland personer som har utsatts för brott som ej innehållit hot eller våld tenderar kvinnor att vara mer nöjda än män med polisen. Det motsatta gäller för brott som innehållit hot eller våld, där män är mer nöjda med polisen jämfört med kvinnor.

Skillnaderna mellan de olika åldersgrupperna är små, men den äldsta åldersgruppen (65–79 år) har över tid varit den grupp som har mer positiva erfarenheter av polisens arbete än övriga brottsofs utsatta.

Av dem som varit i kontakt med polisen i samband med utsatthet för brott har endast ett fåtal medverkat i rättegång på grund av att de själva utsatts för brott. Merparten av dessa (65–68 %) uppger sig dock vara nöjda med det bemötande som de fick i domstolen och tycker sig ha fått tillräcklig information inför rättegången samt upplever att det var ganska eller mycket lätt att förstå rättegången.

Inledning

När en person som blivit utsatt för ett brott väljer att anmäla händelsen till polisen innebär detta att den brottsofs utsatte får kontakt med och erfarenhet av en eller flera av rättsväsendets myndigheter. Erfarenheterna begränsas vanligen till kontakten med polisen i samband med polisanmälan, men kan också bestå av kontakter med åklagare, målsägandebiträde och domstol i de fall då brottet tas upp i en rättegång.

Enligt polisförordningen (1998:1558) och förundersökningskungörelsen (1947:948) ska rättsväsendets myndigheter informera brottsoffer om hur rättsprocessen går till och vad som sker i det enskilda ärendet. Brottsoffer ska även kunna få information om var det finns olika stöd- och hjälpinsatser. Brottsoffrens uppfattning om kontakterna med polis, åklagare, målsägandebiträde och domstol är betydelsefulla indikatorer för hur väl rättsväsendet lyckas uppfylla dessa krav.

I detta kapitel redovisas brottsofs utsattas erfarenheter under *de senaste tre åren*. Tidsperioden avser intervjudatum (våren 2015) och tre år bakåt i tiden. Redovisningarna i utsatthetskapitlet avser däremot ett år (föregående kalenderår).

I detta kapitel belyses resultat från NTU 2015 gällande kontakter med rättsväsendet med anledning av utsatthet för brott. Liksom i tidigare kapitel redovisas ett urval av resultaten i diagram, men en utförligare redovisning finns i slutet av kapitlet (se tabell 6A–6G). För en del av resultaten ges där redovisningar mot bakgrund av kön, ålder, svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå samt familje- och boendeförhållanden, men i andra delar endast övergripande resultat som inte bryts ner i undergrupper.

Av alla personer som deltar i NTU är det ett mycket litet antal som har erfarenheter av åklagare, domstol, målsägandebiträde och rättegång. Det är färre än 300 personer per år, vilket gör att skattningarna av erfarenheter av kontakter med de ovannämnda blir mindre säkra än de för polisen, som cirka 2 000 personer i urvalet per år varit i kontakt med. Därför presenteras analyser av utvecklingen över tid endast för brottsutsattas erfarenheter av kontakter med polisen.

Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan

I frågeavsnittet om brottsutsattas erfarenheter ställs inledningsvis följande fråga:

Har du under de senaste tre åren drabbats av något brott som anmälts till polisen?

Enligt NTU 2015 har knappt en femtedel (18 %) av befolkningen (i åldern 16–79 år) drabbats²⁸ av något eller några brott som anmälts till polisen under de senaste tre åren.²⁹ Polisanmälan behöver inte ha gjorts av den brottsutsatta personen, utan kan ha gjorts av någon annan. Majoriteten (86 %) har dock själva gjort anmälan av (det senaste) brottet till polisen. I de fall då den tillfrågade har utsatts för flera brott under den efterfrågade perioden, ställs samtliga följdfrågor för *den senaste av dessa händelser*.

Vilka erfarenheter har då de personer som haft kontakt med polisen? Är majoriteten positiv eller negativ? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen eller mellan utsatta för olika typer av brott? Dessa frågeställningar belyses i NTU genom följande fråga:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av polisen i samband med det här brottet?

Svarsalternativen är *mycket positiva, ganska positiva, varken positiva eller negativa, ganska negativa* samt *mycket negativa*.

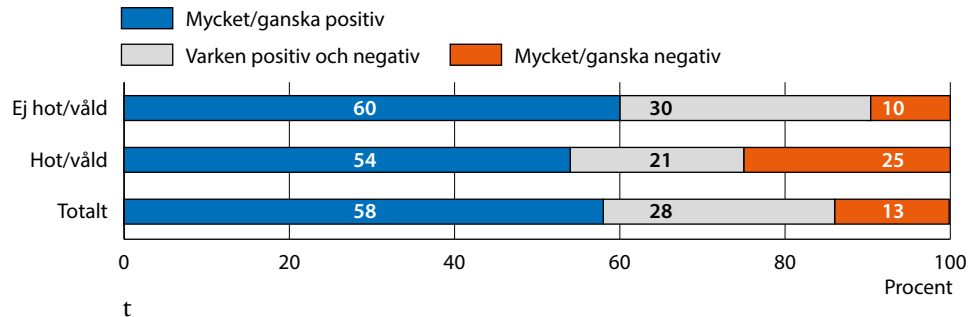
Nära sex av tio (58 %) av de tillfrågade som haft kontakt med polisen i samband med att de har polisanmält ett brott har positiva erfarenheter, medan 13 procent uppger att de har negativa erfarenheter (se figur 6.1). Bland dem som polisanmält ett brott som innehöll någon form av

²⁸ I frågan används begreppet *drabbats*, men för att vara konsekvent och i linje med den övriga rapporten kommer de som svarat på frågor om kontakter med rättsväsendet dock att omnämnas som brottsutsatta i det här kapitlet.

²⁹ Av dessa tillhör knappt hälften (48 %) den grupp som uppger att de blivit utsatta för något brott under 2014.

hot eller våld är andelen med positiva erfarenheter något lägre (54 %), och andelen negativa är större (25 %).³⁰ Bland dem som drabbats av brott som *inte* uppges ha innehållit hot eller våld är andelen negativa 10 procent.

Figur 6.1 Erfarenhet av polisen i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Totalt samt uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6A och 6F)



Bland dem som polisanmält ett brott med inslag av hot eller våld är det en mindre andel som saknar en tydlig uppfattning (positiv *eller* negativ) om sina erfarenheter av polisen, jämfört med dem som polisanmält brott utan hot eller våld (21 % jämfört med 30 %). Skillnaden kan ha ett samband med att olika typer av brott anmäls på olika sätt, vilket innebär att den drabbades kontakt med polisen uppstår på olika sätt, av olika skäl och i olika situationer. Vid exempelvis misshandel sker den första kontakten med polisen ofta på brottsplatsen, i direkt anknytning till brottet. Vid cykelstöld eller stöld ur fordon sker kontakten däremot oftast via telefon eller internet. Förväntningarna på vad en polisanmälan ska leda till kan skilja sig åt mellan olika brottstyper. Vid utsatthet för hot- eller våldsbrott kan det främsta syftet vara att få upprättelse eller skydd, medan en polisanmälan av ett egendomsbrott ofta är en åtgärd som främst vidtas i syfte att kunna begära ersättning från försäkringsbolag. Det är därför inte förvånande att de som drabbats av brott utan inslag av hot eller våld oftare saknar en tydlig (positiv *eller* negativ) uppfattning.

Andelen tillfrågade som uppger att de haft positiva kontakter med polisen har varit mer eller mindre konstant sedan 2007 (se tabell 6A). Andelen med positiv erfarenhet har varit ungefär lika stor oavsett om det anmälda brottet rörde hot eller våld eller ej (se rapporter från tidigare år).

Kön och ålder

Över tid uppger kvinnor något oftare än män att de har positiva erfarenheter av polisen, även om skillnaderna 2015 var relativt små

³⁰ En fjärdedel (25 %) av de brott som anmäls till polisen under de senaste tre åren uppges ha innehållit någon form av hot eller våld. För att ringa in omfattningen av sådana brott ställs frågan *Ingick någon form av hot eller våld i händelsen?* Denna fråga fångar således inte upp några specificerade brottstyper utan belyser snarare den tillfrågades övergripande bedömning av huruvida inslag som uppfattades som hot eller våld ingick i händelsen.

(60 jämfört med 57 %). Skillnaden mellan kvinnor och män är mycket liten när det gäller brott som har innehållit hot eller våld och är större bland dem som polisanmält ett brott som inte har innefattat hot eller våld. Skillnaden mellan olika åldersgrupper är små, men den äldsta åldersgruppen (65–79 år) har över tid varit den grupp där störst andel haft positiva erfarenheter av polisen (se tabell 6A).

Olika gruppers erfarenhet av polisen

Erfarenheten av polisen skiljer sig mycket lite åt mellan olika grupper i befolkningen. Vid en jämförelse av erfarenheterna hos dem som polisanmält ett brott med eller utan inslag av hot eller våld syns ingen tydlig tendens, oavsett boendeort, bostadstyp eller utbildningsnivå.

Erfarenhet av olika delar av polisens arbete

De personer som uppger att de under de senaste tre åren drabbats av något brott som anmälts till polisen får besvara ytterligare frågor om hur de upplever polisens tillgänglighet, bemötande, information och effektivitet i samband med polisanmälan:

Hur nöjd eller missnöjd var du med möjligheten att på ett enkelt sätt få kontakt med någon inom polisen som kunde hjälpa dig?

Hur nöjd eller missnöjd är du med det bemötande du fick av polisen?

Hur nöjd eller missnöjd är du med den information du fick om hur polisen arbetar med ditt ärende?

Hur nöjd eller missnöjd är du med polisens arbete med att utreda och klara upp brottet?

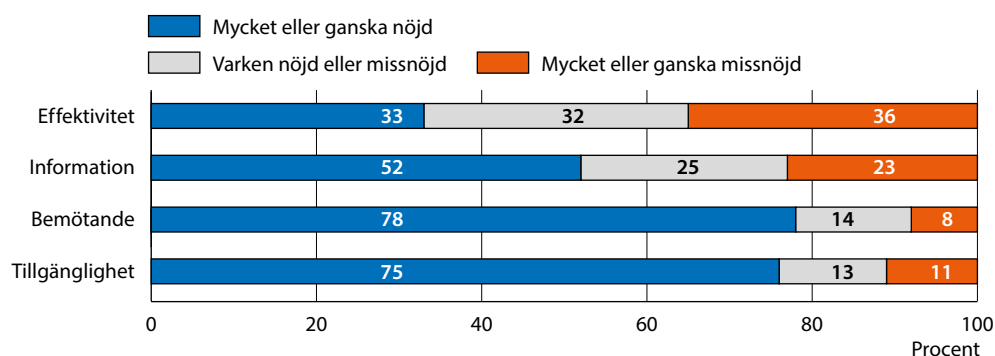
Svarsalternativen är *mycket nöjd, ganska nöjd, varken nöjd eller missnöjd, ganska missnöjd* samt *mycket missnöjd*.

En majoritet av de personer som varit i kontakt med polisen med anledning av utsatthet för brott ger bra betyg åt möjligheten att enkelt komma i kontakt med polisen (75 %) samt det bemötande de fått (78 %). Däremot uppger en mindre andel att de är nöjda med den information de fått om hur polisen arbetar med ärendet (52 %) och med polisens effektivitet vad gäller förmågan att utreda och klara upp brottet (33 %), se figur 6.2). Kvinnor uppger i något större utsträckning att de är nöjda med den kontakt de haft med polisen. Detta gäller framför allt den information den utsatta personen fått om hur polisen arbetar med ärendet (se tabell 6B–6E).

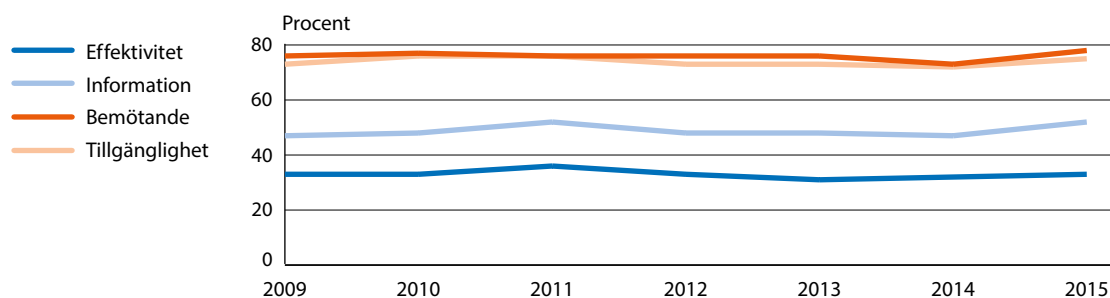
Frågorna avseende upplevelsen av polisens tillgänglighet, bemötande, information och effektivitet har ställts sedan 2009. Under den perioden har det inte skett några påtagliga förändringar avseende upplevelsen av polisens arbete (se figur 6.3).

Tydliga skillnader framträder också då man studerar andelarna nöjda respektive missnöjda uppdelat på vilken typ av brott som polisanmälts (se figur 6.4). De personer som polisanmält ett brott med inslag av hot eller våld uppger oftare att de är missnöjda med alla fyra delar av

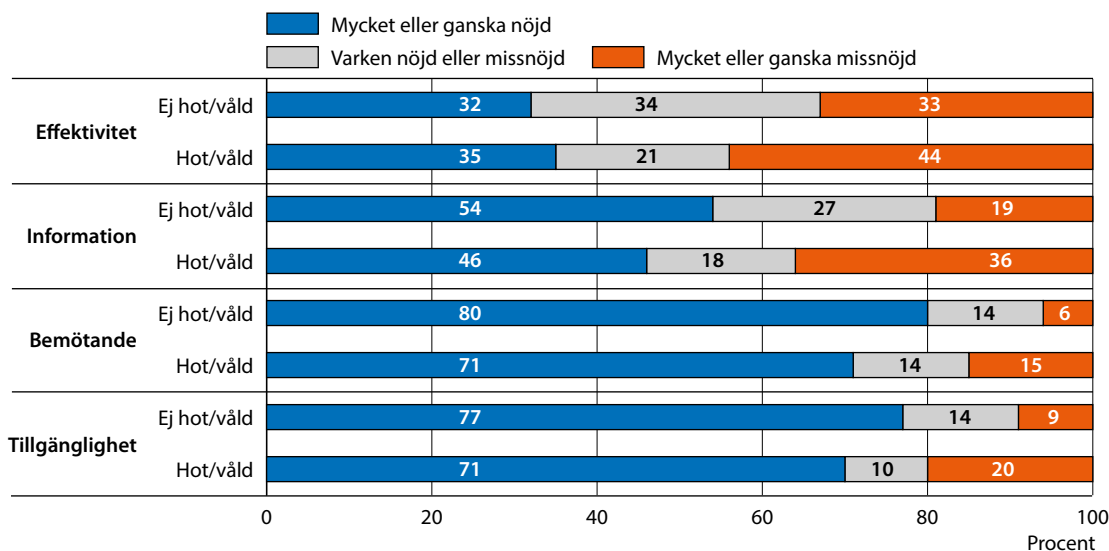
Figur 6.2 Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B-E)



Figur 6.3 Positiv (mycket/ganska) erfarenhet av kontakten med polisen bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B-E)



Figur 6.4 Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6F)



kontakten med polisen, jämfört med dem som polisanmält ett brott som inte har innehållit hot eller våld. Bland dem som polisanmält ett brott med inslag av hot eller våld är det dessutom en något mindre andel som uppger att de är nöjda med polisens tillgänglighet, bemötande och den information som gavs. Dock gäller detta inte polisens effektivitet, där andelen är större jämfört med dem som utsatts för brott som inte innehöll hot eller våld. Sammanfattningsvis är andelen personer som är missnöjda med polisens arbete genomgående högre bland dem som utsatts för brott med inslag av hot eller våld, medan andelen personer som varken känner sig nöjda eller missnöjda är större bland dem som utsatts för brott som inte innehöll hot eller våld.

Kön

Det är små skillnader i andelen nöjda med olika delar av kontakten med polisen uppdelat på kön och om brottet innehöll hot eller våld (se tabell 6F). För brott som ej innehållit hot eller våld är kvinnor mer nöjda med alla fyra dimensioner av polisens arbete. För brott som innehållit hot eller våld är dock män generellt sett mer nöjda med polisens tillgänglighet, bemötande och information.

Erfarenhet av åklagare

I samband med en rättegång kommer den som utsatts för brott i kontakt med en åklagare. Det kan även hända att den utsatte kommer i kontakt med en åklagare under polisutredningen, även om utredningen sedan inte leder till en rättegång. Enligt NTU 2015 har 1,8 procent av befolkningen i åldern 16–79 år varit i kontakt med en åklagare i samband med polisutredning eller rättegång under de senaste tre åren.³¹ I NTU undersöks erfarenheten av denna kontakt genom frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av åklagaren?

Svarsalternativen är *mycket positiva, ganska positiva, varken positiva eller negativa, ganska negativa* samt *mycket negativa*.

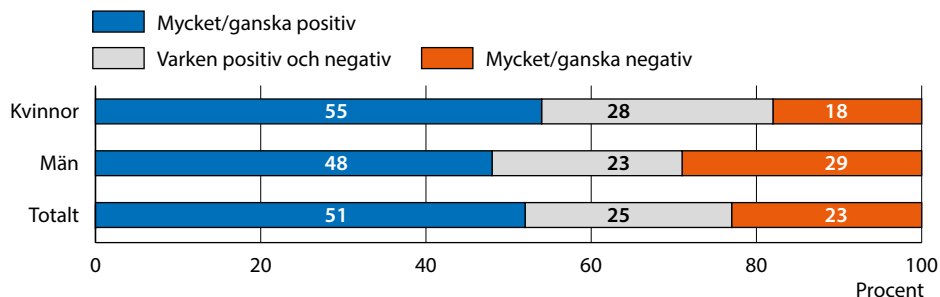
Drygt hälften av de tillfrågade (51 %) uppger att de har positiva erfarenheter av kontakten med åklagaren, medan andelen med negativa erfarenheter uppgår till 23 procent (se figur 6.5). Vid särredovisning för kön framgår att en större andel kvinnor än män har positiva erfarenheter av kontakten med åklagare (55 % jämfört med 48 %). En något högre andel har positiva erfarenheter av åklagarna jämfört med förra året (48 % 2014). Sett över tid kan dock en svagt negativ trend noteras då det år 2009³² var 61 procent av dem som haft kontakt med åklagare som uppgav att deras erfarenhet varit mycket eller ganska positiv (se

³¹ För de flesta har kontakten skett i samband med en rättegång, men för ungefär en fjärdedel av dem (0,4 % av befolkningen i åldern 16–79 år) har ärendet inte gått till rättegång, och kontakten har då endast varit i samband med utredningen av brottet. I NTU 2006–2008 ställdes frågan om åklagare enbart till personer som varit i kontakt med åklagare i samband med en rättegång. Från och med NTU 2009 ställs dock frågan till samtliga personer med erfarenhet av åklagare under de senaste tre åren, varför dessa resultat inte är fullt jämförbara med resultaten i de tre första NTU-rapporterna.

³² I NTU 2007–2008 ställdes frågan om åklagare enbart till personer som varit i kontakt med åklagare i samband med rättegång. Från och med NTU 2009 ställs dock frågan till samtliga personer med erfarenhet av åklagare under de senaste tre åren, varför dessa resultat inte är fullt jämförbara med resultaten för 2007–2008.

tabell 6G). Det bör dock understrykas att det är mycket få som svarat på dessa frågor, varför utvecklingen bör tolkas med stor försiktighet.

Figur 6.5 Erfarenhet av åklagare i samband med brottsutredning eller rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Andel för respektive kön samt totalt. (Tabell 6G)



Erfarenhet av domstol

I NTU får personer som medverkat i rättegång ett antal frågor om sina erfarenheter av domstol. Denna redovisning kan dock endast belysa övergripande resultat, eftersom det är en liten del av befolkningen i åldern 16–79 år som uppger att de har medverkat i en rättegång med anledning av utsatthet för brott under de senaste tre åren.

För att belysa hur stor andel av befolkningen som har medverkat som målsägande vid en rättegång under de senaste tre åren, ställs följande fråga:

Har du under de senaste tre åren medverkat i någon rättegång i domstol därför att du blivit utsatt för något brott?

I NTU 2015 svarar 1,3 procent av befolkningen i åldern 16–79 år jakande på frågan.

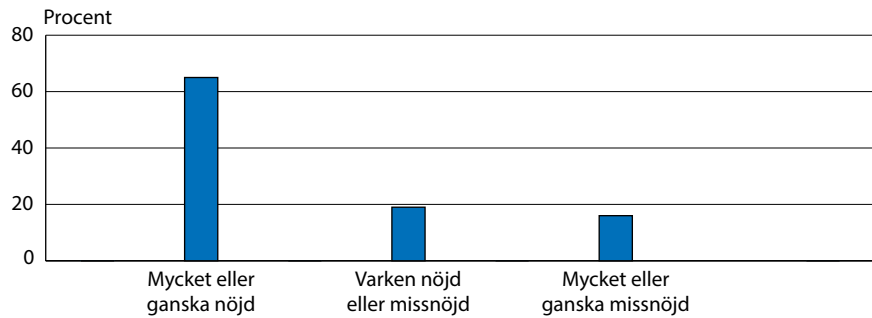
För att studera uppfattningen om bemötandet i domstolen på ett övergripande plan ställs följande fråga:

Hur nöjd eller missnöjd är du med det sammantagna bemötandet du fick i domstolen?

Svarsalternativen är *mycket nöjd, ganska nöjd, varken nöjd eller missnöjd, ganska missnöjd* samt *mycket missnöjd*.

Nästan två tredjedelar (65 %) uppger att de är nöjda med bemötandet som de fick i domstolen, medan 16 procent uppger att de är missnöjda med det sammantagna bemötandet (se figur 6.6). Andelen som uppger att de är nöjda med bemötandet i domstol har varit relativt stabil sedan 2007. Det bör understrykas att det är mycket få som svarat på dessa frågor, varför det är svårt att säga något om en eventuell utveckling över tid.

Figur 6.6 Upplevelse av bemötande i domstol, enligt NTU 2015. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)



Erfarenhet av målsägandebiträde

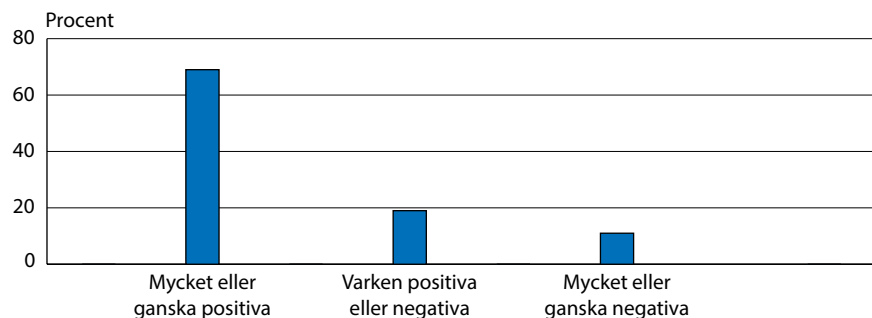
I vissa fall tilldelas målsägande i en rättegång ett juridiskt biträde, ett så kallat målsägandebiträde, som ska fungera som stöd och hjälp under rättsprocessen. Enligt NTU 2015 uppger drygt hälften (53 %) med erfarenhet av att som målsägande medverkat i rättegång att de hade ett målsägandebiträde. De får ange sin uppfattning genom att besvara frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av målsägandebiträdet?

Svarsalternativen är: *mycket positiva, ganska positiva, varken positiva eller negativa, ganska negativa* samt *mycket negativa*.

Av figur 6.7 framgår att 69 procent uppger att erfarenheterna av målsägandebiträdet är positiva, medan 11 procent uppger att deras erfarenheter av biträdet varit negativa.

Figur 6.7 Erfarenhet av målsägandebiträde, enligt NTU 2015. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)



Erfarenhet av rättegång

Som nämndes inledningsvis har målsäganden i en rättegång rätt till begriplig och relevant information. I NTU finns två frågor som rör brottsutsattas erfarenheter av information och begriplighet i samband med rättegången:

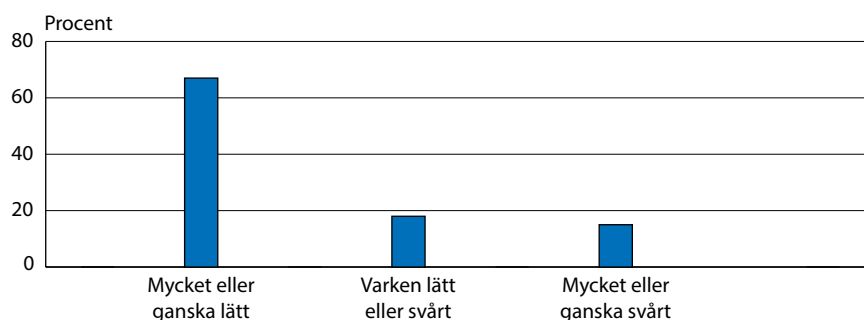
Hur lätt eller svårt var det att förstå vad som hände under rättegången?

och

Upplivede du informationen du fick inför rättegången som tillräcklig eller otillräcklig?

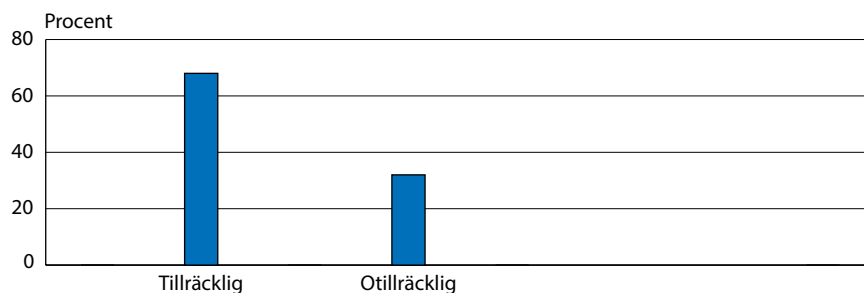
Svarsalternativen för den första frågan är: mycket lätt, ganska lätt, varken lätt eller svårt, ganska svårt samt mycket svårt. Den andra frågan besvaras med antingen tillräcklig eller otillräcklig.

Figur 6.8 Förståelse av rättegången, enligt NTU 2015. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)



Drygt två tredjedelar av de tillfrågade (67 %) uppger att de tyckte att det var mycket eller ganska lätt att förstå vad som hände, medan 15 procent anser att det var mycket eller ganska svårt (figur 6.8).

Figur 6.9 Upplevelse av information om rättegången, enligt NTU 2015. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)



När målsäganden i stället svarar på om informationen som gavs inför rättegången var tillräcklig eller otillräcklig är andelen missnöjda större (se figur 6.9).³³ Nära en tredjedel (32 %) upplever att informationen var otillräcklig. Drygt två tredjedelar (68 %) anser dock att informationen var tillräcklig. Nivån har legat relativt stabil sedan 2007. Även här bör man ha i åtanke att det är få individer som har besvarat frågorna.

³³ Att andelen missnöjda är högre i denna fråga än i frågan om förståelse av rättegången kan bero på att ett neutralt svarsalternativ saknats i frågan och att de som är tveksamma därför tvingats ta ställning.

Figurförteckning

Kapitel 6 • Brottutsattas kontakter med rättsväsendet

	<i>Erfarenhet av polisen</i>	
Figur 6.1	Erfarenhet av polisen i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Totalt samt uppdelat på om (den senaste händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6A och 6F)	144
Figur 6.2	Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B–E)	146
Figur 6.3	Positiv (mycket/ganska) erfarenhet av kontakten med polisen bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B–E)	146
Figur 6.4	Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Uppdelat på om (den senaste händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6F)	146
	<i>Erfarenhet av åklagare</i>	
Figur 6.5	Erfarenhet av åklagare i samband med brottsutredning eller rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Andel för respektive kön samt totalt. (Tabell 6G)	148
	<i>Erfarenhet av domstol</i>	
Figur 6.6	Upplevelse av bemötande i domstol, enligt NTU 2015. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	149
	<i>Erfarenhet av målsägandebiträde</i>	
Figur 6.7	Erfarenhet av målsägandebiträde, enligt NTU 2015. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	149
	<i>Erfarenhet av rättegång</i>	
Figur 6.8	Förståelse av rättegången, enligt NTU 2014. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	150
Figur 6.9	Upplevelse av information om rättegången, enligt NTU 2015. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	150

Tabellförteckning

Kapitel 6 • Brottutsattas kontakter med rättsväsendet

Tabell 6A	Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2007–2015. Andel i procent för respektive grupp.	153
Tabell 6B	Mycket eller ganska nöjd med möjligheten att på ett enkelt sätt få kontakt med polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015. Andel för respektive grupp.	154
Tabell 6C	Mycket eller ganska nöjd med bemötandet från polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015. Andel i procent för respektive grupp.	155
Tabell 6D	Mycket eller ganska nöjd med information man fått om hur polisen arbetar med ärendet i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015. Andel i procent för respektive grupp.	156
Tabell 6E	Mycket eller ganska nöjd med polisens arbete med att utreda och klara upp brottet i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015. Andel i procent för respektive grupp.	157
Tabell 6F	Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Total erfarenhet och nöjdhet med olika delar av polisens arbete samt uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel i procent för respektive grupp.	158
Tabell 6G	Erfarenheter av rättsväsendets myndigheter under de senaste tre åren, enligt NTU 2007–2015. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med respektive myndighet.	158

Tabell 6A Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2007–2015. Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015
TOTALT	57	55	56	57	58	54	57	55	58	58
Kön										
Män	55	50	52	55	56	51	52	51	57	57
Kvinnor	59	61	61	60	60	58	62	61	60	60
Ålder										
16–24 år	49	51	54	52	59	52	55	52	57	57
25–44 år	55	54	54	54	54	54	54	53	56	56
45–64 år	60	55	56	60	58	55	59	56	57	57
65–79 år	66	59	66	70	66	57	62	64	73	73
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda med										
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	56	55	56	57	58	55	55	56	59	59
– båda föräldrarna utrikesfödda	57	58	54	59	66	46	60	58	56	56
Utrikesfödda	59	52	55	54	53	49	62	50	57	57
Utbildning (högsta)										
Förgymnasial	55	55	58	59	62	56	52	55	62	62
Gymnasial	59	56	55	58	56	54	57	54	60	60
Eftergymnasial	55	52	55	55	58	54	58	56	56	56

	TOTALT									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015
TOTALT	57	55	56	57	58	54	57	55	58	58
Familjetyp										
Sammanboende										
– utan barn	58	55	57	57	60	55	54	57	60	60
– med barn	59	52	54	58	58	54	57	57	60	60
Ensamstående										
– utan barn	54	55	56	56	58	53	58	52	56	56
– med barn	54	60	57	61	47	55	62	57	59	59
Boendeort										
Storadsregion	58	54	56	59	57	56	59	54	59	59
Större stad	57	55	56	54	57	56	55	55	55	55
Mindre stad/landsbygd	55	56	55	58	61	48	55	59	63	63
Bostadstyp										
Småhus	59	53	56	57	60	55	56	57	58	58
Flerfamiljshus	55	56	55	57	56	53	57	54	59	59

Tabell 6C Mycket eller ganska nöjd med bemötandet från polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015.¹
Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
TOTALT	76	77	76	76	76	73	78
Kön							
Män	75	76	76	74	73	71	78
Kvinnor	77	79	77	78	78	75	78
Ålder							
16–24 år	76	76	80	75	73	73	76
25–44 år	75	77	76	76	74	71	77
45–64 år	76	79	75	75	77	73	76
65–79 år	79	79	77	81	80	78	87
Svensk/utländsk bakgrund							
Svenskfödda med							
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	77	79	77	76	75	73	79
– båda föräldrarna utrikesfödda	81	79	84	77	80	72	69
Utrikesfödda	71	71	72	73	77	73	76
Utbildning (högsta)							
Förgymnasial	79	78	79	77	73	74	75
Gymnasial	76	78	75	76	76	74	81
Eftergymnasial	75	77	76	75	76	71	75

	TOTALT						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
TOTALT	76	77	76	76	76	73	78
Familjetyp							
Sammanboende							
– utan barn	75	78	77	77	75	75	80
– med barn	78	81	77	76	78	73	79
Ensamstående							
– utan barn	76	75	77	75	75	70	76
– med barn	78	79	72	73	72	73	77
Boendeort							
Storstadsregion	73	80	75	74	75	71	78
Större stad	77	75	77	79	77	75	77
Mindre stad/landsbygd	79	77	77	73	75	73	79
Bostadstyp							
Småhus	77	79	78	78	77	74	79
Flerfamiljshus	76	76	75	73	74	72	77

¹ Frågan ställdes för första gången i NTU 2009 och redovisas därför inte för åren 2006–2008.

Tabell 6D Mycket eller ganska nöjd med informationen man fått om hur polisen arbetar med ärendet i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015.¹ Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
TOTALT	47	48	52	48	48	47	52
Kön							
Män	44	46	49	46	44	42	50
Kvinnor	51	52	55	52	53	52	55
Ålder							
16–24 år	43	48	51	43	45	44	47
25–44 år	45	44	50	48	47	45	49
45–64 år	49	51	52	50	49	48	54
65–79 år	58	58	58	51	54	51	63
Svensk/utländsk bakgrund							
Svenskfödda med							
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	47	49	52	50	48	46	53
– båda föräldrarna utrikesfödda	46	50	54	35	42	53	40
Utrikesfödda	47	44	47	45	51	47	53
Utbildning (högsta)							
Förgymnasial	48	53	53	50	44	47	48
Gymnasial	47	46	49	48	48	45	55
Eftergymnasial	47	49	54	48	50	48	51

	TOTALT						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
TOTALT	47	48	52	48	48	47	52
Familjetyp							
Sammanboende							
– utan barn	47	49	52	46	46	46	52
– med barn	51	48	53	52	48	51	51
Ensamstående							
– utan barn	46	47	50	47	49	45	52
– med barn	41	53	49	53	51	47	54
Boendeort							
Storstadsregion	45	48	51	47	49	46	54
Större stad	51	50	52	52	49	48	50
Mindre stad/landsbygd	46	46	51	45	45	46	50
Bostadstyp							
Småhus	48	48	53	50	47	48	51
Flerfamiljshus	46	49	50	47	49	46	53

¹ Frågan ställdes för första gången i NTU 2009 och redovisas därför inte för åren 2006–2008.

Tabell 6E Mycket eller ganska nöjd med polisens arbete med att utreda och klara upp brott i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2015.¹ Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
TOTALT	33	33	36	33	31	32	33
Kön							
Män	31	33	35	31	30	29	32
Kvinnor	36	34	38	36	32	35	34
Ålder							
16–24 år	34	36	40	37	33	35	35
25–44 år	32	31	32	33	30	30	31
45–64 år	32	34	39	32	31	31	32
65–79 år	43	38	41	31	33	36	38
Svensk/utländsk bakgrund							
Svenskfödda med							
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	32	33	37	33	30	31	31
– båda föräldrarna utrikesfödda	32	34	40	28	17	37	36
Utrikesfödda	39	34	34	32	37	32	39
Utbildning (högsta)							
Förgymnasial	38	41	42	38	28	38	32
Gymnasial	34	33	36	33	33	31	36
Eftergymnasial	29	30	34	30	30	30	29

	TOTALT						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
TOTALT	33	33	36	33	31	32	33
Familjetyp							
Sammanboende							
– utan barn	33	30	35	30	29	33	34
– med barn	33	34	36	33	29	34	30
Ensamstående							
– utan barn	35	36	38	35	33	29	32
– med barn	28	34	36	39	38	30	37
Boendeort							
Storstadsregion	31	32	36	29	31	30	30
Större stad	35	34	37	38	33	34	33
Mindre stad/landsbygd	34	35	37	33	29	32	37
Bostadstyp							
Småhus	33	33	38	33	29	33	32
Flerfamiljshus	34	34	35	33	33	31	34

¹ Frågan ställdes för första gången i NTU 2009 och redovisas därför inte för åren 2006–2008.

Tabell 6F Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2015. Total erfarenhet och nöjdhet med olika delar av polisens arbete samt uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel i procent för respektive grupp.

	Mycket/ganska nöjd med ...													
	... polisens tillgänglighet				... polisens bemötande				... polisens information					
Mycket/ganska positiv erfarenhet av polis	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld
TOTALT ¹	54	60	71	77	71	80	46	54	35	32				
Kön														
Män	54	58	74	74	74	79	49	50	34	31				
Kvinnor	53	62	67	81	67	81	43	58	35	34				

¹ År 2015 uppgavs 19 % av händelserna innehålla inslag av hot eller våld och 81 % uppgavs inte innehålla hot eller våld. För fördelning tidigare år, se respektive års publikation.

Tabell 6G Erfarenheter av rättsväsendets myndigheter de senaste tre åren, enligt NTU 2007–2015. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med respektive myndighet.

	2007	(n)	2008	(n)	2009	(n)	2010	(n)	2011	(n)	2012	(n)	2013	(n)	2014	(n)	2015	(n)	
Mycket eller ganska positiva erfarenheter av polisen	TOTALT	57	(2 716)	55	(2 485)	56	(2 251)	57	(2 194)	58	(2 077)	54	(2 237)	57	(1 891)	55	(1 989)	58	(1 791)
	Män	55	(1 493)	50	(1 302)	52	(1 225)	55	(1 192)	56	(1 044)	51	(1 201)	52	(966)	51	(1 032)	57	(922)
	Kvinnor	59	(1 223)	61	(1 183)	61	(1 026)	60	(1 002)	60	(1 033)	58	(1 036)	62	(925)	61	(957)	60	(869)
Mycket eller ganska positiva erfarenheter av åklagare ¹	TOTALT	56	(276)	66	(231)	61	(289)	55	(302)	59	(279)	56	(319)	50	(237)	48	(266)	51	(207)
	Män	51	(167)	61	(120)	59	(174)	55	(193)	55	(149)	56	(185)	48	(135)	40	(138)	48	(105)
	Kvinnor	64	(109)	72	(111)	66	(115)	55	(109)	64	(130)	56	(134)	53	(102)	56	(128)	55	(102)
Mycket eller ganska positiva erfarenheter av målsägande/medhjälpare ²	TOTALT	75	(168)	74	(158)	77	(157)	71	(155)	68	(134)	74	(160)	75	(106)	60	(112)	69	(88)
Mycket eller ganska nöjd med bemötande i domstol ²	TOTALT	66	(282)	69	(244)	76	(259)	64	(256)	70	(216)	71	(241)	60	(177)	65	(191)	65	(163)
Mycket eller ganska lätt att förstå rättegången ²	TOTALT	77	(278)	69	(244)	79	(260)	72	(258)	81	(217)	70	(245)	72	(178)	74	(192)	67	(162)
Tillräcklig information om rättegången ²	TOTALT	68	(277)	73	(238)	73	(253)	66	(246)	75	(213)	68	(236)	69	(175)	71	(190)	68	(157)

¹ I NTU 2007–2008 ställdes frågan om åklagare enbart till personer som varit i kontakt med åklagare i samband med rättegång. Från och med NTU 2009 ställs dock frågan till samtliga personer med erfarenhet av åklagare under de senaste tre åren, varför dessa resultat inte är fullt jämförbara med resultaten för 2007–2008.

² Underlaget för personer som deltagit i rättegång är relativt litet. Därför redovisas inte resultaten för kön på samtliga frågor. De årsvisa resultaten samt utvecklingen över tid för dessa kontakter bör tolkas med försiktighet.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2000). *Vanor och trygghet – intervjuundersökning av socialt utsatta personer och normalbefolkning*. Brottsförebyggande rådet. Internetpublikation.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2002). *Våld mot kvinnor i nära relationer. En kartläggning*. Rapport 2002:14. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). *Brottsoffers benägenhet att anmäla brott*. Rapport 2008:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2009). *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet*. Rapport 2009:20. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2012a). *Brottsutvecklingen i Sverige 2008–2011*. Rapport 2012:13. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2012b). *Nationella trygghetsundersökningen 2011. Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2012:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2014). *Brott i nära relationer – En nationell kartläggning*. Rapport 2014:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2016). *NTU 2015 – Teknisk rapport*. Rapport 2016:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Lohr, S. (2004). "Statistical frontiers in survey sampling". *The American Statistician*, 58, 145–149.

Nilsson, A. (2002). *Fånge i marginalen – uppväxtvillkor, levnadsförhållanden och återfall i brott bland fångar*. Avhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

Ribe, M. (1999). Oddskvoter berättar. *Välfärdsbulletinen*, Nr 4:1999.

Särndal, C., Swensson, B. och Wretman, J. (1992). *Model assisted survey sampling*. New York: Springer-Verlag.

Bilaga 1. Statistisk säkerhet

Tabell 1 Uppskattning av skattningarnas osäkerhet för olika procenttal och urvalsstorlekar. Halva intervall.

Antal svarande personer	Andel i procent									
	5 95	10 90	15 85	20 80	25 75	30 70	35 65	40 60	45 55	50
25	8.5	11.8	14.0	15.7	17.0	18.0	18.7	19.2	19.5	19.6
50	6.0	8.3	9.9	11.1	12.0	12.7	13.2	13.6	13.8	13.9
75	4.9	6.8	8.1	9.1	9.8	10.4	10.8	11.1	11.3	11.3
100	4.3	5.9	7.0	7.8	8.5	9.0	9.3	9.6	9.8	9.8
150	3.5	4.8	5.7	6.4	6.9	7.3	7.6	7.8	8.0	8.0
200	3.0	4.2	4.9	5.5	6.0	6.4	6.6	6.8	6.9	6.9
300	2.5	3.4	4.0	4.5	4.9	5.2	5.4	5.5	5.6	5.7
400	2.1	2.9	3.5	3.9	4.2	4.5	4.7	4.8	4.9	4.9
500	1.9	2.6	3.1	3.5	3.8	4.0	4.2	4.3	4.4	4.4
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.8	3.9	4.0	4.0
700	1.6	2.2	2.6	3.0	3.2	3.4	3.5	3.6	3.7	3.7
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.0	3.2	3.3	3.4	3.4	3.5
900	1.4	2.0	2.3	2.6	2.8	3.0	3.1	3.2	3.3	3.3
1 000	1.4	1.9	2.2	2.5	2.7	2.8	3.0	3.0	3.1	3.1
1 500	1.1	1.5	1.8	2.0	2.2	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5
2 000	1.0	1.3	1.6	1.8	1.9	2.0	2.1	2.1	2.2	2.2
2 500	0.9	1.2	1.4	1.6	1.7	1.8	1.9	1.9	2.0	2.0
3 000	0.8	1.1	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.8	1.8
3 500	0.7	1.0	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.6	1.6	1.7
4 000	0.7	0.9	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.5	1.5	1.5
4 500	0.6	0.9	1.0	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5
5 000	0.6	0.8	1.0	1.1	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4
5 500	0.6	0.8	0.9	1.1	1.1	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3
6 000	0.6	0.8	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2	1.3	1.3
6 500	0.5	0.7	0.9	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2
7 000	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.1	1.1	1.1	1.2	1.2
7 500	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1
8 000	0.5	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1
8 500	0.5	0.6	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1
9 000	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
9 500	0.4	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
10 000	0.4	0.6	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0
15 000	0.3	0.5	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
20 000	0.3	0.4	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7

Om tabellen och statistisk säkerhet

Statistiken i denna rapport bygger på ett urval av den svenska befolkningen. Eftersom detta urval är slumpmässigt är det möjligt att med

hjälp av statistisk teori uppskatta hur stor osäkerheten är för varje skattning. Något förenklat beror osäkerheten dels på hur proportionen är bland de svarande, dels på hur många som har svarat. Genom tabellen ovan är det möjligt att ta fram ett grovt osäkerhetsintervall över hur säker skattningen är. Man kan säga att om två intervall *inte* överlappar varandra är skillnaden mellan skattningarna statistiskt säker. Skillnaden beror då inte på slumpen som uppstår på grund av att urvalet är slumpmässigt. Att en skillnad är statistiskt säker kallas ofta för att skillnaden är *signifikant*. För korrekta uppskattningar av osäkerhetsintervall se Särndal, Swensson och Wretman (1992) eller Lohr (2004).

Hur tolkas tabellen?

Tabellen redogör för ett grovt sätt att beräkna skattningarnas osäkerhet. Att tabellen redogör *halva* osäkerhetsintervallet innebär att värdet i tabellen både *dras ifrån* skattningen, för att erhålla värdet för *den nedre gränsen* i intervallet, och *läggs till* skattningen, för att erhålla värdet för *den övre gränsen* i intervallet.

Exempel: Utsatthet för cykelstöld bland ensamstående med barn jämfört med sammanboende utan barn (NTU 2008)

Resultaten i NTU 2008 visar att hushåll med ensamstående som har barn uppger utsatthet för cykelstöld i betydligt högre utsträckning (13,1 %) än hushåll bestående av sammanboende personer utan barn (5,0 %). Är skillnaden signifikant?

För att beräkna osäkerhet för skattningarna använder du tabellen. Gruppen ensamstående personer med barn representeras i urvalet av 648 personer (tabell 2A) och andelen utsatta är som nämnts 13,1 procent. Det första steget är att avrunda antalet svarande personer (det vill säga 648) ner¹ till närmaste *antal svarande personer* i tabellen (vilket är 600). Därefter avrundas procenttalet till närmaste *andel i procent* i tabellen (vilket är 15 %). I rutan för *antal svarande personer* = 600 och *andel i procent* = 15 står 2,9. Beräkningen (15 procent plus/minus 2,9) ger ett osäkerhetsintervall mellan 10,2 och 16,0 procent. Motsvarande uträkning för sammanboende med barn ger ett osäkerhetsintervall mellan 4,4 och 5,6 procent.

	Ensamstående med barn	Sammanboende utan barn
Andel utsatta	13,1 %	5,0 %
avrundas till närmaste andel i tabellen	15 %	5 %
Antal svarande personer	648	5 503
avrundas ner till	600	5 500
Halva osäkerhetsintervallets storlek (enligt tabellen)	2,9	0,6
Osäkerhetsintervall (andelen +/- halva intervallet)	10,2–16,0 %	4,4–5,6 %

Osäkerhetsintervallen 4,4–5,6 % och 10,2–16,0 % överlappar inte varandra, vilket innebär att skillnaden troligtvis är statistiskt säker.

¹ Genom att avrunda antalet svarande personer nedåt tar man det säkra före det osäkra och får en konservativ skattning.

Bilaga 2 Regressionsanalyser

Resultaten i den här publikationen redovisas huvudsak i tabeller och figurer baserade på bivariata analyser. I den här bilagan redovisas multivariat logistiska regressionsanalyser (i texten kallade *särskilda statistiska analyser*) för hur de olika bakgrundsfaktorerna samvarierar med utsatthet för olika brottstyper. För att uppnå tillräcklig statistisk säkerhet i analyserna har de utförts på data från de tre senaste NTU-insamlingarna, det vill säga år 2013-2015 (som avser utsatthet för brott år 2012-2014 men otrygghet och förtroende för rättsväsendet 2013-2015). Fördelen med multivariat regressionsanalyser är att de frigör de olika bakgrundsfaktorernas effekter från varandra. Ett exempel på detta är att utbildning ofta ser ut att samvariera med till exempel utsatthet för brott i de vanliga redovisningarna. Men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder går det inte att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsatthet för brott. Med hjälp av en multivariat regressionsanalys kan man däremot se om effekten av utbildning kvarstår när man rensat bort effekten av ålder. Det är även viktigt att ha i åtanke att bakgrundsfaktorerna används i beskrivande och inte i *förklarande* syfte.

Utfallet av multivariata logistiska regressionsanalyser är oddskvoter som i princip är kvoten mellan riskerna i två grupper. En oddskvot som är högre än 1 betyder överrisk jämfört med referensgruppen och en oddskvot som är lägre än 1 betyder underrisk jämfört med referensgruppen (Ribe 1999). Tolkningen av oddskvoter skiljer sig något åt beroende på variabelernas karaktär och även oddskvoternas storlek. Förenklat uttryckt kan dock en oddskvot på exempelvis 1,5 tolkas som att överrisken är 50 procent.

I analyserna i den här publikationen lyfts i regel inte oddskvoter mellan 0,7 och 1,5 utan endast starkare samband. Dessutom diskuteras endast samband som är statistiskt signifikanta, det vill säga samband som med hög sannolikhet inte är resultat av slumpen.

Tabell 1 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att utsättas för misshandel år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	0,6 *		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–44 år	0,5 *	0,4 *	0,9
45–64 år	0,3 *	0,2 *	0,5 *
65–79 år	0,1 *	0,1 *	0,1 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,9	1,1	0,7
Utrikesfödda	1,0	1,2	0,7
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	0,9	1,0	0,7
Eftergymnasial	0,6 *	0,8	0,4 *
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	0,9	0,7	1,0
Sammanboende utan barn	0,5 *	0,6 *	0,4 *
Sammanboende med barn	0,5 *	0,5 *	0,5 *
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	2,0 *	1,8 *	2,2 *
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,1	1,0	1,2
Storstadsregion	0,9	1,0	0,7

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att kvinnor är mindre utsatta för misshandel än män och att yngre är mer utsatta än äldre. Bland män är dock risken mindre redan i 25–44-års åldern medan kvinnors lägre utsatthet noteras först i åldersgruppen 44–64 år.

Utsattheten för misshandel tycks inte vara varierat påtagligt mellan olika utbildningsgrupper för män. Däremot varierar den för kvinnor, där gruppen med eftergymnasial utbildning har en lägre utsatthet än kvinnor med lägre utbildningsnivå.

Analysen visar också att sammanboende är mindre utsatta än ensamstående, vilket tycka gälla både för kvinnor och män oavsett om man har barn eller inte. Den visar också att boende i flerfamiljshus är mer utsatta än personer som bor i småhus.

Tabell 2 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att utsättas för hot år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,4*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–44 år	0,9	0,8	1,0
45–64 år	0,6*	0,6*	0,6*
65–79 år	0,3*	0,3*	0,2*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,1	0,9	1,2
Utrikesfödda	1,0	1,0	1,0
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,1	1,2	1,1
Eftergymnasial	1,2	1,0	1,3
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,2	1,3	1,2
Sammanboende utan barn	0,6*	0,8	0,5*
Sammanboende med barn	0,6*	0,7*	0,5*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,4*	1,3*	1,4*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,1	1,4*	0,9
Storstadsregion	1,0	1,4*	0,8

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att utsattheten för hot är högre bland kvinnor än bland män. I övrigt visar den att det är i stort sett samma grupper bland kvinnor som bland män som riskerar att utsättas: yngre är mer utsatta än äldre, sammanboende mindre utsatta än ensamstående och boende i flerfamiljshus mer utsatta än boende i småhus. Däremot är det bara bland männen som det finns en tydlig skillnad i utsatthet för hot beroende på var man bor – män i storstadsregioner och i andra större städer är mer utsatta än män i mindre städer och på landsbygden.

Tabell 3 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att utsättas för sexualbrott år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	7,9*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–44 år	0,7*	1,1	0,6*
45–64 år	0,2*	0,4	0,2*
65–79 år	0,1*	0,5	0,0*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,6	0,7	0,6
Utrikesfödda	0,8	1,8	0,7
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	2,8*	0,8
Eftergymnasial	1,0	1,1	1,0
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,4	3,9*	1,2
Sammanboende utan barn	0,5*	0,5	0,5*
Sammanboende med barn	0,3*	0,5	0,3*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,7*	1,6	1,7*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	0,9	0,6	0,9
Storstadsregion	1,0	1,1	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att utsattheten för sexualbrott är betydligt högre bland kvinnor än bland män. Analysen visar också att yngre är mer utsatta än äldre, att ensamstående är mer utsatta än sammanboende och att boende i flerfamiljshus är mer utsatta än boende i småhus. Dessa samband gäller dock enbart för kvinnor.

Bland männen är det enda statistiskt säkerställda resultatet att män med gymnasial utbildning är mer utsatta än män som saknar gymnasial utbildning. Här bör dock noteras att underlaget av män som utsatts för sexualbrott är väldigt litet, eftersom utsatthet för sexualbrott är reslativt ovanligt bland män.

Tabell 4 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att utsättas för personrån år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	0,8		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–44 år	0,8	0,6	1,0
45–64 år	0,6	0,6	0,6
65–79 år	0,4*	0,3*	0,7
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,0	1,2	0,8
Utrikesfödda	1,3	1,4	1,2
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	0,8	0,9	0,7
Eftergymnasial	0,4*	0,4*	0,4*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	0,8	1,1	0,7
Sammanboende utan barn	0,4*	0,6	0,4*
Sammanboende med barn	0,6	0,6	0,5
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,7*	2,3*	1,2
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,1	0,9	1,5
Storstadsregion	2,2*	1,9*	2,7*

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar inte på några betydande skillnader i utsatthet för rån mellan kvinnor och män. Vidare visar analysen att utsatthet för rån är ovanligare i den äldsta åldersgruppen män i undersökningen (65–79 år).

Såväl för män som för kvinnor visar analysen att utsattheten är lägre bland personer med eftergymnasial utbildning än bland personer med lägre utbildning.

För kvinnor är utsattheten lägre i gruppen sammanboende utan barn än bland ensamstående utan barn och bland män är utsattheten högre bland personer som bor i flerfamiljshus.

För både kvinnor och män är utsattheten högre bland boende i storstadsregioner än bland boende i mindre städer och på landsbygden.

Tabell 5 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att utsättas för bedrägeri år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	0,8*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–44 år	1,4*	1,7*	1,1
45–64 år	1,0	1,3	0,7
65–79 år	0,5*	0,6*	0,4*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,6*	1,2	2,0*
Utrikesfödda	1,5*	1,5*	1,6*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,2	1,1	1,5*
Eftergymnasial	1,2	1,0	1,5
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,0	1,1	0,9
Sammanboende utan barn	0,6*	0,6*	0,6*
Sammanboende med barn	0,5*	0,5*	0,5*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,0	1,0	1,0
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	1,1	0,8
Storstadsregion	1,1	1,2	1,1

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att risken att utsättas för bedrägeri är ungefär lika stor för män och kvinnor. Analysen visar också att utsattheten för män är högre i åldersgruppen 20–44 år och är lägre i den äldsta åldersgruppen (65–79 år) för både kvinnor och män.

Vidare visar analysen att risken att utsättas för bedrägerier är lägre bland sammanboende än bland ensamstående, något som gäller både för kvinnor och män.

Tabell 6 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att utsättas för trakasserier år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,7*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–44 år	1,2	1,1	1,3
45–64 år	0,9	1,2	0,8
65–79 år	0,6*	1,0	0,5*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,4*	1,4	1,4
Utrikesfödda	1,5*	1,8*	1,3*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	1,1	1,0
Eftergymnasial	0,7*	0,7	0,7*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,2	1,3	1,1
Sammanboende utan barn	0,6*	0,7*	0,5*
Sammanboende med barn	0,5*	0,7	0,4*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,1	1,1	1,1
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	0,9	0,9	0,8
Storstadsregion	1,0	1,1	0,9

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att kvinnor är mer utsatta för trakasserier än män men att de äldsta kvinnorna (65–79 år) är något mindre utsatta. Analysen visar också att utsattheten är relativt hög bland utrikes födda män och något lägre bland kvinnor med eftergymnasial utbildning jämfört med kvinnor som inte har det, samt bland kvinnor som är sammanboende, jämfört med kvinnor som är ensamstående.

Tabell 7 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att utsättas för brott mot enskild person (misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri och trakasserier) år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,2*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–44 år	0,8*	0,8*	0,9
45–64 år	0,6*	0,6*	0,6*
65–79 år	0,3*	0,3*	0,3*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,2*	1,1	1,3
Utrikesfödda	1,2*	1,3*	1,1
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,1*	1,2*	1,1
Eftergymnasial	1,0	1,0	1,0
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,1	1,0	1,1
Sammanboende utan barn	0,6*	0,7*	0,5*
Sammanboende med barn	0,6*	0,6*	0,5*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,2*	1,2*	1,2*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	1,2	0,9
Storstadsregion	1,1	1,3*	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att män och kvinnor är utsatta för kategorin brott mot enskild person i ungefär lika stor utsträckning. Den visar också att för både kvinnor och män är utsattheten är lägre i åldersgrupperna 45–64 år samt 65–79 år och bland sammanboende (med eller utan barn).

Tabell 8 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper för hushåll utsättas för bostadsinbrott år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga
Familjetyp	
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0
Ensamstående med barn	1,3 *
Sammanboende utan barn	1,0
Sammanboende med barn	0,6
Bostadstyp	
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0
Flerfamiljshus	0,6 *
Bostadsort	
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0
Större stad	0,9
Storstadsregion	1,7 *

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att utsattheten för bostadsinbrott är lägre hos boende i flerfamiljshus och högre bland boende i storstad.

Tabell 9 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper för hushåll att utsättas för bilstöld år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga
Familjetyp	
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0
Ensamstående med barn	1,3
Sammanboende utan barn	1,2
Sammanboende med barn	1,6
Bostadstyp	
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0
Flerfamiljshus	1,6
Bostadsort	
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0
Större stad	1,6
Storstadsregion	2,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar inte på några signifikanta skillnader i utsatthet för bilstöld mellan de olika grupperna.

Tabell 10 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper för hushåll att utsättas för stöld ur eller från fordon år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga
Familjetyp	
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0
Ensamstående med barn	1,3
Sammanboende utan barn	1,0
Sammanboende med barn	1,6 *
Bostadstyp	
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0
Flerfamiljshus	1,0
Bostadsort	
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0
Större stad	1,0
Storstadsregion	1,7 *

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att hushåll som består av sammanboende vuxna med barn är mer utsatta för stöld ur eller från fordon än andra hushåll. Den visar också att utsattheten är högre i storstadsregioner.

Tabell 11 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper för hushåll att utsättas för cykelstöld år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga
Familjetyp	
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0
Ensamstående med barn	1,4 *
Sammanboende utan barn	0,6 *
Sammanboende med barn	1,3 *
Bostadstyp	
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0
Flerfamiljshus	1,6 *
Bostadsort	
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0
Större stad	1,7 *
Storstadsregion	1,5 *

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att utsattheten för cykelstöld är högre bland barnfamiljer, bland hushåll i flerfamiljshus och boende i storstäder och andra större städer.

Tabell 12 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper för hushåll att utsättas för egendomsbrott år 2012–2014 enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga
Familjetyp	
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0
Ensamstående med barn	1,4 *
Sammanboende utan barn	0,7 *
Sammanboende med barn	1,3 *
Bostadstyp	
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0
Flerfamiljshus	1,3 *
Bostadsort	
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0
Större stad	1,4 *
Storstadsregion	1,6 *

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att utsattheten för kategorin egendomsbrott sammantaget är högre bland barnfamiljer, bland hushåll i flerfamiljshus och boende i storstäder och andra större städer.

Tabell 13 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att känna sig (mycket/ganska) otrygg ute sent på kvällen i det egna bostadsområdet enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	5,1 *		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	1,2 *	0,9	1,4 *
25–34 år	1,4 *	1,2	1,4 *
35–44 år	1,2	1,5	1,2
45–54 år	0,9	1,2	0,9
55–64 år	1,1	1,5	1,0
65–74 år	1,8 *	3,0 *	1,5 *
75–79 år	2,2 *	3,0 *	2,1 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,3 *	1,2	1,3 *
Utrikesfödda	1,7 *	2,1 *	1,6 *
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	0,8 *	0,8	0,7 *
Eftergymnasial	0,5 *	0,5 *	0,5 *
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	0,9	0,8	1,0
Sammanboende utan barn	1,0	0,8 *	1,0
Sammanboende med barn	1,0	0,7 *	1,0
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	2,3 *	2,8 *	2,1 *
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,4 *	1,5 *	1,4 *
Storstadsregion	1,4 *	2,1 *	1,2 *

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att det är betydligt vanligare att kvinnor känner sig otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet än att män gör det. Analysen visar också att otryggheten är olika fördelad mellan kvinnor och män vad gäller ålder, där otryggheten bland kvinnor är högre bland både yngre (20–34 år) och bland äldre (65–79 år). Bland män är otryggheten mer jämt fördelad mellan åldersgrupperna men är något högre bland de äldsta i undersökningen (65–79 år).

Det är vanligare att utrikesfödda känner otrygghet än att inrikesfödda gör det. Otryggheten är också högre bland personer som bor i flerfamiljshus och personer som bor i storstadsregioner och andra större städer.

Tabell 14 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att tro att antalet brott de senaste tre åren har ökat (något eller kraftigt) enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,6*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	1,4*	2,3*	1,6*
25–34 år	1,9*	3,9*	2,2*
35–44 år	1,9*	5,4*	2,1*
45–54 år	2,0*	7,2*	2,6*
55–64 år	2,2*	7,5*	2,9*
65–74 år	2,4*	9,1*	2,9*
75–79 år	2,7*	7,9*	3,7*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,4*	1,2	1,5*
Utrikesfödda	1,5*	1,4	1,4*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	0,8*	0,9	0,8*
Eftergymnasial	0,3*	0,5*	0,3*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,2	1,1	1,3*
Sammanboende utan barn	1,1	1,0	1,1*
Sammanboende med barn	1,2*	1,1	1,2*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,9	1,0*	0,9
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	0,9*	1,1	0,9*
Storstadsregion	0,8*	1,1	0,7*

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att kvinnor i högre utsträckning än män tenderar att ha uppfattningen att brottsligheten har ökat de senaste åren. Analysen visar också att den yngsta gruppen, 16–19 år, är den grupp som i lägst grad tror att brottsligheten har ökat.

Vidare visar analysen att utrikes födda i högre utsträckning än svenskfödda tenderar vara av uppfattningen att brottsligheten har ökat. Den visar också att personer med eftergymnasial utbildning är betydligt mindre benägna att tro att brottsligheten har ökat, jämfört med personer som har högst förgymnasial utbildning.

Analysen visar också att kvinnor som bor i storstadsregioner är mindre benägna att tro att brottsligheten ökar, jämfört med kvinnor i mindre städer och på landsbygden.

Tabell 15 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att i stor utsträckning känna oro för brottsligheten i samhället enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,4*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	2,5*	2,3*	2,7*
25–34 år	3,7*	3,9*	3,6*
35–44 år	4,6*	5,4*	4,3*
45–54 år	5,9*	7,2*	5,2*
55–64 år	6,9*	7,5*	6,7*
65–74 år	7,2*	9,1*	6,2*
75–79 år	6,7*	7,9*	6,2*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,3*	1,2	1,4*
Utrikesfödda	1,2*	1,4*	1,0
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	0,9*	0,9	0,8*
Eftergymnasial	0,5*	0,5*	0,5*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,2	1,1	1,3*
Sammanboende utan barn	1,1	1,0	1,1
Sammanboende med barn	1,2*	1,1	1,2*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,0	1,0	1,1
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,2*	1,1	1,3*
Storstadsregion	1,2*	1,1	1,2*

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att oron för brottsligheten i samhället är något större bland kvinnor än bland män. Bland både kvinnor och män är oron minst bland de yngsta i undersökningen och störst i de äldsta (framförallt mellan 55 och 79 år). För både män och kvinnor är oron för brottsligheten i samhället lägre bland personer med eftergymnasial utbildning än med personer med högst förgymnasial utbildning.

Tabell 16 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att (mycket/ganska) ofta känna oro för att närstående ska drabbas av brott enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,7*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	1,9*	1,7*	2,2*
25–34 år	1,6*	1,8*	1,5*
35–44 år	1,7*	1,9*	1,6*
45–54 år	2,5*	2,4*	2,6*
55–64 år	2,0*	2,0*	2,0*
65–74 år	1,5*	1,6*	1,4*
75–79 år	1,3*	1,4	1,3*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,4*	1,2	1,5*
Utrikesfödda	0,9*	1,0*	0,9*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,1*	1,1*	1,0*
Eftergymnasial	0,9*	0,9*	0,8*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,8*	2,0*	1,8*
Sammanboende utan barn	1,2*	1,2*	1,1
Sammanboende med barn	1,5*	1,4*	1,6*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,1	1,1	1,0
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,3*	1,3*	1,2*
Storstadsregion	1,3*	1,3*	1,2*

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att oron för att närstående ska drabbas av brott är vanligare bland kvinnor än bland män. Analysen visar också att oron är lägst bland de yngsta och störst bland personer i åldern 45–54 år, vilket gäller både kvinnor och män. Oron att närstående ska drabbas av brott är också något högre bland kvinnor som är födda i Sverige med utrikesfödda föräldrar.

Tabell 17 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att (mycket/ganska) ofta känna oro för att drabbas av bostadsinbrott enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,5*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	2,5*	1,7*	3,1*
25–34 år	3,6*	3,3*	3,8*
35–44 år	4,1*	4,8*	3,8*
45–54 år	3,9*	5,4*	3,2*
55–64 år	4,3*	5,0*	4,0*
65–74 år	4,0*	4,9*	3,5*
75–79 år	3,5*	4,8*	3,0*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,2*	0,9	1,4*
Utrikesfödda	1,2*	1,1	1,3*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	1,0	0,9
Eftergymnasial	0,8*	0,9	0,7*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,2	1,0	1,3
Sammanboende utan barn	1,1*	1,0	1,2*
Sammanboende med barn	1,2*	1,0	1,4*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,4*	0,4*	0,5*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,1*	1,3*	1,0
Storstadsregion	1,4*	1,5*	1,3*

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att oro att drabbas av bostadsinbrott är vanligare bland kvinnor än bland män. Den visar också att sådan oro både bland män och kvinnor är minst vanlig bland i gruppen 16–19 år.

Vidare visar analysen att oron för bostadsinbrott är lägre bland personer som bor i flerfamiljshus jämfört med de som bor i småhus.

Tabell 18 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att (mycket/ganska) ofta känna oro för att drabbas överfall/misshandel enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	3,3*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	1,6*	1,5	1,6*
25–34 år	1,2	1,4	1,2
35–44 år	1,0	1,4	1,0
45–54 år	0,8*	1,4	0,6*
55–64 år	0,8	1,6*	0,7*
65–74 år	0,7*	1,7*	0,5*
75–79 år	0,6*	1,6	0,4*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,2	0,9	1,3
Utrikesfödda	1,1	1,7*	0,9
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	1,0	0,9
Eftergymnasial	0,6*	0,5*	0,7*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,1	1,3	1,1
Sammanboende utan barn	0,9*	0,7*	0,9*
Sammanboende med barn	0,8*	0,7*	0,7*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,6*	1,6*	1,7*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,5*	1,6*	1,5*
Storstadsregion	1,8*	2,0*	1,7*

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att kvinnor är betydligt mer oroliga än män för att drabbas av överfall eller misshandel. Kvinnor i åldergruppen 45–79 år oroar sig dock mindre än kvinnor i den yngsta åldersgruppen (16–19 år) medan kvinnor i den näst yngsta åldersgruppen (20–24 år) oroar sig mer.

Det framgår också att boende i flerfamiljshus oroar sig mer över att utsättas för överfall eller misshandel än boende i småhus, något som gäller både för kvinnor och för män. Boende i storstäder och i andra större städer är mer oroliga för att drabbas av överfall eller misshandel än vad boende i mindre städer eller på landsbygden är.

Tabell 19 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att (mycket/ganska) ofta känna oro för att drabbas stöld eller skadegörelse på fordon enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,1		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	3,3 *	3,2 *	3,4 *
25–34 år	4,1 *	4,1 *	4,3 *
35–44 år	3,8 *	3,6 *	4,0 *
45–54 år	3,6 *	3,8 *	3,6 *
55–64 år	3,3 *	2,8 *	3,9 *
65–74 år	3,0 *	3,0 *	3,1 *
75–79 år	3,2 *	3,7 *	2,6 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	1,2	1,0	1,4 *
Utrikesfödda	1,3 *	1,1	1,5 *
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,1	1,1	1,1
Eftergymnasial	0,9	0,9	0,8
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,4 *	1,5 *	1,4 *
Sammanboende utan barn	1,0	1,1	0,9
Sammanboende med barn	0,9	0,9	0,9
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	1,4 *	1,4 *	1,4 *
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,1	1,2 *	1,1
Storstadsregion	1,3 *	1,4 *	1,2

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar ingen skillnad mellan män och kvinnor vad gäller oro att drabbas av stöld eller skadegörelse på bilen. Däremot varierar oron mellan olika åldersgrupper. Personer i åldern 16–19 år oroar sig i betydligt lägre grad än övriga åldersgrupper. Personer som är ensamstående med barn och personer som bor i flerfamiljshus är mer oroliga än andra, något som gäller både kvinnor och män.

Tabell 20 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ ganska) stort förtroende för rättsväsendets myndigheter enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,3 *		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,6 *	0,6 *	0,5 *
25–34 år	0,4 *	0,5 *	0,4 *
35–44 år	0,5 *	0,5 *	0,5 *
45–54 år	0,4 *	0,5 *	0,4 *
55–64 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
65–74 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
75–79 år	0,4 *	0,5 *	0,4 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,7 *	0,8	0,7 *
Utrikesfödda	0,7 *	0,8 *	0,6 *
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,2 *	1,1 *	1,3 *
Eftergymnasial	2,0 *	2,0 *	1,9 *
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	0,9	0,9	0,9
Sammanboende utan barn	1,1 *	1,1 *	1,0
Sammanboende med barn	1,2 *	1,1	1,2 *
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,8 *	0,9 *	0,8 *
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	0,9	1,0
Storstadsregion	1,0	1,0	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att det inte är någon nämnvärd skillnad mellan män och kvinnor vad gäller förtroendet för rättsväsendet som helhet. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende för rättsväsendet.

Utrikesfödda kvinnor har ett lägre förtroende för rättsväsendet som helhet än vad kvinnor födda i Sverige med inrikesfödda föräldrar har. Personer som har eftergymnasial utbildning har högre förtroende för rättsväsendet än vad personer med högst förgymnasial utbildning har.

Tabell 21 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för Polisen enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,5*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,7*	0,7*	0,7*
25–34 år	0,6*	0,6*	0,7*
35–44 år	0,6*	0,5*	0,7*
45–54 år	0,5*	0,5*	0,6*
55–64 år	0,5*	0,5*	0,6*
65–74 år	0,5*	0,4*	0,5*
75–79 år	0,5*	0,5*	0,5*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,8*	0,9	0,7*
Utrikesfödda	0,9*	1,0	0,7*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	1,0	1,1
Eftergymnasial	1,2*	1,2*	1,2*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,0	1,0	1,0
Sammanboende utan barn	1,0	1,1*	1,0
Sammanboende med barn	1,1*	1,2*	1,1
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,9*	0,9*	0,8*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	1,0	1,1
Storstadsregion	1,0	1,0	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att kvinnor har ett större förtroende för polisen än vad män har. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende för polisen. Analysen visar också att kvinnor som är utrikesfödda eller har utrikesfödda föräldrar har ett lägre förtroende för polisen än vad inrikesfödda kvinnor med minst en inrikesfödd förälder har.

Tabell 22 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för åklagarna enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,1 *		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,7 *	0,8 *	0,6 *
25–34 år	0,5 *	0,6 *	0,5 *
35–44 år	0,5 *	0,6 *	0,4 *
45–54 år	0,5 *	0,6 *	0,5 *
55–64 år	0,5 *	0,5 *	0,5 *
65–74 år	0,5 *	0,5 *	0,4 *
75–79 år	0,4 *	0,5 *	0,4 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,9	1,1	0,8 *
Utrikesfödda	0,7 *	0,9 *	0,7 *
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,2 *	1,1 *	1,2 *
Eftergymnasial	1,8 *	1,7 *	1,8 *
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,0	1,0	1,0
Sammanboende utan barn	1,1	1,2 *	1,0
Sammanboende med barn	1,2 *	1,2 *	1,1 *
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,9 *	0,9 *	0,9 *
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	0,9	1,1
Storstadsregion	1,0	1,0	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att förtroendet för åklagarna är i princip detsamma för män som för kvinnor. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende för åklagarna.

Analysen visar också att kvinnor som är utrikesfödda har ett lägre förtroende för åklagarna än inrikesfödda kvinnor med minst en inrikes född förälder har.

Vidare visar analysen att personer med eftergymnasial utbildning har större förtroende för åklagarna än vad personer med högst förgymnasial utbildning har.

Tabell 23 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för domstolarna enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,0		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,6*	0,6*	0,5*
25–34 år	0,4*	0,4*	0,4*
35–44 år	0,4*	0,4*	0,4*
45–54 år	0,4*	0,4*	0,5*
55–64 år	0,4*	0,4*	0,4*
65–74 år	0,4*	0,4*	0,3*
75–79 år	0,4*	0,4*	0,3*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,8*	0,9	0,8*
Utrikesfödda	0,9*	1,0	0,7*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,1*	1,1	1,2*
Eftergymnasial	1,9*	1,9*	1,9*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,0	1,1	0,9
Sammanboende utan barn	1,1*	1,2*	1,0
Sammanboende med barn	1,2*	1,2*	1,1
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,9*	0,9*	0,9*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	0,9	1,1*
Storstadsregion	1,0	1,0	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att förtroendet för domstolarna är detsamma för män som för kvinnor. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende för domstolarna.

Analysen visar också att kvinnor som är utrikesfödda har ett lägre förtroende för domstolarna än inrikesfödda kvinnor med minst en inrikes född förälder har.

Vidare visar analysen att personer med eftergymnasial utbildning har större förtroende för domstolarna än vad personer med högst förgymnasial utbildning har.

Tabell 24 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för Kriminalvården enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,1 *		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,7 *	0,7 *	0,7 *
25–34 år	0,5 *	0,5 *	0,5 *
35–44 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
45–54 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
55–64 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
65–74 år	0,4 *	0,3 *	0,4 *
75–79 år	0,3 *	0,4 *	0,3 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,8 *	0,9	0,8 *
Utrikesfödda	0,9 *	1,0	0,8 *
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	1,0	1,0
Eftergymnasial	1,1 *	1,1	1,1
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	0,9	0,8	1,0
Sammanboende utan barn	1,0	1,1 *	0,9
Sammanboende med barn	1,1 *	1,2 *	1,1
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,9 *	1,0	0,9 *
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	0,9 *	1,1
Storstadsregion	0,8 *	0,8 *	0,8 *

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att förtroendet för kriminalvården är detsamma för män som för kvinnor. Analysen visar också att för både män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende för kriminalvården.

Tabell 25 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta personer på ett rättvist sätt enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,1 *		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,7 *	0,7 *	0,7 *
25–34 år	0,5 *	0,5 *	0,5 *
35–44 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
45–54 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
55–64 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
65–74 år	0,4 *	0,3 *	0,4 *
75–79 år	0,3 *	0,4 *	0,3 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,8 *	0,9	0,8 *
Utrikesfödda	0,9 *	1,0	0,8 *
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	1,0	1,0
Eftergymnasial	1,1 *	1,1	1,1
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	0,9	0,8	1,0
Sammanboende utan barn	1,0	1,1 *	0,9
Sammanboende med barn	1,1 *	1,2 *	1,1
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,9 *	1,0	0,9 *
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	0,9 *	1,1
Storstadsregion	0,8 *	0,8 *	0,8 *

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att förtroendet för att rättsväsendet hanterar misstänkta personer på ett rättvist sätt är ungefär detsamma för män som för kvinnor. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende i den här frågan.

Analysen visar också att kvinnor som är utrikesfödda har ett lägre förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta personer på ett rättvist sätt än vad inrikesfödda kvinnor med minst en inrikes född förälder har.

Vidare visar analysen att personer med eftergymnasial utbildning har ett större förtroende i den här frågan än vad personer med högst förgymnasial utbildning har.

Tabell 26 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta personer på ett bra sätt enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,1 *		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,6 *	0,8 *	0,6 *
25–34 år	0,5 *	0,5 *	0,4 *
35–44 år	0,4 *	0,4 *	0,4 *
45–54 år	0,3 *	0,3 *	0,4 *
55–64 år	0,3 *	0,3 *	0,3 *
65–74 år	0,3 *	0,3 *	0,3 *
75–79 år	0,3 *	0,4 *	0,3 *
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,9	1,0	0,9
Utrikesfödda	1,0	1,1	0,9 *
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,0	0,9	1,0
Eftergymnasial	1,1 *	1,1 *	1,1 *
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,0	1,0	1,0
Sammanboende utan barn	1,1 *	1,1 *	1,1 *
Sammanboende med barn	1,2 *	1,1	1,2 *
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,9 *	0,9 *	0,9
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	1,0	1,1
Storstadsregion	0,9	0,9	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att förtroendet för att rättsväsendet behandlar utsatta personer på ett bra sätt är ungefär detsamma för män som för kvinnor. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende i den här frågan.

Tabell 27 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för att Polisen hanterar misstänkta personer på ett rättvist sätt enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,0		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,7*	0,7*	0,6*
25–34 år	0,6*	0,6*	0,6*
35–44 år	0,6*	0,6*	0,7*
45–54 år	0,6*	0,6*	0,6*
55–64 år	0,5*	0,5*	0,6*
65–74 år	0,5*	0,5*	0,6*
75–79 år	0,5*	0,5*	0,5*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,9	0,9	0,9
Utrikesfödda	0,8*	0,9*	0,8*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,1	1,1	1,0
Eftergymnasial	1,2*	1,4*	1,1
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,0	1,0	1,0
Sammanboende utan barn	1,1*	1,2*	1,0
Sammanboende med barn	1,1*	1,2*	1,1
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,8*	0,8*	0,8*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	0,9	1,1*
Storstadsregion	0,9	0,9*	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att förtroendet för att polisen hanterar misstänkta personer på ett rättvist sätt är detsamma för män som för kvinnor. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende i den här frågan.

Tabell 28 Oddskvoter (relativa skillnader i odds) för olika grupper att ha ett (mycket/ganska) stort förtroende för att Polisen behandlar utsatta personer på ett bra sätt enligt NTU 2013–2015, utifrån multivariat logistisk regressionsanalys.

	Samtliga	Män	Kvinnor
Kön			
<i>Män (ref. kat.)</i>	1,0		
Kvinnor	1,2*		
Ålder			
<i>16–19 år (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
20–24 år	0,7*	0,8*	0,7*
25–34 år	0,5*	0,6*	0,5*
35–44 år	0,5*	0,5*	0,5*
45–54 år	0,5*	0,4*	0,5*
55–64 år	0,4*	0,4*	0,4*
65–74 år	0,4*	0,3*	0,4*
75–79 år	0,4*	0,4*	0,4*
Svensk/utländsk bakgrund			
<i>Svenskfödd med båda/en förälder inrikes född(a) (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Svenskfödda med båda föräldrarna utrikes födda	0,9	1,0	0,8
Utrikesfödda	0,8*	0,9	0,7*
Utbildning (högsta)			
<i>Förgymnasial (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Gymnasial	1,1	1,1	1,1
Eftergymnasial	1,2*	1,3*	1,2*
Familjetyp			
<i>Ensamstående utan barn (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Ensamstående med barn	1,0	1,0	1,0
Sammanboende utan barn	1,0	1,1	1,0
Sammanboende med barn	1,1*	1,1	1,2*
Bostadstyp			
<i>Småhus (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Flerfamiljshus	0,8*	0,8*	0,8*
Bostadsort			
<i>Mindre stad/landsbygd (ref. kat.)</i>	1,0	1,0	1,0
Större stad	1,0	0,9	1,1
Storstadsregion	1,0	0,9	1,0

* Oddskvoten är signifikant skild från referenskategoriens oddskvot ($p < 0,05$)

Analysen visar att förtroendet för att polisen behandlar utsatta personer på ett bra sätt är detsamma för män som för kvinnor. Både för män och kvinnor gäller att åldersgruppen 16–19 år har störst förtroende i den här frågan.

Analysen visar också att utrikesfödda kvinnor har ett lägre förtroende i den här frågan jämfört med inrikesfödda kvinnor.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en årligen återkommande nationell brottsoffer- och trygghetsundersökning. I NTU 2015 redovisas resultaten för den tionde undersökningen tillsammans med jämförelser med resultaten från tidigare år. Underlaget utgörs av drygt 12 000 personer som genom telefonintervjuer och via enkäter svarat på frågor om utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.

NTU belyser frågeställningar som *Hur vanligt är det att den som utsätts för misshandel känner gärningspersonen? Hur stor andel av brotten anmäls till polisen? Vilka grupper är mest utsatta för olika typer av brott? Är man olika trygg beroende på om man bor i storstad eller på landsbygd? Ökar eller minskar svenska folkets förtroende för polisen?*

För den specialintresserade finns metodbeskrivning och frågeformulär samlade i NTU 2015 – Teknisk rapport, som går att ladda ner på Brås webbplats (2016:3).

